

Spet akcija športnikov za kirurgijo

Osnovna organizacija ZSMS na Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobota organizira velik turnir v malem nogometu, ki bo 23. in 24. februarja ter 2. in 3. marca 1985 v telovadnici SCTPU v Murski Soboti. Organizatorji pričakujejo čez 100 ekip iz celotnega Pomurja. Prvih šest ekip bo dobilo pokale, prve tri pa še praktične nagrade. Izkupiček od prijavnine, ki je 1500 dinarjev, vstopnina obiskovalcev ter zaslužek od prodanih sendvičev in brezalkoholnih pijač, so namenjeni za dograditev kirurgije. Tako se je mladina na lep način vključila v akcijo za zbiranje sredstev za dograditev in opremljanje kirurgije ter s tem znova dokazala, da želi prispevati svoj delež za boljše zdravstvo, za boljši jutri. Prijatelji malega nogometa, priključite se tej akciji tudi vi z množičnim obiskom.

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 6

Murska Sobota
14. februar 1985

CENA 35 DIN

VESTNIK

Komunisti o trgovini

Tudi v Pomurju so že stekle priprave na akcijsko konferenco jugoslovanskih komunistov, ki bo namenjena problemom trgovine. Odločitev, da ta problematika najde mesto tudi na najvišjem partijskem forumu, so pozdravili tudi pomurški trgovci, saj o težavah v tej pomembni gospodarski panogi že deset let ni nihče javno razpravljal, razmere v trgovini pa so se ta čas iz leta v leto zaostrovale. Marže, ki so zamrznjene že devet let, nizki osebni dohodki delavcev v trgovini, pomanjkanje trajnih obratnih sredstev, vse to so težave, ki trgovske organizacije spravljajo v nezavidljiv položaj, to pa se v zadnjem času odraža tudi pri vlaganjih v razširjeno reprodukcijo.

O gradivu za akcijsko konferenco so že razpravljali komunisti, ki delajo v pomurskih trgovskih organizacijah, o njem so razpravljali tudi v okviru medobčinske gospodarske zbornice, o tem pa so v Pomurju pripravili tudi regijski posvet. Na teh razpravah pomurški trgovci opozarjajo predvsem na težavo, s katerimi se srečujejo v svojem okolju, nanje pa bodo opozorili tudi na akcijski konferenci jugoslovanskih komunistov, kjer bodo imeli svojega delegata. Trgovina ne sme ostati le posrednik med proizvodnjo in potrošnjo, pravijo pomurški trgovci, pač pa je treba med njima vzpostaviti boljše odnose.

Pri tem imajo v mislih predvsem združevanje dela in sredstev, saj je doslej trgovina v glavnem vlagala v proizvodnjo, združevanja sredstev v obratni smeri pa ni bilo. Na konferenci bodo posebej izpostavili tudi krepitev materialne osnove dela v trgovini, saj bo le ekonomsko močna trgovska organizacija sposobna reševati proizvodnjo. Trgovske organizacije trenutno sicer poslujejo še brez izgub, vendar, kot že rečeno, izključno na račun nizkih osebnih dohodkov zaposlenih. Kaže pa, da jim tudi to ne bo več dolgo uspevalo. Za ilustracijo naj navedemo le podatek, da so v lanskem letu samo v Veletrgovini Potrošnik zaloge porasle za 400 milijonov dinarjev, pa ne količinsko, pač pa vrednostno. Ob pomanjkanju lastnih sredstev in ob visokih obrestnih merah, ki jih morajo plačevati za kredite, pa se bo to gotovo negativno odražalo na založenosti.

L. Kovač

VESTNIKOV INTERVJU Z dr. BRATKOM KREFTOM

»Kakor da smo izgubili etični kompas!« se zdi profesorju in književniku dr. Bratku Kreftu, pomurskemu rojaku, ki je v ponedeljek 11. februarja slavil 80. letnico. »Nadaljevali je treba pot Čankarjevega Hlapca Jerneja, neizprosno je treba bičati, neprestano pridhati, kako teče življenje in se boriti, boriti skupno z življenjem, najti pravo pot za bodočnost, to pomeni najti vsebino in obliko umetnosti.« Je v 30-letih letih zapisal mož, akademik, častni doktor mariborske univerze, ki ga poznavalci po umetniško-izpovedni moči primerjajo z Miroslavom Krležo in J. P. Sartrom. Ob šestdesletnem jubileju je bil voljan pisno odgovoriti na nekaj vprašanj, ki smo jih po dogovoru z njim strnili v intervjuju na 4. strani.

SE NAS BO ZEBLO?!

Težave pri oskrbi s premogom se v Pomurju nadaljujejo. To je potrdila tudi živahna razprava na zadnji seji odbora za tržišče in cene pri medobčinski gospodarski zbornici, na kateri so največ pozornosti namenili prav tej problematiki. Težave pri oskrbi s premogom v Pomurju trajajo že dalj časa in čeprav je bilo sprejetih že nekaj pobud in sklepov za njihovo odpravo, je položaj zdaj prav takšen, kot denimo, pred letom dni. Edini grosist, ki pomurske trgovske organizacije oskrbuje s premogom, je Dom Smreka Maribor, ta pa se do pomurskih potrošnikov čisto obnaša skrajno nesolidno. Dom Smreka Maribor namreč pri

oskrbi daje prednost mariborskim občinam, pa tudi z vrstami premoga, ki ga dobivajo, pomurski potrošniki niso zadovoljni. Ti sicer ne morejo trditi, da v skladiščih premoga ni, vendar je v zalogi v glavnem drag premog, potrošniki pa najbolj povprašujejo po kakovostnem, vendar cenejšem premogu.

Poznavalci pravijo, da se bo položaj pri oskrbi s premogom v prihodnje še poslabšal, saj vse več potrošnikov prehaja s tekočih na trda goriva. Čeprav so pomurske trgovske organizacije sovlagale sredstva v razvoj premogovnikov, nimajo trdnega jamstva za dolgoročno in normalno

oskrbo. Ker so sovlaganja v glavnem tekla preko grosista, morajo trgovske organizacije vztrajati in zahtevati, da Dom Smreka svoje obveznosti do Pomurja izpolnjuje. Ker pa je kljub temu že zdaj jasno, da težav pri oskrbi ne bo konec, ne bi kazalo zavreči tudi ideje, da bi poiskali grosista za oskrbo s premogom v Pomurju. Med možnimi je bila največkrat omenjena Veletrgovina Potrošnik iz Murske Sobotice, prav tako ni tudi nova ideja o ustanovitvi SIS za oskrbo v posameznih pomurskih občinah, večjo vlogo pri oskrbi pa bodo morale odigrati tudi konference potrošniških svetov.

L. Kovač



POZIMI čaka kmetovalce tudi luščenje bučnega semena ali, kot marsikje pravijo po domače, lupanje koščic! potem pa seveda še za stiskanje bučnega olja, ki se marsikomu tako slastno prikaže k solati. Pri Mešičevih v Andovcih (Porabje), kjer je nastal naš posnetek, imajo celo navado, da že prej skuhamo krompir in potem ko pridejo iz oljarne, takoj preizkusijo, kakšno je novo olje. Letos bodo oluščili okrog 8. 'derven' in pričakujejo, da bo nateklo blizu 15 litrov bučnega olja. (Tekst in foto: J. Graj).

IZOBRAŽEVANJE DELEGATOV V RADGONSKI OBČINI

DELEGACIJE NEUCINKOVITE

V Radgoni so ocenili delovanje skupščinskega sistema v preteklem dvoletnem obdobju. Skupščina je pripravila vsebinsko analizo delovanja posameznih zborov in delegacij, tako v zborih skupščine kot v samoupravnih interesnih skupnostih. Predvsem so ocenjevali vključevanje delegatov v

razprave, dajanje pobud in postavljanje delegatskih vprašanj. Na osnovi te ocene so napravili tudi program usposabljanja delegatov. Program, kot je povedal sekretar Občinske konference SZDL Dušan Zagorac, so sestavili že v letu 1982. Prvi del izobraževanja so začeli spomladi 1983. Že takrat so ugotovili dokajšnjo neaktivnost oziroma pešanje delegatskega sistema.

Temu je bila posvečena tudi osrednja pozornost v razpravah na sejah skupščine. O delovanju političnega sistema je razpravljala tudi občinska konferenca SZDL. Res je sicer, da je delovanje političnega sistema na nek način v krizi, in to ne samo v radgonski občini, nekaj pa je tudi slabosti v občini sami. Katere so te, ni moč razbrati niti iz razgovora niti iz ocen, čeprav naj bi slabosti odpravljali v drugem delu izobraževanja delegatov. Ker gre za tretji mandat v skupščinskem sistemu, predvidevajo, da se vsaj polovica delegatov ne bo zamenjala, hkrati pa pomeni to izobraževanje priprave na volitve v naslednjem letu. Želijo, da delegatski

sistem zaživi in opravi svojo funkcijo, predvsem temeljne delegacije. Poseben problem pa so posebne in združene delegacije in konference delegacij, v katerih je aktivnost »na psu«.

Izobraževanje delegatov bo organizirano obenem s sejami delegacij. V februarju bo izobraževanje potekalo v krajevnih skupnostih. Na seji delegacije bodo sodelovali tudi člani vodstev družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti. V uvodu bodo delegatov predstavljeni vloga in pomen delegacij v našem samoupravnem sistemu, delo delegatov, povezava z družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi. Poseben poudarek pa bo dan odgovornosti, nalogam in pravicam delegatov. Poleg tega bo organizirana seja ene izmed delegacij, da bodo videli, kako v delegacijah obravnavajo probleme in delegirajo delegate na sejo skupščine. V marcu in aprilu pa bodo šli v organizacije združenega dela.

Janez Votek

VEČ SKRBI USPO- SABLJANJU KOMUNISTOV

Ne pravimo zaman, da je idejnopolitična usposobljenost pogoj za uspešno, samostojno, ustvarjalno in revolucionarno delovanje članov zveze komunistov, kajti brez znanja ne morejo opraviti svojih nalog v družbenopolitičnem sistemu socialističnega samoupravljanja. V tesni zvezi pa je tudi aktivnost in učinkovitost sleherne osnovne partijske organizacije, saj je teorija neobhodna pri vsakem političnem delu. Nezanje namreč sili v praktičnem, ki seveda ne more dati potrebnih učinkov. Po najnovejših raziskavah, ki so jih opravili v naši republiki, vzbuja skrb podatek, po katerem v zadnjem obdobju upada število udeležencev v raznih oblikah idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja članov ZK. Takšna ugotovitev, žal, velja tudi za Pomurje.

Praksa je namreč pokazala, da v številčnem pogledu upada zanimanje za tovrstne oblike izobraževanja. Morda je treba vzrok za takšno stanje iskati tudi v pomanjkanju množičnih sprejemov v zvezo komunistov. Poleg tega se mora avantgarda delavskega razreda sprejemati z nič kaj lahkim naloga na področju ustalitve našega gospodarstva. Ravno zaostreni družbeni odnosi pa imajo svoj odsev tudi v idejnopolitičnem usposabljanju partijskega članstva. Spodbudno je, da kljub temu ni opaziti kakovostnega padanja predavanj v raznih izobraževalnih oblikah. To pa zato, ker pred članstvo prihajajo z vrsto novih programov, ki so krajši in kakovostnejši, vedno bolj pa dobivajo obliko individualnega študija. Vse to pa je seveda najbolj odvisno od zavzetosti posameznega člana ZK. Tako so v lanskem letu na območju Pomurja vključili v razne oblike idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja 5,1 odstotek celotnega članstva zveze komunistov. To pa je tudi povprečje v naši republiki.

Ob vsem tem pa je treba omeniti, da je Pomurje ena od redkih regij v SR Sloveniji, ki že vrsto let organizira občinsko politično šolo v vsaki izmed štirih pomurskih občin. V Gornji Radgoni traja ta šola nepretrgoma že okrog 30 let. Seveda imajo pri tem precejšen delež delavske univerze, s pomočjo katerih je omogočeno razvejano idejnopolitično usposabljanje in marksistično izobraževanje pomurskih komunistov. Uveljavile so se tudi druge izobraževalne oblike, še posebej trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, za kar skrbi medobčinsko študijsko središče pri politični šoli CK ZKS za Pomurje. Moramo omeniti tudi seminarje za kandidata za sprejem v ZK, za novospregate člane, seminarje v

združenem delu in programe marksističnega samoizobraževanja.

Nikakor pa ne moremo mimo dejstva, da je v osnovnih organizacijah zveze komunistov še vedno premalo pozornosti namenjene idejnopolitičnemu usposabljanju svojega članstva. Pogrešamo nam-

KOMENTAR

reč več študijskih sestankov, individualno usposabljanje pa je največkrat prepuščeno kar dobri volji članstva. Tudi z usmerjanjem članov v daljše oblike idejnopolitičnega usposabljanja ne moremo biti povsem zadovoljni. V tej zvezi je nadvse aktualno vprašanje vrednotenja idejnopolitičnega usposabljanja, posebej, če ga primerjamo s strokovnim izobraževanjem. Kljub temu pa je spodbudno, da večina udeležencev daljših oblik idejnopolitičnega usposabljanja opravlja odgovorne družbenopolitične funkcije v svoji delovni organizaciji in tudi v širši družbenopolitični skupnosti.

Sicer pa so bili v tej izobraževalni sezoni že seminarji za kandidata za sprejem v ZK in za novospregate člane ZK. Poleg občinskih političnih šol in trimesečnega seminarja teorije in prakse marksizma bodo uvedli še programe marksističnega samoizobraževanja, zlasti v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Morda pa se s tem vendarle obetajo kakšni premiki na izredno pomembnem področju idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja v Pomurju?

Milan JERŠE

GORNJI SENIK

O PREŠERNU V ZAMEJSTVU

Največja vas s slovenskim življenjem v Porabju, Gornji Senik, je bila minuli ponedeljek tudi središče zamejske kulturne ustvarjalnosti. Pripravili so 6. tradicionalno proslavo v počastitev Prešernovega dne in slovenskega kulturnega praznika, ki jo vsako leto v enem izmed porabskih krajev organizira katedra za slovenski jezik in književnost z visoke učiteljske šole v Szombathelyu.

Kultura pomeni most med dvema narodoma, je v pozdravnem nagovoru med drugim dejala lektorica slovenske katedre Elizabeta Bernjak. In prav v tem je osnovni pomen praznovanja Prešernovega dne in slovenskega kulturnega praznika, ki jo vsako leto v enem izmed porabskih krajev organizira katedra za slovenski jezik in književnost z visoke učiteljske šole v Szombathelyu.



Mladi folkloristi iz Gornjega Senika plešejo vse boljše in boljše.

(Foto: J. G.)

„Naše praznovanje slovenskega kulturnega praznika je že toliko pomembnejše, ker se manifestira izven SR Slovenije, med zamejskimi, porabskimi Slovenci, kjer slovenska beseda živi in se razvija ter z njo tudi slovenska kulturna tradicija. V sožitju dveh narodov se danes oglašata enakovredno oba jezika, madžarščina in slovenščina, in s tem se potrjuje geslo, da

Večji del kulturnega programa, ki je potekal v slovenskem in madžarskem jeziku, so tudi letos pripravili študentje visoke učiteljske šole iz Szombathelya na temo ljubezenska lirika, sodelovali pa so tudi učenci gornjeseniške osnovne šole (recitatorji, pevci in folkloristi), malčki iz otroškega vrta in učenke srednješolskega centra iz Lendave.

JOŽE GRAJ



Dva milijona funtov sterlingov so morali dati za bodečo žico okoli ameriške raketne baze v Molesworthu v Veliki Britaniji. To so morali storiti samo zaradi nenehnih »vpadov« pripadnikov gibanja za mir v bazo. Kot kaže slika desno, se pacifisti zunaj ograje ukvarjajo z vrtilčkarstvom, mudni pa spremljajo tudi dogajanja na oni strani bodeče žice

SOJENJE V TORUNU

Kazni, ki jih je sodišče v poljskem Torunu minuli četrtek naložilo morilec duhovnika (in kar zadeva oblasti, tudi aktivista Solidarnosti) Jezyja Popieluszkę, so bile izrečene morilec in sotozločinca, ne pa tudi zarotnikom s političnimi cilji.

Vendar pa je bilo moč že iz tega, kar je bilo povedanega v dolgi obravnavi, povzeti sklep, da sta bila Popieluszkę in zločin po svojem bistvu le sredstvo, od katerega so storilci (in tisti, ki so jih vodili iz ozadja) pričakovali politične učinke. Po scenariju, ki ga je moč povzeti iz pripovedovanja obtožencev in prič, naj bi morilec ne merili na pretres, ki ga je povzročilo odkritje trupla umorjenega

Popieluszkę, marveč na napetost, ki naj bi nastala zavoljo duhovnikovega izginotja. Čas, ki naj bi potekel med umorom in odkritjem trupla, naj bi potekel med umorom, v njem pa naj bi s primernim odmerjanjem informacij in govoric poskrbeli za naraščanje družbene napetosti.

Razprava v Torunu ni potekala zunaj političnih procesov na Poljskem. General Jaruzelski je lahko s njim opravičil svoj dokaj drzni poseg v kadrovske strukture ministrstva za notranje zadeve in v državno varnost, kjer naj bi v zadnjih letih razrešili okoli 3000 ljudi prav tako pa je Jaruzelski v politbiroju lahko še bolj omejil politično moč nekdanjega notra-

nega ministra in enega od tistih, ki so predstavljali realno politično moč konservativnega krila v partiji, Mirosława Milewskega, »zadnjega od starih« v novi ekipi.

Sojenje se je končalo z obsodbo morilcev, ki tedaj, ko so se svojega podviga lotevali, prav gotovo niso računali na to, da se bodo — kot funkcionarji državne varnosti — sploh kdaj lahko znašli pred sodiščem; tako pa je spodbudil tudi tisti politični načrt, s katerim se je skušalo radikalno stalinistično krilo preko ustvarjanja nove družbene napetosti vnovič vrniti na politično prizorišče, iz katerega ga je v zadnjih dveh letih dokaj učinkovito izrinil general Jaruzelski.

Sodišče ni sprejelo zahteve javnega tožila, da bi »dušo trojice«, bivšega kapetana in načelnika oddelka notranjega ministrstva Gregorza Piotrowskega obsodili na smrt. Ker poljsko pravosodje ne pozna dosmrtno ječe, ga je kaznovalo s 25 leti zapora in z 10-letnim odvzemanjem državljskih pravic.

Precej milejše kazni, kot jih je zahteval tožilec, sta dobila tudi sodelavca Piotrowskega, bivši poročnik Leszek Penkala (15 let). Sodišče je upoštevalo, da sta poročnika kapetanu Piotrowskemu podrejena in sta morala zato ubogati njegove ukaze.

Nepričakovano visoko kazen, 25 let zapora, je dobil bivši neposredni šef treh funkcionarjev varnosti polkovnik Adam Pietruszka. Kot je ugotovila preiskava, je dal pobudo za ta zločin, kasneje pa se je trudil, da storilcev ne bi odkrili.

Zunanji minister Genscher je izjavil, da nima smisla razpravljati o tem vprašanju, če ni nobenega upanja, da bi se nasprotujoči si stališči lahko zblížali.

Sredi prekanja o državljanstvu NDR ni utihnila polemika o nemških pregnancih in meji na Odri in Nisi. Vodja parlamentarne frakcije vladajoče unije CDU-SCU Alfred Dregger, znan nasprotnik vzhodne politike, je izjavil, da izgon Nemcev po drugi svetovni vojni »ni mogoče pojasnjevati in upravičevati s Hitlerjem. V politiki je treba upoštevati tudi čustva žrtev enega izmed najbolj neusmiljenih in največjih množičnih izgonov v svetovni zgodovini.«

Kakih 76 odstotkov Zahodnih Nemcev po neki anketi meni, da je ZRN prav ravnala, ko je priznala mejo na Odri in Nisi. Med volilci CDU-SCU jih je 66 odstotkov priučilno odgovorilo na vprašanje, ali soglašajo z nemško-poljsko mejo. Pri volilcih SPD znaša ta odstotek 83, medtem ko celo 94 odstotkov »zelenih« volilcev odobrava današnjo mejo na Odri in Nisi.

DEVETEGA MAJA PARADA

Predsedstvo SFRJ se je na seji, ki jo je vodil Veselin Đuranović, seznanilo s programom počastitve 40 obletnice zmage nad fašizmom in osvoboditve Jugoslavije. Poudarili so pomen tega jubileja in izrazili mnenje, da ga je treba praznovati v skladu z velikim prispevkom Jugoslavije k zmagi nad fašizmom in z uveljavitvijo pridobitev in dosežkov socialističnega samoupravnega razvoja naše družbe v minulih štiridesetih letih.

Predsedstvo je sklenilo, da bo v Beogradu 9. maja letos vojaška parada. Takrat bi simbolično predstavili moč in dosežke naših obrambnih sil in razvoja naših oboroženih sil in splošne ljudske obrambe. Parada naj bi simbolizirala tudi kontinuiteto Titovega dela in njegove koncepcije splošne ljudske obrambe in družbene samozaschite.

Samoupravljanje in tehnologija

Vzemimo za primer da potujemo z vlakom in se lokomotiva pokvari le kilometer pred mejo dveh konstitutivnih elementov federacije, piše beograjski list »Osmica«. Recimo da je na primer kilometer za to mejo postaja, ki ima lokomotivo, s katero bi lahko prišli na pomoč. Čez koliko časa bo zastoj odpravljen? Mislite, da čez kakšne pol ure? Ne, potrebnih je vsaj dvajset ur! Toliko časa je namreč potrebno, da bi bilo zadoščeno vsem »medrepubliškimi« formalnostim. Strojevodja pokvarjene lokomotive namreč mora — po protokolu — obvestiti svojo železniško transportno organizacijo. Ta se mora obrniti na skupnost Jugoslovanskih železnic. Ta se obrne k drugi železniško-transportni organizaciji. Ta se potem javi svoji železniški postaji. In šele potem lokomotiva krene na pomoč. To je čas, ki je potreben za prevoz dveh kilometrov na naših železnicah!

Zadeva zveni kot dober vic, je pa žalostna resnica, ki pa je ne doživljamo samo na železnici. Spomnite se samo naših zdomcev, ki hočejo odpreti obrt ali kaj podobnega. Koliko poti so imeli, preden so začeli delati v lastni delavnici! Pa vmes ni bilo nikakšne »državne« meje. Često se obdinske ne. Ker se je vse skupaj dogajalo v eni občini. Podobnih zadev je veliko tudi z urejanjem stanovanjskih in drugih zadev. Ker je pač preveliko najrazličnejših posrednikov. Toda tisto v »Osmici« je bilo zabeleženo med pisanjem o tem, kako republiške meje razbijajo enotnost ne samo tržišča, temveč tudi tehnologije in še marsičesa.

»S spremembami, ki so se začele v šestdesetih letih, zaokrožene pa so bile v sedemdesetih letih, so bili vsi veliki sistemi razdrobljeni do atomov«, sodi pisec omenjenega zapiska. »pa dandanes predstavljajo ozka grla namesto ogrodi integracijskih procesov.« Vsemu pa da je kriv sistem združenega dela, češ da komplicirani tehnološki sistemi ne morejo delovati po — zakonu o združenem delu.

Ceprav se pisec tega zapisa sklicuje na znana imena znanstvenikov, je zanesljivo res, da te trditve ne bi postavil, če bi mu bila jasna vsebina uzakonjenih odnosov dela nasproti vsebini kapitala, ki je prilagojena sistem »velikih sistemov« skupaj z njim ustreznimi tehnologijami. Težava z lokomotivami naposled ni posledica delovanja sistema združenega dela, temveč ravno nasprotno — neveljavljenosti bistva združenega dela. Če bi bilo združeno delo snovno tako kot je temeljno zastavljeno, ne bi bilo nikakšnih motenj pri reševanju zastojev na teh in drugih progah, kajti poslovanje bi temeljilo na racionalnosti — brez slehernega uradnikovanja oziroma zavirajočega posredovanja.

Žal na spreminjanje tehnologij pri uvajanju samoupravljanja nismo mislili dovolj. Zato še vedno nimamo ustreznih. In zato je tako, da ljudje še vedno delujejo kot roboti tudi tedaj, ko je marsikaj mogoče rešiti preprosto, z uporabo lastne pameti. Res je sicer, da se bo družba samoupravljanja izgrajevala desetletja in tudi stoletja, kajti takšnih stvari kot je temeljno spreminjanje tehnologije, ni mogoče postoriti naenkrat, po dekretih, predpisih, resolucijah in na podobne načine. To je stvar študijoznega znanstvenega strokovnega delovanja v samoupravljanju kot napredek. Toda — ni treba čakati na to tehnologijo od drugod.

Znan je primer švedske tovarne avtomobilov Volvo, ki je že zdavnaj začela razmišljati, kako bi osvobodila delavce robotizma na tekočih trakovih. Ne samo iz humanističnih razlogov! Predvsem zaradi večje proizvodnje. Namesto tekočega traku so si omislili ekipno krožno delo s šestimi zamenjavami delovnih mest, in sicer z vso pozornostjo izbranih strokovnjakov in znanstvenikov. Ti so bili potrpežljivi tudi tedaj, ko še ni bilo kakšnih vidnih uspehov. Pri nas pa, ko je nekaj podobnega počel neki tehnik pri težkih kladivih tovarne kos Zreče, so ga takoj napadli z vseh strani. Ne delavci — »modro« tovarniško vodstvo, ki je hotelo ostati pri starem. In moč se je pobral iz tovarne.

Nekaj takega čisto našega se dogaja tudi zdaj, ko je samoupravljanje vsaj na papirju že zdavnaj uzakonjeno. Češ, da je neumnost imeti na železnici (in tudi drugih velikih sistemih) premnogo tozde. Namesto da bi bili prav za generalni remont vsega, kar je ostalo pri nas iz časov oblasti kapitala. Na srečo pa — časa ni mogoče zaustaviti!

Viktor Širec

globus

ATENE — V Grčiji pričakujejo, da bo drugi sestanek strokovnjakov balkanskih držav letos v Bukarešti. Posvečen bo mednarodnemu sodelovanju v gospodarstvu, prometu in kulturi na Balkanu. Prvi takšen dogovor je bil lani v Atenah.

NAIROBI — Na srečanju Okolje in razvoj so ugotovili, da se v državah v razvoju vsako leto s pesticidi zastrupi okoli 400 tisoč ljudi.

WELINGTON — Novozelandska vlada je prepovedala pristajanje v novozelandskih pristaniščih vsem ladjam na atomski pogon in tudi tistim, ki imajo na krovu jedrsko orožje.

LUKSEMBURG — V Evropski gospodarski skupnosti so lani v primerjavi z letom 1983 zmanjšali izkop premoga za tretjino. Zaradi tega so morali povečati uvoz te energetske surovine.

CIUDAD DE MEXICO — Mehika letos slavi dvojni jubilej: 175-letnico neodvisnosti in 75. obletnico revolucije.

BONN — V ZR Nemčiji je bilo lani zaradi zmanjšane obsega gradbenih del doma in na tujem brezposlenih ali zaposlenih s skrajšanim delovnim časom okoli 400 tisoč gradbenih delavcev.

MADRID — V Španiji je bila lani prvič po dvajsetih letih spet enoštevilčna inflacija: znižali so jo na 9 odstotkov.

PARIZ — Za pouk računalništva bo francoska vlada šolam zagotovila 120 tisoč računalnikov.

VZHODNI BERLIN — Na območju NDR so se začeli vojaški manevri na katerih sodelujejo sile varšavskega pakta iz Nemške demokratične republike, Sovjetske zveze in Poljske. Na manevrih preverjajo pripravljenost vojske za delovanje v zimskih okoliščinah bojevanja.

BRUSELJ — Med državami EGS sta imeli lani najvišjo inflacijo Grčija (18) in Italija (9,5), najnižjo pa ZR Nemčija — 2 odstotka.

ZNAMENITI PAPIRČEK NI Z JALTE

Te dni je minilo 40 let od znamenitega srečanja med Stalinom Rooseveltom in Churchillom v Jalti kjer je bilo dogovorjeno o delitvi Nemčije na štiri cone, o mejah Poljske, kakor tudi o načelu veta v bodočem Varnostnem svetu OZN, s katerim naj bi zaščitili interese velesil. Sestanek »treh velikih« na Jalti poznamo tudi po tistem papirčku, na katerem naj bi Churchill Stalinu napisal vplivna razmerja Vzhoda in Zahoda. Nekdanji Stalinov prevajalec trdi nekoliko drugače.

Sovjetski zgodovinarji so ob 40-letnici Jalte ponovno ovrgli trditve, o tajnem jaltsem sporazumu glede »vplivnih območij«. Trdijo, da med vilami Livadija, Voroncovega in Jusupova, ki so bile tisti čas rezidenca ameriškega predsednika Roosevelta, britanskega premiera Churchilla in sovjetskega voditelja Stalina, niso krožili nikakršni papirčki, niti ni bilo govora o postopkih delitve Jugoslavije, Grčije in Romunije.

Med tistimi, ki tako trdijo, je tudi Valentin Berežkov, nekdanji Stalinov prevajalec, ki mu je pred kratkim izšla že peta knjiga »o najbolj zanimivih straneh zgodovine diplomacije« druge svetovne vojne. Berežkov je bil prevajalec, ko sta se pred napadom Nemčije dogovarjala Molotov in Hitlerjev zunanji mi-

nister Ribbentrop, bil je pri srečanju s Hitlerjem tik pred podpisom tajnega nemško-sovjetskega dogovora o nenapadanju. Kot prevajalec je bil prisoten zraven na številnih pomembnih konferencah in dogovorih »velike trojke«. Berežkov ne trdi, da se ne bi pogovarjali o vplivnih območjih, toda ne februarja 1945 na Jalti, temveč oktobra 1944 ob moskovskem srečanju med Stalinom in Churchillom.

Do tega srečanja je prišlo zaradi sovjetske ofenzive, ki se je bližala mejam tretjega rajha. Kot je to razvidno iz dokumentov, Roosevelt ni mogel priti v Moskvo, ni pa dal nobenih pooblastil tudi ameriškem veleposlaniku v Moskvi Harrimanu, »da bi pomagal v pogovorih s Stalinom.« Kot je to predlagal Churchill,

Berežkov nadrobno opisuje prvo srečanje med Stalinom in Churchillom 9. oktobra proti večeru v Kremlju. To je bilo že

Prvi 9. 10. 1944
Stalin 10. 10. 1944
Churchill 10. 10. 1944
Berežkov 10. 10. 1944
Ribbentrop 10. 10. 1944
Harriman 10. 10. 1944
Molotov 10. 10. 1944
Hitler 10. 10. 1944

tretje srečanje »velike dvojice«. Gostitelj se je zanimal o podrobnostih potovanja z letalom. Potem sta se dogovorila, da iz Londona pokličeta v Moskvo predstavnika poljske vlade v emigraciji Mikolajczika. Churchill je nato — kot trdi Berežkov — Stalinu predlagal, da bi se dogovorila o zadevah na Balkanu. »Vaša vojska je v Romuniji in Bolgariji, tam pa imamo tudi mi svoje interese,« je dejal. Po

kratkem molku je Churchill ponovil: »Ker gre za Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo, kaj menite, da bi imeli vi v Romuniji 90 odstotkov vpliva mi pa toliko v Grčiji, po 50 odstotkov pa oboji v Jugoslaviji.« Medtem, ko so Churchillov predlog prevajali v ruščino — razlaga Berežkov svojo verzijo — je Churchill na koščku papirja te odstotke napisal in papirček potisnil čez mizo pred Stalinom. Ta ga je potisnil nazaj pred Churchilla. Nastala je tišina. Britanski premier papirčka ni vzel, oglasil pa se je z novim predlogom: »Če mislite, da je preveč cinično na takšen način reševati usodo milijonov ljudi, potem predlagam, da ta papirček sežgemo.« »Ne, zadržite ga!« je na to odgovoril Stalin. Potem je Churchill papirček prepognil in ga vtaknil v žep.

Berežkov trdi, da Stalin ni hotel skleniti nikakršnega separatnega dogovora brez Roosevelta. Avtor »zanimivih strani zgodovine diplomacije« pripisuje vse poskuse delitve Evrope britanskemu premieru.

1945
1985

Sejem povezuje stroko in poslovnost

MURSKA SOBOTA — Na zadnji seji Sveta zveze pionirjev so člani (med katerimi žal ni bilo predstavnikov iz vrst pionirjev) analizirali aktivnosti učencev v minulih zimskih počitnicah in se dogovorili o pripravah na bližnje pustošenje. Prav tako so opozorili na izvedbo problemskih konferenc pionirjev na temo Prosti čas mladih, ko bi kazalo kritično spregovoriti o nekdanjih množičnih dejavnostih, kot je na primer tabornišvo, in ostalih interesnih dejavnostih, za katere je interes večji od organizacijskih zmožnosti šol, kakor tudi o organizaciji izvenšolske, predvsem kulturne ponudbe za mlade.

KAPELA: V sozd ABC Pomurja se je vključilo tudi Vinogradniško gospodarstvo s Kapele. Referendum so izvedli 9. decembra lani formalno pa je začel referendumski sklep veljati s 1. januarjem letošnjega leta. Tako je po precejšnjih zapletih in peripetijah pomurskega kmetijstva le našlo skupen jezik in se združilo pod isto streho.

MURSKA SOBOTA: V petek se je sestal medobčinski svet ZSMS. Na posvetu so se pogovarjali z regijskimi delegati v Republiški konferenci ZSMS. Predvsem so se zavzeli za boljše povezanost delegatov z občinskimi konferencami. V prihodnje bo potrebna predvsem tesnejša povezanost z občinskimi konferencami, ki je bilo v preteklosti nekoliko slabša.

GORNJA RADGONA: Komisija za idejnopolično usposabljanje pri občinskem komiteju ZKS pripravlja danes v osnovni šoli Jože Kerenčič predavanje Kulturni trenutek v Sloveniji. Predaval bo profesor Štefan Sedonja.

MURSKA SOBOTA — Informacija o dosežkih živinoreje in zakolu živine v letu 1984 v Pomurju ter poročilo o skupinskem zavarovanju posevkov in plodov sta bili osrednji točki 7. seje odbora za kmetijstvo in pridelavo hrane pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje. Na seji, ki je bila sredi minulega tedna, so se člani odbora zavzeli predvsem za še večje vključevanje kmečkih površin v skupinsko zavarovanje, v akciji pa se mora še bolj angažirati tudi socialistična zveza.

MURSKA SOBOTA — Sliši se malce nenavadno, vendar je res, da so se člani odbora za tržišče in cene pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje na svoji seji minuli petek najdlje zadržali pri pregledu sklepov prejšnje seje, ki je bila točno pred letom dni. Sklep glede oskrbe s premogom namreč še vedno ni uresničen, zato so temu problemu tudi tokrat namenili največ pozornosti. Skrb za oskrbo tržišča so tudi tokrat zapisali kot osrednjo točko v letošnji program dela odbora. Na seji pa so spregovorili še o gradivu za akcijsko konferenco ZKJ, ki bo razpravljala o trgovini.

MURSKA SOBOTA — Na 2. seji 4. sklica so se zbrali minuli petek tudi delegati zbora Ljubljanske banke Pomurske banke. Medtem ko so o gradivu za ta zbor razpravljali že na konferencah poslovnih enot v vseh štirih pomurskih občinah, so tokrat brez histnerij pripomb sprejeli predlog načrta poslovanja Pomurske banke v letu 1985. Ta načrt je usklajen z dogovorom o skupnih ciljih in nalogah poslovne politike Ljubljanske banke Zadrzne banke, ki so ga delegati prav tako sprejeli.

MURSKA SOBOTA — V organizaciji Veterinarske postaje ter v sodelovanju z Zadržno zvezo Slovenije in Poslovno skupnostjo za veterinarstvo je bil minuli teden v Murški Soboti regijski posvet o vlogi in organizaciji veterinarske in kmetijske pospeševalne službe ter službe za kontrolo proizvodnosti in selekcijo pri razvoju živinoreje. Obveščala je ugotovitve, da so te službe v preteklosti prispevale pomemben delež k razvoju pomurske živinoreje, da pa bo potrebno nekatere stvari v prihodnje še izboljšati. To velja tudi za organizacijo veterinarske službe, ki v Pomurju še vedno ni najustreznejša.

GORNJA RADGONA: Radgonski sindikat se pripravlja na svojo letno sejo. V ta namen potekajo dokaj bogate aktivnosti, ki so si jih zadali na zadnji seji občinskega sveta. Do sedaj so že v večini osnovnih organizacij opravili letne seje. Opravljeni so bili tudi posveti s predsedniki, kjer so jim dali smernice za razprave o zaključnih računih, osnovne organizacije pa bodo razpravljale tudi o poslovanju in uresničevanju programov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih in materialnih dejavnosti. Prejšnja četrtlet in sobota pa so organizirali seminar za predsednike delavske kontrole z namenom, da bi bile razprave o zaključnih računih čim bolj celovite. Na posvetu s predsedniki in na seji občinskega sveta so članke seznanili z načinom zbiranja sredstev graditev in se dogovorili o kirurgiji za akcijo.

GORNJA RADGONA — Člani izvršnega sveta so na svoji zadnji seji razpravljali o predlogu proračuna za letošnje leto. V letu 1984 so bili prihodki 120.242.000 dinarjev, v letošnjem letu pa v skladu z dovoljeno rastjo: indeks je 40 odstotkov glede na lanišolo leto. Tako bo občina v letošnjem letu razpolagala s 168.891.000 dinarji. V razpravi je bilo ugotovljeno, da s povečanjem proračuna ni moč računati, ker večino več sredstev ne bodo potrebovali, opraviti pa bodo morali nekatere prerazporeditve. Ugotovili so, da so se proračunske zahteve nekaterih služb zelo povečale in vsem ne bo moč ustreči. Predvsem bo, kot kaže, primanjkovalo sredstev za urejanje nekaterih zadev, ki so neposredno v interesu občanov, npr. geodetskih in urbanističnih, čemur so v zadnjih letih namenjali malo pozornosti.

GORNJA RADGONA — Iz podatkov je razvidno, da v samoupravnih skupnostih družbenih dejavnosti niso odstopali od resolucijskih izhodišč pri porabi sredstev. V lanskem letu so bile prispevne stopnje sicer večkrat spreminjane. Ugotovljeno je tudi, da so skupnosti dobro poslovale, saj so vse, razen zdravstvene in otroške, kjer beležijo izgubi, poslovale z manjšimi presežki, ki jih bodo prenesli v letošnje leto. Izgubo v otroškem gospodarstvu, v zdravstveni, bodo pokrili z republiškimi solidarnostnimi sredstvi, v zdravstveni, kjer je izguba 14.576 dinarjev, pa en del s pomočjo regionalne solidarnosti. Poleg izvršnega sveta bodo o delu samoupravnih interesnih skupnosti razpravljali tudi delavci v združenem delu.

do tedna

projektanti, graditelji in proizvajalci ter prodajalci gradbenih materialov povežali in skušali najti ustrezne modele za varčno in dobro gradnjo. V ta namen je tudi bogat program sejma, ki bo zajemal prostorsko planiranje, gradbene materiale, visoko gradnjo, nizko gradnjo, vodne gradnje, prezračevanje in ogrevanje ob racionalni rabi energije, ter stroje, opremo in orodje. O vseh temah pa bodo potekala tudi strokovna predavanja in posvetovanja.

Izobraževanje oziroma strokovni posveti med sejmom so postali značilnost radgonskega sejma. Za radgonski sejem kmetijsko-živinski in gradbeni, lahko rečemo, da sta si stroka in „komerciala“ podali roke in se uspešno dopolnjujeta, kar je v razvitem svetu že praksa. Strokovni del sejma odpira nekaj izredno aktualnih tem, ki se tičejo sodobnega razvoja človeštva, to je energija na eni strani in računalništvo in nasploh informatika na drugi; presenetljiva za sejem je tudi vključitev in predstavitev gradbenih poklicev.

Na sejmu bodo namenili posebno pozornost izobraževanju kadrov in predstaviti poklicev v gradbeništvu, saj bodo ves čas sejma aktivnosti za usmerjanje mladih kadrov v gradbene poklice. 5.

april pa bo namenjen predstavitvi jugoslovanskega gradbenega šolstva. Velika pozornost bo namenjena računalništvu in predstavitvi računalniškega projektiranja gradbenih konstrukcij in predstavitev programske opreme za analizo toplotnega delovanja konstrukcijskih sklopov, posvetovanje bo potekalo v organizaciji Inštituta za konstrukcije, inženirštvo in računalništvo pri FAG Ljubljana.

Na programu bo tudi jugoslovansko posvetovanje o problematiki gradbene mehanizacije in opreme, s posebnim poudarkom na novostih. Posebno pozornost bo verjetno vzbudilo posvetovanje o pomenu in graditvi hidroelektrarn na Savi in Muri. Zajeta bo problematika projektiranja in gradnje hidroelektrarn in ekološki vidiki pri tem. Poleg navedenih osrednjih tem bo še vrsta drugih posvetov o izrabi sončne energije in toplotnih črpalk, izrabi premogovega prahu za industrijo gradbenih materialov, problematika stanovanjske gradnje in drugo.

Na sejmu bo poseben paviljon namenjen razstavi računalniške opreme, predvsem komoditizacij, ki jih bo sejem verjetno uvozil za potrebe osnovnih šol Pomurja.

Janez Votek

Delegacija na Madžarskem

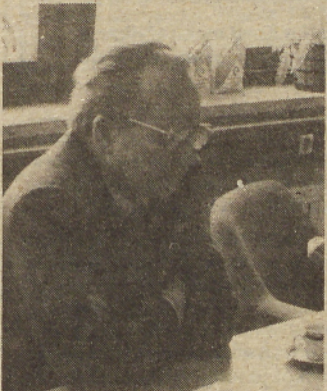
V soboto in nedeljo je delegacija predsedstva OK ZSMS Ljutomer obiskala Köszeg. Namen obiska je bil uskladiti in se dogovoriti o nekaterih akcijah in prireditvah mladih obeh mladinskih organizacij v letošnjem letu. Že meseca maja bo Ljutomer obiskalo 40 mladincev iz Köszega, med njimi rock skupina in gledališka skupina, ki bo nastopila na dvojezičnem območju v Pomurju, in mladinski pevski zbor. Obisk bo v okviru nekaterih prireditev v mesecu mladosti. Madžarski mladinci so izrazili tudi željo in pripravljenost sodelovati na eni od mladinskih delovnih akcij, vendar pa letos republiške delovne akcije v Ljutomeru ne bo, zato bodo ta predlog uskladili naknadno. Na obisku delegacije je prišlo tudi do zanimive pobude o izmenjavi mladih za letovanje. Tako naj bi vsako leto 20 mladincev iz Ljutomerja in Köszega izmenoma letovalo na Jadranskem morju oziroma Blatnem jezeru ali Bišku. Delegacija köszeške mladinske organizacije bo vrnila obisk jeseni, ko se bodo dogovorili za nadaljnje sodelovanje v prihodnjem letu. Ob tej priliki je vodstvo mladih iz Köszega podelilo Ljutomerski delegaciji najvišje mladinsko občinsko priznanje s plaketo za sodelovanje in poglabljanje odnosov med mladimi v Köszegu in Ljutomeru.

D. L.

MOTNJE LJUTOMERSKEGA AGROPLODA

IZGUBE KRATKO AMBICIJE

Bilo je 2. junija 1979. Sobota dopoldne. Vreme kot naročeno in priložnost — sklepi del 23. občinskega praznika v Ljutomeru — tudi. Vestnik je zabeležil, da so „predali namenu nove proizvodno-skladiščne prostore Prodajno odkupnega centra Ljutomer, DO Emona Commerce iz Ljubljane. Na okrog 4700 kvadratnih metrih pridobljenih površin, od tega bo 2500 skladiščnih, bo delalo sprva približno 60 delavcev, kasneje pa bo našlo zaposlitev še okrog 40 domačinov“. V „popotnici“ za novo naložbo je direktor Jože Štumpf med drugim spomnil: „Za določene kulture vrtnin, jagodičevja in koščičevja so ugodne klimatske razmere v Pomurju, vendar si zaradi deseterletja ustaljene miselnosti tradicionalne proizvodnje povrtnine utirajo pot in dajejo pomemben dohodek v to proizvodnjo usmerjenim proizvajalcem šele v zadnjem času. Neizkoriščene objektivne in subjektivne možnosti, deficitarnost te proizvodnje za potrošne centre v Sloveniji, ekonomsko upravičen interes izvoza v Zahodno Evropo, nam je narekoval to usmeritev, s tem pa tudi zamisel finalizacije te



— „Že od vsega začetka je imel toz določene finančne težave.“ priznava direktor Ljutomerskega Agroproda Oskar Vezer.

proizvodnje v končni proizvod. Zato pa so nam bili potrebni objekti, oprema, kadri itd., saj smo imeli zadnji dve leti 18 tujih skladišč vse od Lendave do Maribora, pa še v drugih republikah“. Skratka, vse je šlo po otvorenem scenariju in takorekoč vsi so potihem računali, da jim bo dejavnost pod firmo Emona Com-

merce zanesljivo „cvetela“. Toda...

EMBALAŽA DRAŽJA KOT VSEBINA

„Že od vsega začetka je imel toz določene finančne težave. Menili smo, da se iz njih izvečemo s širitvijo programa v smislu višjega načina predelave sadja in povrtnin. Leta 1982 smo v ta namen namenili stroje in v letu 1983 začeli s proizvodnjo. „smo ob nedavnem obisku tovarne v Ljutomeru zvedeli pri direktorju Oskarju Vezerju. Žal se tudi to ni preveč obneslo in ob koncu sezone 1983 se jim je nabralo za okrog 37 milijonov dinarjev izgube. „Če bi izvajali predvidevanja iz sanacijskih programov temeljne organizacije, bi pristali na blizu 80 milijonih dinarjev izgube.“ je prepričan Vezer, „kajti izdelki niso šli v promet tako kot smo pričakovali.“ (Torej sta bila kar dva sanacijska programa zgolj pesek v oči ali kaj, če sta jim pa „na rdečo obarvala“ številke v poslovnih poročilih?)

Lani so v Agroprodu segli po korenitejših ukrepih. Opustili so proizvodnjo ob spoznanju, da je donosna le takrat, če je obsežnejša, kajti včasih je baje sama embalaža dražja od proizvoda. Računica jim je pomagala toliko, da so spoznali, kako se velika vlaganja pri tisoč ali dva tisoč tonah predelane sadja in povrtnin res ne splačajo. „Da ne bi več „delali“ izgub, smo nehali delati,“ je pribil direktor.

ZDRAVILA ZOPER MOTNJE

Ne glede na vse to, so v tem „žepnem“ kolektivu s 50 in nekaj zaposlenimi sklenili, da ohranijo odnose s kooperanti in kooperacijo s temeljnimi zadrznimi organizacijami pri odkupu vrtnin, hkrati pa razvijejo odkup gozdnih sadežev, ki jih bodo pripravljali (pakirali in podobno) za izvoz. S tem bi ustvarili značilne blagovne sklade in zadovoljili potrebe, ki jih ima pri izvozu njihov ljubljanski partner Emonin toz Globus.

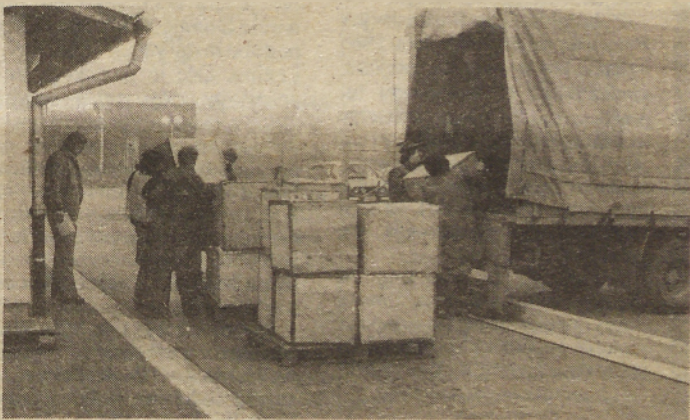
„Uspešno nam je najti skupen jezik in vsi trije tozdi Emona Commerce — naš, v Ljubljani in Kopru — si delimo delo, sodelujemo in se dogovarjamo. Porok za to, da bomo po predvidevanjih leto 1984 sklenili vsaj z minimal-

nim ostankom dohodka, je prav omenjeno tesnejše sodelovanje,“ smo slišali in na osnovi lanskih devetmesečnih razultatov ugotovili, če so pričakovanja stvarna. Poslovni rezultat po tako imenovanih neto učinkih poslovanja je hudo skromen; borih 57 tisoč dinarjev znaša oziroma — kot bomo v poročilu — „preostali del čistega dohodka v višini 57.609,19 din je razporejen v rezervni sklad, vendar ne zadošča zakonsko predpisani višini, zato toz Agroprodu Ljutomer še vedno prištevamo med

mo 400 ton lesnikov, 600 ton orehov in 500 ton bučnega semena, ki jih bodo v Agroprodu pripravili za nadaljnje višje oblike predelave.“

IZ ROK V USTA

O izkoriščenosti prostorov — saj na zunaj „deluje tovarna dokaj razkošno“! — nas je direktor zavrnil, da bi podrobneje govoril rekoč, da utegne to biti predmet „nadaljnje diskusije v prihodnosti“. Ko smo se z njim sprehodili skozi prostorne, na pol



— Vsaka šola nekaj stane in Emonina temeljna organizacija zavoljo zgrešenih naložb v preteklosti to že lep čas plačuje.

organizacije z motnjami v poslovanju“.

PRIČAKOVANJA Z VZHODA

Oskar Vezer nas je glede odnosov med Emono in sozdom ABC Pomurka poučil, da ne gre za nobeno „rivalstvo“, marveč sodelovanje. Nato pa se mu je le zdelo vredno dodati: „Seveda moramo razvijati svojo dejavnost v usmeritvi določenih naložb v tako vrsto opreme, ki nam bo zagotovila boljše in hitrejši izvoz. Predvsem mislim na hladilnico, industrijski tir in podobno, kar naj bi zagotovilo, da bomo lahko več izvozili. Poleg tega, da pripravljamo blago za izvoz, v sodelovanju z našo zunanjetrgovinsko temeljno organizacijo Globus v Ljubljani blago (lešnike, orehe, bučno seme in podobno), uvoženo s klirinškega območja, zlasti vzhodnih dežel, pri nas dodelujemo. Letos pričakuje-

prazne hale, mimo nemih strojev in strojnih sestavov ter našli v jedilnici večjo skupino delavk, ki so prebirale ruske lešnike in tri ali štiri delavke za strojem, ki so tudi prebirale lešnike, nam je bilo marsikaj jasnejše. Kljub očitnemu poslovanju iz rok v usta, jim je socialna varnost zagotovljena, vsaj kar zadeva povprečne mesečne plače, ki se gibljejo na meji zakonsko zajamčenih, vprašanje pa je, doklej bomo še vlagali najraje v zidove, poslovnost in znanje pa dušili ali podcenjevali. Ne zato, da bi bili po bitki generali, marveč v premislek smo se zato v uvodu podali k otvorenemu scenariju Ljutomerskega Agroproda 2. junija 1979, ko so takorekoč vsi potihem računali, da jim bo dejavnost pod firmo Emona Commerce „cvetela“. Toda...

Branko Žunec

Fotografija: Janez Votek

DELAJSKI SVET GP GRADITELJ BELTINCI, St. Kovača 21

objavlja s 1. marcem 1985 prosta dela in naloge:

1. Gradbeni tehnik — obračunovalec
2. Večje število NK delavcev

Pogoji pod 1.:
— končana srednja gradbena šola
— 5 let delovnih izkušenj

Pogoji pod 2.:
— končani vsaj 4 razredi osnovne šole

Poskusno delo traja 3 mesece.

Dela in naloge se objavljajo za nedoločen čas. Kandidati naj vložijo pisne prijave z življenjepisem 8 dni po objavi na naš naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonitem roku.

OBVESTILO

Uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota obvešča zavezanca davka iz kmetijstva, da na podlagi odloka o davkih občanov občine Murska Sobota lahko do 28. februarja 1985 vlagajo zahteve za priznanje olajšave pri davku iz kmetijstva za leto 1985 na podlagi realiziranega obsega pogodb o tržni proizvodnji v letu 1984. Zavezanca davka iz kmetijstva, ki so vključeni v družbeno organizirano proizvodnjo, lahko vlagajo zahteve pri pristojnih krajevnih uradih, zavezanca iz mesta Murska Sobota in vasi iz okolice pa v sprejemni pisarni na sedežu občine, kjer dobijo potrebne obrazce za sprejem vlog. Potrebne podatke o količini prodanih pridelkov v letu 1984 lahko zavezanca dobijo — če jih sami nimajo — pri Temeljni združni organizaciji KZ Panonka.

Uprava za družbene prihodke
Občine Murska Sobota

„Kakor da smo izgubili etični kompas!“

SREČANJE Z DR. BRATKOM KREFTOM

Profesor in književnik dr. Bratko Kreft je razgiban človek, živ, temperamenten, nemiren, večni popotnik, neprestano razpet med aktualna dogajanja po svetu in doma ter med snovanjem in literarnim ustvarjanjem. Po cesti gre redkokdaj umirjeno in počasi, vedno hiti zadržati nekaj napreje. V zasebnem razgovoru postane intimen, razdaja se z nekakšnim zanosom. Sprva je bolj zadržan in dostojanstven, nenadoma pa se začne sunkovito presedati, besede dopolnjuje z živahnimi kretnjami, pramen las se mu vsuje na čelo, nakar nenadoma zasadi roko vanj in nasloni glavo nanjo. (Iz eseja Franceta Vurnika Doživetje umetnika v knjigi Kalvarija za vasjo, Pomurska založba 1961.)

Povod razgovoru z dr. Bratkom Kreftom je njegova 80-letnica (rojen 14. februarja 1905) in voljan si je bil utrgati nekaj dragocenega časa ter pisno odgovoriti na nekatera vprašanja.

V kolikšni meri je (tudi) vas spremljalo Brechtovih Pet težav pri pisanju resnice? »Kdor se hoče danes boriti zoper laž in nevednost in hoče pisati resnico, mora premagati najmanj pet težav. Imeti mora pogum, da piše resnico, čeprav jo povsod zatirajo; imeti mora bistrost, da jo spozna, čeprav jo povsod zakrivajo; imeti mora umetnost, da rokuje z njo kot orožjem; razsodnost, da izbere tiste, v katerih rokah bo učinkovita; zljajčo, da jo bo med njimi razširil...«

Kolikor je bilo v moji moči, sem uveljavljal vseh teh pet resnic. Zato so mi med drugim leta 1957 prepovedali nadaljnje objavljane politične mednarodne drame Apokaliptični jezdec. Ko mi je bila prepoved izrečena na uradnem mestu, sem se zelo razburil in dejal, da ne pišem »agitke« zoper informbiro in stalinizem, marveč dramo svoje generacije, ki je doživela oktrobrsko revolucijo, osvobodilni boj, informbiro in stalinizem z njegovimi krvavimi čistkami, cinizem in pritisk zahodnih sil, grožnja z atomsko bombom in razdelitev sveta med dve velesili. Vse to se je začelo nekaj pred vojno, nekaj po vojni, najbolj pa kmalu po uradno zaključenem informbiroju.

Pokojni Božidar Borko vas je v Panonskem zborniku leta 1966 označil kot dramatika, esejista, gledališkega in literarnega teoretika, zgodovinarja, režiserja in dramaturga, revialnega urednika, univerzitetnega profesorja, tankočutnega poznavalca ruske literature (Dostojevski), našega vodilnega shakespeareologa. To pa ni vse?

Spregledal je, da sem se ukvarjal tudi s študijem filmske dramaturgije in da sem napisal scenarij za film o bridkem Prešernovem življenju. Vse je bilo

Socialna umetnost še ni, če narišeš delavca ali napišeš pesem o njem.

že pripravljeno za začetek snemanja, pa je zakleta spletkar vse skupaj preprečila. Izšel je le scenarij v knjigi, ki čaka. Knjigi sem kot uvod napisal prvo študijo pri nas o literarnosti scenarija in o filmski dramaturgiji. Še kaj bi lahko navedel, a je že tega dovolj.

Ves čas ste za angažirano literaturo, kot denimo J. P. Sartre ali Miroslav Krleža. »Svoji dobi je treba držati zrcalo,« ugotavljate. Sodite med prve pri nas, ki so z vidika socialne literature premišljali tudi o literarni-estetski upodobitvi vasi in kmeta. Vaš esej je klic po socialni književnosti, sega čez propagando, razčlenjuje, presoja. Kaj pa razmere, pogoji za tak in tolikšen angažma?

Mislím, da ste si že z navedkom Brechtovih Pet težav sami odgovorili na to (včasih) kočljivo vprašanje. Vendar bom za primer povedal, da mi nekateri še danes očitajo, da sem Pravdaču v Celjskih grofih podtaknil sodobne (komunistične) ideje, kar seveda ni res. Pravdač govori kot renesančni revolucionarni humanist. Revolucionarje kot so na primer Giordano Bruno, Savanarola, voditelji različnih kmečkih uporov, hu ti, zlasti taboriti in drugi, poznajo vsi časi. Take očitke lahko govori nekdo, ki ne pozna zgodovine socialnih bojev v preteklih stoletjih, ne pozna raznih utopičnih socialistov. Ali nista bila brata Grakha voditelja rimske plebejske revolucije? Ali

niso na sodišču med drugim očitani, da je Sokrat ateist, ker dvomi v vero starih bogov? Pred kratkim je neka (hipipjevska) skupina uprizorila igro, v kateri sodijo mojemu Pravdaču in ga na koncu prisilijo, da »prizna«, da mu je ideje, ki jih je izpovedoval, podtaknil Kreft. To lahko trdi in podtika nekdo, ki ne pozna zgodovine revolucionarjev, revolucij in uporov. Nikar si ne domišljajmo, da so revolucionarji samo v našem času!

Nekaj posebnega je bilo menda vaše zgodnje srečanje z mlado literaturo, čeprav se je rasko- stna bojevitost mlade generacije s Srečkom Kosovelom na čelu navezovala na Cankarja?

Nikakor se ni navezovala na Cankarja, kar priča več podatkov v Kosovelovi korespondenci. Cankar nam je bil vzor predvsem v slovenski literaturi, brali in poznali pa smo tudi progresivne pesnike in pisatelje iz drugih literatur, na kar sem že opozoril.

Celo po zunanosti — ruski ruhaški — ste se razlikovali od drugih! Brat Ivan piše v svojih spominih, da je v vajini sobi že leta 1924 visel Leninov portret. Nam lahko kaj več zaupate?

Letnica je tiskovna napaka: bilo je leta 1925. Sliko sem prinesel z Dunaja, razdril neko staro podobo in dal v njen »zlati okvir« Lenina. Oče jo je nekega dne opazil in začel nekaj sumiti. Rekel sem mu, da je na sliki neki ruski znanstvenik, pri tem pa pozabil, da zna oče brati cirilico. Pod sliko je bil namreč v cirilici podpis V. I. Uljanov (Lenin). Čeprav sem mu stvar prikrl, ni rekel nič, vedel pa je, pri čem je in po kakšnih poteh hodita sinova.

Decembra 1932 je izšla prva številka marksistične revije Književnost. Ožje uredništvo in najožji sodelavci so bili Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Dušan Kervavner, Stane Krašovec, Boris Zihel in Branko Kreft kot urednik. Kako je prišlo do te revije?

Ponovno moram poudariti in braniti samega sebe: revija je bila ustanovljena na mojo pobudo. Zato sem tudi moral nositi vse stroške zanjo. Uredništvo in uprava sta bila v mojem stanovanju. Imenovani uredniški odbor se je konspirativno sestajal pri meni le nekaj časa. Potlej pa so vse skupaj zaupali meni, saj sem bil že tako kot urednik iz izdajatelja tiskan na ovitku vsa tri leta. Ko sem predložil v predcenzuro prvi dve številki četrtega letnika, je dr. Anton Korošec prepovedal nadaljnje izhajanje revije. O vsem tem sem že pred leti javno pisal. Kot najožji sodelavec je do konca ostal le Krašovec, drugi so prišli v zapor (Kervavner), Kardelj je odšel v Sovjetsko zvezo, Kidrič v ilegalo in tako naprej. V zadnjem letniku je sodeloval tudi prof. Mirko Košir, ki ga je nedolžnega doletela smrt na Golem otoku. Pred leti so ga rehabilitirali.

Ob 40-letnici ste glede svojega prvega dramskega poskusa eno- dejanke Nemoč (leta 1924) menili, da gledate nanj »kot na lep spomin mladostne drznosti in romantične naivnosti«. A to je bil — kot sodijo poznavalci — prvenec z jedrom kritičnega realizma in odločnega poguma.

Bil sem tik pred maturo, ko sem jo s svojokupino uprizoril v drami SNG. Pomenila je precejšen škandal zavoljo svoje erotičnosti. Če me na profesor- ski konferenci ne bi obranil moj profesor in pesnik Janko Glazer, bi bil izključen.

Sledili so Celjski grofje, Kre-

ature, Velika puntarija in Kraj- ski komedijanti.

Po Nemoči sem napisal še Tiberija Grakha in Leto 1905. ki sem jo v rokopisu posvetil Leninu, za javnost (ni izšla!) pa ji dal naslov Sonja. Iz Tiberija Grakha (drame iz rimske revolucije) je izšel leta 1926 odlomek v reviji Mladina. Na osnovi tega odlomka je lani na simpoziju o ekspresionizmu govoril o njej kot eni prvih slovenskih ekspresionističnih dram prof. dr. Jahnichen z berlinske univerze.

Ob tem ne smemo pozabiti na vašo prepesnitev Levstikovega Tugomerja (leta 1946), saj ste zanj po uprizoritvi leta 1947 prejeli naslednje leto nagrado, predhodnico Prešernovih nagrad. Kako ob 80-letnici razmišljate o lastni dramski ustvarjalnosti?

Oprostite, da sem vam v vprašanju črtal Jurčiča. Prepesnil sem Levstikovega Tugomerja, ki ga je v rokopisu že pred vojno odkril naš veliki slavist in pisatelj dr. Anton Slodnjak. Ohranjeni rokopisni Jurčičev Tugomer je pisan v prozi in

njej je pred leti gledališni prof. inž. Filip Kalan Kumbatovič med drugim zapisal, da »je mojstrski dokaz gledališke spretnosti, tankega posluha za stil in značaj zgodovinske drame, doslednega oblikovanja posameznih značajev pa je Kreftova prepesnitev Levstikovega Tugomera s tem delom, ki zasluži častni naziv izvrniga dela...« To in še kaj je izšlo kot moto v novi izdaji Tugomera, ki ga je ob 150-letnici Levstikovega rojstva leta 1981 izdala Državna založba Slovenije. Kako ob tem jubileju razmišljate o lastni dramski ustvarjalnosti?

Leta 1959 ste se vrnili k svojemu največjemu mladostnemu spisu Človek mrtvaških lobanj, ga razširili in dopolnili. Vaša svojevrstna generacijska izpoved ponuja več iztočnic: sili nas v (samo)spreževanje o vlogi razumnika v povsem določenih razmerah, o nacionalni osvete- nosti in navsezadnje o revolu- cionarnosti ali konformizmu mladega rodu. Bi hoteli skozi

ustvarjalna in siceršnja naveza- nost na pokrajino ob Muri.

Snov iz Prlekije oziroma Slo- venskih goric sem v svoja pri- povedna dela zajemal predvsem v prvi tretjini. Ker sem se nafo povečini posvečal zgodovinski dramatici, sem jemal snov iz zgodovine (Celjski grofje, Veli- ka puntarija, Kranjski komedi- janti). Zaradi cenzurnih razmer sem se počutil tam bolj svo- bodno, čeprav so mi na primer Veliko puntarijo pred vojno prepovedali že na generalki. Kreature pa na ukaz sneli s sporeda po osmi predstavi. Se- veda Kreature niso tipična zgo- dovinska komedija, etična poli- tična satira za neznačajnost pač, saj nastopajo v njej samo de- nuncianti, ki jih je v vseh časih dovolj. Zato tudi niso tako po-

se je začela prva svetovna vojna in je objavil svoje prvo delo biblijsko-dramsko Legendo, marveč sega daleč naprej prek našega časa, čeprav se tega do- volj še ne zavedamo. Žal ga širši slovenski svet veliko premalo pozna, ker ga je v prevodu izšlo zelo malo. Marsikaj je tudi težko prevedljivo. Nekaj let pred smrtjo, ko je kazalo, da bi naj izšel večji izbor iz njegovih del v slovenščini, me je vprašal, če bi hotel prevzeti uredništvo slo- venskih prevodov. Na to sem seveda takoj pristal, pa do iz- vedbe iz različnih razlogov ni prišlo. (Tudi nekaj spletk je bilo vmes!) Najino prijateljstvo in sopotništvo sega daleč tja nazaj v konec leta 1924 na Dunaj. V Sodobnosti objavljene Medita- cije skušam nadaljevati za po-

Slovenska socialna književnost mora vso pozornost obrniti tudi na kmeta. Izgubiti se je treba pri tem vsakega mehaniziranja in idealiziranja. H kmetu in kmečkemu problemu je treba pristopiti brez predsodkov; malomeš- čanske in meščanske naočnike je treba odložiti zato, da bo kmet v slovenski literaturi res dobil svojo pravo podobo, da ne bo govoril z jezikom, ki ga ne govori in ne misli misli, ki jih ne misli.



— Naš jubilar in rojak dr. Bratko Kreft meni: »Nikar si ne domišljajmo, da so revolucionarji samo v našem času!« (Fotodokumentacija Dela)

je čisto drugačen kakor Levsti- koy, ki je pisan v jabskih stihih in je posredno njegova življenjska nazorska in politična izpove- ved, takšna kakršne Jurčič sploh ne bi zmogel. Z Levstikom sta bila velika prijatelja. Da je dobil spet kruh, se je moral Levstik obvezati, da ne bo pisal nič več političnega. Ker pa je njegov Tugomer narodno revolucio- narna tragedija, ni mogla iziti pod njegovim imenom. Zato je izšla pod Jurčičevim imenom, saj bi pod Levstikovim ne mogla iziti. Kdor je prebral v rokopisu ohranjeno in v zbranem delu objavljeno Jurčičevo dramo o Tugomeru, mu je to jasno ne glede na domnevno drugo ro- kopisno različico, ki je bila baje napisana v trohejih, medtem ko je Levstikov Tugomer napisan v shakespearejskih jambih. Vse to je po Slodnjaku ponovno dokazal slavist, prof. dr. France Koblar v spremni besedi k moji prepes- nitvi Levstikovega Tugomera. O

prizmo novodobne, večpomen- sko razburkane stvarnosti spre- govoriti o teh vprašanjih?

Vse je zdaj še preveč zapleteno in nejasno, da bi bilo mogoče že ta trenutek, ko je vse še v nekem hudem vretju nasprotij, odgovoriti na kratko. Stvari ter- jajo globljo in daljšo analizo, kakor je mogoča v kratkem ča- sniškem odgovoru. Družbena, politična, nacionalna, etična in druga vprašanja niso bila nikoli preprosta, kaj šele danes, ko nima svet inflacije le v gospo- darstvu in politiki, marveč tudi v kulturi in etiki, le da se v zadnjih časih komajda kdo trudi za sta- bilizacijo. Morda zato, da se lahko dlje časa ribari v kalnem. Naš čas in razmere so zelo anarhične.

Domačijska nota in regional- na barvitost sta v vaših delih živo navzoči. V mislih imamo zlasti Kalvarijo za vasjo in druge po- vesti iz Prlekije. Zanima nas vaša

Kakšna je vaša misel glede današnjega odpiranja vprašanj, ki zadevajo dachauske procese. Goli otok, me- moarske ali romaneskne življenjepisne pisatelje in publi- cistov, ki so nedolžni šli skozi zapore?

Mislím, da bo moralo preteči še nekaj časa, da bodo vse te tragične stvari v času po naši revoluciji mogli pisatelji res umetniško objektivno izoblikovati; šele takrat, ko jima bosta čas in talent omogočila, da bodo ustvarjali tako, kakor je Dostojevski ustvaril svoje Zapiske iz mrtvega doma ali Zločin in kazen. Res je, da so se zgodile grozljivosti, ki pa jih nekateri izrabljajo za protirevolucionarne namene in pro- vokacije. Vse skupaj nikakor ni preprosto.

pularne, čeprav umetniško niso nič slabše kot moje zgodovinske drame. Rojen sem v Mariboru, kjer sem tudi osem let obiskoval klasično gimnazijo, univerzo pa na Dunaju in v Ljubljani. Zato se počutim Mariborčana prav tako kakor Prleka in Pomurca. Ro- man Človek mrtvaških lobanj čustveno in miselno povezuje oboje, vsebinsko in opisno. Zame je oboje ena pokrajina ena domovina.

Ali lahko v nekaj kratkih, konciznih skicah strnete lasten, intimen odnos do ruske književ- nosti?

Ruska literatura je ena naj- pomembnejših literatur, kar priznava danes ves strokovni svet. Da sem se tako zgodaj začel ukvarjati z njo in jo občudovati, zlasti njene klasike od Puškina do Gorkega, je morda vzrok v tem, da je bila bogato zastopana v knjižnici strica dr. Leva Krefta. Še vedno hranim nekaj izdaj Puškina, Lermontova, Tolstaja in drugih iz 19. stoletja. Tudi Gorkega sem zgodaj spoznal. Njegova pesem v prozi Človek je revolucionarno humanistično umetniško delo, ki ni bilo morda zame nekoč nič manj vplivno in odločujoče kakor Komunistični manifest Marxa in Engelsa. Zato sem jo tudi dal natisniti kot programski, humanistični in re- volucionarni uvod v prvi številki Književnosti.

Ali ni vaš lastni intimni odnos v enaki meri tudi do najzlah- nejšega ustvarjalca renesančne baročne tragedije in komedije W. Shakespearea?

Shakespeare in Dostojevski sta mi najbližja pisatelja. Zato sem o njih — po podrobnem študiju in doživetju — tudi naj- več napisal. Mislím, da je bil Gorki prvi, ki je po ustvarjalni sili primerjal genija Dostojev- skega s Shakespeareom. Ali ni razumljivo, da sem napisal tudi knjigo Puškin in Shakespeare, ki je leta 1952 izšla pri DZS?

Posebno poglavje v naši blo- grafiji in bibliografiji zavzema Miroslav Krleža. »Krefta lahko v tem pogledu primerjamo s Krležo, ki mu je pisanje o umet- niškem pojavu priložnost za širši sklop razmišljanj. Vendar je Kreft v primerjavi s Krležo mnogo bolj konkreten, brez ne- potrebnih »ekskurzij« in leporeč- nosti,« piše Marjeta Čepič v spisu O napredni in socialni književnosti med vojnoma v prvi številki Sodobnosti 1982. Več smo sicer lahko prebrali v vašem eseju Meditacije o Krleži v So- dobnosti 1982, kljub temu pa vas prosimo, da za naš krog bralcev povzamete svoja najpomembnej- ša spoznanja in presoje?

Že pred leti sem ob neki priliki zapisal, da je Krleža vest našega časa in ne samo velik umetnik hrvaške besede. V svoje pesni- sko, pisateljsko, esejistično in politično-kulturno delo pa ne zajema le dobe od 1914 dalje, ko

sebeno knjigo. Pravkar sem v konceptu končal poglavje, ki nosi naslov Kurir Petrice Ke- rempuha. Leta 1936 sem tako- rekoč kot tihotapsko blago nosil ciklus pesmi iz Balad Petrice Kerempuha iz Zagreba, da bi jih bilo mogoče natihioma natisniti v Ljubljani. Zagrebu so namreč hoteli Krležo zadušiti z leve in desne. Pesmi smo natisnili, kar je glavna zasluga pisatelja Juša Kozaka in založnika Silvestra Škerla, nič manj pa književnika Alberta Široka, ki je bil na ban- ski upravi referent za kulturo. Akt za zaplenbo Balad je tako dolgo zadrževal, da je založnik Škerl pravočasno skupaj s Krležo »pretihotapil« skoraj vso naklado v Zagreb, kjer so jo prodajali »pod roko«. Policija je dobila le parizvodov. Ta podvig sodi med poglavja o slovenski udeležbi v sporu na levi in desnici, ki pa ni edini. Marsikaj še čaka na objavo, ker spor na levi v Sloveniji ni bil tako javen kakor v Zagrebu, in Beogradu, toda bil je in niti ne majhen. Sam sem ga precej drago plačal, ker sem bil na Krleževi strani. Še po vojni sem moral za to polagati račune.

Kaj vam narekuje tako ostro presojo glede slovenske gleda- liške stvarnosti? Za Delovo okroglo mizo (Sodobna priloga Dela, 29. oktobra 1983, Odkod teatrom tako malo skupne vo- lje?) ste dejali: »Skupnega čuta slovenskih gledališč ni.«

Čeprav so pred leti ustanovili neko skupnost slovenskih gleda- lišč, te skupnosti ni niti umetniško niti organizacijsko. Vprašanje vloge gledališča v naši družbi je posebno in aktu- alno vprašanje. Na primer vprašanje repertoarne politike, odrske interpretacije, vprašanje jezika, zapostavljanje igralca in literature, modni snobizmi, da- daizem, nihilizem, absurdizem itd. Ali je umetniško-gledališko res potrebno, da igralec v med- igri Mišnica v Hamletu pokaže gledalcem dvakrat nago zadnji- co? Ali je »umetniško« res po- trebno, da prikazujejo v neki uprizoritvi drame Gospoda Glembajevi advokata dr. Pubo Fabricija kot popolnega dege- nerika, kot karikaturu? Čeprav je dedno fizično obremenjen, pa je umsko vendarle priseben. Na- dalje razni »seksualni šoki«, ki jih še v nočnih barih komajda vidiš? In še marsikaj. Ali je po- tem čudno, da mi je ob 150-let- nici Levstikovega rojstva dejal neki gledališniček, da je Tugomer slovenska »kavbojka«? Gove- karjeva Krpanova kobila, kijo je udarno ožigosal Cankar, ni nič proti raznim »ekshibicijam«, pri nekaterih predstavah, čeprav priznam, da so tudi častne izje- me. Kljub temu je videti, kakor da smo izgubili etični kompas na vseh področjih.

BRANKO ŽUNEC

Preieli smo:

Potreba po novi ocenitvi nekaterih zgodovinskih dejstev

Avtor predstavitvenega zapisa o Stopinjah 1985, — jm, (Vestnik, 13. december 1984, str. 5) je pravilno zapisal, da je „preučevanje prekmurske preteklosti — kot je splošno znano — za desetletja v zaostanku v primerjavi z ostalimi predeli Slovenije“. Samo to dejstvo lahko vsaj delno omili neopravičljivo prepisovanje nekaterih napačnih ocen in podatkov v nekaterih naših časopisnih člankih o zgodovini Prekmurja, pred čemer pa niso imune niti revije in celo knjige. Človek se vpraša, ali učitelji in profesorji zgodovine v Prekmurju res nimajo volje ali možnosti, da bi to praznino vsaj delno, če ne v celoti, zapolnili?

Za kaj gre?

Novinar M. Jerše je v svojem sestavku „Koledarji — ogledalo časa“ (Vestnik, 27. 12. 1984, str. 10), v katerem je zbral in objavil veliko zanimivih podatkov o koledarjih, izdanih v Prekmurju, kratkoma prepisal neumestljene nalepke na račun evangeličanskih tiskov. N. pr.: „Na 30 strani obseajočem koledarju, ki je bil vse do leta 1934 pisan v madžarskem črkopisu, je oznanjal predvsem program madžarizacije...“ „Koledarski časopis „Evangelikičanski kalendari“ (Murska Sobota, 1923—1943), ki je prav tako opravil svojo vlogo madžarizacije, se je jezikovno in v črkopisu kljub slovenskemu pritisku približal madžarščini.“ Ne bom se ustavljal ob nekaterih netočnostih v zvezi z evangeličanskim kalendarijem, ki so v sestavku navzgor — poudariti želim samo dejstvo, da bi se že enkrat morale objektivno preveriti vse okoliščine, v katerih je nastal in izhajal Evangeličanski kalendari, Džesvni list in v katerih je živel in delovala evangeličanska Cerkva med vojnama. Upam, da bo drugo stran medalje zadostno osvetlil zgodovinski zbornik evangeličanske cerkve, ki je že nekaj časa najavljen. V preteklosti se je marsikaj ocenjevalo z ozko političnega ali verskega gledišča, iz trenutnih kratkoročnih potreb, ali pa vsaj s tovrstnimi primesmi pri poskusu strogo zgodovinsko objektivnih vrednotenj in ocenjevanj. Zal se taka premalo preverjena dejstva sprejemajo za golo resnico tudi drugje in ne samo v časopisju. Za primer gl. Janko Liška, Porajanje in rast narodne zavesti prekmurških Slovencev, v: Borec, junij—julij 1982, str. 321-365. Ker je avtor uporabljal v svoji razpravi tudi precej gradiva iz tedaj še neobjavljene knjige „Prekmurški Slovenci“ Miroslava Kokolja, ni potrebno posebej omenjati, da so potrebni ponovne preverjanja tudi ti podatki in ocene v njegovi knjigi. Poleg evangeličanskih tiskov so še druga, do neke mere odprta vprašanja, kot so „Vendi“ in „vendstvo“, „stari Slovenci“ in nasploh naseljevalci Prekmurja, na kar je opozoril tudi Juš Makovec v svoji realno kritični oceni Kokoljeve knjige (Vestnik, 27. decembra 1984, str. 6).

V tem kratkem zapisu želim samo opozoriti na dolžnost in našo obvezo do ponovne preučiitve nekaterih zgodovinskih dejstev. V časopisu tega ni mogoče storiti zaradi premalo prostora, gotovo pa se bo razčiščevanje nadaljevalo v strokovnih glasilih, pri čemer bodo glavno besedo gotovo imeli evangeličanski duhovniki, saj so problematiki najbližje in je zanje v citirani razpravi že pokojni profesor Janko Liška zapisal: „Šele mlajši rod pastorjev po drugi svetovni vojni je uvidel, da so vsi prekmurški Slovenci, ne glede na vero, del istega slovenskega naroda od Rabe do Trsta, in se odpovedal vendstvu“.

Uporabo prekmurščine v tiskani in govorni besedi med obema vojnama pa je zadovoljivo pojasnila Frida Kovač že v Mladem Prekmurcu 1940, str. 77-78: „V tisočletnem življenju pod tujo državo so Prekmurci z vztrajnostjo ohranili svoje narečje, niso se dali odvrgniti od jezika, ki je odkrito kazal pred svetom, da pripadajo slovenskemu narodu. Šole so bile madžarske, samo po sebi umevno je, da so morale biti vsakršne prekmurske knjige tiskane v madžarskem črkopisu, drugače jih ljudstvo ne bi znalo čitati. Stari črkopis je bil v razmeroma kratkem času odpravljen... Novi zakon v prevodu Stefana Kizmiča je prekmurškemu evangeličanu največji zaklad. Ne zaradi starega črkopisa, temveč zaradi starih prekmurških besed, ki jih Prekmurec ljubi tako goreče kot kos zemlje, na kateri živi... Prekmurec ne bo slabši Slovenec, ako si obdrži svoje narečje, temveč narobe. Mislim, da bo še tesneje vključen z ostalimi Slovenci, ker bo znal dokazati, da je bil že pred tisoč leti Sloven po krvi in jeziku... Tudi v evang. krogih bi se našle mlade in zavedne moči, ki bi uvedle reformo, toda zaradi značaja prekmurskega ljudstva se to more zgoditi le stopnjoma. Ko bo izumrla stara generacija in bodo dorasle mlade moči, se bodo vsa protislovja sama po sebi izgubila.“

Skoraj pol stoletja po zapisu teh besed lahko mirno ugotovimo, da je življenje potrdilo realno gledišče Frida Kovačeve, kar je posredno priznal tudi J. Liška.

Ker so se v tisku v sorazmerno kratkem času večkrat pojavile iste neutemeljene in premalo domišljene ocene o evangeličanski literaturi, brez potrebnih argumentov, bo verjetno pravišnji čas, da se o tem pove še kakšna dodatna beseda.

mk



LIKOVNA PRIZADEVANJA NA GORENJSKEM

NOVEJŠE SMERI

V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti so na predvečer slovenskega kulturnega praznika odprli razstavo Mala grafika na Gorenjskem in Likovna prizadevanja na Gorenjskem, ki jo je v okviru kulturne izmenjave s Kranjem (kjer se predstavlja akademski slikar Franc Mesarič) pripravil Gorenjski muzej. Na razstavi sodelujejo: Evelina Abaza-Batista, Milan Batista, Boni Čeh, Miha dalla Valle, Herman Gvardjančič, Alenka Kham-Pičman, Marjan Kuček, Dušan Lipovec, Henrik Marchel, Mirna Pavlovec, Dušan Premrl, Zmago Puhar, Nejc Slapar, Jože Trobec, Vinko Tušek, Franc Vozel, Cveto Zlate in kot gostje Stefan Galič, Lojze Logar in Franc Mesarič. Poleg prevladujočih grafik so na ogled tudi risbe in skice. bb

PO PREŠERNOVEM DNEVU

Ceprav brez zastav in dela prostega dne, je 8. februar praznik vseh tistih, ki jim je kultura potreba, način življenja, odnosov ter dela, saj ni mogoče živeti le od kruha in je zato ne bi smeli razvednotiti z nazivom poraba, kulturnikom pa odmerjati tanjše rezine z vedno slabše založene mize.

Ker je slovenska kultura še kako povezana z našim obstojem in kot taka bi morala biti stalnica in ne le „enodnevnih nasmeh družbe, edini dan v letu, ko se s kulturo povezuje tudi nekakšen ponos“, kot je dejal pesnik Ciril Zlobec, slavnostni govornik osrednje Prešernove slovesnosti v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Tudi v Pomurju smo te dni doživljali kulturni vrhunec, v številnosti prireditvev in je skrita tudi bojazen, da bo kulturno vrenje zamrlo že v naslednjem tednu.

Živahno je bilo po vseh šolah, kjer jim je bil Prešernov dan kulturni dan. Na srednješolskem centru v Murski Soboti so ob tej priložnosti povabili medse kvartet znanega glasbenika Toneta Janše, učencem pa je bilo namenjeno tudi gostovanje članov slovenskega narodnega gledališča iz Maribora s Partljičevko komedijo Sekretar za humor. Škoda, da si te aktualno-kritične predstave niso mogli ogledati tudi ostali prebivalci pomurskega središča!

Nagrade in priznanja ob slovenskem kulturnem prazniku so v Murski Soboti podelili že minulo sredo, na slovesnosti, na kateri je bila uvodna govornica Erna Bru-men, predsednica občinske zveze kulturnih organizacij, pa so v recitatorij Nova pesem nastopili mladi recitatorji in glasbeniki ter Prek-

murski oktet. Nagrajenci (predstavljali jih bomo v naslednjih številkah Vestnika) so: Terezija Števančec, Janez Glažar, Milan Vincetič, Matija Žižek in Marjan Hull ter kulturno umetniško društvo Ludvik Rogan Tišina.

Brigita Bavčar

NAGRADE ZA ZASLUGE

Kultura dobi pri nas Slovincih mitični pomen oziroma čisto specifičen status samo ob 8. februarju. Zlasti veliko zvemo iz raznih govorov, ko se sklicujemo na Prešerna, Cankarja in še koga. Priča smo številnim slovesnostim, podelitvam nagrad in prireditvam. Tako je bilo tudi v Radgoni, kjer je bila v petek osrednja svečanost, na kateri so podelili Kerenčičeve nagrade na področju kulture in Silihove nagrade na področju vzgoje in izobraževanja. Slavnostna govornica na prireditvi je bila Marija Sevidy, predsednica občinske konference SZDL, zatem pa so podelili nagrade. Kerenčičeve nagrade so dobili: Anica Kondrič iz Radenec za svoje 25-letno delo na področju gledališke dejavnosti in folkloru, Janez Kraner iz Vidma ob Ščavnici za 20-letno delo na področju glasbe, zlasti zborovskega petja. Lojze Veberič, ki sicer ne živi več v Radgoni, je prejel nagrado za preureditev svoje domačije v Seliščih v galerijo in mešani pevski zbor Radenska iz Radenec za dosežke v zborovskem petju v 15 letih obstoja. Silihovi nagradi pa sta dobila Slavko Škoberne, zaposlen na Zavodu za šolstvo, za prizadevanja za razvoj šolstva v občini v pedagoškem, vzgojnem in organizacijskem pogledu, in Amalija Simončič za več kot 20-letno delo s prvošolci.

Svečanost je obogatilo Slovensko narodno gledališče iz Celja z predstavo Podočelanka.

Janez Votek

kulturni koledar

PETEK, 15. FEBRUARJA

RADENCI — V Kongresni dvorani hotela Radin bo ob 16.00 gledališka predstava Jimmy odhaja ali V soboto zvečer, v kateri bodo nastopili Milena Muhič, Janez Klasinc, Rado Pavalec, Anica Sivec in Zvonko Funda. Po predstavi bodo ob 17.30 v razstavnem salonu hotela Radin odprli razstavo del slikarja Borisa Zoharja s Ptuija.

razstave

V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti je na ogled razstava Mala grafika in Likovna prizadevanja na Gorenjskem, ki jo v okviru kulturne izmenjave posreduje Gorenjski muzej.

V Pokrajinski in študijski knjižnici sta odprti razstavi Književno in publicistično delo Bratka Krefta (ob njegovi 80-letnici) in Literarno delo Franceta Bevka.

V galeriji Lendava razstavlja miniaturne knjige, oljne slike in grafike Andrusko Karoly.

V gasilskem domu v Moščancih si do 18. februarja lahko ogledate razstavo ročnih izdelkov, ki so jih oblikovali člani kulturno umetniškega društva Žarko Klanjšček.

Podeljena odličja

Ob slovenskem kulturnem prazniku so v Ljutomeru pripravili slovesnost, na kateri so nastopili člani KUD Ivan Kautič — prvič se je predstavila tudi recitacijska sekcija — učenci Glasbene šole in dijaki srednješole. Na proslavi so prvič tudi podelili odličja heroja Ivana Kautiča. Prejeli so jih: Zalika Novak, Francčka Zadravec in Frano Stebih.

D. L.

Majhne stvari velikega mojstra

V lendavski grajski galeriji so v okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika odprli zanimivo razstavo miniaturnih knjig, oljnih slik, grafik... Károlya Andruske iz Sente.

Olga Pavšič je v slavnostnem nagovoru v nekaj potezih orisala razmere in kulturno ustvarjanje v lendavski občini, za tem pa je svoja dela predstavil avtor. Tiskar po poklicu, umetnik po duši in talent v širšem slovenskem prostoru ni neznan. O tem govorijo tudi njegove miniaturne grafike in knjige. Naj omenimo, da je med njegovimi 150 mini knjigami kar 20 posvečenih krajem in pokrajinam v Sloveniji. Kot zanimivost dodajmo še, da so njegove knjižice velike le nekaj centimetrov v dolžino in širino, najmanjša pa le pet milimetrov.

-an

NOSTALGIJA POPOLDNEVA

Na okna se je risal težki mraz. Suhljat kretničar si je pihal v roke, prestopal in razbijal led okoli tratinč. S škornjem. Že kako ura je mrgolila in kdaj pa kdaj potegnili z male flatke.

Tudi nas se je prijel zima. Grizla je nohte, v kosti, za rebra, zato smo se, če že ne drugače, vsaj s hrbiti tiščali k veliki forni v Kolodvorski restavraciji, ki je grela kot poletje. Franc Lainšček-Feri, mlad pisec, ki je prebil led, kretničar pa še vedno ne, s Peronariji in ki se zadnje čase vse bolj ukvarja tudi z dramatikom, je s prstom risal po steklu. Gotovo lik Valenta ali Rudolfine, mogoče tudi kokeine Izolde iz njegove najnovejše komedije PLASTIČNE ROŽE ZA VALENTA, ki pa ji je v veliki meri boiroval, pravzaprav prerezal popkornico Jože Rituper-Dodo, ki je takole pojasnil nastajanje njunega skupnega teksta:

— Takole je bilo: že dolgo sem nosil v sebi sliko neke pomeščanske družine, ki pa s svojimi koreninami še tči v vaških dvoriščih, gnojiščih, pa se svojega porekla vse bolj sramuje. Verjemite, to je sploh problem mestnega človeka. To še zdaleč ni klasična strindbergovska družina. Ne, to so taki, kot jih je upovedil Feri. Potem sem spoznal Ferija, mu razložil, kaj me tišči,

všeč mu je bilo, beseda je dala besedo in v dobrih štirinajstih dneh sva imela že pol komedije. Potem pa piljenje, tehtanje. Umetniki so včasih kot pikolovski lekarnarji. Vse mora štimali...

Feri pa se je popraskal po bradi in nadaljeval:

— Nekaj podobnega sem tudi sam precej dolgo žulil v sebi. Iskal sem temo za sodobno burko, ki pa ni burka v pravem pomenu besede.

Škoda, burka je danes najbolj neupoštevana dramska vrsta, pa tudi humorju se slabo piše. Dodo pa je pri nas poklican za humor. No, in tako se je tudi začelo.

Naslov drame Plastične rože vsekakor nosi ironično poanto. Kičasti okus večine je mnogokrat predmet posmeha. Strinjali sem se z njima in prisluhnil Feriju:

— Ničesar drugega ni kot ostra obsodba okolja, ki se v svoji plehki malomeščanski miselnosti nagiba h kiču. Skozi prizmo družine sem želel postaviti zrcalno sliko: igra je zato provokativna in angažirana, a ne v smislu političnosti, temveč v grajanju malomeščanstva.

Dodo mu je prikinjal. Začela sta se prerekati. Nisem utegnil sproti zapisati. Hudičev je, če se greš

intervju, pa si obsojen na pisalo in nekaj listov papirja.

Potem sem le ujel, kajti Dodo ga je preglasil:

— Za nas je problem iz gledišča kulturno-estetskega stališča... Pravzaprav sorodnica s plastičnim vencem ni želela ničesar slabega... in midva tudi ne...

— Doher kolega, novinar Zvone Zorko, takrat sem namreč služboval in živel v Ljubljani, je nekoč odpotoval v Prekmurje iščeč neko kranjčevsko eksotiko, pa ga je čakalo na soboški tržnici nemilo presenečenje: ljudje so kupovali plastične sončnice s plastičnim žebelico, zunaj pa polja sončnic. Kakšen absurd. Kot da smo postali slepi na naravno lepoto. Poneumljamo se.

Strinjali sem se. Postajamo resda brezdušni in opeharjeni za čustva. Pa saj sami tako hočemo. Če že pozvačin nosi plastične rože, če jih mrgoli na pogrebu, na gostijah. Škoda, preklemano škoda. V samem tekstu pa gre za neko komično tragičnost, s katero sta se strinjala in dodala. Najprej Feri:

— Gre samo za moj lastni pogled na okolje.

— Ni tako tragično, bolj je komično, ker vse vidim pri sosedih.

Torej gre za resnico prastarega rekla: pometaj pred svojim pragom. Potem sem ju povprašal za vlogo punkovske generacije danes, kajti v družini sta mlada diktatorja Frika in Robert, ki pa kljub zunanosti in namišljeni grobosti nosita v sebi še tako mehak vosek. Dodo pa je nadaljeval:

— Punkerja sta realistični slikar. Morda s kančkom ironije. Omažejujejo svet, psujejo, so brezsrčni, v svoji mladosti zagnanosti pa vseeno tihi in nesposobni. To je zgolj njihova maska, beg.

— Ravno v času punkerske alternative sem živel v Ljubljani, namreč Feri, in ko sem se vračal, sem jih srečeval tudi na soboških ulicah kot blede, pohabljenе slike. Postali so mi smešni. Brezkrvne kopije.

Cez čas sem se spotaknil ob krsto, ki je že prastari komedijski rekvizit. Pa sta dodala. Najprej Feri:

— V tej igri gre pravzaprav za poigravanje z dramskimi žanri. In ker je tu igra neke vmes med burko in klasično komedijo, jo vzamem kot zaščitni znak. Večje simbolne moči nimam.

Njun tekst že vadi nova dramska skupina, ki pa še deluje v okviru

KUD Stefan Kovač. Vaje se že iztekajo, premiera je načrtovana za 1. marec.

— Cela stvar, je začel Dodo, se je začela ob na videz raztegnjenih pogovorih v soboški Kleti ali pod Rostanji pri Zvezdi. Začutil sem, da je v Soboti prišla nova moč, nova inteligenca, novi sposobni ljudje, odpovedal pred leti sem se funkciji predsednika dramske sekcije pri KUD-u in se zarekel, da moramo s konkretno akcijo preseči kavarniško kritizirano in žolč na soboško kulturniško politiko.

Ferija pa je le-to stremljenje doletelo ravno v času, ko se je začel intenzivneje ukvarjati z dramatikom, že pred tem je napisal Samorastnike, ki jih bodo uprizorili na mariborskem odru v sezoni 86. Po udaril je, da je to igro pisal, namreč Plastične rože za Valenta, nalašč za soboški amaterski oder, za domače ljudi in da so dobri izgledi, kajti tekst je medtem že predelal, da ga uprizorijo v Ljubljani.

— Zdi se mi, iz vajinega pripovedovanja sklepam, sem se vmešal, da hočete preseči muho enodnevnico?

— Vsekakor, je pohitel Dodo, jedno gledališke skupine mora ostati. Vem, da je bilo poskusov že nešteto...

— In ravno nezdravo ozračje soboške kulturne politike, je vskočil Feri, je temeljni vzrok, da so sposobni ljudje odhajali in se dokazovali zunaj. Sili smo stereotipnih recitalov, svečanosti, čas vendar sili naprej... Mislim, da smo zmožni, da presežemo ta tisočkrat hote zavozlan gordijski voz. Istočasno pa poudarjam, da bomo nekaj pomenili, če bomo alternativa. Če bo jedro zdravo in kljubovalno. Če bo prestopilo, tudi kantorjevsko, zbirakatiziran prag...

— Publika vsekakor je, je zatrjeval Dodo, publika, ki si želi spremembe, novih dogajanj, samo trehaje najtipot. Začetek pa je prav ta predstava.

— Nerad napovedujem, zelo nevhvalno je vse to, je končal Feri, a zagotavljam, da ne bo ostalo samo pri tej edini predstavi, pa tudi samo pri besedah ne.

Cez čas je vstopil premražen kretničar, si dolgo grel roke oh peči, spotoma rknil vinjak, morda tudi rum in se pozabaval z natakario. Sumo ušilil nas je. In komajda nasmehnil. Morda je koga poznal. A ni prisedel.

Milan Vincetič

domača
pamet

kje
si?

SPOROČILO ZA RDEČI PRAPOR

Znanost, tehnologija, inovacije — izziv današnjega časa; tak je zgoščen delovni naslov 16. srečanja samoupravljalcev Jugoslavije Rdeči prapor jutri in pojutrišnjem v Kragujevcu. Pri plenumskem delu in v komisijah bo sodelovalo 1150 delegatov in gostov, od tega več kot polovica iz združenega dela. Med njimi bo tudi pomurski delegat Viktor Vild, direktor Livove temeljne organizacije Oprema in orodja iz Rogoševca. Iz njegovega (pomurskega) sporočila za Rdeči prapor in pogovora z njim povzemamo nekaj najznačilnejših odlomkov.

V ČASU, KI PRIHAJA...

... bo ljudem vladalo predvsem znanje. Presežek vrednosti bomo vse bolj ustvarjali z novim znanjem oziroma uporabo raziskovalnega razvojnega dela. V takih razmerah se morata krepiti zavest in usmeritev, da brez naslonitve na lastne kadrovske in ustvarjalne možnosti, na lasten razvoj in množično delovno ustvarjalnost, ne bo mogoče premagati zdajšnjih kriz in na trajnejših osnovah zagotoviti dolgoročnejšega, bolj uravnovešenega materialnega položaja delavcev v združenem delu. Vse bolj očitno je, da smemo za minulo in mnogokje še za sedanjost z gotovostjo trditi, da razvoj v tovarni ni temeljil na lastnih razvojnih usmeritvah in kadrih.

Kaj je osnova modernizacije in prestrukturiranja? Kdo je na čelu napredovanja v neznanu, ki „vleče“ za sabo vso organizacijo, proizvaja znanje in ga strateško oplaja, presaja v prakso? To je tehniška inteligenca v slehernem kolektivu, v visokošolskih in

se raje opredeliti za omenjene „novosti“, ki bodo z gotovostjo prinašale trajnejše ugodne rezultate. Za to pa so potrebni zagnanosti, inovatorji, organizatorji, ki za novo tehnološko prilagoditvo celotno organizacijo, vodenje in trženje. Žal je naše okolje v večini primerov strokovno inferiorno in recimo razvojniki, konstrukterji sploh ne razume. Tehnika je povezana z družbenimi potrebami, gospodarskimi razmišljanji in političnimi odločitvami. Skromno tehniško inteligenco bi morali osvoboditi raznih blokad, ki rastejo v smeri delovna organizacija—temeljna organizacija—razvojni biro—oddelek. Podatki kažejo, da je malo strokovnjakov v industriji, da bežijo iz nje v negospodarstvo, iz občine in regije. Zakaj? Kje so vzroki? Kakšne so posledice? Razvojniki in konstrukterji plačujemo za 8 ur, vemo pa, da se lahko storilnost teh ljudi razpenja od nič do desetkratnega poprečnega dosežka in se torej ustvarjalnost ne more omejiti na „ših“, če hočemo žeti rezultate. Razvojniki, konstrukterji že desletja vpenjamo v isti kalup kot strugarja. Nočemo mu priznati ključne vloge, ki jo ima za razvoj in inovacije, na katerih podjetja na zahodu propadajo ali se dvigajo v neslutene višine. Nikakor se ne moremo odločiti in vpeljati nagrajevanja po delu — ločiti kreativno delo od rutinskega. Razvoj prototipa je za konstrukterja končan šele takrat, ko so pri poskusu odstranjeni vse pomanjkljivosti, kar je eno osnovnih pravil industrializma. Vsega ni mogoče vnaprej predvideti, zato so testiranja in poskusne proizvodnje.

PRIZNAVATI PRAVICO DO NAPAKE!

Razvojniki, konstrukterji ne priznavamo pravice do napake, čeprav imamo opraviti s samimi prototipi, saj ni razvojne kontinuitete. Ne smemo jih omejevati na birokratski delovni čas, ampak jim omogočiti, da nosijo zamisljiv iz službe povsod s seboj, da nenehno iščejo informacije v literaturi, na potovanjih, sejnih, da v živih pogovorih s strokovnimi vrstniki iščejo spodbude za nove ideje. Vse dotlej, dokler bomo plačevali razvoj za vsega 8 ur in ne upoštevali ustvarjalnosti in kakovosti dela v njenih specifičnih okoliščinah in času, vse dotlej bomo z vsakim dnem zaostajali.

Svarila, ki jih je v sporočilu za Rdeči prapor zapisal pomurski delegat Viktor Vild, so vredna pozornosti in premisleka. Želeli pa smo še slišati komentar k naslednjim, ta čas značilnim spoznanjem: bojimo se, da bi izumitelji obogateči, nič pa nas ni strah, da bi vsi skupaj prišli na beraško palico; manj nevarno je dejstvo, da imamo dobrih 20 milijard dolarjev dolgov, in še ne vemo, kako jih bomo odplačali, kot pa dejstvo, da nimamo inovacijskega sistema! Sogovornik je na to odvrnil: „Te ugotovitve so kaj žalostne in očitno se še nismo zavedli, da brez inovacijskega sistema ne bo možno doseči načrtovanega (tudi) v stabilizacijskem programu, kaj šele, da bi ustvarili akumulacijo za nov razvoj, v katerega premalo vlagamo. Vsi tisti, ki se bojijo, da bi izumitelji obogateči, pa očitno pozabljajo, da so z vsako inovacijo tudi sami bogatejši za nova spoznanja, kar se nenehno pozna v njihovem žepu.“

„ZIHRAŠTVOM“ IN
„SPRETNOSTIM“...

... se je treba v trenutno tržno ugodnih razmerah odpovedati in

Branko ŽUNEC

RAZISKAVE NAFTE IN PLINA DO LETA 1990

GLOBOKO V ZEMLJO IN ŽEP

V Ina-Nafti šele od nedavna ponovno razpravljajo o raziskavah nafte in plina. V svoje okrilje so sprejeli novo temeljno organizacijo Raziskave in proizvodnja nafte in plina, ki bo skrbela za raziskave v Sloveniji v novem srednjeročnem obdobju. Izdelali so projekcijo plana raziskav ležišč nafte in plina v Sloveniji, kar je tudi osnutek srednjeročnega plana, ki natančno opredeljuje raziskave in vse v zvezi z njimi.

Tudi zgodovino raziskav nafte in plina na tem območju, saj je znano, da so bile te raz-

iskave bolj skromne, tako po obsegu kot strokovnosti. Časi so pač bili taki, da se je moralo čim prej do nafte in plina. Zaradi vsega tega nekatere vrtnice še vedno niso raziskane do konca. V srednjeročnem obdobju 1986 do 1990 se predvideva aktiviranje oziroma odkrivanje enega do dveh manjših naftnih oziroma plinskih polj. Danes imajo raziskovalci sodobno opremo, vrtnice garniture in druge pripomočke, pa tudi kader, ki dela na tem področju, je čedalje bolj usposobljen, zato pa so možnosti večje in tveganje manjše. Raziskave so se v lendavski občini praktično že začele, trenutno vrtajo globoko vrtnico v Murskem gozdu. To bo doslej najbolj globoka vrtnica v Sloveniji, saj bodo vrtali 4000 metrov globoko, da bi raziskali plasti v globinah. Vse to pa seveda veliko stane, tako da bo potrebno v naslednjih letih globoko seči v žep. Vlaganje v raziskave ocenjujejo na okoli 5,5 milijard dinarjev, letno pa približno na 1,1 milijarde dinarjev. Povedati moram, da samo ena globoka vrtnica danes stane okoli 600 milijonov dinarjev, novih seveda. Raziskovalci nameravajo v novem srednjeročnem obdobju izdelati geološke študije in opraviti geofizična dela. Finančno je seveda najdražje vrtnanje raziskovalnih vrtnic. V srednjeročnem obdobju naj bi izvrtali 14 raziskovalnih vrtnic, v povprečju tri na leto. Nova temeljna organizacija naj bi se usposobila za vrtnanje globokih vrtnic, druga opravila pa bi se naprej opravljale delovne organizacije, ki so za to usposobljene, to so: Naftaplina Ina Projekt, Naftagas in druge, s katerimi bodo podpisali samoupravni sporazum o sodelovanju pri raziskavah in pridobivanju nafte in plina.

V letošnjem letu bodo razvili predvsem naslednje aktivnosti: izdelali elaborat o programu raziskav ležišč nafte in plina v SR Sloveniji, nadaljevali z vrtnanjem v Murskem gozdu, aktivirali vrtnice Korčica 2, ki naj bi dala pozitivne rezultate. Posebna pozornost bo namenjena že odkritim poljem v Dolini in Petišovcih, tu bodo aktivnosti usmerjene v preprečevanju zmanjšanja proizvodnje nafte in zemeljskega plina.

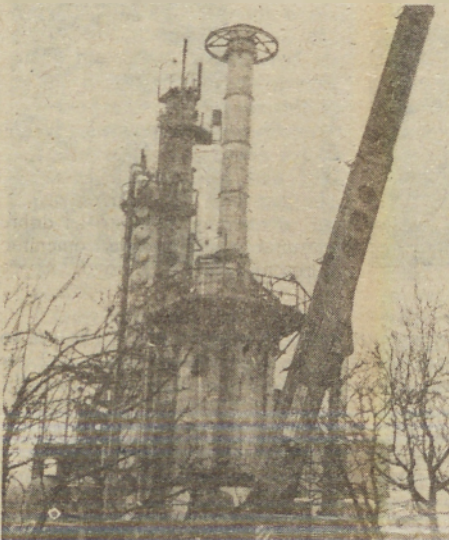
Katera so najbolj perspektivna območja za raziskave nafte in plina v Sloveniji? Raziskovalci so Slovenijo razdelili na 7 območij. Med najbolj obetajoča sodi del vzhodno od Lendave s poljema Petišovci in Dolina, območje okoli Filovca, Veržaja, Bakovca. Potem območje med Ptujem in Ljutomerom in območje severno od Murske Sobote. Vsa ostala območja manj obetajo.

Za vse te raziskave je potrebna dobra opremljenost — tako tehnična kot kadrovska. Zavedati se moramo, da so v vse raziskave vložena velikanska sredstva. V lendavski temeljni organizaciji se bodo zaradi tega morali kadrovske dobro okrepiti. To bodo storili tako, da bodo v raziskave vključili več strokovnjakov z vseh področij, več sredstev pa bodo namenili tudi za štipendiranje. Kupiti nameravajo nekaj najnovejših opreme.

Da bi bilo raziskovanje čim bolj organizirano, se bodo povezali tudi s Petrolom, ki ima strokovnjake in bo, kot kaže, gradil skladišče plina v Petišovcih.

Raziskovanje so se torej spet začele, da pa bi bile uspešne, sta potrebni pomoč in razumevanje celotne republike. Prvi rezultati kažejo, da možnosti za pridobivanje nafte in plina so, torej bi jih kazalo izkoristiti.

Jani D.



Stara rafinerija Ina-Nafte še vedno dela. Dobro bi bilo če bi raziskovalci našli nafto, saj potem te ne bi bilo potrebno dovajati do Lendave. Ina-Nafta se po dolgih letih spet lotiva raziskovanj. To delo bo opravila nova temeljna organizacija Raziskava in proizvodnja nafte in plina.

Zbor delovnih ljudi Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota razpisuje v skladu z določbami statuta zavoda dela in naloge

individualnega poslovnega organa

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko izobrazbo ustrezne stroke;
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih nalogah OZD;
- da imajo ustrezne moralno-politične vrline;
- da imajo potrebne organizacijsko-poslovne sposobnosti;
- da imajo določene izkušnje na področju dejavnosti, ki jih opravlja organizacija.

Imenovani kandidat bo imenovan za 4-letni mandat.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti na naslov: Zavod za ekonomiko in urbanizem, p. o. Murska Sobota, Staneta Rozmana 5 z oznako: Za razpisno komisijo.

Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 15 dneh po opravljeni izbiri.

ljubljska banka

**POMURSKA BANKA
MURSKA SOBOTA**

n. sub. o.

Razpisna komisija delavskega sveta delovne skupnosti LB Pomurske banke Murska Sobota

razpisuje

za 4 leta

prosta dela in naloge

VODJE PE LENDAVA

Kandidati za opravljanje del in nalog morajo izpolnjevati splošne pogoje in imeti:

- visoko strokovno izobrazbo s področja ekonomije, prava ali političnih ved ter pet let delovnih izkušenj pri odgovornejših delovnih nalogah,
- višjo strokovno izobrazbo s področja ekonomije, prava ali političnih ved ter osem let delovnih izkušenj pri odgovornejših delovnih nalogah,
- sposobnost za razvijanje in utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov,
- moralnopolitične vrline, ki izražajo celovitost strokovnih družbenopolitičnih in moralnoetičnih meril, predvsem pa celovito oceno uspešnosti dosedanjega dela,
- druge pogoje, ki jih predpisuje zakon.

Imenovanje bo 1. 4. 1985.

Ponudbi za razpis mora kandidat priložiti dokazilo o šolski izobrazbi. Iz ponudbe morajo biti razvidne delovne izkušnje na zahtevanih področjih dela.

Prijave pošljite v zaprti ovojnici v 15 dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka Pomurska banka Murska Sobota, Trg zmage 7, 69000 Murska Sobota, z oznako »za razpisno komisijo«.

O izbiri kandidatov bo odločil na predlog razpisne komisije delavski svet delovne skupnosti v mesecu marcu 1985. Kandidate bomo o izbiri obvestili pisмено v 8 dneh po sklepu delavskega sveta delovne skupnosti.

PRVIČ BOROVO GOSTUVANJE V ODRANCIH

Prikaz pristnih poročnih običajev iz Odrance s povorko skozi ves. Za domače specialitete in pljačo je poskrbljeno.

Borovo gostovanje bo v nedeljo, 17. februarja od 9. ure naprej.

Vijudno vabljeni!

Delavski svet TOZDA EURECO, proizvodnja reklamnih blokov, ZGEP »POMURSKI TISK«
MURSKA SOBOTA, Lendavska 1

RAZPISUJE

po sklepu organa prosta dela

REFERENTA ZA KOMERCIALNE, NABAVNE IN KORESPONDENČNE NALOGE

Kandidati, ki se bodo prijavi, morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- višja strokovna izobrazba ekonomske smeri in 2 leti prakse ali
- srednja strokovna izobrazba ekonomske ali administrativne smeri in 5 let prakse,
- aktivno znanje nemškega jezika,
- vozniško dovoljenje za upravljanje motornih vozil B kategorij.

Za zainteresiranim kandidatom priporočamo, da pred prijavo pridejo na pogovor v kadrovske službe.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: splošno-kadrovska služba ZGEP »Pomurski tisk«, Murska Sobota, Lendavska 1.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v roku 15 dni po izbiri, izbira med prijavljenimi na razpis pa bo opravljena v 30 dneh po preteku razpisa.

Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom M. Sobota

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

glavne medicinske sestre TOZD
za mandatno dobo 4 let.

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo višjo šolo za zdravstvene delavce, oddelek za medicinske sestre in opravljen strokovni izpit ter
- 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom M. Sobota.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Cankova

objavlja

prosta dela in naloge:

— **snažilke za nedoločen čas**

Pogoj je končana osnovna šola.

Rok prijave 8 dni po objavi. Nastop službe s 1. marcem 1985.

vsak četrtek

VESTNIK

Komisija za medsebojna delovna razmerja OŠ Šalovci

razpisuje

dela in naloge

— **kuharice — snažilke**

na podružnici Dolenci za nepopoln delovni čas

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi.

Z ZAVAROVANJEM DO EKONOMSKE VARNOSTI

Katastrofalna toča, ki je v letu 1978 zajela takorekoč celotno Pomurje, je opozorila, kako zaskrbljujoče je stanje v kmetijskem zavarovanju. V zavarovanje je bilo takrat vključenih le malo površin kmetov, zato se je morala v odpravljanje posledic vključiti širša družbena skupnost. Po tej katastrofi se je porodila ideja, da je treba v zavarovanje vključiti vsaj organizirano kmetijsko proizvodnjo, v akcijo za primerno zavarovalno zaščito pa so se vključile vse subjektivne sile v Pomurju, od temeljnih združenih organizacij, socialistične zveze, do Medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje in območne zavarovalne skupnosti.

Medtem ko je bila že doreč v zavarovanje vključena vsa proizvodnja v družbenem sektorju, je akcija že v letu 1979 dala dokaj dobre rezultate tudi v kooperacijski proizvodnji. V tem letu je bilo v zavarovanje vključenih že skoraj 3.400 hektarjev kooperacijske proizvodnje, v naslednjih letih pa so se zavarovane površine še povečevale in so dosegle največji obseg v

letu 1983, ko je bilo zavarovanih že 5.224 hektarjev kooperacijske proizvodnje. Žal pa je po letu 1983 zanimanje za skupinsko zavarovanje posevkov spet zmanjšalo, saj so se v lanskem letu zavarovane površine zmanjšale kar za 800 hektarjev. Poznavalci pravijo, da je osnovni razlog v tem, ker po letu 1980 v Pomurju nismo imeli toče,

ki bi povzročila občutnejšo škodo na večjem območju. K temu je v veliki meri pripomogel sistem obrambe pred točo, ki sicer ni odstotno zanesljiv, gotovo pa omili posledice. Tako je, denimo, lani v Pomurju kar osemkrat padla toča, ki pa ni povzročila večje škode.

V letošnjem letu bo potrebno v skupinsko zavarovanje vključiti še več površin kmetov, zlasti na tistih območjih, kjer se tovrstno zavarovanje doslej še ni uveljavilo. Ob tem namreč ne gre pozabiti, da je skupinsko zavarovanje cenejše od individualnega, saj zavarovalna skupnost pri njem uporablja premijske tarife družbenega sektorja.

Površine kmetov, ki so vključene v skupinsko zavarovanje, so seveda od ene do druge zadržne or-

Če površine, ki so zajete v skupinsko zavarovanje, od ene do druge zadržne organizacije zelo nihajo, pa so v zavarovanje vključene vse površine kmetov pod sladkorno peso. V letu 1979 je bilo teh površin v Pomurju dobrih 400 hektarjev, v lanskem letu pa že 724 hektarjev.

organizacije različne, kažejo pa na prizadevnost pospeševalne službe v posameznih temeljnih združenih organizacijah. Tako se na nekaterih območjih skupinsko zavarova-

nje ne more uveljaviti, medtem ko se na drugih območjih iz leta v leto povečuje. Najslabši rezultati pri vključevanju v skupinsko zavarovanje so na območju celotne len-davske kmetijske zadruge ter v večjem delu ljutomerske in radgonske občine, v Kmetijski zadrugi Panonka pa na območju TZO Martjanci in Belinci. Da je tu zatajila prav pospeševalna služba, kažejo podatki, da je na teh območjih veliko kmetičkih površin vključenih v individualno zavarovanje. Med tistimi temeljnimi združenimi organizacijami, ki pri vključevanju v skupinsko zavarovanje dosegajo že vrsto let dobre rezultate, naj posebej omenimo Prosenjakovce, Cankovo, Apače in delno tudi Mursko Soboto.

V prihodnje bo potrebno zavarovanju posevkov in plodov posvečati še več pozornosti, poleg boljšega vključevanja pospeševalne službe pa se mora v akcijo vključiti

S 13.890 hektarji zavarovanih kmetijskih površin spada Pomurje med najboljše zavarovana območja v Sloveniji. V celoti je zavarovana proizvodnja v družbenem sektorju, v prihodnje pa bo treba v zavarovanje zajeti še več površin kmetov. Letos naj bi se akcija vključevanja v zavarovanje zaključila do 15. maja.

tudi socialistična zveza. Kot pravijo na območni zavarovalni skupnosti v Murski Soboti, mora zavarovalna zaščita kmetijske proizvodnje postati sestavni del naloge vsakega posameznika in vseh nas.

Ker je Pomurje še vedno izrazito kmetijsko področje, bo le zavarovanje zagotavljalo ekonomsko in socialno varnost kmetijskih proizvajalcev.

L. Kovač

TURNIŠČE: cene pujskov

Za razliko od zadnjih sejmov je bilo minuli četrtek v Turnišču več kupcev kot prodajalcev. Sledeči so tokrat ponujali 42 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Povpraševanje po pujskih je bilo tokrat večje, zato so tudi vsi zamenjali lastnike. Cena se je gibala od 8.500 do 10.000 dinarjev za par.

Boris Hegeduš

ŽELELI STE POJASNILO

Kdaj in kako do pokojnine?

Čeprav novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki vključuje tudi obvezno zavarovanje kmetov, velja že drugo leto, točneje od 1. januarja 1984, je še vedno veliko takih, ki ne poznajo določil tega zakona. Očitek, da o tem zakonu v našem tedniku zadnje čase le malo pišemo, sprejemamo, vendar moramo hkrati dodati, da smo lani in predlani o tem podrobno pisali in smo bili mnenja, da so kmetje z določili novega zakona seznanjeni. Žal praksa kaže drugače, to pričajo tudi pisma, ki jih dobivamo v uredništvo, zato začenjamo z rubriko **Želeli ste pojasnilo**, v kateri bomo odgovarjali na vprašanja bralcev. K sodelovanju smo povabili tudi strokovnjake skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, tako da nobeno vaše vprašanje ne bo ostalo brez odgovora. Pišite nam, vprašajte, zahtevajte pojasnilo, skušali vam bomo ustreči.

Med pismi, ki jih dobivamo v uredništvo, je največ tistih, v katerih kmetje sprašujejo, kdaj in kako do pokojnine. Bralka K. H. iz Fokovec sprašuje: **Kdaj bodo kmetje, ki so izpolnili pogoje za pridobitev pokojnine, to tudi začeli prejemati?**

Novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in ustrezni spremljajoči akti določajo pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavarovanci, da pridobijo pravico do pokojnine. Pravico do prejetja pokojnine pridobijo

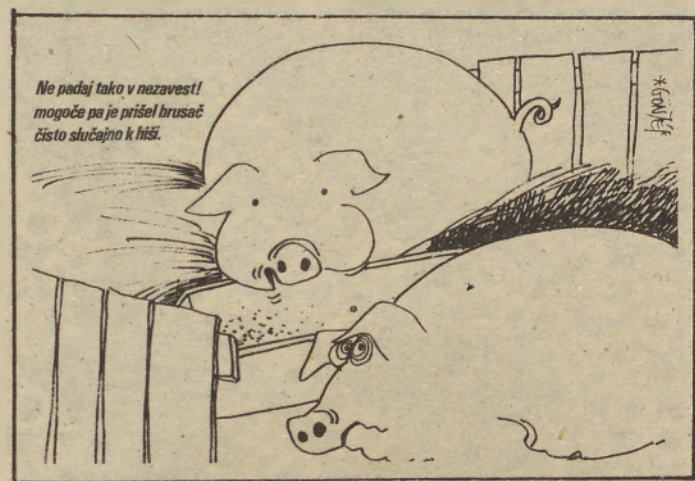
moški, ko dopolnijo starost 60 let in imajo 20 let pokojninske dobe, oz. ko dopolnijo 55 let starosti in imajo 15 let zavarovalne dobe. Ženske pridobijo pravico do pokojnine, ko dopolnijo starost 55 let in imajo 20 let pokojninske dobe, oz. ko dopolnijo 60 let in imajo 15 let zavarovalne dobe. Seveda pa morajo tisti, ki so izpolnili navedene pogoje, vložiti zahtevek za pokojnino. Zahtevek za združene kmete stori to (seveda na željo kmeta) temeljna zadržna organizacija, ki jih je prijavila v zavarovanje. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja je na območju Pomurja doslej prejela že okrog 600 zahtevkov kmetov za pokojnino, petina od teh pa jih pokojnine že tudi prejema. Čas od vložitve zahtevka

do prejemanja pokojnine je seveda od primera do primera različen. Za tiste kmete, ki imajo urejene vse dokumente, traja to od dva do tri mesece, pri kmetih, ki delovno dobo dokazujejo s pričami, se postopek zavleče tudi do šest mesecev, medtem ko morajo tisti, ki uveljavljajo dobo za delo v tujini, na pokojnino čakati tudi do dve leti.

In še pojasnilo o posameznih vrstah dobi, ki se priznavajo za pokojninsko dobo. Zavarovalna doba je tista doba, za katero so bili plačani prispevki za zavarovanje. Posebna doba je tista doba, ki se vsteva v pokojninsko dobo, pa čeprav niso bili plačani prispevki (udeležba v NOB, delovna doba, ki se dokazuje s pričami in podobno). Pokojninska doba pa sta zavarovalna doba in posebna doba skupaj. Zelo pomembno za kmete je tudi, da se delo v nekdanjih kmetijskih delovnih združenjih priznava za zavarovalno dobo, prav tako pa se za zavarovalno dobo priznava tudi 12 let prebitih v starostnem zavarovanju kmetov, seveda, če so bili za ta čas plačani prispevki za zavarovanje kmetov. Ta doba se priznava nosilcu kmetijske dejavnosti (davkoplatevalcu) in njegovemu zakoncu ter prevzemniku kmetije (ne priznava pa se prevzemnikovemu zakoncu).

Toliko za pojasnilo danes, vabimo pa vas še naprej k sodelovanju. Vaša vprašanja nam čimprej pošljite na naslov: VESTNIK, 69000 Murska Sobota (s pripisom »Želeli ste pojasnilo«).

L. K.



Zima tudi vinogradnikom ni prizanesla

Potem ko nas je hudi mraz marsikje prikril, za oskrbo z vodo, nas je prikril tudi za dobro kapljico. Letošnja zima je namreč pokazala zobe tudi v vinogradih, ki se v Pomurju še niso opomogli od pozebe v letu 1981 s katastrofalnimi posledicami. Pozeba bo imela za posledico manjši pridelek grozdja letošnje jeseni. Verjetno pa bodo vinogradniki posledice čutili tudi v prihodnjih letih. Vinogradi proti zimski pozebi niso bili zavarovani, ker to ni mogoče.

V vseh vinogradih so pozebo trto poslali tudi na analize v Kmetijski zavod v Mariboru. Rezultati kažejo, da je v vinogradih Kmetijskega kombinata Radgona pozebo okoli 30 odstotkov oces, dočim posledic zmrzali na lesu še niso mogli natanko oceniti. Vsekakor pa je že jasno, da bo letošnji pridelek zaradi ostre zime količinsko znatno manjši. Posledice pa bodo tudi v prihodnjih letih. Najhuje je, da je največ škode v mladih štiriletnih nasadih, kjer je pozebel tudi les trte. Takih nasadov je v radgonskih gorah 35 hektarjev. V Vinogradniškem gospodarstvu

Kapela so po besedah direktorja tov. Alojza Vogrinčiča nizke temperature povsem uničile 15 odstotkov trte. Za 27 odstotkov se ni mogoče ugotoviti, ali se bo les opomogel ali posušil. Na Kapeli je mraz prizanesel le 58 odstotkom nasadov trte. Najbolj so pozebeli laški rizling, šipon in rizvanec. Mraz pa je najmanj škodo prizadel sorti muškatski silvanec. Manj škode pa je tudi na sorti beli burgundec in traminec.

V ljutomerskih gorah so zelo nizke temperature najbolj zdesetkale trto šipon, traminca, precej

pa je pozebo tudi laškega rizlinga. Pozebo je tudi nekaj sort muškata. V. d. direktorja TOZD Ljutomerska klet Franc Žličar je povedal, da v letih z normalnimi vremenskimi razmerami v tem letnem času vinogradniki že na veliko obrezujejo trto. Letos z obrezovanjem odlašajo, saj čakajo, da se bodo začela napenjati očesa, da bodo videli pri čem so. S poznejšo rezjo bodo odpravljali posledice zime. Z rezanjem ta čas pa bi le deformirali nastavke, saj še ne vedo, katera očesa bodo pogrnala. Nastali položaj jih sili, da režejo daljše reznice in puščajo več šparonov. Bolj zahtevna pa bo glede na način obrezovanja tudi pletev.

Velja omeniti, da vinogradi nikjer niso zavarovani proti zimski pozebi, ker tovrstno zavarovanje ni mogoče. Vinograde je namreč moč zavarovati le proti spomladanski pozebi in toči.

Boris Hegeduš

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

NE BO VEČ DREVESNICAR

Jožeta Gomboca iz Gerlinec sem obiskal prav na dan, ko je na 50-arski njivi podiral železno ogrado, ki je nosilo mrežo proti toči. Pred petimi leti je namreč uredil drevesnico za sadne sadike, zdaj pa je razočaran, in tisti dan se je še posebno trudil, da čim prej vse odre.

Pripovedoval je: „Z ženo otrok nisva imela, zato sva nagovorila dekle Katico iz bližnje vasi in jo posvojila. Medtem se je že poročila z Marjanom in imata 2-letno deklico. Ker sem predvideval, da bom mlada zadržal na posestvu le, če ne bomo kmetovali klasično, ampak s tržno usmerjeno proizvodnjo, sem se odločil za vzgojo sadnih sadih. V ta namen sem 1978. leta sklenil s Pomurko, TZO Cankova, 5-letno pogodbo. V njej je bilo določeno, da mi zadržaga zagotovi dobre podlage, cepiče, šoto, umetna gnojila, zaščitna sredstva, pomožni material, strokovni nadzor in denarna sredstva za žično pletivo za ograjo in mrežo proti toči (ob 3-odstotni obremenitvi). Moja obveznost pa so bile: zemlja za ureditev drevesnice, material za napravo ograje in mreže, postavitev obojega, delo pri saditvi in vzgoji eno- in dvoletnih sadih, izkop sadih in njihova priprava za oddajo in naložitev na kamion. Po pogodbi naj bi dobil za sadike 9 dinarjev, vendar sem

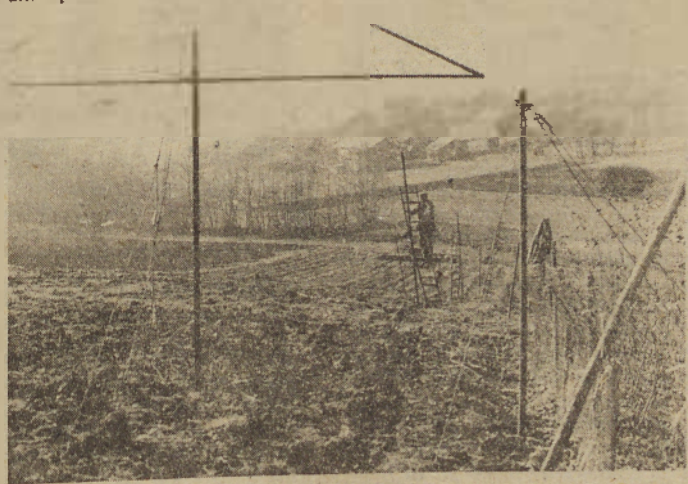
za prve oddane sadike dobil 10 dinarjev.“

„V čem pa je potem problem? Zakaj podirate to, kar ste si z žuljavimi rokami zgradili?“

„Računica mi kaže, da imam z drevesničarstvom izgubo. Ko sem oddal sadike prvič, sem za eno sadiko lahko kupil 3 kilograme kromarke, kar je bilo še kar ugodno; nazadnje — lani — pa so mi za sadike plačali le 35 dinarjev. Sami

izračunajte, koliko kromarke dobim za ta denar! Tisti drevesničarji, ki pa nimajo obrambnih mrež proti toči, pa so dobili še manj — 28 dinarjev.“

Jožeta sem skušal umiriti. Dejal sem, da je kromarke resnično (pre)draga in da ostalih pridelkov ni moč vselej primerjati s ceno kromarke, pa me je ošvrknil, češ, da tudi primerjava z drugimi poljščinami kaže, da se drevesničarstvo ob taki ceni sadike ne izplača.



Jože Gomboc iz Gerlinec je zaradi nizke cene sadih in slabega prirasta opustil (podrt) drevesnico in bo spet živinorejec.

Foto: S. S.

S. SOBOČAN

RAPORTIRA PEŠAK LUDVIK SMODIŠ

Precej vode je steklo po Muri, odkar smo v Gornjih Petrovcih 89 na Goričkem obiskali 88-letnega Smodiševega Lajčija, a spomini so neuničljivi. Kot je neuničljiva „krjavelska“ narava — ve se, da je Krjavelj v Jurčičevem Desetem bratu tisti, ki je samega hudiča na dvoje presekal in še trenil ni — možakarja, ki je mnogokaj skusil. Ko Lajči zategne: „Vragá!“ in doda, kar pač mora, napni ušesa! Saj, če bi bil zraven njegov „kamerad“ Mrakov Franc iz Šulincev, bi bil report popolnejši, tako pa se moramo zanesti le na izpoved nekdanjega „soldata“ z ruske in soške fronte.

NAD „CINKO“ Z BOROVIM „PLOSČIEM“

Do vpoklica je prišlo oktobra 1915, ko je moral kot 18-letnik med avstrijsko armado na Dunaj. Bil je čas prve vojne vihere, ko so imperialistični zavojevalski apetiti okužili malone vso zemeljsko oblo in črno-žolto (avstroogorsko) monarhijo še posebej. Z Dunaja so ga aprila 1916 premestili v Rusijo, kjer je 5. oktobra staknil rano in se zdravil v bolnici v Kijevu. Kaka dva tedna so ga zadržali in naj je še tako mlo proslil — iz bojazni pred zastrupitvijo, kajpada! — operirali ga niso. Prepeljan je bil v Moskvo in nato v mesto Kostroma ob reki Volgi. (Naš sogovornik je mimogrede omenil zbirno taborišče Kotanič in 12. april 1917, ko je bil spet usposobljen za fronto.) Smodiševa pohodna smer se je nadaljevala v Petrozavograd, ki je od Kotaniča oddaljen kakih 20 kilometrov. „Tu sem srečal dva Slovenca in razsajala je bolezen, cinka“ so ji pravili: ka so čelusti zobe spuščale, žile pa trde gratale.“ Svetovali so mu, naj si kuha borovo „ploščitje“, češ da to pomaga. V Petrozavogradu so zopet šli skozi „vizite“. Lajči je malo simuliral in poslali so ga spet v Kotanič, nazadnje pa ga spravili v pristanišče Jaroslavl na reki Volgi. (Nehote smo se domislili starega avstrijskega feldmaršala grofa Josepha Radetzkyja von Radetza, ki je v prevratnem letu 1848 nagnal strahu v kosti „makaronarjev“ in znal, kaj se pravi „eksercirati“ — marširati; tako kot je to znal rekrut, ruski ujetnik in ubežnik Ludvik Smodiš.)

NA STRAŽI PRI RUSKIH SKLADIŠČIH

„Če je Volga narasla, smo pomagali pri raztovarjanju la-

Z rekrutacije na Dunaju v Rusijo — Pohodna smer, dolga na tisoče vrst — Kijev, Moskva, Kostroma, Petrozavograd, Jaroslavl, Sedmih bratov mlm, Smolensk, Kijev in Dunaj kot postaje — Poldrug teden avstrijskega „soldata“ v Butriji — „Šinjek s 24 luknjami“ — Vrnitev transportov — Pripoved po spomini — Agitiranje z Miškom Kranjcem v Salovcih — Prekaljen partijec

dij, sicer pa dela ni bilo. Tu in tam sem moral tudi stražariti pri skladiščih, kajti vojaki, natepeni z vseh vetrov, so vsako noč kaj ukradli, razbili ali zažgali. Pa še rusko sem se naučil in se tako lažje sporazumeval s Tatari. Vodke se ni dalo dobiti, samo čaj in čaj.“ „Kaj pa ženske?“ nam je ušlo med Smodiševo pripovedjo.

O ja, kaj bi ne! K meni je ena zahajala dvakrat tedensko. Sva opravila kar na dveh „rogovih žaklih“, je kar nekam živahneje razlagal. Spal je ločeno od drugih, ker je bil jako alergičen na bolhe, tega zakletega spremljevalca tedanjih bojnih trum.

V Jaroslavu so ujetniki — med njimi Smodiš in njegov „pajdaš“

„Vsak je dobil par konjev in vozili smo krmo. Bil sem vodja. Plače seveda nismo dobili, zato smo po mesecu dni že nestrpno čakali, da ubežimo ali se pridružimo prvemu transportu.“

POPRAVLJALCA UR NA TRI „POTAČE“

S „pajdašem“ iz Győra sta naposled, po vztrajnem prežanju, le „zbežnila“ in jo urezala proti Kijevu. Toda na širnih ruskih stepah se je bilo treba med drugim preživljati. Samo kako? „Sprva sva hotela delati pri kmetih, a iz tega ni bilo kaj prida kruha. Potem je padla odločitev, da bova popravljala ure: take na tri „potače“. Kamorkoli sva prišla, sva najprej prosila „kara-



V času našega obiska se je nekdanji ruski ujetnik in ubežnik, vojak s soške fronte in partijec od leta 1946, Ludvik Smodiš iz Gornjih Petrovcv 89 na Goričkem dobro držal. (Slika: Janko Stolnič)

Jože Vöröš — ostali od aprila pa vse dolej, dokler ni Volga zamrznila. Moralo je biti v začetku novembra 1917, kajti potem so jih spravili v zbirno taborišče zunaj pristanišča v mesto imenovano Sedmih bratov mlm.

Od tu jih je marca 1918 vlakovni transport odpeljal v naslednji „lager“ — v Minsk. Peterica: on, Vöröš, Bakai in Imre — za enega pa se priimka ni mogel domisliti — so tvegali pobeg od tod, a se jim ni posrečil. V „lagerju“ v Smoensku, kamor so jih potem premestili, je bilo treba delati. Toda, komu je dišalo?

sin“, malo vse skupaj namazala, kjer pa ni šlo ali niso znala popraviti, sva polovico „v kradnili“, se je muzal stari „soldat“.

Naša junaka, oblečena v rusko vojaško uniformo, sta se med potjo kar solidno založila s cigaretami, tokom, vžigalicami. Dneve in dneve sta tavalja, srečevala Ruse, Nemce, a jo vedno srečno odnesla. Smodišu je seve marsikatera podrobnost ušla iz spomina. Kako tudi ne bi po toliko letih! Ni pa še pozabil, kako so jih v Kijevu preiskovali, če morda „ne peljejo komunizma s sabo“ in kako so se okrog njih ves čas smukali „popi“.

„Po dobrih treh tednih so nas dodelili vsakega k svoji komandi. Meni je vodnik zaupal dva Romuna, ki naj bi ju iz Rusije odpeljal na Dunaj in predal njihovim. Tako sem tudi storil in se še sam priglasi na svojem poveljstvu.“

PEŠAK IZ 83. BATALJONA IN 72. POLKA

Ruski ujetnik in ubežnik Lajči Smodiš, pešak 83. bataljona Franc Jožef, nameščen v 21. in 22. dunajskem okrožju, se je torej oktobra 1917 vrnil iz Rusije. Niti prav oddahniti si ni mogel, že je moral z ostalimi na vlakovni transport in z njim na soško fronto.

„Odpeljali so nas v Butrijo k 72. polku, kjer smo iz dneva v dan vadili. Streljali smo z avstrijskimi puškami na pet nabojev. Prej, ko sem bil še rekrut, smo morali puške sproti čistiti, na fronti pa se nam jih ni dalo.“ („Feuer!“ je s konca strelske vrste pešakov iz 72. pešpolka oktobra 1917 pri Butriji zapovedal madžarski poročnik. Odjeknila je salva, strelci pa plegli. Tako je bilo na Italijanskem.) „Spet sem bil ranjen, le da to pot v levo nogo, rano pa sem dobil od šrapnela. Šinjel (vojaški plašč) je imel kar 24 lukenj, zgodilo pa se je neke pri Volhinju.“

Prijavil se je v bolnišnico in ker se je dobro razumel s poročnikom, mu je ta svetoval, naj čimprej odrine s fronte proti domu. Italijane so namreč vojaki dveh cesarstev (Tirolci, Salzburžani, Istrani, Korošci, Bosanci, Bavarci, Šlezijci, Slovani in Wuerttemburžani) poglani v beg in jih tako vrgli s položajev okrog Piave in Gornjega Poadižja. Poldrugi teden je bil Smodiš na soški fronti. Menda ni nikogar ustrelil, so bili predaleč od nasprotnika. Zato pa si je nakopal rano, ki ga še danes zaskeli. V Gornje Petrovce se je vrnil 7. novembra 1917.

Tudi v drugi svetovni vojni vojak z ruske in soške fronte ni miroval. „Že leta 1939 smo imeli v naši hiši partijske sestanke in spomnim se, kako sva kasneje z Miškom Kranjcem agitirala po Salovcih. Od decembra 1941 do aprila 1942 sem bil v internaciji v Nagy Kanizsi, odlej pa do konca vojne pa v hišnem priporu pod stalno kontrolo takratnih oblasti. Toda vse to je že spomin zase.“ je svojo dolgo pripoved sklenil Smodišev Lajči.

Branko ŽUNEC

Cenjeni potrošniki!

Gorenje Elrad, vas obvešča, da 15. 02. 1985. odpira specializirano prodajalno „Antena“ v Gornji Radgoni, Partizanska 3.

V prodajalni „Antena“ nudimo paleto izdelkov iz našega proizvodnega programa za kakovosten sprejem televizijskih in radijskih signalov.

Strokovnjaki v prodajalni vam bodo nudili vso strokovno pomoč ob samem nakupu, za strokovne nasvete lahko vprašate tudi po telefonu: 069/ 74 731, 74 331.

Priporočila se prodajalna „Antena“



Krajevna skupnost
Veržej
Komisija za prodajo gradbenih parcel

razpisuje po sklepu 10. seje sveta KS

JAVNO DRAŽBO

za prodajo gradbenih parcel na bivši gramoznici parc. št. 505/612.

Naprodaj so parcele po 2. varianti zazidalnega načrta št. 3, 4, 7 in 8. Vsaka parcela meri približno 12 a. Izklicna cena je po 146 din za kv. m. Parcele niso komunalno opremljene in zanje ni treba plačati spremembe namembnosti zemljišča.

Javna dražba bo v nedeljo, 24. februarja 1985, ob 10. uri v sejni sobi KS.

Vsak zainteresent mora pred začetkom dražbe položiti 10-odstotno varščino od izklicne cene.

Pred 40 leti je vzhajala krvava zarja

Franjo Sonaja

NEMŠKA ARMADNA SKUPINA NA BALKANU — E JUGOVZHOD

Po šestih letih fašističnega zmagoslavja se je vojni vihar blizal nemški mejam z vzhoda in zahoda. Nemci so mobilizirali vse, kar je bilo možno držati orožje, tudi starce in skoraj otroke. V tem času (to je jeseni 1944) je nemška jugovzhodna fronta E kot vezni člen imela balkansko fronto in povezovala nemške armade na Madžarskem in v severnoitalijanski nižini. To je bila številčno dokaj močna in pisana družina, ki je v okupatorskih in kvilinskih divizijah združevala polmilijsko nemško armado in čez 200000 kvilinskih vojakov. To so bile enote SS, planinske in pehotne divizije, brandenburški polki, jurišniki in padalci, motorizirane in tankovske divizije, kozaške in policijske enote, nedelčevci, četniki, ljočičevci, ustaši, domobranci vseh vrst in barv ter madžarske in bolgarske okupatorske enote. Vse te sile so tvorile 6 korpusov, nekaj samostojnih divizij, več policijskih polkov, ustaške enote, srbski prostovoljni korpus, dinarsko-četniška divizija, črnogorsko-hercegovska četniška grupacija, deset italijanskih teritorialnih bataljonov in

enote Rupnikovega slovenskega domobranstva.

Vsa ta pisana in do zob oborožena soldateska je bila podrejena enotni komandi štaba nemške armadne skupine E-jugovzhod pod vrhovno komando generala Aleksandra von Löhra.

Marca 1945 je v veliki tankovski bitki pri Blatnem jezeru propadel zadnji nemški poskus zaustaviti nezadržno napredovanje Rdeče armade po madžarski ravnini. Ruska



General Aleksander von Löhr

ofenziva je drvela proti Avstriji in proti koncu marca 1945 se je že začel napad na Dunaj, ki je padel 13. aprila 1945.

General von Löhr je v taktičnem vojskovanju umikal svojo ogromno vojsko, ki je ta čas bila razporejena v Sremu, Slavoniji, Bosni in proti jadranski obali ter krčevito branil območje Hrvaške in Slovenije. Na vsak način je hotel ulti ogromnim kleščam, ki so ga stiskale z zapada angloameriške vojske v severni Italiji in Rdeča armada ter jugoslovanska armada na njenem vzhodnem krilu. Čimprej je želel doseči avstrijska tla in se povezati z umikajočimi se enotami iz Italije, če se bo treba predati pa seveda le Angloamerikanem. Vsa ta pisana armada se je tudi ob kapitulaciji Nemčije 9. maja 1945 ni hotela predati jugoslovanski armadi, temveč je hotela s spretnimi manevri izsiliti svoj pobeg na avstrijska tla v angloameriško cono. Bili so se priti v ujunišvo narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, bali so se odgovornosti za svoje zločine, ki so jih 4 leta počeli na ozemlju Jugoslavije.

PRETEKLOST NAS ZBLIŽUJE V SEDANJOST

»V Jugoslaviji sem že šestič, no če sem bolj točen v Murski Soboti. Prvič sem prišel sem leta 1976, od takrat pa vsaki dve leti. Prihajam skupaj z ženo Sonjo, enkrat pa je bil z nama tudi sin. Midva prihaja iz Beloruske socialistične republike iz mesta Baranoviči.

»Tako je začel pogovor 45-letni varilec Ivan Veselovski Sidrovič. Moji obiski niso naključni, prihajam na grob očeta, ki je padel tu neke v okolici Murske Sobotne v aprilu leta 1945. Ko se je začela vojna, je bil moj oče gozdni delavec, potem pa je odšel v vojsko, s svojo enoto se je boril v Ukrajini, Moldaviji, na Madžarskem in na koncu v Jugoslaviji, kjer je tudi padel. Nam je pripovedoval Ivan in dodal: »mi tega, da je padel pri vas v Jugoslaviji, nismo vedeli, ves čas smo bili namreč prepričani, da je padel neke na Madžarskem, odkoder smo dobivali tudi zadnja pisma.

Smrt očeta je Ivana kot najmlajšega v družini močno prizadela. Poleg njega sta bila v družini dva starejša brata in ena sestra, en brat je izgubil nogo na fronti. Ker je bil najmlajši, je bil na očeta tudi najbolj navezan. Močno si je želel, da bi zvedel za grob očeta, toda sam se do tega ni mogel dokopati. V Sovjetski zvezi so bile izredno dobro organizirane šole, s pomočjo katerih so iskali grobove padlih rdečearmejcev. Tako je tudi sam zvedel za grob očeta s pomočjo bakijske osnovne šole. Po nekaj letih je dobil pismo, da je oče pokopan v Murski Soboti. Prvič pa so grob obiskali leta 1976 s pomočjo Rdečega križa.

»Ko sem prišel, me je presenetila urejenost grobov vseh padlih, če pa po drugi strani pomislim, koliko so morali Jugoslavlani žrtvovati za svobodo, mi je to povsem normalno. Tudi pri nas posvečamo temu veliko skrb, saj je tudi Belorusija v vojni veliko izgubila, padel je vsak četrti Belorus. Hvaležen sem tudi

ljenu povedal Ivan. Povprašali smo ga pa tudi o njegovi domovini, o Belorusiji in o mestu, v katerem živi. Povedal nam je naslednje: »Baranoviči so industrijsko mesto, v katerem je predvsem razvita kovinska in tekstilna industrija. Povedati pa moram, da nam je v naši republiki Jugoslavija zelo blizu, že



Ivan in Sonja Sidrovič v hotelu Zvezda, katerega gosta sta bila tri dni.

vsem organizacijam, ki so nam omogočile obisk pri vas in nas tako lepo sprejele. Še posebej so mi všeč vaši ljudje, ki so zelo prijazni, v trgovinah in vseposod kamor prideš. Hvaležen sem tudi hotelu Zvezda, katerega gost sem, saj so me sprejeli hrazplačno. Če bom imel možnost, bom še prišel, nam je med drugim po daljšem kram-

posebej pa Slovenija s katero smo pohrateni, tako je moč dobiti pri nas tudi vaše izdelke, celo Murine srajce prodajajo. To hraisko sodelovanje pa me navdušuje, želim si, da bi se še poglabilo, upam pa tudi, da sem tudi sam vgradil vsaj komeček v mozaik tega plodnega sodelovanja in hraiskih odnosov. Janez Votek

Društvo socialnih delavcev Pomurja s sedežem v Murski Soboti je bilo ustanovljeno leta 1978. Financiranje imajo urejeno z dotacijami občinskih skupnosti za socialno skrbstvo v vseh štirih pomurskih občinah, veliko denarja pa se zbira tudi s članarino in prispevki članov. Večje težave se kažejo edino v povezavi članstva, ker je treba nekatere zadeve hitro urediti, člani izvršnega odbora društva socialnih delavcev Pomurja pa so dobesedno „razstreseni“ po celotni regiji.

Društvo šteje trenutno okrog 80 članov, njegovo število pa se nenehno spreminja. To je v največji meri odvisno od prihoda novih diplomantov oziroma socialnih delavcev, ki končujejo višje šole. V društvo pa se vključujejo tudi strokovni delavci, ki delajo na področju socialnega skrbstva, na primer iz centra za socialno delo ali šol, kjer delajo psihologi, defektologi in drugi. Sicer pa je osnovni namen društva, da s svojo dejavnostjo razvija in pospešuje socialno delo v duhu socialističnih

družbenih odnosov. Zato deluje znotraj društva več sekcij, ki med drugim proučujejo tudi izkušnje drugih podobnih društev. Slej ali prej pa ostaja v ospredju dejavnost socialnega dela in socialne politike, usklajevanje predlogov in mnenj pri reševanju socialne problematike v pomurskih občinah, zavzema pa se tudi za napredek strokovnih služb in za uveljavitev socialnega dela nasploh.

V zadnjih letih so člani pomurskega društva socialnih delavcev

opravili zares obilo nalog, ki jih je skorajda nemogoče naštet. Razvijano delo v Posameznih sekcijah društva, ki je razdeljeno glede na obravnavano problematiko, je nedvomno dalo precejšen zagon. Tako so se uveljavile sekcije za vedenjsko in osebnostno motene osebe, za obravnavo alkoholizma, za merila in kriterije za dodelitev družbene materialne pomoči ter sekcija za usklajevanje v socialnem delu. Pripravili so tudi razna strokovna predavanja, vsako leto pa organizirajo številne strokovne ekskurzije, v glavnem v zavode in institucije z njihovega področja. Tako so si ogledali zapore v Celju, vzgojni zavod v Radetah, kazensko-poboljševalni dom Dob pri Mirni, zavod v Črni na Koroškem, zavod za usposabljanje invalidne mladine v Dornavi itd. Obiskali pa

so tudi več drugih ustanov, kjer so zaposleni socialni delavci in preostajajo kazni občani iz Pomurja.

Vseposod, kjer je bilo to možno, so člani Društva socialnih delavcev Pomurja uredili probleme in izmenjali izkušnje. Poleg tega so imeli številna srečanja s člani društva iz sosednjih občin, obiskali pa so tudi društvi socialnih delavcev v Mariboru in Ptuj. Ni dvoma, da je koristnost takšnih srečanj obojestranska. Zato jih bodo tudi v letošnjem letu pospeševali.

Milan Jerše

Priprave na letno sejo

Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Lendava je na zadnji seji razpravljalo o pripravah na letno sejo, obenem pa ocenilo tudi izvedbo letnih sestankov osnovnih organizacij sindikata. Na seji so razpravljali tudi o zbiranju sredstev za gradnjo kirurškega bloka bolnišnice. Sestanki osnovnih organizacij so bili dokaj uspešni, saj so na njih spregovorili o nekaterih najbolj žgočih vprašanjih, kot so delovanje delegacij, naporih za povečanje izvoza, gospodarski stabilizaciji in podobno. Predsedstvo se je dogovorilo o sklici letne seje občinskega sveta in sklenilo, da bodo na tej seji sprejeli programske usmeritve za delovanje v letošnjem letu, razpravljali pa bodo tudi o problematiki nagrajevanja po delu.

Predsedstvo sindikatov je podprlo akcijo za zbiranje sredstev za dograditev bolnišnice in sklenilo, da bo z akcijo začelo v vseh osnovnih organizacijah. Podprli so predlog, po katerem naj bi vsak zaposleni dal za gradnjo kirurškega bloka dva enodnevna zaslužka, enega v letošnjem in drugega v prihodnjem letu. Sindikat bo podprl tudi zbiranje sredstev iz prispevka.

Jani D.

DELEGATI — AVTORITETA BREZ „OBLASTI“

POGOVOR Z JOŽICO DRAŠKOVIC

Lani takega časa je bil naš so-govornik njen „naslednik“ (in „naslednik“ Antona Kapuna iz Ljutomer) Jože Brus iz Gornje Radgone. Z Jožico Draškovič, pravnico in ekonomistko iz Lendavske INA-Nafte, predvsem pa zavzetjo politično delavko, ki je v štiriletnem mandatu (od 1978 do 1982) kot delegatka zveznega zbora skupščine SFRJ večkrat stopila za govorništvo oder v beograjski palači federacije („Doživela sem celo aplavz!“ ker se ji je še posebno vtisnilo v spomin) smo se pogovarjali takoj po nedavnem regijskem posvetu o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih v Murski Soboti.

Večkrat ste omenili vlogo in pomen temeljnih delegacij, čeprav se jim v razpravah o političnem sistemu ponavadi izmaknemo. Kaj menite, je posredi namerno taktiziranje?

Ze večkrat sem ljudem v strokovnih službah družbenopolitične skupnosti provokativno dala vedeti, da se preveč avtoritativno obnašajo do delegatov in delegacijam v krajevnih skupnostih dajejo premalo strokovne pomoči. V dialogu so mi očitali, da nismo tako bogati, da bi v vsaki krajevni skupnosti imeli tajnika. Vem, da samo tajniki — v eni osebi — tega problema ne morejo rešiti, ampak bi se morale s tem ukvarjati strokovne službe po svojih „resorjih“. V temeljnih organizacijah lahko temeljne delegacije terjajo strokovno pomoč od strokovnih služb tozoda oziroma delovne skupnosti, v krajevnih skupnostih pa te možnosti nimajo. Najprej zaradi dislociranosti, saj je občinski sedež precej oddaljen od marsikaterih temeljnih delegacij, in tudi zato, ker imajo tajnike ponavadi le večje, primestne in predvsem mestne krajevne skupnosti.

Temeljne delegacije za interesne skupnosti so v primerjavi s tistimi za zboro občinske skupščine v nekakšnem podrejenem, „drugorazrednem“ položaju. Kako to?

Kriv je predvsem čas. V zborih občinske skupščine je še vedno nekaj avtoritete države, kar se vleče iz nekdanjega odborniškega, poslanskega mandata in je z uvedbo delegatskega sistema in fleksibilnega mandata še nismo odpravili. Čeprav govorimo o enakopravnem odločanju skupščin interesnih skupnosti z občinskimi skupščinami prve dejanske „caplajo“ za drugimi.

Redkokdaj se recimo zgodi, da bi se zbori občinske skupščine sestali na skupnem zasedanju s skupščino siso!

Pa imamo v ustavi to tako lepo zapisano. Ker se ne izvaja, občinski upravni organi jemljejo avtoriteto skupščinam sivo; tudi na republiški ravni. Celo v prostorskem smislu: zbori republiške skupščine zasedajo v skupščinski zgradbi, skupščine interesnih skupnosti pa v Čankarjevem domu v drugem nadstropju „podzemlja“ doma.

Ves čas omenjate oblast in avtoriteto občinskih skupščin. Ali smemo sklepati, da gre pri usklajevanju interesov med občinami ob Muri večkrat bolj za rivalstvo, prestiz?

Res gre za rivalstvo. Na žalost se še vedno „delimo“ na Lendavčane, Ljutomerčane, Radgončane, Sobočane. V zadnjem času je morda vsaj na zunaj, na republiški ravni, tega manj in skupine

delegatov odigravajo svojo vlogo. V zdravstvu na primer dokaj enotno nastopamo.

Pomurski delegati že leta in leta kot refren ponavljajo zapostavljenost manj razvite pokrajine pri republiški solidarnosti!

O njej sem razpravljala predlani in leta 1982 na republiški



„Upravne službe nočejo odstopiti dela oblasti, ki sicer pripada delovnemu človeku.“ ugotavlja nekdanja zvezna delegatka Jožica Draškovič iz Lendave.

(Foto: A. A.)

zdravstveni skupnosti, posebno pa poudarila, da pomurski človek ni kriv za manjrazvitost, ampak je kriva geografska lega. Tukajšnji ljudje v svetu sloviijo po delavnosti in pridnosti. Priznati je treba da smo z administrativnim, centralističnim sistemom kakih 30 let novoustanovljeno vrednost usmerjali v center, v Ljubljano. Zdaj se to vrača po drobtinah.

Napeljujete na domnevo, da mora potemtakem miniti še najmanj 30 let — kajti leta 1976 smo sprejeli zakon o pospešenem razvoju manj razvitih območij v naši republiki — da bomo dobili vse, kar nam po zakonu pripada? To bo okrog leta 2006?

Ne verjamem, da bo tudi takrat, saj zakon doslej Pomurju ni skorajda nič dal. Murska Sobotica je nekaj malega dobila, o Lendavi pa raje ne govorim.

Kar sva prej ugotovila za regijo — vpliv zaprtih občinskih ekonomij in interesno usklajevanje in dogovarjanje — velja tudi za republiko?

Po domače bi temu rekli „favšija“. Naj spomnim na pogajanja glede gradnje rafinerije v Lendavi. Toliko časa smo se pogajali, da so se zmogljivosti v Jugoslaviji podvojile. Imeli bi osnovo za razvoj, čeprav je znano, da petrokemijska, naftno-plinska dejavnost, zaradi pomanjkanja nafte, v svetu upada. Kljub temu pa na primer makedonska rafinerija, ki je bila pozneje zamišljena, zgrajena pa prej kot v Lendavi, pozitivno posluje.

Na področju izkoriščanja naravnih bogastev, kmetijstva in zlasti v odnosih med matičnimi podjetji in dislociranimi obrati je še veliko odprtih vprašanj.

Zadnji primer je tozdr črnuške Elme v Lendavi. Obeavnih razvojnih programov nismo dobili. Res je, da imamo v Pomurju najvišjo stopnjo nezaposlenosti v Sloveniji in res je, da teh programov ne moremo dobiti ali dobimo take, ki ekonomsko niso zanimivi za matično delovno

organizacijo. Najraje take, ki terjajo veliko ročnega dela, saj je pri nas delovna sila poceni.

Večkrat je slišati tezo, da se v republikah jezijo na federacijo, da pa se v občinah jezijo na republiko. To je pravzaprav recipročen (demagoški) proces!

Ja, menda res gre za že ustaljeno prakso recipročnosti.

Zdi se, da je zaprtost republiških in pokrajinskih ekonomij še nevarnejša od prej omenjenih občinskih?

To je močno občutno. Spet bom izhajala iz lastnega kolektiva in s primerom „ponazorila“, kako se nas obravnava. Lani so na republiškem sindikatu potrebovali podatke v zvezi z izplačili osebnih dohodkov. Tovarišica na oni strani je začela govoriti hrvaško. Ker je kolegica sprva domnevala, da jo kličejo iz Zagreba, je tudi govorila hrvaško. Ko pa ji je vse skupaj postalo „sumljivo“, je spregovorila v slovensčini. Precej je dobila nazaj: „A vi veste tudi slovensko?“ Pa ji je kolegica vrnila: „Saj je vendar Lendava na Slovenskem, ne na Hrvaškem.“

Tako „odprto“ verjetno ni „zdravo“ razmišljati, čeprav tudi pred dejstvi ne gre bežati. Ker se ves čas vrtiva okrog političnega sistema, kaj poročate na to, da le malo naših delovnih ljudi in občanov ve za „rozalijo“, to je — kot so jo zavaljo rožnatih platnic polmenovali novinarji — analiza o delovanju političnega sistema?

Mislím, da sistem socialističnega samoupravljanja ni v krizi. Bolj gre za to, da upravne službe nočejo „odstopiti del oblasti“, ki sicer pripada delovnemu človeku. Verjamem v Kardelja in soidim, da je naš sistem — čeprav mu na zvezni ravni ne priznavajo, da je njegov „oče“ — dolgoročno zastavljen. Kot pa se je Lenin bal birokracije, se je zdaj tudi mi. Smo pravzaprav v podobni fazi, kot jo je Lenin predvidel leta 1921, ko je Stalin praktično prevzel vajeti v roke. Povem vam, da v „bazi“ naši ljudje verujejo v samoupravljanje. Dosti je humorja na ta račun, a prepričana sem, če bi izvedli referendum o tem, ali naj preidemo na centralističen sistem upravljanja, da ljudje tega ne bi dovolili. Drži pa, da ima vsak sistem odklone.

Se vedno velja, da ljudje odločajo o vsem. V tem času, ko se pripravljamo na volitve in kongrese, je sila aktualno vprašanje o kadrovskih kuhinjah in ključih. Kako je s tem, saj ste med drugim predsednica komisije za volitve, kadre in imenovanja pri lendavski občinski skupščini in vodite občinsko zdravstveno skupnost? Večkrat se sprašuje, ali je res nujno, da moramo venomer ene in iste ljudi samo „horizontalno vrteti“, ne pa tudi „vertikalno“. Imam občutek, da so v občinskih kuhinjah skupine ljudi, ki večkrat kadrujejo mimo kadrovske komisije, čeprav ima ta že gotovo predlog.

Ali ste tudi v lendavski občini imeli kaj takih primerov?

Se dogaja, pa ne bi konkretno govorila.

Branko ŽUNEČ

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1984

Kritičnost se povečuje

V tem prispevku ne mislimo parafrazirati rezultatov Slovenskega javnega mnenja, ki ga raziskovalni institut Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo opravlja kontinuirano že šestnajsto leto. Podatki, kljub temu da raziskave finansira republiška raziskovalna skupnost, so bili za javnost dokajšen tabu. V zadnjih letih, oziroma v letu 1983 in 84, so nekolkto smejeje objavljani v množičnih medijih.

Več ali manj je bilo o rezultatih že možno prebrati v osrednjih glasilih v slovenskem prostoru, toda kljub temu smo se odločili in hkrati izkoristili priliko, da nekaj o raziskavi vendarle napišemo, in to ne o raziskavi kot taki, ampak o njenih rezultatih, ki žal nimajo regijskega značaja, ampak zajemajo celotno vzorčno populacijo. Ki so jo zajeli raziskovalci v Sloveniji. Kljub vsemu pa so rezultati zanimivi tudi za nas na obrobju. Pri oceni „družbenopolitičnih, gospodarskih in socialnih razmer se je kritičnost občanov izostrila. Kot kažejo podatki in ugotavljaajo raziskovalci, občani mnogo bolj kritično ocenjujejo življenjske razmere, demokratičnost odločanja, samoupravljanje, zakonitost, možnosti dobiti stanovanje ali zaposlitev. Vse slabši ekonomski položaj posameznika, družine, delovne organizacije se izraža v naraščanju kritičnosti in prodoru pesimizma.“ (Slovensko javno mnenje 84 Pregled in primerjava rezultatov, Ljubljana 1984) Podatki tudi kažejo, da v ocenjevanju vzrokov sedanje družbene krize vse bolj prevladuje prepričanje, da je le — ta plod našega napačnega in neodgovornega ravnanja in odločanja (67,3 odstotka).« (ibid.) Na individualni ravni se kriza pojavlja zaradi druginje (97%) naraščanja cen hrane, padanja vrednosti dinarja in inflacije.

Vse večja prizadetost pa se kaže v ogroženosti zaposlitve, nezaposlenosti in pomanjkanja stanovanj. Če se dotaknemo problema informiranosti in poznavanja tako imenovanih „odrešilnih dokumentov“, kot je to stabilizacijski program, vidimo, da ga velika večina ne pozna (70%), pa tudi kaj dosti ne verjame v njega, saj pričakuje delno uresničitev teh programov. Pri čemer imajo tudi prav, saj se jasno kaže, kaj uresničujemo in česa ne. Na področju denarne politike smo dosledni, pa ne zaradi dobrega stabilizacijskega programa, ampak zaradi pogojev, ki jih je postavil mednarodni monetarni sklad. Dejstvo je, da se občani zavedajo in se hkrati zavzemajo za tisto, kar sicer v stabilizacijskem programu piše, ne da bi ga poznali, namreč za modernizacijo tovarn (81,5%) in bolj odgovorno delo (81,4%). Kriteriji, če se tako izrazim, o katerih se stalno pogovarjamo — kako moramo — pa nič ne naredimo. Hkrati je mnenje o tem, kje politični in birokratski aparat najbolj režeta in se vltutaristično in ignorantsko izživljata pod pretvezo, da tega ta družba ne rabi, kar dokazujeta tudi spogačo, ki mu jo namenjata, to je področje t. i. družbenih dejavnost, kjer občani ne odobravajo zmanjševanja sredstev za šolstvo, zdravstvo, kulturo (72,5%), hkrati pa se ne strinjajo z zmanjševanjem sredstev za znanstveno delo in raziskovanje (61,5%). To pa ne pomeni samo pozitivnega odnosa do skupne porabe, ampak tudi jasno izkristaliziran odnos do tega v katero smer naj se razvija naša družba. Ni moč govoriti o neposredno proizvodjaškem odnosu, ampak predvsem o humanističnem pogledu na razvoj, pa tudi mnenje kot tako zagovarja tak

razvoj, ki je edina sprejemljiva alternativa, da se ne bomo še bolj podreli „lohnu“ poslom in s tem poumijali, zasluževali svoje biti. Hkrati pa postali izkoriščana pesčica odvisna od „miloščine“. Na drugi strani, kažejo ti podatki, kako so spoštovani demokratični instrumenti odločanja in vplivanja. Hkrati je zanimiva še ena ugotovitev, ki se ne pojavlja prvič v rezultatih lanskega leta. Namreč, velika večina je pripravljena pomagati, da se rešimo iz težav, izražajo svojo osebno pripravljenost za prispevek pri urejanju razmer (77,6%). Vidimo, da so ljudje animirani in lahko rečemo mobilizirani, in to samoiniciativno, da se problem čimprej razrešijo in da se rešimo iz težav. Toda žal, kot ugotavljajo sociologi, je družba blokirana, njene vodilne strukture pa premalo fleksibilne in sposobne, da bi to energijo usmerile v pravo smer, oziroma da bi sprostile potencialce, ki so na voljo, ker jim stanje tako kot je, bolj ugaja. Močno pozitiven je odnos do drobnega gospodarstva in zavzemanja, da se v kmetijstvu ukine omejitev na 10 hektarjev obdelovalne zemlje (63,3%). Postavljeno je bilo vprašanje o odnosu do ključnih gospodarskih razvojnih projektov v Sloveniji v prihodnjem petletnem obdobju. Med vsemi projekti sta velikega nesoglasja deležna sanacija tovarne avtomobilov IMV ter program modernizacije in izgub Gorrenja. Največ soglasja pa so deležni naložbeni projekti na področju kmetijstva, predelave hrane (92,4%), sledijo pa projekti za modernizacijo premožgovnikov, gradnja in obnova termoelektrarn (84,6%), modernizacija in razvoj železnice (82,2). Visoke podpore pa sta deležni modernizaciji slovenskih železarn in proizvodnje aluminija, čeprav je o slednjem velika večina neopredeljena.« (ibid.)

Stališča v zvezi z delovanjem DPO in sistemom

»V odnosu do ZK desetina anketirancev meni, da politika ZK ni v skladu z interesi večine, tri de-

setine ji pripisuje majhen ugled, ena petina meni, da skrbijo člani predvsem zase, petina, da ZK škodi memorala članov. Po mnenju anketirancev člani ZK pozitivno označujejo aktivizem ter angažiranost v kritiki privilegijev, hkrati pa tudi uveljavljanje lastnih interesov, sebičnost itd.« (ibid.)

Zanimivo pa je, kakšen je odnos povprečnega Slovenca do tako opevanih vrednot, kot so odgovornost, disciplina, delo itd. Kaže, da se vsega tega dobro zavedajo kot tudi pomena teh izrazov, nekoliko slabše pa se zavedajo tisti, ki jih na svojih delovnih mestih — to je sestankih — postavljajo v ospredje. »Predvsem so bili izpostavljeni naslednji kritični poudarki: preitirani normativizem (73), vedno isti ljudje na vodilnih funkcijah (72), vodilni za svoje delo ne odgovarjajo in niso izpostavljeni kritiki (67), birokratski postopki političnih organov (56), delavci niso v zadostni meri prisotni pri kadrovanju DPO in organih samoupravljanja (46), v političnem odločanju se ne razvija dialog in uveljavljanje različnih mnenj (31 odstotkov).« (ibid.) Kar tri petine občanov meni, da politični voditelji ob sprejemanju odločitev ne upoštevajo mnenj občanov, oziroma navaden občan v naši družbi nima dovolj možnosti za vplivanje na odločitev o pomembnih vprašanjih. Prav tako se krepi kritika do praktičnega delovanja države, čeprav izražajo vero v državo.

Odnos do dela in nagrajevanja

70 odstotkov anketirancev je prepričanih, da se nagrajevanje po delu sploh ne uveljavlja. Predvsem pa prihaja do izraza t. i. liberalno stališče do zaposlovanja v zasebnem sektorju in zaostroje odnos do upokojevanja. »Zaostri- tri pa je potrebno delovno disciplino in odstraniti vse, ki zaposlitev zlorablja (91,4 odstotka).« (ibid.) K temu pa ni potreben dodaten komentar.

Janez Votek



PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AVTORADGONA
GORNJA RADGONA n.s.o.

Delavski svet DSSS DO Avtoradgona G. Radgona, Ljutomerska 26

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osebnega avtomobila lada karavan, leto izdelave 1981, izključna cena 180.000 dinarjev.

Vozilo je v voznem stanju. Interesenti morajo pred dražbo položiti 10-odstotno varščino od izključne cene. Če kupec zneska ne poravnava v petih dneh po dražbi, zapade kavcija, za vozilo pa bo razpisana naslednja javna prodaja.

Dražba bo na dvorišču DO Avtoradgona, Ljutomerska 26, v soboto, 16. 2. 1985, ob 9. uri.

Avtomobil bo na ogled na dan dražbe od 8. ure. Kupec plača od zneska v 15 dneh predmetni davek v mestu stalnega prebivališča.

POVEST O DOBRIH LJUDEH

Ko sem poslušal življenjsko zgodbo o Francu Duriču, ki že nekaj mesecev nosi 85. križ, in o njegovi ženi Mariji, ki bo kmalu stara 83 let, se mi je zdelo kot da berem Kranjčev Povest o dobrih ljudeh oziroma gledam film z istim naslovom. Podobno kot pisateljeva „Junaka“, sta tudi moja sogovornika živel mirno življenje, imela sta se rada, kot se tudi zdaj imata, od svojega doma, ki sicer ni v močvirnatem svetu, se nista velikokrat ločila. Skratka: zadovoljna sta bila s tem, kar sta pripravila na svojem kraju.

Vzela sta se v predpusnem času — 4. februarja 1925. leta. Francu je bilo takrat 25 let, Marija pa jih je imela 23. Skupaj sta hodila sicer osem let, vendar, kot je dejala Marija, le podnevi, šele zadnje leto pred poroko je Franc lahko ostal pri njej tudi ponoči. Starši so to dovolili, saj so mladeniča z bližnje domačije dobro poznali. Oba sta se narodila v Gerlincih, tam živela do poroke in še zdaj sta tam. Marija se je poročila na Francevo domačijo.

Oba sta bila revna, zato je bila gostija mala, brez muzike. Tudi bala je bila skromna. Marija se je s taščo v glavnem dobro razumela, če pa je kdaj prišlo med njima do prepira, je posegel vmes Franc in se zavzel za ženo. Ni bil tak, kot je marsikateri drugi sin, ki namesto z ženo — potegne z materjo.

Franc je imel brate in sestre, ki jih je bilo treba izplačati. Za to je šel ves denar, ki ga je dobila na račun dediščine Marija. Tako pose-



stva nista ne povečala ne zapravila. Na 5-hektarski površini sta redila po dve kravi in eno telico, pa tri do štiri svinje. Zaposlen ni bil noben, le na delo v gozd sta hodila, da sta si zaslužila drva.

Imela sta tri otroke — dva sina in hčerko. Eden se je poročil domov, drugi v vas, a hčerka je šla v svet. V mladih letih jima je bilo zdravje še kar naklonjeno, zdaj, ko pa sta stara, je malo težje: Marija je bila že petkrat v bolnici.

Franc slabše sliši. Tako tudi ne sliši sirene gasilskega društva, kadar zapiska zbor. Za to mu je sicer hudo, vendar pa se tolaži s tem, da je za gasilstvo v vasi vendarle nekaj prispeval. Leta 1925. prav v tistih dneh, ko je pred oltar popeljal izvoljenko Marijo, je bil v skupini fantov, ki so ustanovili gasilsko društvo v Gerlincih. Pozneje je v njem seveda aktivno deloval, zdaj pa le sprejema časti, priznanja.

4. februarja 1975. leta sta Franc

in Marija slavila 50-letnico skupnega življenja, torej zlato poroko. Letos 2. februarja, ko se je iztekalo 60 let življenja v dvoje, pa sta bila deležna velikih časti kot biseroporočca. Rada bi slavila še 65-letnico zakonskega stanu — diamantno poroko.

Letošnje poročno slovesnost si bosta dobro zapomnila. Bila je združena z odhodom njenega vnuka Tončka k vojakom. Sicer pa imata vsega skupaj 8 vnukov in 6 pravnukov. Na gostiji, ki je bila v vaški gostilni, se je zbralo veliko ljudi; eni so prišli, ker sta jih povabila biseroporočca, drugi (mladinci) pa zavoljo slovesa od Tončka. Daleč v noč so se zadržali in vsem je bilo lepo.

Zdaj Franc in Marija že nekaj časa spet živita mirno življenje. Nobenih skrbi nimata, pa tudi sama nista, saj je pri njih sin z ženo Stefko, tu so vnuki, čisto ju obišče tudi sin, ki se je oženil v vas, pa tudi hčerka Marija, ki sicer živi v Novem mestu, pride najmanj enkrat letno. Človek ima občutek, da je pri Duričevih doma tisto, kar marsikdo pogreša oziroma se zanj ne zavzema dovolj: mirno — spokojno življenje. Želim jim seveda, da tako tudi ostane. Dedek in babica pa naj kar obujata spomine na mlada leta in naj jima bo še naprej lepo. Vedno sta se imela rada.

Na obisku je bil Stefan Sobočan

Industrializacija še ne prodira v Apače

Srednjočasno obdobje se izteka, in to ne samo v gospodarstvu ampak tudi v krajevnih skupnostih. V krajevni skupnosti Apače, kjer smo se tokrat pomudili, se prav tako vneto pripravljajo za naslednje srednjočasno obdobje in hitijo postoriti tisto, kar so si zažele. Toda kot vse kaže, vseh načrtov ne bodo uresničili in bodo tiste, ki so obsežnejše, morali prenesti v naslednje obdobje. V naslednjem srednjočasnem ob-

ceptu policentričnega razvoja. To je pretežno zaposlena nekvalificirana delovna sila, ki si v tem obratu najde dodaten ali pa osnovni vir zaslužka. Značilno je, da je tu pretežno delovna sila, ki predstavlja presežek na kmetijah, tako, da o intenzivni industrializaciji in deagrarizaciji prebivalstva ni moč govoriti.

Kljub obratu pa imajo Apače še izrazito kmetijski značaj, na to



V prihodnje bodo uredili tudi center.

F. J. V.

dobju bomo osrednjo pozornost posvetili zgraditvi telefonije, ki je izredno slabo razvita, če ne najslabše v občini. Vso pozornost bo potrebno nameniti zgraditvi komunalnih objektov, tu je predvsem asfaltiranje cest, saj jih je v krajevni skupnosti izredno malo. Zgraditi bo potrebno mrliško vežo, ki je sedaj izpadla iz programa, urediti vodovodna omrežja in ostale komunalne objekte, to so predvsem avtobusna postajališča. Uredili bomo tudi center Apač, pa še nekatere druge malenkosti. Ob tem moram povedati, da imamo druge komunikacijske povezave dokaj dobro urejene, tudi avtobusne zveze z občinskimi središčem Radgono in z Mariborom, problem pa ostaja telefonija, za katero pa upam, da jo bomo uspeli zgraditi," pravi predsednik sveta Hinko Režonja.

PREVLADUJEJO MEŠANA GOSPODINSTVA

Spoznali smo prizadevanja krajevne skupnosti Apače. No, krajevna skupnost oziroma sam kraj Apače pa ni zanimiv samo zaradi tega. Apače se razvijajo oziroma so eden izmed centrov v radgonski občini. V kraju je tudi obrat lesne predelave, ki zaposluje okrog 350 delavcev. To pa naj bi pomenilo uresničevanje kon-

FINANCIRANJE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Sredstva, s katerimi je kraj zgradil objekte in se razvijal, so se pretežno stekala iz samoupravnega sporazuma z združenim delom. Krajevna skupnost Apače je v lanskem letu dobila 774.332 dinarjev. Poleg teh sredstev pa so v krajevni skupnosti zbirali 1-odstotni samoprispevek. Ker bo količina združenih sredstev manjša, bo potrebno v prihodnje spet začeti razmišljati o samoprispevku, če hočejo uresničiti vse cilje.

Janez Votek

Matija Horvat — osemdesetletnik

Te dni praznuje visok življenjski jubilej — 80 let Matija Horvat iz Murske Sobotice. Rojen je bil v Žižkih v lendavski občini. Po končani takratni šestrazredni osnovni šoli je obiskoval gimnazijo v madžarskem mestu Esztergomu, jo nadaljeval na škofijski gimnaziji v St. Vidu pri Ljubljani, nato pa na štiri letni klasični gimnaziji v Mariboru, kjer je tudi maturiral. Študij je nadaljeval na ljubljanski tehniški fakulteti — geodetski oddelku. Po končanem študiju se je leta 1929 zaposlil pri geometru Kristijanu Pertotu v Murski Soboti, kjer je delal, z izjemo vojaštine, vse do leta 1937. V tem času je opravljal meritve ob izvajanju zakona o agrarni reformi, ko je bilo potrebno zemljo bivših veleposestnikov razdeliti med interese v Prekmurju. Po dveh letih čakanju na državno službo je leta dohvil v Srbiji, kjer je bilo prav tako potrebno opraviti nove izmeritve zemljišč. Delal je na območju zaječarskega okraja, od leta 1940 do druge svetovne vojne pa v Skopju. Potem se je vrnil v rodno Prekmurje in bil kot geodet začasno nameščen pri Zemljemerskem nadzorstvu v Szombathelyu, kjer je prav tako opravljal meritve in vzdrževanje katastra vse do osvoboditve. Še pred prihodom Rdeče armade se je vrnil v Mursko Soboto in se vključil v vrste OF, hkrati pa so mu poverili organizacijo službe zemljiškega katastra. Ker pa je bil med drugo svetovno vojno ves katastrski material odnesen iz Prekmurja na Madžarsko, je sodeloval leta 1945 z republiko komisijo pri zbiranju tega materiala in prav pri tem opravi pomembno poslanstvo, kajti prav on je vedel, kje ta material je, sicer bi ga bilo težko zbrati. To pa je bilo tudi izredno velikega pomena pri naložbi katastrskega aparata in za obnovo zemljišč. Matija Horvat je bil leta 1945 imenovan za vodjo katastra v Murski Soboti. Na tem delovnem mestu je ostal vse do leta 1971, torej polnih 26 let. V tem času so bile v Prekmurju opravljene

obsežne nove izmeritve zemljišč in izdelani novi načrti, saj je na tem območju delal celotni geodetski kader SR Slovenije, vložena pa so bila precejšnja sredstva. Jubilar je bil tudi usklajevalec katastrske službe za vse štiri pomurske občine. Tudi po upokojitvi je še nekaj delal zaradi pomanjkanja kadrov, radi pa ga še danes pokličejo, kadar je potrebno kakšno zadevo razvozlati. Dobro se spominja, kako se je s kolesom in z nahrbtnikom vozil po Prekmurju na meritve in kako so se morali med njegovim službovanjem na katastru kar 12-krat



seliti. Za svoje pomembno delo je prejel priznanje Društva geodetov Maribor.

Kljub visokemu jubileju se Matija Horvat, ki živi v Murski Soboti z ženo, dobro počuti. Zelo rad dela na vrtu in se udeležuje tedenskih rekreacij v sotoškem Parizanu. V zadnjem času ima težave s kolkom in se zato v zimskem času ni udeleževal vadbe. Zato si želi predvsem zdravja, to pa mu želimo tudi mi.

Feri Maučec

Program za letošnje leto

V krajevni skupnosti Videm ob Ščavnici bodo letos odkupili zemljišče, na katerem bodo zgradili novo samopostrežno trgovino. V načrtu imajo ureditev dokumentacije in zemljišča za gradnjo avtobusnega postajališča, zbirali bodo tudi les za novo trgovino, pripravljajo pa se na gradnjo druge etape osnovne šole v Vidmu. Letos bodo dokončali asfaltiranje ceste Biserjane—Rožički vrh.

Delovanje delegatskega sistema in temeljnih delegacij je v marsikaterem okolju eden izmed večjih problemov. V Vidmu so ugotovili, da je sodelovanje v razpravah na delegaciji zadovoljivo, zaskrbljuje pa udeležba na sejah delegacij. Delo temeljne delegacije so ugodno ocenili, saj so se delegati aktivno vključevali v delo zbora in občinske skupščine. V prihodnje pa bo potrebno pritegniti tiste delegate, ki so bili do sedaj manj aktivni.

J. V.

Odstraniti smetišče

O odlagališču smeti v krajevni skupnosti Petišovci je bilo v preteklosti veliko govora na najrazličnejših sestankih. Odlagališče kazi okoico, če pa dodamo še to, da je v neposredni bližini termalnega kopališča in rekreacijskega centra, smo povedali vse. Krajanje iz Petišovca se nenehno pritožujejo in zahtevajo, da se smetišče najprej uredi, v bližnji prihodnosti pa tudi prenese drugam. Problem z odlaganjem smeti postaja vse bolj pereč tudi v drugih krajevnih skupnostih, zato so predlagali, da bi določili prostor za odlaganje smeti in odpadkov, nadzor nad odlagališči pa naj bi prevzela komunalna skupnost občine.

Jani D.

KO BI POMAGALI VSI, BI BILO PROBLEMOM MANJ

Lendavske in Dolgošaške gorice v teh zimskih dneh niso najbolj obljubene, zakaj le tu in tam srečam človeka, ki ni domačin. V zadnjem času se veliko govori o obdajčevanju vikend hišic, zato se prebivalci te krajevne skupnosti sprašujejo, kaj je pravzaprav vikend in kaj vinska klet, ki se rabi za vsakdanje delo. Vinogradi oziroma vinska trta pa so njihov skorajda edini vir dohodka, saj to ni drugih obdelovalnih površin. Nekaj nad 800 krajanov te krajevne skupnosti živi razmetanih na šestdesetih gričih, zato je delovanje krajevne skupnosti izjemno v občini. Razdelili so se na rajone, saj tako najlažje opravljajo aktivnosti, teh pa je bilo v zadnjih letih kar precej. Uredili so si vaški dom, ki sedaj postaja že pretesen, dobili so asfaltno povezavo z Lendavo, sami so asfaltirali nekdanje poti po gorah. Nekaj takih poti jim je še ostalo, potrdili pa se bodo, da bi jih čim prej asfaltirali. Krajevna skupnost je v marsičem izjemna v občini, saj imajo na njenem območju vinograde občani iz drugih krajev, pa tudi izven lendavske občine. Vsi bi bili dolžni pomagati pri akcijah, ki jih organizira krajevna skupnost, žal pa temu ni tako, saj je te ljudi težko dobiti.

V letošnjem letu nameravajo urediti tudi vodno zbirališče, pri čemer pričakujejo tudi pomoč komunalne skupnosti in krajevne skupnosti Lendava, pa tudi pomoč graničarjev, ki so tudi doslej radi

priskočili na pomoč. Posebno dobro je sodelovanje graničarjev in mladih iz krajevne skupnosti. Skupaj nastopajo, prirejajo akcije, skratka sodelovanje je vzorno. Pozimi pa ni drugega kot pre-

takanje vina, pravijo krajanje. Ob tem opravi pa se tako kot po navadi razpletejo pogovori o tem in onem. Pravijo, da je trta dobro prenesla hud mrz, ki je bil konec decembra. Nekaj mlajših nasadov pa je vendarle pozeblo. Z vinogradništvom se je vse težje ukvarjati, ker se skorajda več ne splača. Odkup grozdja še vedno ni dobro organiziran. Najraje bi bili, če bi odkup lahko organizirali doma, da ne bi bilo potrebno v oddaljeni Ljutomer. Vinogradniška skupnost, ki deluje pri kmetijski zadrugi Lendava skrba, da se vinogradi bolje obdelujejo, da se sadi žlahtna trta, a kaj, ko je vino težko prodati. Na srečo je za te krajane blizu Lendava, tako da so se lahko zaposlili v delovnih organizacijah, za mlajše pa je težko, zaposlitev ne dobijo, z vinogradništvom pa se ne morejo preživljati, vsaj ne tisti, ki premorejo le nekaj arov vinograde.



Trta je doslej dobro prezimila, tako da ni večje škode, kmalu se bodo začela opravila v vinogradih, dotlej pa je potrebno urediti vse v kletih. Vinogradniki bi želeli, da bi se odkup grozdja organiziral v Lendavi.

Jani D.

ROKOBORBA

Vrbančič prvi, Fajs drugi

V Somborju je bilo izbirno tekmovanje starejših mladincev za sestavo državne rokoborske reprezentance v grško-rimskem stilu. Tekmovanja so se udeležili tudi pomurski rokoborci in se lepo odrezali. To še posebno velja za Jožeta Vrbančiča, ki je v kategoriji do 57 kg osvojil prvo mesto. V finalu je premagal Renka iz Sente po zelo razburljivi borbi s 12:9, pri čemer je Vrbančič pokazal boljše tehnično-taktično pripravljenost. S tem si je Vrbančič že tretje leto zagotovil mesto v državni mladinski reprezentanci in že marca ga čaka prvi nastop na mednarodnem tekmovanju v Bolgariji. Če bo zadovoljil, bo lahko nastopil tudi na svetovnem mladinskem prvenstvu v ZDA. Prijetno presenečenje je pripravil Vlado Fajs v kategoriji do 68 kg, kjer je osvojil drugo mesto. V finalu je izgubil s lanskoletnim državnim prvakom Trajkovićem. To je za Fajsa doslej največji uspeh v mladinski konkurenci in je tako prišel v širši sestav kandidatov za sestavo državne reprezentance. Jože Kranjc je v kategoriji do 62 kg zasedel šesto mesto. Ostali pomurski rokoborci so ostali brez uvrstitve.

Tako so pomurski rokoborci še enkrat dokazali, da se vedno bolj prebijajo v jugoslovanski vrh. Zanimivo je, da je bil Vrbančič edini tekmovalac iz manjšega kluba, ki ne nastopa na zveznem tekmovanju. Udeležbo na tekmovanju sta pomurskim rokoborcem omogočili delovni organizaciji Radenska in ABC Pomurka.

STRELSTVO — II. SLOV. LIGA

PRVA ZMAGA MURE

V četrtem kolu tekmovanja v drugi slovenski strelski ligi — vzhod je SD Mura iz Murske Sobotice premagala SD Unior Zreče s 1424:1395 krogov in zabeležila svojo prvo zmago. Posamežno: Branko Bukovec 364, Janez Horvat 363, Viktor Dundek 353 in Mirko Horvat 344 krogov. Poraz pa je doživela SD Noršinci z ekipo Kovinarja iz Mute s 1407:1417 krogov. Posamežno: Stefan Balaško 370, Alenka Belšak 352, Karel Turner 345 in Milica Šinko 340 krogov. Prvi poraz so doživeli tudi strelci Ljutomera v Rušah, kjer so izgubili z rezultatom 1448:1468 krogov. Posamežno: Ljubo Spindler 368, Sandi Spindler 361, Franc Rubin 361 in Stanko Kapun 358 krogov.

Priznanja mojstrom strelstva

OSZ Murska Sobotica je konec minulega tedna podelila pisna priznanja 21. članom strelskih druženj iz soboške občine za osvojeni naziv mojster strelstva. Priznanje so prejeli: Branko Bukovec in Drago Pertoci (SD Tišina), Andrej Šifnar in Janez Horvat (SD Mura), Karel Turner, Marjan Madiar, Franc Balaško, Stefan Balaško in Alenka Belšak (SD Noršinci); Jože Kovačič, Vlado Horvat, Martin Karo in Milica Šinko (SD Skakovci), Valentina Rojko (SD Cankova); Mirko Horvat, Stefan Benko, Aleksander Gergar, Martin Forjan, Franc Maček in Karel Pojbič (SD Stefan Kovač-Trap) ter Franc Stefanec (SCT). Za perspektivnega strelca so evidentirani: Janez Horvat, Alenka Belšak in Valentina Rojko. Poleg tega je 96 strelcev osvojilo naziv odlični strelci in 100 strelcev naziv dober strelci.

Filip Matko

Panonijska, ABC Pomurka in Tišina

V občinski strelski ligi Murska Sobotica so končali 9. kolo. V skupini A vodi SD Panonija pred Noršinci B in Graničarjem Cankova, vsi imajo po 16 točk. Sledijo: SCT 14, Tišina 13, Gančani 10, Grafičar 9, Sebeborci, Križevci in B. Kidrič po 7, Šalovci 6, Brezovci, Petrovci in Mura B pa po 1 točko. V skupini B vodi SD ABC Pomurka s 18 točkami pred Skakovci 16, Tišina B, Gederovci in Cankovo B po 14, Obrtniki 10 točk itd. Med posamezniki vodi Janez Horvat (Mura) s 3299 krogi pred Stefanom Balaškom (Nor.) 3278 in Dragom Pertocijem (Tiš.) 3237 krogov. V občinski pionirski ligi vodi Tišina s 120 točkami pred Muro 115, Noršinci 93, Sebeborci 84, Salovci 73, Cankovo 67 točk itd. Najboljši posameznik je Robi Červek (Mura) s 1401 krogom pred Brankom Behkom (Tiš.) 1284 in Robijem Čontalo (Sebeborci) 1173 krogov.

ZLATA PUŠČICA LJUBU ŠPINDLERJU

Občinska strelska zveza Ljutomer je pripravila občinsko tekmovanje z zračno puško za zlato puščico. Sodelovalo je 28 strelcev. Zmagal je Ljubo Špindler s 556 krogi pred Stankom Kapunom 551, Rajkom Kapunom 549, Francem Rubinom 543 in Sandijem Špindlerjem 538 krogov. Normo za regijsko tekmovanje je izpolnilo 10 strelcev.

S. Kapun

ZMAGAL JEREČIČ

Občinska strelska zveza Lendava je pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško za občinsko zlato puščico. Udeležilo se ga je 21 strelcev. Občinsko zlato puščico je osvojil Stanko Jerečič, član SD Stefan Kovač iz Turnišča, ki je tudi edini izpolnil normo za regijsko tekmovanje s 535 krogi. Sledijo: Rudi Leiner (INA) 527, Franc Gruškovnjak (ŠK Turnišče) 514, Franc Koren (ŠK Turnišče) 513 in Darko Draškovič (Planika) 512 krogov.

A. Sep

— NAMIZNI TENIS —

Benko med osmerico

38. republiško člansko prvenstvo za posameznike in dvojice, ki je bilo v Novi Gorici, je bilo eno najboljših v zadnjih letih, saj je zbralo prav vse najboljše slovenske igralce in igralke, med njimi tudi nekaj državnih članov in reprezentantov. Sedmerica Sobočanov — Benko, Benkovič, Horvat, Sercer, Kuzma, M. Unger, Žitnik — je svojo nalogo opravila v okviru možnosti, presenetil je le Benko z uvrstitvijo med osmerico najboljših.

Svojo uvrstitev med osmerico je Benko dosegel po dveh pomembnih zmagah, ko je premagal dva nekdanja državna mladinska reprezentanta, in sicer Zalaznika v drugem kolu s 3:2 ter Podlesnika v osminih finala, prav tako s 3:2. Imel pa je tudi veliko priložnost za uvrstitev v polfinale, ko je po veliki borbi izgubil s Pavičem z 1:3. Ostali so izpadli v prvem ali drugem kolu, prav tako tudi v dvojicah, pokazalo pa se je, da mladi Sobočani — z izjemo Benka — še ne morejo računati na zmage niti s povprečnimi slovenskimi člani.

Predsednik NTZS Janez Reflax je podelil priznanja najboljšim igralcem z jakostnih lestvic SRS sezone 1983/84, med njimi Sobočanoma Miranu Močanu za ovojene mladinske jakostne lestvice ter Ivanu Kuzmi za pionirske jakostne lestvice. Posebno priznanje pa so dobili igralci pionirske ekipe Sobotice za osvojen naslov ekipnih državnih prvakov, ki so bili Ivan Kuzma, Smiljan Mekicar, Mirko Unger ter Matjaž Žitnik, Kuzma pa tudi za osvojen naslov državnih prvakov v dvojicah.

M. U.

SKL — MOŠKI

Pomurje — Novoles 78:82

V prvenstveni tekmi slovenske moške košarkarske lige je Novoles iz Novega mesta premagal Pomurje. Sobočani, ki so nastopili brez Merklina, so zamudili priložnost za zmago v prvem polčasu, ko so dovolili gostom, da povedejo za 10 točk razlike. Koše za Pomurje so dosegli: Marinič 26, Juteršnik 14, Sakovič 8, Rajbar 8, Štibeč 6, Fujs 6, Titan 6 in Sedonja 4.

— SKL — ŽENSKES —

Pomurje — Metka 65:56

V slovenski ženski košarkarski ligi je Pomurje v Murski Soboti premagalo ekipo Metke iz Celja. V ekipi Pomurja je ponovno zaigrala Žitkova, kar se je poznalo pri igri. Koše za Pomurje so dosegli: Šiško 15, Žitnik 14, Börc 14, Škrabar 10, Kardoš 5, Merklin 5 in Brumen 2.

— ROKOMET —

Tečaj za nove sodnike

Zbor rokometnih sodnikov Murska Sobotica namerava organizirati tečaj za nove sodnike. Zato vabi vse, ki imajo veselje do vodenja rokometnih tekem, da se prijavijo najkasneje do 1. marca 1985 na naslov Zbor rokometnih sodnikov Murska Sobotica, Mladinska 4, ali na telefon 75-201 (Šemovčan).

— ŠAHOVSKI TURNIR —

Zmaga Kuhar

Šahovska sekcija pri TVD Partizan Puconci je pripravila turnir, ki se ga je udeležilo 23 šahistov. Kot zanimivost je treba omeniti, da so pare sestavljali s hišnim računalnikom. Zmagal je Franc Kuhar (Puconci) s 7,5 točkami pred Ivanom Lukičem (GR) 7,3, do 4. mesta pa si delita Marjan Stelcer (Gornja Radgona) in Rudi Novak (Moravske Toplice) po 6,5 točk.

B. Talian

— MURSKA SOBOTA —

Uredili bodo kegljišče

Kaže, da bo naposled Murska Sobotica imela kegljišče za tekmovanja. Te dni so se namreč sestali predstavniki Diane, občinskega sveta zveze sindikatov, TKS in KK Radenska Čarda ter se dogovorili, da bodo v hotelu Diana uredili kegljišče, ki ga bodo lahko uporabljali za sindikalna in druga tekmovanja. V ta namen bodo izvedli akcijo za zbiranje potrebnih sredstev. Polovico predračunske vrednosti za ureditev kegljišča naj bi prispevala Diana, drugo polovico pa sindikat, telesna kultura in drugi.

JUDO — MLADINCI

Sodelovalo petdeset judoistov

V Lendavi je bil prvi pozivni mladinski turnir Pomurja v judu, katerega se je udeležilo 50 tekmovalcev. Največ uspeha so imeli Sobočani, ki so osvojili tri prva mesta, Lendavčani pa dve.

Rezultati — do 50 kg: 1. Pintarič (MS), 2. Šadl (Cankova), 3. Cerič in Markovič (oba MS); do 55 kg: 1. Duh, 2. Veldin, 3. Horvat in Farič (vsi MS); do 62 kg: 1. Vrdjuka (MS), 2. Kulčar (Le.), 3. Klobasa (MS) in Hari (Cankova); do 73 kg: 1. Krajačič (Lendava), 2. Činč (Le.), 3. Meničanin (MS) in Horvat (Le.) in nad 73 kg: 1. Varga (Lendava), 2. Horvat, 3. Kumin in Lebar (vsi MS).

T. K.

— ŽENSKI NOGOMETNI TURNIR —

POKAL PLANIKI

V telovadnici osnovne šole Draga Lugariča v Lendavi je bil ženski turnir v malem nogometu, na katerem je sodelovalo šest ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini. V skupini A je zmagala Benica pred Turniščem in Potomci iz Benice. V skupini B so bile prve nogometnice Planike iz Turnišča pred Olimpijo iz Dolge vasi in Asi iz Doline. V borbi za tretje mesto je Turnišče premagalo Olimpijo z 2:0, za naslov zmagovalca pa je Planika odpravila Benico s 3:0. Najboljša strelka je bila Rubinova (Benica) s 7 goli, najboljša vratarica pa Matkova (Planika).

F. Bobovec

— NK DOBROVNIK —

Zadovoljni z delom in uspehi

Na letnem občnem zboru nogometnega kluba Dobrovnik so ugotovili, da so v pretekli sezoni dosegli vidne uspehe, na katere so lahko ponosni. Urejene slačilnice in ostali spremljajoči objekti so rezultat prizadevanj tako nogometne kot ljubiteljeve nogometa v Dobrovniku. Če pa k temu dodamo še osvojeno drugo mesto nogometne Dobrovnik v pomurski ligi — vodili so vse do zadnjega kola, so to gotovo zavidanja vredni uspehi. Pri tem ima poleg igralcev pomembne zasluge tudi trener Feri Horvat, ki je lahko izbral med majhnim številom kakovostnih nogometašev. Pet igralcev je namreč odšlo na služenje vojaškega roka. Na občnem zboru so se dogovorili, da bodo s takim delom nadaljevali in upajo, da tudi v prihodnje uspehi ne bodo izostali.

F. Bobovec

— NAMIZNI TENIS —

Sodeluje deset ekip

Začelo se je tekmovanje v občinski rekreacijski namiznoteniški ligi Murska Sobotica, kjer sodeluje deset ekip. Doslej so odigrali dve koli. Izidi: Sobotica I: Sobotica II 5:3. Borejci: Pomurski tisk 3:5. Klub mladih: Center za soc. delo 2:5. Noršinci: Panonija 5:0. Old boys: Odpisani: 2:5. Noršinci: Old boys 5:4. Center za soc. delo: Panonija 5:2. Borejci: Klub mladih 5:0 in Sobotica I: Pomurski tisk 5:2.

NOGOMETNE ŽELJE POMURSKIH LIGAŠEV

MURA — ostati v ligi, NAFTA — biti prvi

Nogometni Mure iz Murske Sobotice in Nafta iz Lendave se že nekaj časa pripravljajo za spomladanski del tekmovanja v slovenski in drugi slovenski območni ligi vzhod. Med tem ko je pri Muri po prvem delu prišlo do sprememb v strokovnem vodstvu, trenerske posle je prevzel Zoran Cirkvenčič, tehnične pa drago Posavec, pa pri Nafti še naprej trenira Stanko Maučec, tehnične posle pa je prevzel nekdanji igralec Janez Banotai. V obeh moštvih je tudi nekaj sprememb v igralskem kadru. Od Mure so odšli Šebjan, Hauko, Lopert in Stefanec, vrnili pa so se igralci Jože Kosi, Marko Kosi, Jona, Jančar, Friedrich, Cener, Jerič in Baranja. Pri Nafti bosta manjkala Josi in Marton, na novo pa so prišli h klubu Ginter (JLA), Gavrič (Dobrovnik), Jaklin (Črenšovci), Novak (Hotiza), Vidič in Donko pa iz mladinskega moštva. Ponovno je začel tudi trenirati poškodovani Ferencek, od katerega si pri Nafti največ obetajo. Obe moštvi že imata pester program prijateljskih tekem, ki naj bi prispevale k dobri uigranosti moštev. In kakšne so želje pomurskih nogometnih ligašev? Pri Muri, kjer nikakor niso zadovoljni z uvrstitvijo v jesenskem delu tekmovanja, saj so se znašli na dnu lestvice, si predvsem želijo, da bi ostali v ligi, za kar imajo vse možnosti. Pri Nafti pa menijo, da zaostanek štirih točk za vodečim Steklarkem ni takšna razlika, da se ne bi dala nadoknaditi v drugem delu tekmovanja. Pričakujejo, da bodo borbo za prvo mesto vodila štiri moštva: Steklar, Aluminij, Elktroj in Nafta. Ker pa Lendavčani igrajo večino tekem doma in ker bo naslov prvaka osvojilo tisto moštvo, ki bo najbolje pripravljeno, upajo, da jim bo to uspelo.

F. Maučec

ODBOJKA — DRUGI POKAL RADENSKE

GRANIT IN OBILIČ ZMAGOVALCA

V Križevcih pri Ljutomeru (moški) in v Murski Soboti (ženske) sta bila druga tradicionalna odbojkarska turnirja za pokala Radenske. Tako v moški kot ženski konkurenci je nastopilo pet ekip. Največ uspeha sta imeli ekipi Obilica iz Srbije pri ženskah in Granita iz Slovenske Bistrice pri moških, ki sta zmagali brez poraza.

Rezultati — moški: Turbina : Granit 0:2, Turbina : Stavbar (ml) 1:2, Turbina : Radenska 2:0, Turbina : Ljutomer 2:1, Granit : Stavbar 2:0, Granit : Radenska 2:1, Granit : Ljutomer 2:0, Stavbar : Radenska 2:1. Stavbar : Ljutomer 1:2 in Radenska : Ljutomer 2:1. Vrstni red: 1. Granit 8, 2. Turbina 4, 3. Stavbar (ml) 4, 4.—5. Radenska in Ljutomer po 2 točki.

Rezultati — ženske: Rogoza II : Pomurje 2:0, Nova Gorica : Partizan Vič 2:1, Pomurje : Nova Gorica 0:2, Obilica : Rogoza II 2:0, Vič : Pomurje 2:1, Obilica : Vič 2:0, Rogoza II : Nova Gorica 0:2, Vič : Rogoza II 2:0 in Obilica : Nova Gorica 2:0. Vrstni red: 1. Obilica 8, 2. Nova Gorica 6, 3. Partizan Vič 4, 4. Rogoza II, 2 in 5. Pomurje brez točke.

— DVORANSKI HOKEJ —

POMURJE PRVO, MURSKA SOBOTA SEDMA

V Zagrebu je bil zadnji turnir v dvoranskem hokeju, kjer v drugi medrepubliški ligi sodelujeta tudi moštvi Pomurja iz Murske Sobotice. Tudi tokrat so bili najuspešnejši hokejisti Pomurja, ki so premagali vse tekmece in tako brez poraza osvojili prvo mesto z 28 točkami, medtem ko je ekipa Murske Sobotice z 9 točkami pristala na sedmem mestu. Ekipa Pomurja si je tako pridobila pravico sodelovanja v prvi medrepubliški ligi.

Rezultati: Murska Sobotica : Akademikar 2:1 (Kuhar, Bukvič), Zagreb : Murska Sobotica 4:1 (Gostonj), Pomurje : AHK 10:2 (Časar 4, Kerman 3, Malok 2, Mesarič), Pomurje : Jedinstvo II 2:1 (Mesarič, Časar), Pomurje : Akademikar 5:2 (Kerman 3, Fujs 2), Pomurje : Olimpija 7:4 (Malok 3, Mesarič 2, Časar 2), Pomurje : Murska Sobotica 6:5 (Časar 3, Mesarič 2, Malok za Pomurje ter Kuhar 2, Gostonj, L. Zelko in V. Zelko).

DRŽAVNO PRVENSTVO V MURSKI SOBOTI

V mestnem parku v Murski Soboti bo v nedeljo, 24. februarja, med 11. in 14. uro letošnje državno prvenstvo v krosu. Pomurci so namreč ob letošnjem jubileju atletskega kluba kandidirali za takšno atletsko prireditve kajti za druge zahtevnejše prireditve v tem času ni primerne atletske stadiona. Atletska zveza Jugoslavije je kandidatura Pomurcev sprejela in najboljši jugoslovanski atleti bodo letošnjo sezono začeli v Murski Soboti, kjer bodo merili moči v 9 disciplinah. Pionirke bodo tekale na 1000, člani pa 12000 metrov. Za prireditve se pri AK Pomurje marljivo pripravljajo, organizacijski odbor pa vodi Marjan Žekš, predsednik ZTKO občine Murska Sobotica.

tg

— KOŠARKA —

V obeh konkurencah OVIZ

V Murski Soboti je bil drugi turnir v okviru festivala pionirske košarke Pomurja. Največ uspeha so imeli predstavniki OViza iz Murske Sobotice, ki so zmagali v obeh konkurencah.

Pionirji — OVIZ I: OVIZ II 75:25, OVIZ II: Lendava 27:51 in Radenci: OVIZ I 21:68. Najboljši strelci: Banič (OVIZ) 85, Feher (Le.) 63 in Ivanič (Le.) 47 košev. Vrstni red: 1. OVIZ I 6, 2. Lendava 4, 3. OVIZ II 2 in 4. Radenci brez točke.

Pionirke — OVIZ I OVIZ II 92:12. Najboljše strelke: Kolar 45, Hani 28 in Gerič 21 (OVIZ). Vrstni red: 1. OVIZ I 4, 2. OKVIZ II 2 in 3. Radenci brez točke.

— MALI NOGOMET —

Bencak boys prvi

Društvo Partizan Bakovci je pripravilo turnir v malem nogometu v dvorani v Bakovcih. Udeležilo se ga je 20 ekip. Zmagala je ekipa Bencak boys pred Odkritimi talenti, Mupet Veščico in King Kongom. Najboljši strelci na dvodnevnem turnirju je bil Smodiš z 12 goli.

S. M.

Biološka ura še teče

Za mnoge je zima čas veselja in uživanja, ko ure radosti na snegu porinejo v pozabo ostale težave, ki jih zima sicer prinaša s seboj. Toda so tudi ljudje, ki zime nič ne marajo. Ves čas so zaspani, čeprav se zberejo pri delu, skratka, niso za nikamor. Ko pride pomlad in poletje, se povsem spremenijo: postanejo živahni, delavni, spijo le po nekaj ur, a se prebujajo spočiti in polni delovnega elana.

Čeprav so že starogrški modreci razmišljali o posebni moči, ki jo ima menjavanje letnih časov na ljudi, pa so se znanstveniki kasno lotili tovrstnih raziskav. Zares temeljiti in načrtno se jih lotevajo šele v zadnjih letih ko so se približali končnem odgovoru, zakaj in kako potekajo ti naravni procesi. Ugotavljajo, da gre za kemične procese, ki pod vplivom svetlobe potekajo v organizmu ljudi.

Leta 1981 sta psihiatra Norman Rosenthal in Thomas Wehr začela raziskovati, če je mogoče prekiniti cikle depresivnosti pri občutljivih posameznikih tako, da pometno podaljšajo dolžino dneva v zimskem obdobju. V ta namen sta iskala prostovoljce z zimskimi težavami. Odziv ju je močno presenetil, saj se je prijavilo več kot 2.000 tovrstnih trpinov. Misli sta namreč, da gre za zmerom redke motnje, izkazalo pa se je, da je ta občutljivost mnogo bolj razširjena.

Tako sta navsezadnje ugotovila, da gre dejansko kar za neke vrste bolezen. Dala sta ji celo ime SAD, kar v kratkih pomeni sezonsko čustveno motnjo.

V predelih, kjer vladajo značilne letne spremembe, so vsa živa bitja posebej prilagojena različnosti letnih časov, še posebno pa temu, kako preživeti zimo. Nekatere živali se selijo v toplejše kraje, nekatere zaspe zimsko spanje (hibernacija), drugim zraste gostejša dlaka.

Na prilagajanje na zimske razmere morajo biti živa bitja pravi čas opozorjena. Na to jih, kot so znanstveniki odkrili, opozorijo možgani, točneje, tisti del tega organa, ki spremlja količino dnevne svetlobe. Ko se dolžina dneva

skrajša, se v možganih sprožijo določeni procesi in ves organizem se začne pripravljati na zimo.

Tudi pri človeku so raziskovalci odkrili poseben del možganov ki motri količino svetlobe, ki pade na mrežnico očesa. Domnevajo, da nadzoruje tudi izločanje hormona melatonina iz česararke. Prav ta hormon pa po dosedanjih spoznanjih igra pomembno vlogo pri biološkem ritmu spanja in budnosti ter pri plodnosti. Žal pri človeku ostajata vlogi hormona in česararke še močno zaviti v skrivnost, pri živalih pa so raziskovalci odkrili nekaj povezav, ki dajejo slutiti, da tudi človek ne more biti izjema.

Vse to so imeli v oziru znanstveniki, ki so delali poskus s podaljšanjem dneva. Prostovoljci so nekaj ur pred dejanskim sončnim vzhodom živeli v prostorih, ki jih je osvetljevala umetna sončna luč, prav tako pa so jim umetno podaljšali dan še za nekaj ur po sončnem zahodu. Že po tednu dni poskusov je prostovoljce zapustila siceršnja zimska potrtost in zaspanost.

Na osnovi teh in podobnih poskusov so sklepali, da je SAD dejansko izjemna oblika biološke ure za daljša obdobja, ki smo jo podedovali od naših prednikov. V neprijetnih in za življenje težkih zimskih razmerah so naši davni predniki podobno kot ostali živi svet močno zmanjšali svojo aktivnost, več so spali in dremali, tako so zmanjšali tudi potrebe po hrani.

Dokaze za takšno hipotezo je zbral dr. Frederick Sargent, ki je preučeval navade primitivnih ljudstev. Odkrili so da pripadniki nekaterih ljudstev poleti in v jeseni zaužijejo veliko hrane, ki se shrani v obliki maščob v telesu, pozimi pa telo izrablja to energetsko zalogo.

Menjava letnih časov preko zapletenega sistema možganov in česararke vpliva na še eno zelo pomembno stvar - na plojenje. V živalih se gon po razmnoževanju prebudi v pravem času, tako da se zleže v nov rod v obdobju, ko je dovolj hrane. Ljudje sicer niso tako podrejeni razmnoževalnemu nagonu, saj so spolno aktivni ves čas, vendar so v novjšem času raziskovalci zbrali nekaj podatkov,

ki kažejo, da starodava biološka ura vpliva tudi na ljudi.

Na severu Finske, kjer so zime izrazito dolge in krute, se večina otrok rodi spomladi, spočeti so torej poleti.

Tudi pri ljudeh z izrazitimi simptomi SAD so odkrili, da imajo razmeroma zelo šibko spolno življenje med zimskim obdobjem in da so njihovi otroci skoraj praviloma rojeni pozno spomladi ali poleti.

Naravne sile torej še vedno vplivajo na nas.

OPOZORILO

— Tovariš, z dokumenti je vse v redu, le šipe na svojem avtomobilu morate oprati.
— To je lastnikova stvar, on pa je trenutno v zaporu.

TUDI TAKO

— Kaj skozi daljnogled toliko zijaš v sosednji blok?
— Tista dva gledam, ki se tako strastno objemata.
— Pusti to in raje bolj popazi na svojo ženo.
— To pravkar delam...

NAJLEPŠI DAN

„Naša tajnika Mancika še vedno zatrjuje, da je najlepši dan preživela enkrat ponoči...“



Ann-Sue Wyoming je sodelovala pri sinhronizaciji risanke o Piki Nogavički. To jo je tako prevzelo, da je začela plesti nogavice, ki jih — kot kaže slika — sama tudi reklamira

TUDI ŽIVALI GOVORIJO

Delfini žive v tropih, ki so bolj ali manj številni. Dihajo s pljuči ter se morajo nenehoma potapljati, da dihaajo. Dokazano pa je, da so poleg človeka najinteligentnejša bitja na zemlji. Razvili so popoln sistem povezave na večje in manjše razdalje. Vse kaže, da bo mogoče nekoč govoriti o možnostih sporazumevanja med ribaki in človekom.

Med najbolj znanimi ribaki so poleg kitov delfini in ribe mečarice, imenovane tudi mečarice roparice ali morilke — zato, ker umorijo vse, kar jim križa pot, a jih žene k temu večidel sla po ubijanju. Ne gre torej za prehrano, ampak za nekaj drugega. Te krvoločne živali, ki žive v velikih jatah, kažejo svojevrstno obnašanje. Navedli bomo samo dve epizodi.

Pred nekaj leti je križarila po južnem Atlantiku skupina ribiških ladij. Ladje so bile na zunaj vse enake, nekatere pa so imele po vrhnem krovu top za izstreljevanje harpun. Lovile so namreč kite. Nekaj časa so ribiči vlekli iz morskih valov prazne mreže, ker ni bilo plena. Trop mečaric je namreč plaval pred flotiljo in ji preganjal izpred nosa sleherni ulov. Tedaj je harpunar z ene izmed ladij nameril harpuno ter sprožil napravo za streljanje. Zadel je mečarico. Nastal je velik hrup z žvižganjem in puhanjem. Stvorila sta se dva tabora — preganjalec in preganjancev. V prvem so bile ribe, v drugem ljudje. Žvižganje in puhanje je pokazalo, kakšen je odnos med zalezovalci in ribiki. Ribe so pokazale izreden čut solidarnosti, ki bi ga lahko imenovali socialni čut. Ta čut pa je lasten samo človeku in ribakom. In kaj se je še pokazalo ob tem? To, da so se preganjane mečarice posilimali skrbno ogibale ribiških ladij s strelnimi napravami za harpune. Od te preizkušnje dalje so se mečarice sušale samo okrog ladij, ki niso imele vidnih lovskih naprav in orožja, ki jim je streglo po življenju. Ne da se torej tajiti, da imajo mečarice izredno oster čut za varnost in nevarnost, kar je nedvomen dokaz visoke inteligence. Bistričnost teh rib se torej lahko popolnoma meri s človekom.

Naslednja epizoda je morda še bolj znatna od prve. Nekje ob zahodni obali Kanade so ujeli mečarico roparico. Spravili so jo v ograjen prostor ter kletko spustili v vo-

do. S tem so hoteli napraviti preizkus, kako se mečarica vede v sužnosti. In res so se ji v kratkem približale mnoge tovarišice njenega rodu. Bilo je mnogo sporazumevanja s piskanjem in puhanjem, torej z znaki, ki jih lahko imamo za „ribji jezik“. Mečarice so hodile svojo ujeto tovarišico obiskovat, kakor bi ji hotele krajšati čas. Ta stik je trajal več dni in se je končal s tem, da so se mečarice v svobodi oddaljile ter prepustile jetnico njeni usodi. Jetnica pa se je sprijaznila s tem, kar je doživela. Začela je čez nekaj dni sprejemati hrano iz človeških rok, stvar, ki jo je prve dni odklanjala, oziroma se ji ni odzivala. Značilno je, da je ta proces potekal polagoma, iz dneva v dan. Vsaka stran je pri tem pokazala nekaj popustljivosti, se pravi človek in riba. Človek, ki je mečarico ujel, je celo dosegel, da se je riba začela z njim igrati. Ko je videla, da ne more ubežati usodi, se je vdala in prilagodila položaju. Tako je uspelo to sožitje s človekom, ki ji je dobavljala hrano.

Ameriški zdravnik, znani fiziolog in nevrolog John Lilly je skrbno preučeval življenje delfinov. Prav tako se z življenjem te živali ukvarjajo sovjetski znanstveniki. Lilly pa je verjetno prvi mož na svetu, ki se mu je posrečilo ustvariti oziroma odkriti povezavo z živim bitjem druge, recimo kar odkrito — nižje vrste. Tako se je izkazal delfin med vsemi predstavniki živalskega sveta za najprimernejšega posrednika v sporazumevanju s človekom.

Kratko povzeto: bitje, ki je intelektualno najbližje človeku, ni pes, mačka, slon ali konj, marveč — riba iz rodu ribakov. Lahko se meri z orangutanom, „človekom gozdov“ kot „človek morja“. To je bitje, neprimerno inteligentnejše od vseh opic, kar jih poznamo in so do zdaj veljale za najbližje človeškemu rodu.

STARINE IN UMETNINE SO DRAŽJE OD ZLATA

Minulo leto bo v spominu vseh tistih, ki se ukvarjajo z javnimi dražbami, ostalo lepo zapisano. Slavne dražbene hiše, kot sta Sotheby in Christie, so odlično poslovale in s prodajo starih avtomobilov, umetnin, starin, vin in drugih redkih stvari zaslužile lepe denarce. V spominu bo leto 1984 ostalo tudi zaradi nekaterih rekordnih zneskov.

Med že znanimi bogatimi kupci, kot so arabski šejki in ekscentrični ameriški bogataši ter bogataši iz južnoameriških politično nestabilnih držav, so se lani pojavile tudi številne ustanove in muzeji, predvsem iz ZDA, ki so na nekaterih dražbah dvignile temperaturo do vrelišča z izjemno visokimi cenami. Christie in Sotheby sta zaradi vsega tega iztržila lepe denarce, saj je samo skozi ti dražbeni hiši šla milijarda dolarjev.

Razumljivo je, da je za Stradivarijevo violino neki glasbeni trgovec iz Londona plačal več kot 400.000 dolarjev

(pisali bomo kar v tej valuti namesto v dinarjih, ker cena v dinarjih ni slišati prav imenitno). Razumljivo je tudi, da je bil neki kupec pripravljen odšteti 4.775.000 dolarjev za risbo renesančnega mojstra Raffaela. Obe stvaritvi sta klasični dražbeni dragocnosti. Manj pa je razumljivo, da je bila neka ameriška ustanova pripravljena plačati za izvirno Disneyjevo risbo Miki Miške na celuloidu 20.900 dolarjev. Ali, da je nekdo odšel za star avto iz leta 1930 295.000 dolarjev. No, čisto navaden star avto to le ni bil, saj je šlo za Bentley, s katerim je dirkač Babe Barnato dobil stavo, da bo z avtom prej prišel z juga Francije v Britanijo kot potniki luksuznega vlaka. Zmagal je s štirimi minutami prednosti.

Pri Sothebyju so lani zabeležili svetovni rekord. Prodali so namreč slovito Turnerjevo sliko Folkestoneški morskotvornik za 10 milijonov dolarjev, kar je najvišja vsota, kar so jih doslej plačali za

umetniško sliko. Že čez nekaj časa so zabeležili največjo skupno prodajo umetniških slik, ko so maja v New Yorku v eni noči prodali za 39.386.000 dolarjev slik.

Pri Christieju so za izjemno visoko vsoto 8 milijonov dolarjev prodali nakit gospe Florence Gould, nadvse odlično kupčijo pa so imeli tudi pri prodaji peščenice starih risb iz kolekcije devonsirskega vojvode, za katero so iztržili 28 milijonov dolarjev.

Med najbolj nenavadnimi prodajami je bila prodaja stare kitajske vaze. Ta predmet je kot podstavek svetilke precej časa sameval na kaminskem napušču neke škotske družine, dokler ni eden od članov družine zašel v glasgowski muzej in tam videl med najdragocenejšimi muzejskimi predmeti natančno dvojčico družinske svetilke. Seveda so slučajno odkrito dragocenost odnesli poznavalcem, tipa pravi naslov: in najavni dražbi je vaza iz 14. stoletja šla za 606.000 dolarjev.

Zalostno življenje Grmičarjev

Grmičarji, eno od najstarejših ljudstev sveta, ki živi dandanes v puščavi Kalahari na jugu Afrike, so nekdanj posedovali ogromna ozem-

lja precejšnjega dela črnega kontinenta. Toda črna plemena in beli osvajači so jih zrinili v puščavo Kalahari, kjer drugi niso mogli živeti. Grmičarji pa so se zaradi svoje izjemne trdoživosti in legendarne lovske spretnosti obdržali tudi tu. Stoletja so blodili naokoli za hrano, si kopali majhne vodnjake z golimi rokami in ohranjali eno najstarejših kultur lovsko-nabiralnega značaja. Zdaj pa jim grozi, da bodo popolnoma izgubili svojo kulturno identiteto in najbrž izginili.

Že zdaj so bili stisnjeni na ozemlje, katerega le tretjina je primerna za življenje, za njihov način življenja pa je bilo sploh premajhno. Če se bodo uresničili načrti južnoafriške vlade, pa bodo izgubili še to tretjino. Pregnani bodo v predele brez vode ali pa se bodo morali prepustiti civilizaciji in se zaposliti kot najemniški vojaki, najslabše plačani delavci in podobno. Na njihovem ozemlju namreč nameravajo urediti naravni rezervat za turiste. Le nekaj redkih Grmičarjev bi v njem služilo kot lovski in turistični vodiči, oblečeni v živalske kože, skratka kot žive razglednice.

Propad se je začel ob koncu 19. stoletja, ko so jih začeli neusmiljeno preganjati beli naseljenci. Lovili so jih in pobijali za zabavo in jih neusmiljeno izganjali z njihovega ozemlja. Nasilno so jih zaposlovali v rudnikih, prepovedali so jim uporabo loka, kar je pomenilo, da so jim onemogočili tradicionalni način preživljanja. Nasilje je vse Grmičarje poglajalo iz južne Afrike, okoli 30.000 jih je ostalo v Namibiji. Južnoafričani kot kolonisti so Namibijo razdelili na „domovine“ in eno dodelili tudi Grmičarjem. To pa je pomenilo, da so bili staroselci ob 70 odstotkov svojega prejšnjega ozemlja.

Življenje v „domovini“ je trdo. Grmičarji očitno propadajo. Tisti, ki so se za stalno naselili v primestja, propadajo zaradi alkoholizma, spolnih bolezni in tuberkuloze ter zaradi podhranjenosti. Zdaj pa bodo izgubili še lep kos že tako okleščene „domovine“.

ISTI HUDIČ

— Milan, še vedno živiš pri tašči?
— Ne, preselil sem se v svojo hišo. Zdaj ona živi pri meni...

Prebivalci Browninga iz ameriške zvezne države Montana so v enem samem dnevu morali prenesti spremembo temperature od + 6,7 stopinj C na — 48,8 stopinj Celzija.

V Eiffelov stolp v Parizu je vgrajenih devet milijonov kilogramov železa.

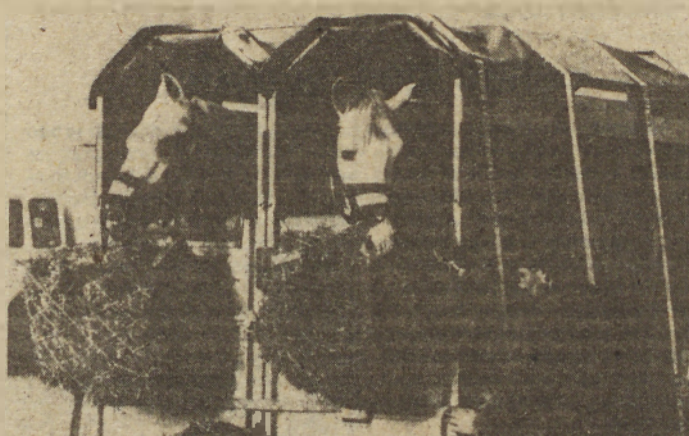
Ima reke Donava je keltskega izvora: „don-av“ pomeni „globoka reka“.

drugje smo prebrali

Samo dve minuti rabi gepard, da razvije hitrost preko 70 kilometrov na uro.

Kofeina je več v čaju kot v kavi.

Neka 22-letna Singapurka je pred sodiščem izjavila, da ne bo zahtevala ločitve od moža, če bo tašča prenehala spati pod njeno zakonsko posteljo.



Pred dnevi so s posebnim letalom zahodnonemške Lufthanse iz Frankfurta prepeljali v Chicago 28 lipicence. Predstavniki letalske družbe pravijo, da lahko v svojih letalih prevažajo tudi slone. Naš posnetek je bil narejen na letališču O'Hara v Chicagu.

(Dalje prihodnjič)

ENERGIJA SE DRAŽI TERMIKA SVOJE IZOLACIJE CENI



20%

NIZJE CENE V FEBRUARJU
ZA FASADNE IZOLACIJE

PERLIT
SUPERMAL

DOBRA IZOLACIJA PRIHRANI

40%

ENERGIJE ZA OGREVANJE

INFORMACIJE: TERMIKA LJUBLJANA
TEHNIČNO INFORMATIVNA SLUŽBA
KAMNIŠKA 25. TEL. (061) 315-477

PRODAJAJO VSE TRGOVINE
Z GRADBENIM MATERIALOM

ZA IZVEDBO IZOLACIJE
DOBITE V BANKI UGODEN KREDIT

pravni nasveti

Kaj z zdravstvenim kmečkim zavarovanjem?

Dobil sem za malo posestvo akontacijo okoli milijon starih dinarjev in ne vem, po kateri kategoriji je akontacija izračunana. Kam naj se obrnem, da bi mi to pojasnili? Ko smo imeli sestanek o novem zavarovanju, je bilo rečeno, da novo pokojninsko in invalidsko zavarovanje nima z zdravstvenim zavarovanjem nič skupnega. Zanima me, ali bi se lahko zdravstveno zavaroval po sinu, ki je v službi (Goričanec)?

ODGOVOR: Res je, da se z uveljavitvijo novega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni ničesar spremenilo v zdravstvenem zavarovanju kmetov. To zavarovanje je še vnaprej ločeno od pokojninskega in invalidskega zavarovanja in se tudi prispevki posebej obračunavajo. Od katerega razreda so vam odmerili akontacijo na pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je težko uganiti, vedeti pa bi morali Vi sami, ko ste se odločali za izbiro zavarovalnega razreda. Letna obremenitev za prvi, to je najnižji zavarovalni razred s prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je cca 14.000 novih din in je verjetno akontacija obračunana glede na osnovo tega zavarovalnega razreda. Lahko pa ste zavarovani po IV. zavarovalnem razredu in je predpisana akontacija samo za dve četrtletji. O tem se boste lahko preprčili na upravi za prihodke Vaše občine.

Zdravstveno zavarovanje je za nosilce kmetijske dejavnosti obvezno in se ne morete zavarovati preko sina. Za takšno zavarovanje tudi ni pogojev, saj Vas sin ne vzdržuje, kar bi bil temeljni pogoj za zavarovanje z naslova njegove zaposlitve. Zato imajo prav tisti, ki so vam rekli, da je zdravstveno zavarovanje ločeno od pokojninsko-invalidskega zavarovanja in da je potrebno zanj posebej odvajati prispevke.

Svetujemo tudi, da se za nadrobnejša pojasnila o novem zavarovanju nadrobneje informirate na območni delovni enoti službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Murski Soboti, ki vodi to zavarovanje za pomursko regijo.

kuhajmo po domače

KOKOŠJA OBARA Z AJDOVO KAŠO



Sestavine: 1 kilogram kokoši, 2 korenčka, 2 peteršiljevi korenini, 1 čebula ali šalotka, 2 žlici moke, 2 žlici masti, malo belega vina ali kisa, majaron, liter in pol vode, poper, sol, ajdova kaša (pol litra kaše, 1 čebula, 2 masti ali masla, 1 liter slanega kropa, sol).

Priprava: kokoš razsekamo na primerne kose, zalijemo z vodo, pristavimo na ogenj in solimo. Očiščeno korenje in peteršilj nastrgamo ali narežemo na kocke in stresemo k mesu. Medtem ko se kokoš kuha, zarumenimo sesekljano šalotko in z moko napravimo svetlo prežganje. Prežganje zalijemo in razkuhamo, mu na koncu dodamo še majaron in poper ter sojimo. Tako začinjeno prežganje zalijemo v juho in juho okisamo z dobrim belim vinom ali kisom.

Oprano in na krpi posušeno kašo stresemo v kozico in ogreto maščobo, na kateri smo zarumenili sesekljano čebulo, jo kratko prepražimo in zalijemo z vročo vodo. Kozico postavimo v vročo pečico, da se kaša od vseh strani enakomerno segreva in skuha. Na kuhano kašo nadrobimo kosme masla in jo z vilicami zrahljamo. Kašo ponudimo k obari.

avtomobilizem

Vzdrževanje uplinjača

V uplinjaču sta v ustreznem razmerju pomešana zrak in bencin, ki se potem v valjih vžgeta. Eksplozija, ki nastane pri vžigu te mešanice, požene bat. Od nastavitve in delovanje uplinjača sta odvisni moč motorja in poraba bencina.

Uplinjači vseh vrst imajo nekatere vse skupne dele: ohišje plavca, plovec in dotočno igelno šobo, ki skupaj s plavcem skrbi za potrebno količino bencina v uplinjaču; šobe, ki skrbijo za pravilno mešanje bencina in zraka; mešalni prekat; štartno lupo, ki skupaj s sistemom za obogatitev zmesi zagotovi pri hladnem vžigu z bencinom bogatejšo mešanico, in dušilno loputo, ki uravnava količino pretoka mešanice v motor.

SMETI V BENCINU. Razveseljivo je, da je čedalje manj težav zaradi zamašenih šob v uplinjaču. Smeti, ki se nabirajo na dnu ohišja plavca, je namreč v bencinu vedno manj, kar jih že je, pa jih zadržijo že filtri v posodi za gorivo, v bencinski črpalki in ob dotočni odprtini v uplinjaču.

Tudi zrak, ki ga sesa uplinjač, mora biti očiščen in brez prasnih delcev, zaradi katerih se gibljivi motorni deli bolj obrabijo. Pri uplinjaču so zato vzdrževalna dela predvsem čiščenje šob in čiščenje zračnega filtra. Filter za zrak in filter za bencin sta enostavno dosegljiva. Močno zamašen ali poškodovan filter morate zamenjati z novim. Bodite pozorni pri snemanju pokrova uplinjača; privzdignite ga počasi in enakomerno, da vam ne bodo z vzmetmi utrjene kroglice ali vmesni deli padli v sesalno cev.

Večino šob v uplinjaču lahko odvijete in očistite, nikakor pa jih ne odmašujte z žico. Če jih boste prepirali, ste lahko prepričani, da ne boste povečali premera luknje v šobi. Tako bo tudi pretok bencina skozi šobo ostal enak.

Plavec boste sneli, če boste hoteli pregledati, kako deluje dotočni ventil z iglo. Predvsem mora igla gladko teči, ne sme se zatikati.

NETESEN PLOVEC. Če potrebujete plovec in pri tem slišite, da v njem pljuska bencin, je to dokaz, da plovec spušta in ga morate obvezno nadomestiti z novim. Če na uplinjaču ni zračnega fil-

VEDNO NA OČEH

— Vi pleskarji pa služite kot direktorji.

— Saj za ta denar tudi delamo kot živina, pa še vsaka majhna packarija ljudem pade v oči ...

VZDRŽEVANJE UPLINJAČA Z IGELNO ŠOBO. Najvažnejši izvedbi uplinjačev z igelno šobo sta uplinjača SU in uplinjač stromberg. Oba delujeta približno enako, vendar so pri vzdrževanju precejšnje razlike.

Preden se lotite uplinjačev,



NOVE FRIZURE — Mladim dekletom pristajajo kratke frizure, da so tako obraz in oči bolj izraziti. Na kratko pristrizene lase počesemo od ušes nazaj, na temenu in čelu so lasje postrizeni tako, da štrlijo. Moderno je v nekaterih primerih lase namazati s posebnim oljem (želejem). Nekoliko pramenov pustite, da prosto padajo.

domače živali

Večkrat se kje pogovarjamo o rodovniških in nerodovniških psih, a izraz je približno razumemo. Največkrat govorimo tudi o čistokrvnosti psov, čeprav sta izraza čistorodnost in čistopasemskost ustrenejša.

Rodovniški pes je čistopasemski pes, ki mu je kinološka zveza izdala dokument o poreklu, imenovan rodovnik. Vsi podatki v rodovniku dokazujejo, da je pes čistorodnih staršev in prednikov. Ponavadi so v rodovniku vpisani najmanj trije rodovi (starši, stari starši in prastari starši). Po kakovosti prednikov lahko pri mladem psu sklepamo oziroma predvidevamo, kakšne

morate motor ogreti na normalno delovno temperaturo, da se vrti v praznem teku s predpisanimi vrtljaji. Pri uplinjaču SU pregledjte, ali se bat zatika. Če bat, potem ko ste ga dvignili, ne zdrsi v spodnji položaj, snemite zvonec na vrhu uplinjača in ga skušajte skupaj z batom nastaviti v pravo lego. Ko boste vijake na zvonu enakomerno in izmenično privili, se bat ne bi smel več zatikati. Če pa se kljub temu še, ga morate vzeti ven in očistiti. Pri tem delu naj pomaga amaterskemu mehaniku strokovnjak.

Če se bat ne zatika, privzdignite, medtem ko teče motor v praznem teku, popivko za 1 milimeter in jo potem spustite. Če je mešanica pravnja, se bo motor pri tem hitreje zavrtel in takoj nato se bodo vrtljaji zmanjšali. Pri premočni mešanici (preveč bencina) se motor ne neha vrteti v višjih vrtljajih. Nastavitveno matico morate priviti nekoliko navzgor; s tem dosežete, da je v mešanici manj bencina in več zraka. Če pa je mešanica preveč siromašna, se vrtljaji motorja takoj znižajo. Matico nekoliko odvijte.

Uplinjač stromberg nastavite na podoben način, le da ima v predlažnem prekatu membrano. Poglejte, ali je poškodovana in ali je ni treba zamenjati.

Nič nas ne sme presenetiti

Zdenko Kranjc — dobitnik zlate plakete JLA

Ob lanskega prazniku oboroženih sil Jugoslavije so zaslužnim vojakom, starešinam in enotam JLA podelili odlikovanja in priznanja. Visoki priznanji — **ZLATI PLAKETI** JLA sta dobila tudi obmejna enota soboškega garnizona in njen starešina Zdenko Kranjc za razvoj in dosežke na področju telesne kulture v JLA. To je bil tudi povod za razgovor z aktivnim starešinom Zdenkom Kranjcem. Gre za sedemtrideset-

njem tekmovalju obmejnih enot in enot Ljubljanskega armadnega območja je naša ekipa dosegla izvrstne rezultate in prekosila najbolj priznane enote in ekipe JLA, tako da nas mnogi dajejo za zgled ostalim kolektivom in enotam. Moram povedati, da ne glede na mojo dolžnost, ki jo opravljam, nikoli ne zapostavljam podrejenih, temveč jih cenim in se od njih lahko tudi sam kaj naučim. Na armadnih tekmovaljih sem vedno nastopal v najtežjih in najatraktivnejših disciplinah, kot so smučarski tek patrol na zimskih prvenstvih in vojaškem mnogoboju na letnih tekmovaljih. Vselej sem bil na vrhu ali pri vrhu. Sicer pa ni športa, ki bi mi bil neznan, saj sem se z njim ukvarjal že od rane mladosti, ker me je oče, oficir JLA, v takšnem duhu tudi vzgajal, za kar sem mu hvaležen. Včasih sicer razmišljam, da glede na leta ne bi več javno nastopal, vendar, ko se bliža čas tekmovalj, me vselej pritegne vzdušje, ki je v enoti. Na dosedanjih tekmovaljih sem si tudi pridobil precej izkušenj in ne morem, da le-teh ne bi prenašal na vojake in starešine, ki se zavzeto pripravljajo na tekmovalja. Konkurenca je namreč vedno večja in sta zato vsaka sekunda ali centimeter, ki ju lahko izboljšaš, dobrodošla za dokončni uspeh. Zato mislim, da se še ne bom tako kmalu odpovedal tekmovaljem na prvenstvih JLA. Prav gotovo me k temu tudi spodbuja zlata plaketa JLA, ki sem jo prejel, in vesel sem, da je to visoko priznanje dobila tudi moja enota."



letnega izredno sposobnega in prizadavnega oficirja, ki je v zelo kratkem času, odkar je v Murski Soboti, veliko storil za uveljavitev obmejne enote JLA v najsevernejšem delu Slovenije. Gre tudi za izvrstnega športnika, ki je kot starešina lahko za zgled tako vojakom kot starešinam. Takole nam je pripovedoval: „Enota, katero vodim, je v zelo kratkem času dosegla zavidanja vredne rezultate na vseh področjih življenja in dela. Mogoče so v javnosti najbolj vidni le rezultati na športnem področju. Na zad-

Feri Maučec

KAJ JE RODOVNISKI PES?

lastnosti bo imel. V rodovniku so vpisani vsi podatki o psu: ime, naziv, psarne, datum skotitve, spol, ime, priimek in naslov lastnika in vzreditelja, številka vpisa v register mladih psov in številka vpisa v rodovno knjigo. Za vsako pasmo vodimo posebno rodovno knjigo, oziroma posebno številčno in črkovno oznako.

Pasma je skupina živali iste vrste, ki so si po videzu in lastnostih podobne, kar se dedno prenaša na potomce.

Marsikdo sprašuje, zakaj bi si kupil rodovniškega psa, ki je drag, ko pa mu nerodovniški enak koristi. To je lahko v izjemnih primerih tudi res. Toda pri mladih čistorodnih staršev lahko že vnaprej vsaj približno predvidevamo,

kakšen bo pes, ko bo odrasel, upoštevajoč, da bo živel v normalnih razmerah. Zato je vzreja čistopasemskih psov donosnejša kot vzreja nečistopasemskih, ki nimajo skoraj nobene vrednosti, to pa zato, ker njihovih lastnosti ne poznamo, saj razen staršev ne poznamo nobenih prednikov. To pa

seveda ne pomeni, da so vsi nečistopasemski psi slabši kot čistopasemski. Če imate rodovniškega psa, pa imate še druge prednosti: z njim lahko potujete, ga razstavljate, z njim tekmuje in. Če nameravate kupiti psa, kupite torej rajši čistopasemskega.

Murko

NESMISELNO

»Človek dragi, zastoj me prosite za roko. Nima smisla, ker sem že tri leta srečno ločena ...«

ZAVAROVALSTVO

POŽARNO ZAVAROVANJE

M. A. iz Apač bi rad vedel, kaj vse obsega požarno zavarovanje?

Odgovor zavarovalne skupnosti Triglav: Vprašanje je kratko, odgovor pa bo daljši. Ta oblika zavarovanja je na našem območju dokaj pogosta, saj našim občanom in delovnim organizacijam ni vseeno, kaj se dogaja s premoženjem. Vedo, da so materialne dobrine vse dražje in da je povračilo škode, ki ga dobiš od zavarovalnice, odločilno, da se spet postaviš „na noge“. Tako smo tudi Kmetijskiemu kombinatu Radgona v enem tednu po požaru na govedorejski farmi izplačali odškodnino. Enako seveda ravnamo pri vseh drugih oškodovanih!

Požarno zavarovanje obsega škodo, ki nastane pri požaru in strelji, eksploziji, viharju, toči, udarcu motornega vozila in

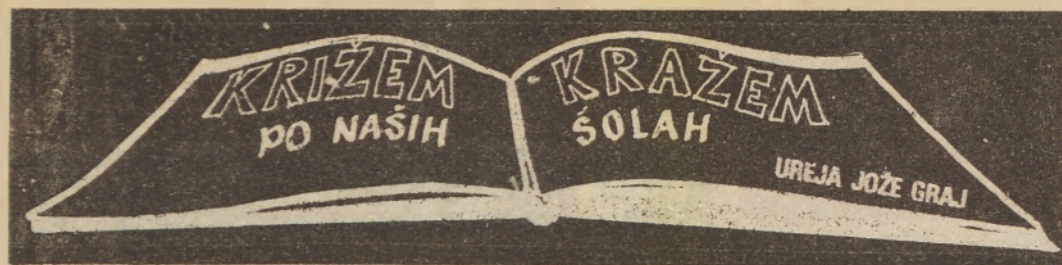
premičnega delovnega stroja, potem zaradi škode, ki je posledica padca letala, manifestacij in demonstracij, potresa, poplav, izliva vode, zaradi zemeljskega plazu, urganja zemljišča, snežnega plazu, izteka (plin), izliva žareče mase, samovžiga zaloga ...

Škoda, ki jo krije zavarovanje, se obračuna ob uničenju ali izgini zavarovane stvari — po zavarovalni vrednosti stvari ob nastanku zavarovalnega primera. Če pa je zavarovana stvar le poškodovana, zavarovalna skupnost povrne stroške popravila.

Ker je v okviru požarnega zavarovanja moč premoženje zavarovati proti več nevarnostim, to zavarovanje še posebno priporočamo.

sestavil	podjetje za graditev	zemeljski ravnik	prepreka	jadranski otok	veliko jezero v azijskem delu SZ	razdalja, oddaljenost, proga	nitast izrastek na koži sesalcev
panter							
slika z vednimi barvami							
liti							
južno-afriška republika				loščilo sol tanelove kisline			
državni proračun					knjiž	travnice	
predlog		glasbenik loss muslimanska vera					glavni stavnik
arške boginje maščevanja							
rimsko število petdeset	plai	arave-slovec					
humoristka Eržišnik					etnična skupina v vzhodni Nigeriji	žid	staregrški potujoči povec
evropska država, naša sosed							
italijansko slikar v 13. stol.							
Ana Karić		že umrl am. film. producent (Hoke)					

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE — Vodoravno: koprena, Oblomov, Maitani, plot, Po, lac, dan, I, espri, Kant, EK, at, raja, cepin, ironija, jonatan, ami, akt.



Najlepši spomini na počitnice

Počitnice sem preživel na Pohorju. Tam smo se vsak dan smučali. V spominu mi je ostal zadnji petek, ko smo izvedli tekmovanje v veleslalomu. V skupini nas je bilo deset. Pred začetkom tekme smo se ob progi vozili navzdol in jo ogledovali. Bila sem že nestrpna, kdaj bomo začeli. Ko pa sem prišla na vrsto, sem se postavila in čakala, ko bo tovariš zamahnil z zastavico. Nato sem po progi hitro odpehala navzdol. Proga je bila hitra. Na cilju mi je tovarišica povedala, da sem dosegla najboljši čas. Bila sem vesela in srečna. Za prvo mesto sem dobila diplomu. Počitnice sem lepo preživel, čeprav so bile prekratke.

Nataša Celec

• • •

Počitnice sem preživel doma. Vsak dan sem se hodila drsat. Na drsališču so bile tudi jamice, zato sem večkrat padla. Okrog četrte ure se je oglasila glasba. Takrat je bilo najlepše.

Mihaela Celec

• • •

Se dolgo se bom spominjala obiska sestrične Metke. Skupaj sva se igrali razne igrice in delale snežake, ki so se kmalu podrli. Dan je hitro minil, zato je morala oditi.

Edit Žižek

• • •

Počitnice sem preživel pri stari mami v Murski Soboti. Prvi teden sem se s prijateljico drsala ob glasbi. Drugi teden sem se smučala, sankala in igrala. Počitnice so bile prekratke.

Manuela Gavrilović

Spomine na počitnice so obujali učenci 4. c razreda osnovne šole Edvard Kardelj, Murska Sobota

OB ŽIČNICI

V Ženavlju smo se smučali. Bilo je zelo lepo, ker smo imeli žičnico. Po pobočju sem se spustil v dolino. Tam sem čakal v vrsti, da me je žičnica vlekla nazaj na brč. Organizirali smo tudi tekmovanje. Prismočal sem na osmo mesto. Tega sem bil zelo vesel. Tudi moj brat se je smučal. Imeli smo tudi sankanje. Tam nisem sodeloval. Sem samo opazoval in navijal za prijatelja. Pozno zvečer smo se zadovoljni vrnili domov.

Edo Holcman, 3. a
OŠ Gor. Petrovci

Kitajska razstava

Po nekajurni vožnji smo člani krožka OZN v naši šoli in srednješolci prispeli v Zagreb. Radovedni pogledi šolarjev so se obračali proti muzeju davne kitajske razstave. Nestrpno smo vstopili v muzej. V prostorih so bili razstavljeni predmeti, ki so bili za nas novi. Bilo je nekaj novega, nevsakdanjega. Tu je bila prikazana zgodovina in umetnost Kitajske od neolitika do dinastije Tang. Zanimive posode, ki so izgledale dokaj nenavadno, so prikazovale delček nekdanjosti. Izdelane so bile zelo natunčno, nekatere so bile iz dragocenega porcelana, druge spet iz navadne gline. Pozornost je pritegnila obleka, ki je bila sestavljena iz mnogih delčkov žada. Ta tako nenavadna obleka, ki je izgledala kot mumija je narejena v dinastiji zahodnega Hana. Bili smo zelo presenečeni nad tem. Šli smo dalje po hodnikih skozi razstavljene prostore. V vsaki sobi je bilo nekaj nenavadnega, nekaj kar je pritegnilo našo pozornost. Bili smo presenečeni, kajti nekaj tako zanimivega nismo pričakovali. A kaj, ko smo se vedno bolj bližali kraju te čudovite razstave. Za nami so prihajali drugi obiskovalci, mi smo pa odhajali polni lepih vtisov proti domu.

Andreja Ternar, 7. d
OŠ Drago Lugarič Lendava



PUSTOVALI BOMO

Ivan Kaučič, 1. raz.
OŠ Šafarsko

Zbiranje sekundarnih surovin — uspešna pot varčevanja

Se pred nekaj leti ni nihče pomislil na varčevanje. Kdo bi varčeval, ko pa je vsega dovolj?! Nihče ni pomislil, da bo nekdanje zmanjkalo surovin, tako potrebnih tovarnam! Ta čas, ko primanjkuje surovin, je že prišel. Tega se danes prav vsi zavedamo. Zbiramo star papir, steklenice, odpadno železo in druge pomembne surovine. Na naši šoli je akcija zbiranja odpadnega železa in papirja (lahko rečem) tradicionalna. Vsako jesen in konec pomladi potekajo akcije. Seveda je tako tudi to šolsko leto, ko te akcije organiziramo osmošolci, mladinke in mladinci. Vsi vemo, da z zbiranjem papirja lahko rešimo mnogo dreves, ki so naravi zelo potrebna.

Najprej smo začeli z zbiranjem papirja. Zbrali ga je 181 učencev od prvega do osmega razreda, in sicer ne samo v Veržetu, temveč tudi v Bunčanih, Banovcih in Krištancih. Zbrali smo 2 toni papirja. Seveda nam (organizatorjem) ni šlo vse tako, kot bi bilo treba. Papir smo zbirali vestno in v skupinah. Problem je bil, kam ga shraniti, dokler ga ne odpehajo. S težavo smo dobili prostor, kjer smo ga shranili in stehali. Pa ni bilo dolgo, ko smo ga morali odstraniti, ker naj bi se tu pričela zidarska dela. Tudi to se je uredilo. Denar, ki smo ga dobili za papir, smo razdelili po posameznih skupinah — razredih in ga shranili v šolsko hranilnico, kjer ga hranimo za končni izlet. Tudi akcija zbiranja železa je bila uspešna, saj smo zbrali 5 ton. V tej akciji sodelujejo razredi, denar pa prav tako hranimo v pionirski hranilnici za končni izlet.

Čez zimo te akcije nekako zamro. Razlogi za to so upravičeni. Ljudje namreč ves papir porabijo za kurjenje. Seveda pa z akcijami nadaljujemo konec pomladi, ko se papir zopet nabere na podstrešjih, tedaj so tudi naše akcije uspešnejše. Seveda pa si močno želimo, da bi dobili svoj prostor, kjer bi lahko nemoteno shranjevali papir. Slavica RAUTER, 8. r.
OŠ VERŽET

Moja prva knjiga

Prva knjiga, ki sem jo prebrala, je bila Rdeča kapica. Dobila sem jo od očeta za četrto rojstni dan. To je lepa pravljica. Ker še sama nisem znala brati, mi jo je vedno nekdo bral, s sestriko pa sva poslušali. V knjigi je opisano, kako je Rdeča kapica nesla babici hrano in kako jo je napadel strašen volk, kateri je požrl babico in se preoblekel v njeno obleko ter sam legel v posteljo. V tej pravljici mi je bilo všeč takrat, ko so volka natlačili s kamenjem in ga vrgli v studenec.

SONJA KOCIPER, 4. b
OŠ ODRANCI

BESEDA DVE O ... POČITNICAH

Nekega dne proti večeru mi je mama rekla, naj grem spodit kure v kokošnjak. Ena skupina je bila pri gnojišču in nekaj klujuvala. Stekel sem tja in zagledal pička. Vzel sem ga v roke, da bi ga ogrel. Tedaj sem opazil, da mu teče kri. Imel je poškodovano nožico in perut. Odnesel sem ga k babici. Zavila ga je v toplo krpo. Z bratom sva mu vsak dan nosila hrano. To je bil zame najbolj zanimiv dogodek med počitnicami. (IZTOK PIHLAR, 2. raz. OŠ Cven).

Tudi jaz sem preživel počitnice doma. Vsak dan sem se sankala in smučala. Brala sem tudi knjigo in gledala televizijo. Pomagala sem tudi domačim pri delu. Mami sem nosila drva, v hlevu pa sem nastiljala in telčku dajala hrano. (SILVA ČIRIČ, 2. raz. OŠ Videm ob Ščavnici).

Med počitnicami sem se najraje sankala. Prebrala sem tudi knjigo Miška spi in ponovila matematično. Vse je bilo lepo, le sošolke sem pogrešala. (ALENKA KARLO, 2. raz. OŠ Videm ob Ščavnici).

Kam, oblaki, preko polja, kam?

(razmišljanje o poklicu)

Tik, tak, tik, tak. Vse je mirno in tiho, le tiktakanje ure mi odzvanja v ušesih. Ne, ne morem biti več v tej zatohli sobi in poslušati to večno tiktakanje ure. Odločim se, da bom šla ven, na zrak.

Uležem se v travo in opazujem sinje nebo. Kako lepo je to naše nebo, po katerem pluje nešteto oblakov. Mirno se sprehajajo po nebu, tavajo sem ter tja, nimajo nobenih skrbi, kakor mi ljudje. Zaželim si, da bi tudi jaz bila oblak, toda naslednji hip se zavem, da to ni mogoče.

Pred sabo imam toliko skrbi, da jim nisem kos. Ena največjih je izbira poklica. Vedno le eno in isto vprašanje. Kam? Globoko se zamislim. Zazrem se spet v nebo. Oblak, svetuj mi ti! Toda oblak mi ne odgovori. Spet sem sama, tako sama s to življenjsko odločitvijo.

Zanima me dosti poklicev, a vseeno me še najbolj veseli poklic vzgojiteljice. Ko vidim vzgojiteljice, ki se z vsem svojim srcem posvetijo otrokom, ko zagledam njihove žareče obraze in njihovo veselje do otrok, sem

srečna. Takrat si mislim, da bom res postala vzgojiteljica. A kmalu se v meni porajajo nova vprašanja.

Ali bom zmogla? Ali mi bo uspelo?

Dovolj! Ali se bom res večno spraševala, kam? Sem pa res čudna. Neham razmišljati. Spet se zazrem v oblake. Jasni in vedri se sprehajajo po nebu. Ali sem res kot oblak, ki brezciljno tava po nebu? se sprašujem.

RENATA ZELKO, 8. a
OŠ ŠTEFAN KUHAJ-BOJAN
PUCONCI



lek Ljubljana

V NOVEM OBRATU ZA PROIZVODNJO ANTIBIOTIKA GENTAMICINA
IN V OBRATU KOZMETIČNIH IZDELKOV V LENDAVI

VABIMO K SODELOVANJU

- diplomirane kemijske inženirje in tehnologe
- diplomirane biokemike
- diplomirane strojne inženirje in tehnologe
- strojne inženirje in tehnologe

za dela:

V OBRATU BIOTEHNOLOŠKE PROIZVODNJE na področjih: fermentacije, izolacije, kemijske in mikrobiološke kontrole ter vodenja procesov.

V PROIZVODNEM OBRATU KOZMETIČNIH IZDELKOV: pri vodenju proizvodnje ali na področju tehnologije oziroma kontrole kakovosti.

BODOČIM SODELAVCEM NUDIMO:

- možnost za strokovni in osebni razvoj
- možnost za napredovanje pri delu
- stanovanja

Kandidate prosimo, da svojo ponudbo s kratkim opisom delovnih izkušenj pošljejo v 15 dneh od objave na naslov: kadrovsko-spolni sektor delovne organizacije LEK Ljubljana, Verovškova 57.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 061 348-969.



lek Ljubljana

ARCEOMURKA

NAŠA IN VAŠA ŽELJA JE
BOLJŠA PONUDBA,
OSVEŽITEV IN POPESTRITEV IZBIRE

V DOMU TEHNIKE

ZATO SMO UVEDLI NEKATERE SPREMEMBE

PRESELILI SMO

NEKATERE SKUPINE BLAGA
NA PREGLEDNEJŠI PRODAJNI PROSTOR

UVEDLI SMO

NEKAJ NOVIH ARTIKLOV,
PREDVSEM TOPLE PODE
VINIFLEX PLOŠČE IN PODOLIT TEKAČE

POSEBNA NOVOST

V NAŠI PONUDBI SO 4 METRSKI TOPLI PODI

Vse to smo storili zaradi vas
OBIŠČITE NAS!

DOM TEHNIKE

TOZD MERKUR

Veletrgovina



Murska Sobota

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XX

Murska Sobota, dne 14. februarja 1985

Št.: 4

VSEBINA

38. Resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1981—1985 v letu 1985
39. Odlok o zagotavljanju sredstev za občinske blagovne rezerve v letu 1985
40. Odlok o proračunu občine Murska Sobota za leto 1985
41. Smernice za družbeni plan občine Murska Sobota za obdobje od leta 1986 do leta 1990
42. Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini M. Sobota
43. Odredba o pristojbinah za stroške poslovanja veterinarsko-higienske službe v občini Murska Sobota
44. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskav v letu 1985 na območju občine Gornje Radgone in Ljutomer
45. Odlok o dopolnitvah odloka o javnem redu in miru v občini G. Radgona
46. Sklep o izvolitvi predsednika Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Murska Sobota
47. Popravek sklepa o uvedbi samopriskevka za vas Hotiza

38

Na podlagi 205. člena statuta občine Gornja Radgona, Uradne objave 41/81 je skupščina občine na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 28. januarja 1985 sprejela

RESOLUCIJO O POLITIKI URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE GORNJA RADGONA ZA OBDOBJE 1981—1985 V LETU 1985

1. Osnovni cilj družbenega in gospodarskega razvoja občine Gornja Radgona v letu 1985

Osnovne usmeritve in cilji družbenega in gospodarskega razvoja občine izhajajo iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini Gornja Radgona ter iz osnovnih usmeritev družbenega in gospodarskega razvoja SR Slovenije v letu 1985.

V občini Gornja Radgona bomo v letu 1985 uresničevali naslednje cilje in naloge:

- povečali izvoz blaga predvsem na konvertibilno tržišče
- dosegli večji obseg proizvodnje z boljšim izkoriščanjem sredstev, povečano produktivnostjo in večjim koriščenjem naravnih danosti in širšim povezovanjem v reprodukcijskih verigah. Izboljšali bomo kakovost proizvodnje. Poudarek dajemo proizvodnji hrane, zlasti primarni kmetijski proizvodnji in višji stopnji predelave kmetijskih proizvodov
- z racionalnim koriščenjem delovnih sredstev, večjim uveljavljanjem lastnega znanja in ustvarjalnosti ter hitrejšim prilagajanjem tržnim razmeram, moramo doseči večjo povezanost in delitev dela med gospodarskimi organizacijami združenega dela in drobnim gospodarstvom
- vzpodbujali bomo razvojno raziskovalno delo in opredelili tehnološko in razvojno intenzivne programe s katerimi bomo postopoma prestrukturirali gospodarstvo
- prilagajali vse oblike porabe razpoložljivemu dohodku
- izboljšali rezultate gospodarjenja ter s produktivnim zaposlovanjem, z boljšo organizacijo dela, boljšim gospodarjenjem z denarjem, spodbujanjem k zmanjšanju porabe surovin in energije ustvarili pogoje za hitrejšo rast dohodka in s tem povečali materialne osnove združenega dela
- večja bo odgovornost delavcev za gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Delavci, delovni ljudje in občani bomo z učinkovitejšim delom, večjo odgovornostjo in s krepitvijo samupravnih odnosov izvajali ukrepe gospodarske stabilizacije
- nosilci planiranja bodo pripravili in sprejeli srednjeročne in dolgoročne plane na vseh ravneh samouprave in družbene organiziranosti.

2. Materialni okvir razvoja v letu 1985

Z uresničevanjem in izvajanjem temeljnih ciljev ekonomske politike, ki jih zastavljamo z resolucijo in poslednim izvajanjem nalog dolgoročne programe gospodarske stabilizacije, bo možno povečati družbeni proizvod za 3 %.

Z optimalnim izkoriščanjem proizvodnih zmogljivosti ob normalni preskrbi s produkcijskim materialom in smotrno rabo tega, bo možno povečati industrijsko proizvodnjo za 3 %.

Rast industrijske proizvodnje bo temeljila predvsem na večji proizvodnji polprofesionalne in profesionalne elektronike in proizvodnji tunerjev v DO Gorenje Elrad, v Tovarni polnilne opreme v Radencih v proizvodnji pralnih strojev nosilk ter osvojitvijo proizvodnje polnilcev, v DO Avtoradgona na proizvodnji nadgradenj in traktorskih kabin in v DO Mura TOZD Moda na proizvodnji ženskih plaščev.

Kmetijska proizvodnja se bo povečala za 5 %.

V družbenem sektorju bo predvidoma dosežena proizvodnja 2.250 ton pšenice, 9.750 ton sladkorne pese, 5.000 ton koruze v zrnu, 9.200 ton silažne koruze in 3.820 ton grozdja.

Zasebni kmetijski proizvajalci, organizirani v združenih organizacijah bodo v poljedelski proizvodnji proizvedli 1.560 ton tržnih viškov pšenice, 11.580 ton sladkorne pese, 850 ton koruze v zrnu.

V živinorejski proizvodnji bo v družbenem sektorju spitanega 800 ton žive teže mladega goveda za zakol in 3.000 ton prašičev in proizvedeno 706.800 litrov mleka. Zasebni kmetovalci pa bodo proizvedli za trg 6.580.000 litrov mleka, 2.000 ton žive teže mladega pitanega goveda in 650 ton žive teže pitanih prašičev.

Kmetijsko zemljiška skupnost občine in skupnost za pospeševanje kmetijstva v občini se bosta z ustrezno skrbjo za pravilno rabo kmetijskih zemljišč in z interventnimi ukrepi na področju proizvodnje hrane neposredno vključevali v prizadevanje za doseganje planirane kmetijske proizvodnje.

V letu 1985 morajo vse organizacije združenega dela v občini težiti za povečanjem izvoza proizvodov visoke stopnje predelave, predvsem na konvertibilni trg. Hitreje se bodo prilagajale zahtevam tujega kupca v pogledu kakovosti in vrste proizvodov.

Porast izvoza v posameznih organizacijah združenega dela bo različen zaradi različnega dosedanjega vključevanja v mednarodno delitev dela.

Dinamika gibanja ekonomskih odnosov s tujino za leto 1985 bo natančneje opredeljena v planih organizacij združenega dela, vsklajenimi v splošnih združenjih in SISECT-u.

Ocenjujemo, da se bo izvoz v letu 1985 realno povečal za 16 %. V letu 1985 bodo izvoz močno povečale DO Gorenje Elrad Gornja Radgona, DO Radenska TOZD TPO, Mura TOZD Moda Gornja Radgona in DO Avtoradgona Gornja Radgona.

Uvoz bo možen le za nabavo reprodukcijskega materiala za potrebe proizvodnje za izvoz na konvertibilno področje ter opreme, kjer bodo imele prioriteto organizacije združenega dela, ki bodo modernizirale proizvodnjo za izvoz.

Ob predvideni gospodarski rasti v letu 1985 ter zahtevi za povečanje produktivnosti dela na vseh področjih bo zaposlenost predvidoma porasla za 1,5 % in to predvsem v gospodarskih dejavnostih. V družbenih dejavnostih se praviloma ne bo na novo zaposlovalo.

Pri nadomeščanju delavcev na izpraznjenih delih in nalogah in pri novem zaposlovanju bodo imeli prednost mladi iskalec zaposlitve z ustreznimi izobrazbo. Zaradi nizke stopnje rasti zaposlovanja v združenem delu bo potrebno v letu 1985 več pozornosti posvetiti prenosu maloserijske in druge proizvodnje iz industrijskih organizacij v dejavnost drobnega gospodarstva in s tem povečati možnost zaposlovanja v tej dejavnosti.

Z uveljavljanjem vseh kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja, boljšo organizacijo, racionalizacijo gospodarjenja, intenzivnejšim izkoriščanjem delovnega časa, boljšim odnosom do dela ter doslednejšim nagrajevanjem po delu in rezultatih dela bo produktivnost dela porasla za 1,8 %.

Rast sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v posameznih organizacijah bo odvisna od rezultatov gospodarjenja in rasti sredstev za akumulacijo. V organizacijah združenega dela bodo delavci oblikovali sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v odvisnosti od dosežene proizvodnje, gospodarnosti in drugih kakovostnih dejavnikov. Bolje bomo vrednotili ustvarjalno delo in inovatorstvo. S takšnim oblikovanjem sredstev za osebne dohodke se bomo približali načelu, da doseganje boljših delovnih in poslovnih rezultatov zagotavlja tudi višje osebne dohodke.

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v negospodarstvu bodo odvisna od splošne rasti produktivnosti dela, rasti dohodka in od izvajanja dogovorjenih nalog.

Nominalna rast sredstev za osebne dohodke, skupno in splošno porabo bo v letu 1985 zaostajala za rastjo dohodka za 10 %, ob tem pa se naj povečuje delež akumulacije v dohodku oziroma morajo sredstva za akumulacijo ohraniti delež na nivoju leta 1984. Upadanje realnih osebnih dohodkov in sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb bo možno zaustaviti le ob večjem povečanju družbenega proizvoda, višji rasti proizvodnje in znižanju deleža materialnih stroškov v celotnem prihodku.

Politika cen bo v večji meri slonela na ekonomskih in tržnih zakonitostih, organizacijam združenega dela pa bo dano več samostojnosti pri oblikovanju cen. Organizacije združenega dela in skupnosti morajo povečevanje stroškov poslovanja pokriti z uveljavljanjem kvalitativnih kazalcev gospodarjenja in varčevanja na vseh področjih in le v manjši meri s povečevanjem cen.

3. Materialne naložbe

V letu 1985 bomo usmerjali investicije v boljše izkoriščanje in povečanje proizvodnih zmogljivosti s ciljem povečanjem produktivnosti. Prednost bodo imela vlaganja, ki bodo že v začetku srednjeročnega obdobja dajala ugodne dohodkovne učinke, že začete investicije in naložbe v posodobitev opreme in nadomestitev dotrajane opreme.

V občini Gornja Radgona načrtujemo v letu 1985 naslednje investicije: DO Radenska: investicije v projekt plastike, v tehnološko opremo, v gostinstvo za izboljšanje in popravitev ponudbe, za zamenjavo in modernizacijo polnilnih linij, v razširitev čistilnih naprav in energetiko.

DO Lina Apače: v opremo za potrebe proizvodnje

DO Gorenje Elrad: v opremo za posodobitev proizvodnje kablov in elektronike, nabavo merilnih instrumentov za razvoj.

Elektro Gornja Radgona: v obnovo 20 kV daljnovodov transformatorskih postaj, nizkonapetostnega omrežja in II. faza izgradnje delovnih prostorov.

DO Element: investicije v racionalizacijo porabe energije.

DO Avtoradgona: v obnovo transportnih sredstev in tehnološke opreme.

DO Mura TOZD Moda: obnova opreme in priprava za širitev proizvodnih prostorov.

Kmetijski kombinat G. Radgona: rekonstrukcija hlevov Žihlava, nakup zemljišč, nabava kmetijske mehanizacije, izgradnja silosov za reprodukcijski material, izgradnja II. faze čistilne naprave pri farmi Podgrad z gnojilno-namakalnega sistema na 450 ha, rekonstrukcija razsekovalnice in razširitev obrata za mesne izdelke, nabava polnilnega stroja in nabava opreme za gozdarstvo.

Kmetijska zadruga Gornja Radgona: izgradnja skladišča repromateriala za kmetijstvo.

Vinogradniško gospodarstvo Kapela: obnova vinogradov.

Vodno gospodarstvo bo dokončalo regulacijo reke Ščavnice s pritoki na odseku Žihlava—Biserjane ter pričelo z regulacijo odseka od Biserjan do ceste Kapela—Videm in izdelalo projekte za regulacijska dela do mostu na cesti Radgona—Ivanjci.

Zaključena bodo dela na projektu melioracije in komasacije Selišči v izmeri 185 ha, pričeta bodo dela na projektu melioracije — komasacije Žihlava—Biserjane v izmeri cca 300 ha.

Prav tako bo izveden projekt melioracij na 300 ha zemljišč v Apaški dolini.

Za zagotovitev novih virov energije se bodo nadaljevale aktivnosti za izgradnjo plinovoda od Ljutomera do Radenc in Gornje Radgone.

Nadaljevale se bodo priprave na izgradnjo hidrocentral na Muri.

V letu 1985 bo pričeta gradnja stanovanjskega bloka Kare-5 na Tratah v Gornji Radgoni z 20 stanovanji in izvršena bo prenova 4 stanovanj v Kerenčičevi ulici. Pričeta bodo aktivnosti za nadaljevanje družbeno organizirane gradnje v Radencih.

Na področju družbenih dejavnosti je predvidena razširitev osnovne šole v Vidmu ob Ščavnici in nadaljevanje izgradnje regijske bolnišnice.

Za varstvo okolja se bo poleg razširitve čistilne naprave v Radencih in izgradnje II. faze čistilne naprave pri farmi v Podgradu uredilo odlagališče komunalnih odpadkov.

4. Naloge in ukrepi za uresničevanje resolucije

Naloge iz resolucije bodo organizacije združenega dela konkretizirale v svojih planih, pri tem pa sprejele ukrepe za zmanjšanje materialnih stroškov, predvsem na področju varčevanja z energijo, povečala produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost poslovanja.

Kmetijska proizvodnja bo dosegla predvideno rast z izboljšanjem poljedelske proizvodnje, povečanjem staleža živine in uporabe vseh agrotehničnih meril in ukrepov.

Na področju turizma bomo nadalje razvijali zdraviliški turizem ter si prizadevali izboljšati in razširiti turistično ponudbo.

V trgovini bo dan poudarek oskrbljenosti, zlasti z osnovnimi živili. Prizadevali si bomo, da bo preskrbljenost ostala najmanj na ravni leta 1984. V okviru materialnih možnosti pa bomo nadaljevali s posodabljanjem prodajaln.

Za razvoj drobnega gospodarstva bomo poglobili povezovanje kooperantskih odnosov med zasebnimi obrtniki in OZD, predvsem v smislu racionalizacije proizvodnje. Vzpodbujali bomo razvoj deficitarnih obrtnih dejavnosti z uvajanjem selektivnih olajšav pri pridobitvi poslovnih prostorov, kreditnimi pogoji in v skladu z določili republiških predpisov poenostavili postopek za pridobitev obrtnega dovoljenja.

V vseh sredinah bomo dali večji poudarek razvojno raziskovalnemu delu ter vzpodbujali inovatorstvo in drugo ustvarjalno delo.

Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom bo nadaljevala z opremljanjem in usposabljanjem gasilskega kadra.

Na področju družbenih dejavnosti bomo v osnovnem šolstvu in otroškem varstvu zagotavljali izvajanje osnovnega programa. Oddelki podaljšanega bivanja in celodnevne osnovne šole bodo ostali v dosedanjem obsegu.

V zdravstvenem varstvu bomo krepili osnovno zdravstveno dejavnost, širili preventivno dejavnost ter zdravljenje in nego bolnikov na domu. Posebno skrb bomo posvetili izboljšanju življenjskega in delovnega okolja.

V socialnem skrbstvu bo dana večja skrb izvenzavodski obliki skrbi za starejše občane (rejništvo za ostarele in sosedska pomoč).

Na področju socialnega varstva bomo skušali dosledno izvajati sporazum o socialno varstvenih pomočeh in uvesti enotno evidenco prejemkov socialnovarstvenih pomoči.

Na področju kulture bomo v omejenih materialnih možnostih iskali nove možnosti kulturnega udejstvovanja v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela predvsem preko amaterskih dejavnosti kulturnih društev.

V telesni kulturi bomo nadaljevali z rekreativno dejavnostjo v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ob povečanih oblikah amaterskega strokovnega dela.

V skrbi za varstvo okolja bomo preprečevali širjenje in nastajanje novih žarišč onesnaževanja okolja ter usklajevali medsebojne interese vseh porabnikov prostora v občini in regiji.

S politiko urejanja prostora bomo v občini zagotovili izdelavo strokovnih podlag in izvedbenih načrtov za srednjeročne in dolgoročne planske akte.

Nadaljevali bomo s krepitvijo samozaščite ter varstvene in obrambne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov.

5. Ostali dokumenti

Naloge iz resolucije bodo podrobneje opredeljene v naslednjih dokumentih:

1. Usklajeni plani OZD, SIS in KS za leto 1985
2. Usklajeni plani OZD v samoupravnih interesnih skupnostih SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino
3. Akcijski setveni plan
4. Bilanca zaposlovanja za leto 1985
5. Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1985
6. Dogovor o usklajevanju davčne politike občin v SR Sloveniji
7. Dogovor o izvajanju politike splošne porabe na ravni občin
8. Odlok o proračunu občine Gornja Radgona za leto 1985.

Številka: 30-6/84-11

Datum: 28. 1. 1985

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Jože Kolbl

39

Na podlagi 5. člena zakona o zagotavljanju sredstev za republiške blagovne rezerve v letu 1985 (Ur. l. SRS, št. 40/84) in na osnovi 206. člena statuta občine G. Radgona (Uradne objave, št. 41/81) sta zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela na skupnem zasedanju, dne 28. 1. 1985 sprejela

ODLOK O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA OBČINSKE BLAGOVNE REZERVE V LETU 1985

1. člen

Za zagotovitev dela potrebnih sredstev za izvedbo programa občinskih blagovnih rezerv v letu 1985 se s tem odlokom uvaja poseben prispevek iz osebnega dohodka delavcev v letu 1985, in sicer po stopnji 0,15 %.

2. člen

Sredstva iz prejšnjega člena se v skladu s programom občinskih blagovnih rezerv za leto 1985 usmerjajo za oblikovanje občinskih blagovnih rezerv namenjenih

— za osnovno preskrbo občanov v primeru vojne in naravnih nesreč večje obsega in

— za intervencije, s katerimi se preprečujejo in odpravljajo večje motnje na trgu blaga osnovne preskrbe občanov.

3. člen

Sredstva iz 1. člena tega odloka se usmerjajo v skupnost za pospeševanje kmetijstva v občini G. Radgona. Ta sredstva se uporabljajo za nabavljanje blaga za občinske blagovne rezerve, obnavljanje teh rezerv, zagotavljanje skladiščnih prostorov za potrebe teh rezerv, kritje manipulativnih stroškov, stroškov investicijskega in tekočega vzdrževanja skladiščnih prostorov.

4. člen

Osnova za obračunavanje in plačevanje prispevka iz 1. člena tega odloka je osebni dohodek, namenjen za zadovoljevanje delavčevih osebnih potreb, skupnih potreb ter splošnih družbenih potreb.

Prispevek iz 1. člena odloka se obračunava in plačuje na način kot je z zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti (Ur. l. SRS, št. 33/80)

določeno za obračunavanje in plačevanje prispevkov iz osebnega dohodka za družbene dejavnosti.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah, uporabljajo pa se od 1. 1. 1985 dalje.

Številka: 43-2/83-IS

Datum: 28. 1. 1985

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

40

Na podlagi 23. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS, št. 39/74 in 4/78), 114. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79), 160. člena statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80) je Skupščina občine M. Sobota na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 31. 1. 1985 sprejela

ODLOK

O PRORAČUNU OBČINE MURSKA SOBOTA ZA LETO 1985

1. člen

S proračunom občine Murska Sobota za leto 1985 (v nadaljnjem besedilu: občinski proračun) se zagotavlja financiranje splošnih družbenih potreb v občini Murska Sobota v letu 1985.

2. člen

Skupni prihodki občinskega proračuna znašajo 419.619.000.— ali 37 % več kot v letu 1984 in se razporedijo:

— za splošno porabo v občini 389.934.000.—
— odstopljeni prihodki 29.685.000.—

Pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev sta zajeta v bilanci, ki je sestavni del splošnega dela občinskega proračuna.

3. člen

Od prihodkov iz 1. alineje 1. odstavka prejšnjega člena se 1 % izloči v sredstva rezerve občine Murska Sobota in znaša 3.899.340.— din. Poleg tega se v rezervni sklad izločijo tudi sredstva v višini 1.943.660.— dinarjev za leto 1984.

4. člen

Sredstva občinskega proračuna se delijo med letom enakomerno med vse nosilce oz. uporabnike v okviru doseženih prihodkov, če z odlokom ali s posebnim aktom Skupščine občine Murska Sobota, ali njenega Izvršnega sveta oz. v pogodbi med Skupščino občine Murska Sobota in nosilcem oz. uporabnikom sredstev ni drugače določeno.

5. člen

Uporabniki občinskega proračuna so dolžni uporabljati sredstva občinskega proračuna le za tiste namene, kot so opredeljeni v posebnem delu, ki je sestavni del odloka.

6. člen

Za delo občinskih in medobčinskih upravnih organov in pravosodnih organov (v nadaljnjem besedilu: organi) v skladu z 104. členom zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih se v letu 1985 zagotavljajo:

- sredstva, ki jih delavci v skladu z zakonom pridobivajo kot dohodek delovne skupnosti;
- sredstva za osebne dohodke funkcionarja, ki vodi upravni organ;
- sredstva za materialne stroške;
- sredstva opreme in amortizacije;
- sredstva za posebne namene.

7. člen

Dokler ne bodo izdelana merila za finančno vrednotenje del in nalog, se bodo organom sredstva za osebne dohodke delavcev zagotavljala v obliki mesečnih dvanajstlin od osnove določene v proračunu za leto 1985.

8. člen

Sredstva za materialne stroške ter opremo in amortizacijo se določijo v okviru možne rasti občinskega proračuna. Sredstva za opremo in

amortizacijo ter za posebne namene bodo organom v letu 1985 dodeljena samo na podlagi utemeljenih pismenih predlogov, ki jih odobrava Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota.

9. člen

Če se med letom znatno spremeni delovno področje ali pristojnost, obseg ali narava nalog ter pogoji za njihovo izvrševanje, se organom lahko sporazumno poveča ali zmanjša tudi obseg sredstev za delo.

10. člen

Organi in drugi uporabniki sredstev občinskega proračuna morajo izvrševati svoje naloge v okviru sredstev, ki so jim odobrena. Ti ne smejo prevzemati na račun občinskega proračuna obveznosti, ki bi presegala z občinskim proračunom določena sredstva.

11. člen

Izvršni svet Skupščine občine lahko začasno zmanjša zneske sredstev, ki so v posebnem delu občinskega proračuna razporejeni za posamezne namene, ali začasno omeji uporabo teh sredstev, če prihodki občinskega proračuna med letom niso doseženi v planirani višini ali pa republiški organi omejijo dogovorjeno porabo.

O ukrepih iz prejšnjega odstavka mora izvršni svet skupščine občine obvestiti zbor občinske skupščine in predlagati ukrepe ali spremembe v občinskem proračunu.

12. člen

Vsi prihodki, ki jih uporabniki ustvarijo s svojo dejavnostjo so prihodek občinskega proračuna, če ni s tem odlokom drugače določeno.

13. člen

Prihodke, ki jih ustvarijo iz plačil za storitve po prejšnjem členu tega odloka, lahko uporabljajo za namene iz 104. člena zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih naslednji organi:

- Uprava za družbene prihodke, prihodke od storitev za zbiranje sredstev SIS;
- Geodetska uprava, prihodke od zaračunanih storitev za geodetska dela;
- Sekretariat za notranje zadeve, prihodke od opravljenih storitev komisije za vozniške izpite in prostovoljnih prispevkov pri porokah;
- Komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve, prihodke od storitev za opravljene tehnične prevzeme;
- Občinski sodnik za prekrške in Temeljno sodišče, prihodke iz naslova povprečnin ter stroškov postopka.

14. člen

Za zakonito in smotrno uporabo sredstev, ki so uporabniku odobrena v občinskem proračunu, je odgovoren predstojnik kot odredbodajalec. Poleg predstojnika je za zakonito uporabo sredstev občinskega proračuna odgovoren tudi vodja računovodstva.

15. člen

Organi — uporabniki sredstev občinskega proračuna so dolžni predložiti sekretariatu za občo upravo finančne načrte za leto 1986 v mesecu novembru, zaključne račune za leto 1984 pa najpozneje do konca februarja 1985. Organi iz 13. člena tega odloka pa so dolžni v predračunih oz. finančnih načrtih in zaključnih računih še posebej izkazati uporabo prihodkov iz svoje dejavnosti, ki jih neposredno uporabljajo na podlagi tega odloka.

16. člen

Izvršni svet skupščine občine je pooblaščen, da odloča:

1. o prenosu sredstev med posameznimi nameni občinskega proračuna, določenimi v bilanci odhodkov;
 2. o uporabi sredstev rezerve občinskega proračuna do višine 500.000.— din v posameznem primeru, vendar samo za namene iz 1. in 2. točke 39. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS, št. 39/74 in 4/78);
 3. o uporabi sredstev »tekoče proračunske rezerve« občinskega proračuna;
 4. O odpisu neizterljivih prispevkov ter drugih obveznosti, ki so prihodek občinskega proračuna;
- Sredstva tekoče proračunske rezerve se bodo dodeljevala:
- za naloge, za katere v proračunu niso sredstva zagotovljena in po svoji vsebini sodijo v splošno porabo na nivoju občine;
 - za naloge, za katere v proračunu niso sredstva zagotovljena v zadostnem obsegu.

17. člen

Sekretariat za občo upravo je pooblaščen, da opravlja nadzor: — nad finančnim, materialnim in računovodskim poslovanjem uporabnikov občinskega proračuna po namenu, obsegu in dinamiki porabe.

Če se pri opravljanju proračunskega nadzora pri uporabnikih ugotovi, da sredstva niso porabljena za tiste namene, za katere so bila dodeljena, obvesti o tem izvršni svet in mu predlaga ustrezne ukrepe.

Nosilec sredstev v razdelilniku bilance za financiranje:

- skupščinske dejavnosti, je predsedstvo skupščine občine;
- dejavnosti izvršnega sveta, negospodarskih investicij, kulturno prosvetna dejavnost, socialnega varstva, komunalne dejavnosti, intervencij v gospodarstvu in tekoče proračunske rezerve, je izvršni svet;
- dejavnosti organizacij in društev je OK SZDL;
- dejavnosti mladine, je OK ZSMS;
- dejavnosti ljudske obrambe je Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito;
- geodetska dela posrednjeročnem programu je geodetska uprava;
- za delovanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih pa zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine.

19. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok preneha veljati odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Murska Sobota za I. tromesečje 1985.

20. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah, občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1985.

Številka: 400-6/84-2
M. Sobota, 7/2-1985

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Martin HORVAT l. r.

PLAN PRORAČUNSKIH PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 1985

Zap. št.	Vrsta prihodka/odhodka	Plan 1985
PRIHODKI		
I.	Davki iz OD in na dohodek	160.705.000
II.	Prometni davok, davek na premoženje in na dohodek od premoženja	171.877.000
III.	Davek na prihodek od premoženja in premoženjskih pravic ter prihodki od drugih davkov	15.223.000
IV.	Takse	45.075.000
V.	Prihodki po posebnih predpisih	28.738.000
SKUPAJ IZVIRNI PRIHODKI		419.619.000
ODHODKI		
A.	Sredstva za delo upravnih organov	198.047.000
I.	Sredstva za dohodek delovne skupnosti	141.820.000
II.	Sredstva za DD funkcionarjev	19.460.000
III.	Sredstva za mat. stroške	16.335.000
IV.	Sredstva za sodnika za prekrške	7.872.000
V.	Sredstva za DD funkcionar. in delavcev OŠTO	7.560.000
VI.	Sredstva za amortizacijo in vzdrževanje zgradb	5.200.000
B.	Sredstva za posebne namene	1.477.000
C.	Negospodarske investicije	3.015.000
I.	Objekti in oprema dr. standarda	2.870.000
II.	Dopolnila kreditov	145.000
D.	Sredstva za LO in DS	19.732.000
I.	Ljudska obramba in OS	6.470.000
II.	OŠTO — mater. stroški	3.040.000
III.	Pokrajinski štab TO	8.808.000
IV.	Pokrajinski odbor TO	1.814.000
E.	Sredstva za intervencije v gospodar.	7.865.000
F.	Sredstva za delo skupnih upravnih organov	86.508.000
SKUPAJ ODHODKI		419.619.000

Zap. št.	Vrsta prihodka/odhodka	Plan 1985
PRIHODKI		
I.	Temeljno sodišče	56.953.000
II.	Temeljno javno tožilstvo	8.970.000
III.	Sodišče združenega ... sam.	3.008.000
IV.	Družbeni pravobranil.	2.314.000
V.	Občinsko javno pravobranilstvo	1.442.000
VI.	Medobčinske inšpek. službe	23.821.000
G.	Prenesena sredstva	22.520.000
H.	Sredstva za družbene dejavnosti	3.218.000
I.	Sredstva za druge splošne družbene potrebe	60.082.000
J.	Izvajanje delegatskega sistema v KS	12.433.000
II.	Sredstva za DFO in društva	19.089.000
III.	Sredstva za splošno kom. porabo	10.854.000
IV.	Druge splošne družbene potrebe	17.906.000
J.	Izločena sredstva rezerv	7.175.000
K.	Druge odhodki	200.000
SKUPAJ ODHODKI		419.619.000

Na podlagi 136. člena zakona o sistemu družbenega plana in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80) in 160. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave občin Pomurja, št. 12/80) in 2. člena odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Murska Sobota (Ur. objave občin Pomurja, št. 21/84) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 31. januarja 1985 sprejela

SMERNICE

za družbeni plan občine Murska Sobota za obdobje od leta 1986 do leta 1990

S smernicami za družbeni plan občine Murska Sobota se ob upoštevanju smernic za pripravo dolgoročnega plana občine, smernic za družbeni plan in dolgoročni plan SR Slovenije, dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter analiz razvojnih možnosti za obdobje 1986—1990 opredeljujejo skupni cilji, usmeritve in okvirni politike družbenoekonomskega razvoja občine za obdobje od leta 1986 do leta 1990.

Smernice so za nosilce planiranja v občini okvirna usmeritev in izhodišče pri oblikovanju in sprejemanju njihovih srednjeročnih planskih dokumentov.

I. TEMELJNI CILJI IN NALOGE

Upoštevač stopnjo materialne razvitosti, naravne danosti, geografski položaj občine, stopnjo razvitosti družbenoekonomskih odnosov, racionalnejše izkoriščenje razpoložljivih proizvodnih in ostalih zmogljivosti, hitrejšo uveljavljanje ekonomskih zakonitosti in kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja ter na tej osnovi ustvarjanje večjega dohodka in možnosti rasti življenske ravni, morajo vsi nosilci planiranja v občini pri oblikovanju svojih srednjeročnih planskih dokumentov upoštevati naslednje skupne cilje, usmeritve in razvojne naloge:

1.1. Nadaljnje utrjevanje, razvijanje in poglobljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ter političnega sistema socialističnega samoupravljanja v vseh sredinah in na vseh nivojih. Delovni ljudje in občani morajo skrbeti za celoviti gospodarski, socialni in prostorski razvoj občine in usklajevati potrebe z ustvarjenimi materialnimi možnostmi. Posebno pozornost je treba nameniti združevanju dela in sredstev na podlagi katerega se bo krepila materialna osnova in samoupravni položaj delavca v celotnem procesu družbene reprodukcije in njegov vpliv na ustvarjanje in delitev dohodka.

1.2. Stabilen in dinamičen gospodarski in socialni razvoj občine na osnovi kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja z večjo izrabo vseh obstoječih zmogljivosti, s spreminjanjem gospodarske strukture, z izboljšanjem kakovosti dela in nadaljnjim vključevanjem v izvoz in mednarodno delitev dela.

1.3. Gospodarski razvoj občine mora temeljiti na večji, kvalitetnejši ter smotrnejši izrabi primerjalnih prednosti, z večjo stopnjo predelave surovin in kmetijskih pridelkov. V večji meri bomo izkoriščali naravne danosti kot so kvalitetne kmetijske površine, surovine, termalne vode, potencialni viri energije in razpoložljivo delovno silo.

1.4. Povečati proizvodnjo in storitve, ki bodo prispevale k ustvarjanju višjega dohodka na zaposlenega in vložena sredstva. Razvijati proizvodnjo in storitve z uvajanjem sodobne tehnologije, z večjim vključevanjem strokovnih kadrov in znanja. V kmetijstvu je treba zagotoviti večjo proizvodnjo poljščin, pridelavo lastne krme za živinorejo ter tržno proizvodnjo krušnih žit in sladkorne pese.

1.5. V prihodnjem srednjeročnem obdobju mora biti gospodarska rast občine hitrejša od povprečne slovenske zaradi nadaljnjega zmanjševanja razlik v razvitosti občine v primerjavi z razvitimi območji v Sloveniji. Glede na ocenjene možnosti in pogoje bo v občini v letih 1986—1990 možno doseči povprečno letno rast družbenega proizvoda 3,5 — 4 %, industrijske proizvodnje 3,5 — 4 %, kmetijske proizvodnje 4 %, izvoza 8 %, rast zaposlovanja 2 %, produktivnosti 1,5 — 2 %.

1.6. Investicijska vlaganja v gospodarstvu občine morajo biti usmerjena v dejavnosti preko katerih se bo hitreje povečevala proizvodnja in ustvarjal višji dohodek na zaposlenega in vložena sredstva ter ustrezno spreminjala gospodarska struktura. Pri tem je treba v proizvodnjo hitreje uvajati sodobno tehnologijo in metode dela, skrbeti za posodobitev proizvodne opreme in delovnih priprav, večje uvajanje kvalificiranega dela in znanja elektronike in računalništva.

Za realizacijo večjih investicij, pomembnih za razvoj občine in hitrejšo zaposlovanje ter spreminjanje gospodarske strukture bodo združevala sredstva OZD v občini.

V financiranje razvojnih programov se morajo ustrezno vključiti banke in sredstva raziskovalne skupnosti. Članice banke se morajo v organih samoupravljanja v banki dogovoriti o sotsanciranju investicij in razvojnih programov.

OZD morajo vložiti maksimalne napore za optimalni razvoj svoje dejavnosti in poiskati možnosti za uvajanje novih donosnih proizvodnih programov in dejavnosti.

1.7. Na področju ekonomskih odnosov s tujino nadaljevati s povečanjem izvoza in ustvarjati materialne in druge pogoje za celovitejšo vključevanje v mednarodno delitev dela. Nadaljevati in poglobljati razvoj maloobsejnega blagovnega prometa z Madžarsko in razširiti obseg sejskih sporazumov z Avstrijo.

1.8. Nadaljevali bomo s procesi združevanja dela in sredstev, proizvodnega in poslovnega povezovanja in hitrejšega uveljavljanja

dohodkovnih odnosov. Skrbeli bomo za smotno in racionalno poslovanje in hitreje uveljavljanje ekonomskih zakonitosti.

1.9. Poskrbeti za dosledno izvajanje usmeritev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in krepitev reproduktivne in akumulativne sposobnosti gospodarstva ter njegove materialne osnove.

1.10. V naslednjem petletnem obdobju je treba nadaljevati s politiko skladnejšega razvoja občine kot celote zlasti obmejnih in manj razvitih krajevnih skupnosti. Za zmanjševanje razlik v razvitosti in odpravljanja vzrokov, ki povzročajo zaostajanje življenjskih in delovnih pogojev občanov v manj razvitih krajevnih skupnostih je treba nadaljevati s solidarnostnim združenjem sredstev za sofinanciranje razvoja teh krajevnih skupnosti.

1.11. V organizacijah združenega dela je treba hitreje uvajati in uveljavljati razvojno in inventivno delo ter oblikovati razvojne oddelke in v okviru teh kvalitetno reševati tehnološka proizvodna, organizacijska, prodajna, razvojna in ostala vprašanja.

1.12. Razvoj družbenih dejavnosti bo usklajen in v odvisnosti od razpoložljivega dohodka.

Skupna in splošna poraba se bosta gibali v odvisnosti in okviru ustvarjenega dohodka in materialnih možnosti gospodarstva. V večji meri bodo namenjena sredstva za izvajanje kvalitete programov in izboljšanje položaja delavcev v družbenih dejavnostih in upravi.

1.13. Načrtovano rasti zaposlenosti bomo uresničevali s produktivnim zaposlovanjem, ob tem pa dosledno izvajali določila dogovora o zaposlovanju, s katerim opredeljujemo prednostne kriterije pri sprejemanju novih delavcev.

Gibanje osebne porabe bo temeljilo na stimulativnejšem sistemu delitve osebnih dohodkov z večjim nagrajevanjem po rezultatih dela, pri čemer bo osebni dohodek delavcev v večji odvisnosti od storilnosti dela in uspešnosti kvalitete poslovanja organizacije združenega dela. Vse oblike porabe bodo lahko rastle skladno z rastjo dohodka.

1.14. Rast življenjskega standarda bo odvisna od doseženega dohodka, izboljšanja kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, zlasti od rasti produktivnosti dela.

1.15. Posebno pozornost bomo namenili ohranitvi in varovanju dobrin splošnega pomena in z družbenim planom občine podrobno opredelili funkcijo zemljišč s posebnim poudarkom na izboljšanju in intenziviranju kmetijske rabe zemljišč v občini.

1.16. Z nadaljnjim razvojem splošne ljudske obrambe in družbene samozagrade bomo povečali učinkovitost, mobilnost in celovitost obrambe in samozagradne sposobnosti delovnih ljudi in občanov kar je ena od temeljnih skupnih nalog za nemoten razvoj samoupravnih socialističnih odnosov.

1.17. V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bomo razvoj družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture financirali tudi s sredstvi samopriskrbe občanov.

II. GOSPODARSTVO

Ob upoštevanju temeljnih ciljev so usmeritve družbenoekonomskega razvoja na posameznih področjih naslednje:

2.1.1. Na področju industrije je treba izboljšati kvaliteto in intenziteto gospodarjenja, posodabljanje proizvodne procese z uvajanjem sodobne tehnologije in elektronike. Spreminjati in uvajati proizvodne programe z večjo udeležbo znanja in inovacij. Stalno skrbeti za izboljšanje produktivnosti in organizacijo dela, optimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet in produktivno zaposlovanje.

Smotno izkoriščati razpoložljive surovine in energijo z večjo usmeritvijo proizvodnje v izvoz, pospešiti izvoz kvalitetnih izdelkov in zmanjšati uvozno odvisnost. Skrbeti za čim višjo stopnjo predelave surovin in finalizacijo izdelkov ter razvijati proizvodnjo na osnovi biotehnologije.

2.1.2. Večji poudarek je treba dati razvoju kovinsko-predelovalne industrije v smeri avtomatizacije proizvodnih procesov in uvajanjem dohodkovno ugodnih proizvodnih programov.

2.1.3. Tekstilno-konfekcijska industrija bo zadržala in sledila nivoju kvalitete izdelkov razvitih dežel s sprotim uvajanjem sodobne tehnologije in uporabo računalnikov. Nadaljevali bodo z izvoznimi prizadevanji in se vključevali tudi z izvozom tehnologije in znanja.

2.1.4. V lesno-predelovalni industriji je treba uvajati nove proizvodne programe iz masivnega lesa z uporabo domače surovine, povečati izvoz finalnih izdelkov modernizirati opremo, bolje izrabljati obstoječe kapacitete ter izkoriščati lesne odpadke kot energetske vir. Pri realizaciji teh nalog je potrebno aktivirati vse možne vire sredstev, predvsem v višjih oblikah združevanja in uporabi tujega kapitala.

2.1.5. V grafični industriji nadaljevati z uvajanjem sodobne tehnologije in opreme. Poskrbeti za uvajanje novih programov. Razširjati obseg kooperacijskega poslovanja z inozemskimi partnerji.

2.2. Kmetijstvo in živilstvo bo tudi v naslednjem petletnem obdobju eno od temeljnih področjih nadaljnjega razvoja občine. Pri oblikovanju planskih dokumentov na tem področju je treba opredeliti zlasti naslednje: povečati obseg kmetijskih pridelkov in proizvodnjo hrane, intenzivirati obdelavo in racionalizirati izrabo kmetijskih zemljišč, spreminjati družbenoekonomske odnose, uvajati v proizvodnjo sodobno tehnologijo in znanje, ohranjati in pridobivati nova in kvalitetna kmetijska zemljišča, nadaljevati s podružbljanjem kmetijske proizvodnje in v večji meri vključevati zasebni sektor v kmetijsko proizvodnjo.

Posebno pozornost je treba nameniti pridelovanju krmnih rastlin za potrebe živinoreje, tržni proizvodnji žit in sladkorne pese, pridelovanju sadja, grozdja, vrtnin in semen. Nadalje razvijati živinorejsko proiz-

vodnjo v skladu z danimi pogoji in potrebami tržišča. Povečati proizvodnjo goved, prašičev in perutnine, prirejo mleka ter telet na doma pridelani in proizvedeni krmi.

Karvija bomo tudi pri razvoju obnovljivega energetskega potenciala geotermalne energije.

Poskrbeti je treba za varovanje kmetijske zemlje, vključevanje neobdelane zemlje v obdelano, pospešiti združevanje in podružbljanje kmetijskih zemljišč in zaustaviti nadaljnje drobljenje zemljišč. Manjše kmetije usmerjati v proizvodnjo dohodkovno intenzivnejših kultur, zlasti v povrtinarstvo in sadjarstvo. Ustrezno reševati socialni položaj ostarelega kmečkega prebivalstva.

Pri vlaganjih v kmetijstvo bo dana prednost naložbam v melioracije, komasacije, namakanje in posodabljanje tehnologije. Tudi v tem srednjeročnem obdobju bomo v občini združevali sredstva za pospeševanje kmetijske proizvodnje ter izvedbo melioracij in komasacij zemljišč.

Za izenačevanje pogojev gospodarjenja in ekonomskega položaja posameznih organizacij bomo nadaljevali in krepili povezovanje med primarno pridelavo, živilsko predelovalno proizvodnjo in trgovino.

Na področju živilsko-predelovalne industrije je treba izkoristiti vse možnosti, ki jih nudi primarna proizvodnja in razširiti zmogljivosti proizvodnje za predelavo. V živilsko predelovalni industriji čim višje predelati in ovrednotiti pridelke primarne proizvodnje.

2.3. V gozdarstvu je treba nadaljevati s prisotnimi oblikami proizvodnje in poskrbeti za smotno izkoriščanje gozda ter ohranjati splošne koristi in funkcijo gozda. V večji meri izkoristiti gozdno bogatstvo v smeri višje stopnje predelave in višjega vrednotenja lesnih proizvodov.

2.4. Na področju gradbeništva je treba nadaljevati z uvajanjem sodobnih elementov za gradnjo in tehnologije, s specializacijo in delitvijo dela, z dohodkovnim povezovanjem izvajalcev gradbenih in obrtniških del, zaradi manjšega obsega investicij vlagati maksimalne napore za pridobivanje in vključevanje v gradbeno delo po vsej državi in inozemstvu.

2.5. Trgovske organizacije morajo širiti in izboljšati asortiman blaga ter zagotoviti nemoteno in kvaliteto preskrbo prebivalstva na območju cele občine. Nadaljevati je treba s prizadevanji specializacije trgovin, posodabljanja prodajaln, zlasti na podeželju. Izboljšati je treba tudi oskrbo OZD s surovinami in repromaterialom. Dislocirane trgovske poslovne enote morajo dohodek, ki ga ustvarijo na območju občine v večji meri vlagati v posodobljen proizvodni prostor in razvoj trgovine.

2.6. Pospešiti razvoj turizma in gostinstva z večjim izkoriščanjem naravnih danosti zlasti termalnih voda in hitrejšim razvojem termalno-zdraviliškega turizma. Nadaljevati s procesi povezovanja in sodelovanja za nudenje celovite in kvalitetne turistične ponudbe. Organizirati in poživiti dejavnost Pomurske turistične zveze.

2.7. Na področju prometa in transporta je treba v naslednjem srednjeročnem obdobju izvajati hitrejši in bolj racionalni pretok blaga in surovin v smislu integralnega transporta, razvijati pretovorne, transportne in špedicijske dejavnosti ter Kosovni transport preusmerjati na železnico. Glede na naraščajoče potrebe je treba izboljšati avtobusni potniški promet na območju cele občine zlasti okrepiti obmestni avtobusni potniški promet.

2.8. Vložiti vse napore za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva kot dopolnilne dejavnosti industrije z odpiranjem novih enot drobnega gospodarstva v družbenem sektorju gospodarstva. Pospešiti povezovanje drobnega gospodarstva z industrijo in hitreje prenašati manj zahtevne programe na enote drobnega gospodarstva. Z ustrezno stimulatивно davčno politiko vzpodbujati interes organizacij in občanov za vlaganja v širitev in odpiranje novih enot drobnega gospodarstva.

III. GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

3.1. V naslednjem petletnem obdobju je treba zaradi zaostajanja pospešiti razvoj infrastrukture, zlasti izboljšati vzdrževanje obstoječih cestniš in jih usposobiti za normalni promet ter nadaljevati z nekaterimi rekonstrukcijami in modernizacijami cestniš v občini ter izboljšati cestno povezavo s širšim slovenskim prostorom. Pri izgradnji infrastrukture bodo tudi v bodoče sodelovale MDB. Nadaljevati z modernizacijo železniške proge in s prizadevanji za izgradnjo železniške povezave z Madžarsko.

3.2. Na področju stanovanjske izgradnje pripraviti realni programi izgradnje stanovanj glede na finančne in druge materialne možnosti ter potrebe. Pri individualni stanovanjski gradnji nadalje uveljavljati združno stanovanjsko gradnjo. Pri gradnji stanovanj bo posebna pozornost namenjena toplotni izolaciji zgradb. Pravočasno pridobiti in komunalno opremiti zemljišča za stanovanjsko izgradnjo. Uvedene bodo ekonomske stanarine in zagotovljena sredstva za reprodukcijo družbenega stanovanjskega sklada.

3.3. Nadaljevali se bo z modernizacijo in širitvijo PTT omrežja in poštne storitve. Povečane in razširjene bodo telefonske kapacitete za krajevne in medkrajevne povezave.

3.4. V vodnem gospodarstvu se bodo izvajala vzdrževalna dela na obstoječih objektih in napravah in skrbelo za ohranitev obstoječega vodnega režima ter z regulacijami vodotokov in nadaljnjo gradnjo zadrževalnikov poskrbelo za izboljšanje vodnega režima. Poskrbeti bo treba za večnamensko izkoriščanje vodnih površin. Pristopilo se bo uvajanju in uporabi namlakalnih sistemov.

3.5. Na področju elektrogospodarstva bomo nadaljevali z gradnjo in posodabljanjem električnega omrežja in poskrbeli za kvaliteten tok električne energije za območje cele občine. Vključili se bomo v priprave in gradnjo hidroelektrarn na reki Muri. Pospešila se bo izgradnja plinovoda za potrebe industrije.

IV. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Na področju družbenih dejavnosti kot sestavnega dela celotne družbene reprodukcije bo treba vložiti vse napore za ohranjanje dosežene ravni oz. za nadaljnji kvaliteten razvoj na višjem nivoju in skladu in odvisnosti od razvoja gospodarstva. Izboljšati bo treba smotrnost in učinkovitost organiziranja teh dejavnosti. Prednost bo dana tistim programom, ki bodo prispevali k hitrejšemu razvoju gospodarstva in ustvarjalni moči družbe. Krepi bo treba neposredno svobodno menjavo med porabniki in izvajalci. Prioriteto v razvoju bo imelo izobraževanje, zdravstvo in raziskovalna dejavnost.

4.1. Pri otroškem varstvu bo potrebno v okviru materialnih možnosti nadaljevati z vključevanjem otrok v družbeno organizirano varstvo in izvajanjem vzgojnih programov za predšolske otroke, ki niso vključeni v VVZ. Zagotavljati socialno varnost mladim družinam.

4.2. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo treba v osnovnem šolstvu zagotavljati osnovne pogoje za delovne osnovne šole, vključevati nove programe življenja in dela šole ter šole nato pristopiti k razvijanju celodnevni osnovni šole.

Z obveznim programom omogočiti povezovanje pouka z drugimi oblikami vzgojno-izobraževalnega dela predvsem z interesnimi dejavnostmi in tehnično vzgojo. Več pozornosti nameniti izobraževanju in izpopolnjevanju strokovnih kadrov.

Pri izobraževanju v srednjih šolah bo nujno v večji meri upoštevati potrebe družbenega dela in v te namene preveriti ustreznost sedanjih usmeritev.

4.3. Razvoj zdravstvene dejavnosti v občini bo usmerjen zlasti na krepitev osnovnega zdravstvenega varstva z razvijanjem dispanzerskih metod dela, mladinskega zobozdravstva ter zdravljenja in nege bolnikov na domu. Več pozornosti bo treba nameniti zaposlovanju zdravnikov in zdravstveni vzgoji prebivalstva. Zdravstvene organizacije bodo skupaj z organizacijami združenega dela poskrbele za zmanjšanje odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb na delu in izven dela.

4.4. Na področju socialnega skrbstva bo treba zagotoviti socialno varnost občanom in družinam, ki si te iz objektivnih razlogov sami s svojim delom ne morejo zagotoviti. Ostarelim ljudem, ki živijo na svojih domovih pa treba organizirati različne pomoči, nego in svetovanje na domu.

4.5. Kulturno dejavnost bo treba v večji meri približati delovnemu človeku in občanu. Poglobiti in razširiti amaterske kulturne dejavnosti v krajevnih skupnostih, šolah in združenem delu.

4.6. V telesno-kulturni dejavnosti bomo nadaljevali z razvijanjem množičnosti, ter različnih oblik rekreativnega udejstvovanja.

Na osnovi večje množičnosti izboljšati kvaliteto določenih športnih panog, ki so opredeljene kot prioritete.

4.7. Raziskovalna dejavnost se bo vključevala v pripravo razvojnih projektov in izdelavo študij, ki bodo pripomogle k hitrejši gospodarski rasti in razvoju občine ter spodbujala raziskovalno in inventivno dejavnost v vseh sredinah oz. okoljih. Pristopili bomo k organiziranju pomurske razvojne ustanove.

V. DRUŽBENI SISTEM INFORMIRANJA IN JAVNO OBVEŠČANJE

Družbeni sistem informiranja mora postati najpomembnejši dejavnik oz. temeljni pogoj hitrejšega razvoja proizvodnih sil, zmanjševanja družbene režije ter sprejemanja ustreznih družbenih odločitev. Njegov hitrejši, učinkovitejši in racionalno organiziran razvoj bomo zagotovili s širšim uvajanjem sodobne tehnologije, predvsem računalniške, ter razvojem javnega in telekomunikacijskega sistema za prenos podatkov.

Na področju javnega obveščanja se bomo zavzemali za dobro obveščenost delovnih ljudi in občanov. Osnova za to je zagotavljanje pogojev za nadaljnji razvoj lokalnih sredstev javnega obveščanja. Posebno pozornost je potrebno posvetiti obveščanju pripadnikov madžarske narodnosti v materinem jeziku.

Zavzemali se bomo za ustrezno zastopanost občine v republiških sredstvih javnega obveščanja.

VI. MEDOBČINSKO SODELOVANJE

Občina se bo še nadalje vključevala v medobčinsko sodelovanje in usklajevala skupne interese družbenoekonomskega razvoja regije. Skupno bomo načrtovali in usklajevali zlasti razvoj industrije, kmetijstva in agroživlilstva, turizma in gostinstva, bančništva, gospodarske infrastrukture, varstva okolja, usmerjenega izobraževanja, zdravstva, časopisne in radijske dejavnosti, delovanja regijskih ustanov in splošnega ljudskega odpora.

VII. UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

7.1. V skladu z določili Zakona o varovanju kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti bo potrebno natančno določiti namensko rabo prostora ter opredeliti zemljišča za kmetijsko proizvodnjo in za vse ostale urbanistične posege. Strategija rabe zemljišč bo usmerjena v racionalno uporabo zemljišč v že obstoječih naseljih in sicer z ustrezno izrabo še razpoložljivih nepozidanih zemljišč znotraj naselij in v usmerjanju novogradenj na zemljišča, ki so za kmetijsko proizvodnjo manj primerna.

Družbeno usmerjena gradnja bo prevladujoča oblika gradenj v razvojno pomembnejših naseljih.

7.2. Večjo skrb bo potrebno nameniti varstvu človekovega okolja s tem, da se samirajo vsi onesnaževalci okolja, poskrbi za primerne lokacije za odlagališče odpadnih snovi in odpadkov ter zagotovi kvaliteto pitne vode. Z zavarovanjem določenih območij in objektov bo treba poskrbeti za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Štev: 30-10/85-3

V M. Soboti, dne 5/2-1985

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Martin HORVAT

42

Na podlagi 45. člena Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. l. SRS, št. 18/77 in 2/78) ter 219. čl. Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80) je Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 5. 2. 1985 sprejel

ODREDBO

o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini Murska Sobota

1. člen

S to odredbo se določijo pristojbine za veterinarsko-sanitarne preglede, za potrdila in dovoljenja iz 49. člena Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Ur. l. SFRJ, št. 43/76) in 25., 27. in 39. člena Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. l. SRS, št. 18/77).

2. člen

Za veterinarsko-sanitarne preglede pošiljk živali, živalskih surovin, proizvodov in odpadkov ob nakladanju, prekladanju in razkladanju, se plača naslednja pristojbina:

1. Za kamionske in vgonske pošiljke	744,00 din
2. Za pošiljke v kombiju	350,00 din
3. Za kosovne pošiljke:	
— kopitarjev in odraslega goveda od komada	210,00 din
— telet od komada	84,00 din
— prašičev in drobnice od komada	84,00 din
— žive perutnine od vsakega začetnih 50 kom.	84,00 din
— za ribo, rake in polže od kg	3,00 din
— za meso kopitarjev, parklarjev, perutnine in mesne izdelke od kg	3,00 din
— za vsako čebeljo družino	20,00 din

Kadar doseže obračun pristojbine po kosovnih pošiljkah višjo pristojbino kot po kamionu ali vagonu, se pristojbina obračuna in plača za kamionsko, oz. vagonsko pošiljko.

Če prijavljena pošiljka ni pravočasno pripravljena za pregled, pristojni organ, ki opravlja veterinarsko-sanitarne preglede, pa pride ob dogovorjenem času na kraj nakladanja, prekladanja ali razkladanja, mora stranka, ki je pregled naročila, plačati še zamudnino o višini režijske ure določene z veljavnim cenikom za veterinarske storitve.

3. člen

1. Pristojbine za veterinarsko-sanitarne preglede živali, živalskih surovin, živalskih proizvodov in odpadkov v proizvodnji OZD Mesna industrija, Agromerur in Tovarna mlečnega prahu, se plačujejo po dejansko opravljenih urah pooblaščenih delavcev Veterinarske postaje M. Sobota, o višini, ki je za režijsko uro določena z veljavnim cenikom za veterinarske storitve, povečani za 17,65 %.

2. Za veterinarsko-sanitarne preglede:

a) divjačine pred odpremo ali vskladiščenjem	
— divjih prašičev s trihinoskopskimi pregledi od komada	154,00
— divjih zajcev od komada	15,40
— pregled srnjadi in jelenjadi od komada	126,00
— pregled pernatih divjadi od komada	8,40
— kosovnih pošiljk lovskega turizma do 20 kom. male divjadi ali 1 kom. velike divjadi	742,00
— za vsakega začetnih 20 kom. male divjadi ali 1 kom. velike divjadi	154,00
b) živine, mesa, mesnih in mlečnih izdelkov ter drugih proizvodov na sejmiših, tržnicah, gostinskih in drugih obratih:	
— zaklanih odojkov in perutnine od kg	3,00
— mlečnih izdelkov od kg	3,00
— za jajca od komada	0,60
— pri obdelavi in predelavi mesa za javno potrošnjo v gostiščih, na prireditvah, v hladilnicah in v obrtni predelavi mesa ter za druge preglede, ki jih ta odredba ne omenja, se plača pristojbina za vsako začetno uro	666,00

4. člen

Za predpisano veterinarsko napotnico za bolezni živali, ki se zaradi klanja odpremljajo v klavnico ter za živali, zaklane v sili, se plača pristojbina od komada

85,00

5. člen

Za izdajo dovoljenja za promet z mlekom in mlečnimi izdelki za javno potrošnjo, oz. za podaljšanje veljavnosti dovoljenja se plača pristojbina po molznici

200,00

6. člen

Pristojbine iz 3. člena te Odredbe obsegajo pregled živali pri razkladanju in pred zakolom, pregled mesa po zakolu, surovin pred predelavo, izdelke ter njih pakiranje in nakladanje, če se navedeni pregledi opravljajo na enem mestu.

7. člen

Določeni zneski pristojbin in režijske ure povečane za 17,65 % vsebujejo tudi 15 odstotni prispevek za republiški sklad za zdravstveno varstvo živine, kot je določeno v veljavnih predpisih ter vse druge stroške, ki so nastali pri obveznem stalnem veterinarsko-sanitarnem pregledu v proizvodnji OZD Mesna industrija, Agromerur in Tovarna mlečnega prahu.

8. člen

Če se pregled opravlja izven rednega delovnega časa organa, ki pregled opravlja, se pristojbina poveča za 50 odstotkov.

Posebne stroške, zamudnino in delo izven rednega delovnega časa, si obračuna neposredno pooblaščen veterinarska organizacija, ki je pregled opravila pri organizaciji združenega dela ali pri občani, ki je pregled zahtevala.

9. člen

Pristojbine se plačujejo takoj po opravljenem delu, oziroma ob izdaji dovoljenja, napotnice ali potrdila, lahko pa se obračunajo tudi mesečno.

Plačane pristojbine se odredijo na zbirni račun pri SDK št. 51900-840-035-3182, republiške takse za promet s parkljarji in kopitarji.

Plačane pristojbine za izdajo dovoljenja za promet z mlekom (5. čl.), se odvedejo na zbirni račun pri SDK, št. 51900-940-035-31915 za zdravstveno varstvo živali proračuna občine Murska Sobota.

10. člen

Ta odredba začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322-7/85-8

Datum: 6. 2. 1985

Predsednik
izvršnega sveta
Pavel Pongrac, l. r.

43

Na podlagi 45. člena Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. l. SRS, št. 18/77 in 2/78) ter Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe na območju občine M. Sobota (Ur. objave št. 24/82), je Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 5. 2. 1985 sprejel naslednjo

ODREDBO

o pristojbinah za stroške poslovanja veterinarsko-higienske službe v občini Murska Sobota

1. člen

S to odredbo se določajo pristojbine za stroške poslovanja veterinarsko-higienske službe iz 5. člena Odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe (Ur. objave št. 4/80).

2. člen

Stroške za poslovanje veterinarsko-higienske službe plačujejo lastniki živali s pristojbino, ki jo plačujejo ob izdaji zdravstvenih spričeval, za pse pa ob preventivnem cepljenju, in bo:

— za goveda in konje nad 120 kg	80,00 din
— za teleta in žrebeta do 120 kg	40,00 din
— za prašiče do 50 kg	10,00 din
— za prašiče nad 50 kg	30,00 din
— za perutnino po komadu	0,22 din
— za čebelje panje po panju	8,00 din
— za pse	100,00 din

3. člen

Ta odredba začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, ko preneha veljati odredba o pristojbinah, objavljena v Uradnih objavah št. 17/84.

Štev.: 322-8/84-5

Datum: 5. 2. 1985

Predsednik
izvršnega sveta
Pavel Pongrac, l. r.

44

Na podlagi 2. člena odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1985 republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ur. list SRS, št. 39/84) je izvršni svet SO G. Radgona na seji, dne 17/1-1985 in izvršni svet SO Ljutomer na seji, dne 22/1-1985, sprejel naslednjo

ODREDBO

o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1985 na območju občine Gornja Radgona in Ljutomer

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Da se preprečijo oz. ugotovijo v tej odredbi navedene živalske kužne bolezni, morajo veterinarske organizacije, ki so po predpisih verificirane za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni, opraviti v letu 1985 ukrepe zaradi ugotavljanja, odkrivanja, preprečevanja in zatiranja kužnih bolezni v občini G. Radgona in Ljutomer.

Posestniki živali so dolžni izvajati ukrepe iz te odredbe.

2. člen

Preventivne ukrepe iz te odredbe bo na območju občine G. Radgona opravljal oddelek za epizootologijo Veterinarske postaje Murska Sobota, za območje občine Ljutomer pa oddelek za epizootologijo Veterinarske postaje Ljutomer.

Na območju obeh občin preventivna cepljenja v lastni in kooperacijskih rejah perutnine, last DO Agromerur in Perutnine Ptuj, opravlja lastna obratna ambulanta.

Pred začetkom izvajanja ukrepov iz te odredbe morajo v prejšnjem odstavku navedene organizacije o tem obvestiti pristojne organe veterinarske inšpekcije.

O opravljenem delu morajo poročati na predpisanih obrazcih.

3. člen

Preventivna cepljenja se morajo opraviti tolikokrat, kolikokrat je potrebno, da so živali stalno zaščitene.

4. člen

Veterinarski postaji in obratni veterinarski ambulantni, ki opravljajo preventivna cepljenja ali diagnostične preiskave, vodijo evidenco o datumu cepljenja ali preiskav, ime in bivališče posestnikov živali, opis živali, podatke o proizvajalcu, o serijski in kontrolni številki cepiva ter o rezultatih cepljenja preiskave.

Veterinarski postaji in obratni veterinarski ambulantni morajo spremljati zdravstveno stanje živali po uporabi biološkega preparata in o tem obveščati občinski upravni organ, pristojen za veterinarsko inšpekcijo.

II. PREVENTIVNI UKREPI

5. člen

Splošno preventivno cepljenje psov proti steklini se mora opraviti do 1. maja 1985.

Zaščitno cepljenje mladih psov proti steklini se mora opraviti takoj, ko dopolnijo štiri mesece starosti.

Na okuženem in ogroženem območju je treba preventivno cepiti proti steklini tudi domače živali, ki se pasejo brez nadzorstva — to je brez pastirja na naravno ali umetno neograjenih površinah, ki so oddaljena od naselij. Cepljenje določeno s tem členom, opravita področni veterinarski postaji.

6. člen

Preventivno cepljenje kokoši, piščancev, brojlerjev in matičnih jat proti atipični kokošji kugi se mora opraviti:

- v perutninskih obratih organizacij združenega dela,
- v naseljih, kjer so perutninski obrati organizacij združenega dela ali večje reje individualnih proizvajalcev,
- v obratih individualnih proizvajalcev, kjer pomeni reja perutnine pomembnejšo gospodarsko dejavnost.

Cepljenje, določeno po tem členu, opravita področni veterinarski postaji, v perutninskih obratih organizacij združenega dela, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa obratne veterinarske ambulante. Cepljenje se opravi na način, ki ga za posamezno vakcino določi proizvajalec.

7. člen

Valilna jajca smejo izvirati le iz perutninskih jat, v katerih pri seroloških preiskavah na kokošji tifus, niso bili ugotovljeni pozitivni reaktivatorji, ki so zaščitno cepljenje proti kužnemu tremorju perutnine, Marekovi bolezni, infekcijskemu bronhitisu in Gumbore bolezni, in ki po 14. tednu niso dobivale nitrofuranskih preparatov (nitrofurazon, furazolidon, itd.).

Pregled z antigenom povzročitelja kokošjega tifusa po metodah hitre krvne aglutinacije opravijo veterinarski zavodi z ekipo obratne veterinarske ambulante.

Cepljenje proti kužnemu tremorju, Marekovi bolezni, infekcijskemu bronhitisu in Gumbore bolezni opravijo z registriranimi vakcinami veterinarski zavodi; v obratih organizacij združenega dela, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa obratne veterinarske ambulante.

8. člen

Proti prašičji kugi je treba preventivno cepiti prašiče v gospodarstvu, ki imajo deset ali več plemenskih svinj, oz. najmanj petdeset pitancev. Proti tej bolezni je treba preventivno cepiti tudi prašiče, ki se hranijo s pomijami ali z odpadki živalskega izvora, ne glede na njihovo število v gospodarstvu.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi s sevom K — lapiniziranega virusa. Cepljenje opravita veterinarski postaji; na družbenih prašičerejskih obratih, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa opravijo to cepljenje obratne veterinarske ambulante.

9. člen

Veterinarske organizacije imajo v letu 1985 intradermalno tuberkulinizirati 30 % vseh goved in vso osnovno govejo čredo organizacij združenega dela.

Tuberkulinizacijo osnovne goveje črede organizacij združenega dela opravi področni veterinarski postaji.

Tuberkulinizacija se opravi v vaseh na območju občine G. Radgona: Čikova, Blaguš, Biserjane, Videm, Stanetinci, Rožički vrh, Sp. Ivanjci, Ivanski vrh, Segovci, Apače, Črnci, Mahovci, Janhova, Lešane, Nasova, Okoslavci, Kocjan, Dragotinci;

in na območju občine Ljutomer: Vučja vas, Bučočevci, Zasadi, Stara-nova vas, Dobrava, Iljaševci, Križevci, Boreci, Ključarovi, Lukavci, Gra-be, Logarovci, Prešivica, Čuber, Gresovščak, Železne dveri, Illovci, Slam-njak, Rinčeto-va graba, Nunska graba, Presika.

Tuberkulinizirati je treba 5 % še ne tuberkuliniziranih prašičev v matičnih čredah v TOZD Prašičereja Podgrad in farmi plemenskih svinj Ljutomer. Tuberkulinizacijo prašičev opravi VTOZD za veterinarstvo v sodelovanju z veterinarskimi postajami.

10. člen

Na brucelozo je treba preiskati 1-krat letno:

— krave v hlevih individualnih proizvajalcev z mlečno prstenastim preizkusom; v primeru sumljive reakcije je potrebno odvzeti kri živalim za pregled;

— osnovne goveje črede organizacij združenega dela s serološkim pregledom krvi;

— plemenske živali v osnovnih čredah na prašičerejskih obratih or-ganizacij združenega dela TOZD Prašičereja Podgrad in Farma plemen-skih svinj Ljutomer, s serološko preiskavo krvi;

— odstreljene poljske zajce na območju občine Gornja Radgona.

Vzorci mleka in krvi odzvameta področni veterinarski postaji. Na družbenem sektorju prašičerejskih obratov TOZD Prašičerejska farma Podgrad, ki ima organizirano lastno veterinarsko službo, pa odvzame vzorce krvi lastna veterinarska ambulanta. Kontrolo dela opravi republi-ška veterinarska uprava.

Mlečno prstenasto preiskavo in laboratorijske preiskave krvi (SA-test) krav opravijo veterinarske organizacije, pooblaščenice za diagnostične preiskave (VI. točka odločbe o pooblastitvi veterinarskih organizacij združenega dela in imenovanju komisije za nadpregled živalskih proizvo-dov).

Pregled zajcev opravi veterinarska postaja Murska Sobota, laborato-rijske preiskave patoanatomsko sumljivih zajcev pa opravi VTOZD za ve-terinarstvo.

11. člen

Vse plemenske živali osnovnih govejih čred organizacij združenega dela je treba preiskati enkrat letno na mehurčasti izpuščaj pri govedu (IBR/1 VP). Vzorec odzvameta področni veterinarski postaji, pregled pa opravi VTOZD za veterinarstvo.

12. člen

Na govejo levkoko je treba pregledati 20 % vseh plemenskih živali v osnovnih čredah na govedorejskih obratih organizacij združenega dela in vse plemenske živali v osnovnih čredah na saniranih govedorejskih obra-tih organizacij združenega dela.

Vzorci krvi odzvameta področni veterinarski postaji. Preiskave seru-ma s preizkusom v agar gelu opravi VTOZD za veterinarstvo.

13. člen

Enkrat letno je treba pregledati na leptosporozo 20% vseh še nepregledanih plemenskih živali v osnovnih čredah na prašičerejskih in govedorejskih obratih organizacij združenega dela.

Vzorci odzvameta področni veterinarski postaji. Preiskavo opravi VTOZD za veterinarstvo.

14. člen

Na kužno malokrvnost kopitarjev je treba preiskati vse plemenske žrebce in kopitarje, ki so bili nabavljeni v letu 1984 ter hlevljeni v že okužene in sanirane hleve.

Vzorci krvi odzvameta področni veterinarski postaji. Serološki pregled vzorcev krvi z gelprecipitacijskim testom (Coggins-test) opravi VTOZD za veterinarstvo.

15. člen

Čebelarje družine vzrejevalcev matič ter čebelarje družine plemenitnih postaj je treba preiskati na hudo gnilobo čebelje zalege, nosemavost, pršičavost in varoatozo. Preiskave opravi VTOZD za veterinarstvo.

Vzorci čebel je treba dostaviti organizaciji iz prejšnjega odstavka do 31. marca 1985, preiskave pa morajo biti opravljene do 30. aprila 1985.

16. člen

Na spomladansko viremijo, eritrodermitis in vnetje ribjega mehurja pri krapih je treba do 15. maja 1985 preiskati krape iz registriranih rej, ki se vlagajo, prodajajo ali prevažajo, mladice krapov pa je treba preiskati do konca leta 1985.

Vzorci rib za preiskavo po tem členu vzamete področni veterinarski postaji in jih dostavite VTOZD za veterinarstvo.

17. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.

Številka: 322-2/84-04

G. Radgona, dne 17.01.1985

Predsednica
izvršnega sveta SO G. Radgona
Dana SUKIČ

Številka:

Ljutomer, dne 22.1.1985

Predsednik
izvršnega sveta SO Ljutomer
Anton Kosi

45

Na podlagi prvega odstavka 19. člena zakona o varstvu pred hrupom v naravnem bivalnem okolju (Uradn. l. SRS, št. 15/76) ter 206. člena statuta občine Gornja Radgona (Uradne objave, št. 41/81) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 28. januarja 1985 sprejela

ODLOK

o dopolnitvah odloka o javnem redu in miru v občini G. Radgona
1. člen

V odloku o javnem redu in miru v občini Gornja Radgona (Uradne objave, št. 17/78) se v 4. členu dodata nova drugi in tretji odstavek, ki glasi:

„Za prireditve iz prvega odstavka tega člena, na katerih se izvaja javna glasba ali uporabljajo druge naprave, ki povzročajo hrup, mora izvajalec pridobiti dovoljenje občinskega upravnega organa pristojnega za notranje zadeve.

Vlogo za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka je potrebno podati najkasneje 10 dni pred nameravano prireditvijo“.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 22-24/78-02

Datum: 28. 2. 1985

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

46

Na podlagi 189. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81 in 11/84) je Zbor krajevnih skupnosti Skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 31. januarja 1985 sprejel

S K L E P

o izvolitvi predsednika Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Mur-ska Sobota.

I.

Za predsednika Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Murska Sobota je izvoljen Štefan ANTOLIN, Bakovci, Vrtna 6.

II.

Izvolitev velja z 31. januarjem 1985. Mandat traja do izteka mandat-nega obdobja delegatov tega sklica.

III.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 020-2/85-1

Murska Sobota, 31. januarja 1985

Podpredsednik
zbora krajevnih skupnosti
Franc Lah, I. r.

47

POPRAVEK

sklepa o uvedbi samoprispevka za vas Hotiza (Uradne objave, št. 30 z dne 20. decembra 1979).

Prvi odstavek 2. člena navedenega sklepa se pravilno glasi „Samopri-spevek se uvaja za obdobje petih let, od 1. januarja 1980 do 31. decembra 1984“.

Predsednik Sveta
KS Hotiza
Martin Lebar, I. r.

LEENART

Storiti več za razvoj kulturne dejavnosti

Kulturno življenje občine Lenart sloni na ljubiteljski dejavnosti, ki jo razvijajo v posameznih

kulturnih društvih. Za pa v večini društev, tehje v občini osem, delo v kulturni dejavnosti upada. V

društvih se ubadajo z mnogimi težavami in problemi. Primanjkuje jim denarja, prostori in njihovo ogrevanje, nimajo strokovnih kadrov in še bi lahko naštevali. Sicer pa v nekaterih društvih kljub težavam z nekoliko volje nekaj posameznikov (v Gradišču in Cerkevniku) dobro dela.

Kultura je posebno področje in ljudje, ki v njej delajo, morajo žrtvovati veliko prostega časa, navsezadnje so še izpostavljeni javnemu ocenjevanju na prireditvah.

V društvih si želijo tudi več pomoči kulturne skupnosti in zveze kulturnih organizacij. Veliko več pa bi za napredek kulturne dejavnosti lahko storili tudi v šolah.

Franc Bratkovič

ZADOVOLJNI Z ZAČETNIMI USPEHI

Po sedmih mesecih dela v Peku v Benediktu so z doseženimi delovnimi uspehi zadovoljni. V obnovljenih prostorih stare šole sta Peko iz Tržiča in lenarško gospodarstvo organizirala proizvodnjo šivanja zgornjih delov športne obutve. Zaposlenih je 109 delavcev, kar 84 je žensk. Večina med njimi je mladih in prvič zaposlenih. Zadovoljni pa so tudi z osebnimi dohodki.

Peko in gospodarstvo občine Lenart načrtujeta v Benediktu tudi gradnjo novih proizvodnih in upravnih prostorov. Naložba, skateno želijo pridobiti 2600 kvadratnih metrov površin, bo stala 400 milijonov dinarjev. Z gradnjo naj bi začeli že aprila letos. Proizvodnja v novih delovnih prostorih pa bi naj srekla, kot načrtujejo, v naslednjem letu. Najbolj razveseljivo pa je, da bo tako našlo delo od 300 do 400 novih delavcev iz lenarške in sosednje radgonske občine.

Franc Bratkovič

Skromna proslava Prešernovega dne

8. februarja 1985 je Osnovna organizacija ZSMS KS Boris Kidrič M. Sobota organizirala proslavo Prešernovega dneva v Kulturnem centru v Murski Soboti z začetkom ob 18. uri.

Tudi midva z ženo sva se udeležila te proslave, od katere pa sva žal odnesla zelo slabe vtise.

Kot stari kulturno-prosvetni delavec si dovoljujem nakazati vse tiste manjkajoče zadeve, ki so me spodbudile, da se dobronamerno oglašam s tem dopisom na izvajalce zgoraj navedene proslave.

1. Kot prvo moram povedati, da je organizator hotel ali nehotel pozabiti izobesti Prešernovo sliko, kar me je zelo motilo (v dvorani je sicer razobešen ogromno slik, vendar smo Prešernovo pogrešali).

2. Kot drugo moram povedati, da me je presenetilo, da organizator ni poskrbel za postavitev mikrofona. Ta dvorana je že tako velika, da je nujno potrebno govoriti preko mikrofona, ker tisti, ki sedijo zadaj, ničesar razločno ne slišijo.

Tudi napovedatke nismo dobro slišali.

3. Prva nastopajoča, ki je recitala o Povodnem možu, je z veliko brzino opravila svoje delo, tako da večina poslušalcev ni razumela skoraj nič.

4. Vse štiri klavirske točke so bile mojstrsko izvedene, za kar nastopajoči zaslužijo vso priznanje.

5. Skupina 4 deklet in 1 fanta, ki so čitali razne odlomke (o čem, pa nisem razumel), mislim, da tudi večina ni bolje razumela od mene. Vprašanje je ali so bili izvajalci besedil prethiti ali spremljajo klavirja premočna.

6. Zelo lepo in glasno sta recitali zadnji dve nastopajoči mladinki. Za izvajanje zaslužijo vso pohvalo. Vendar moram pripomniti, da bi obe pesmi, kot Nezakonsko mater in Zdravljico, moral zapeti katerikoli pevski zbor, ki smo ga ta večer zelo pogrešali. Saj jih imamo v Soboti več, od katerih pa je Prekmurski oktet nastopal isti večer v Beltincih.

Sobota je metropola Pomurja in spominjam se od leta 1952, kakšne množične proslave smo imeli vsako leto na Prešernov dan. Kinodvorana je bila napolnjena in takrat so tudi podeljevali razna priznanja in nagrade. Tudi sam sem dobil prvič eno lepo knjižno nagrado, drugič pa sem bil deležen denarne nagrade, tretjič sem dobil lepo uokvirjeno priznanje za dolgoletno kulturno-prosvetno delo, ki sem ga takrat opravljal v Gornjih Petrovcih.

Ob vsem tem pa se sprašujem, kje so soboški kulturniki, da se te proslave niso udeležili v večjem številu? Udeležba je bila prešaba, saj sem preštel komaj 70 do 80 ljudi, od katerih so bili večinoma otroci in mladina, ostalih nas je bilo bore malo.

Za v prihodnje priporočam, naj se organizator poveže z drugimi kulturno-prosvetnimi organizacijami za izvedbo kakovostnega programa v zadovoljstvo vseh nas.

Aleksander Šarkanj st.

LENDAVA

Kmalu občinska počitniška zveza

Vse kaže, da bo v lendavski občini v pravelem pomenu besede kmalu zaživela počitniška zveza. Preko Počitniške zveze Pomurja so občani v Hotizi in Turnišču ustanovili počitniški družini. Po besedah predsednice PD Hotiza Tončke Horvat je pri ustanavljanju tanikajšnje družine odigrala izredno pomembno vlogo domača KK SZDL. Z navdušenjem so v socialistični zvezi ustanoviteljem priskočili na pomoč, sodelovali pri pripravi programa dela, finančnega načrta in sestavi vodstva. Marija Pozderec, predsednica PD Turnišče, pa je omenila, da so bile nekoliko drugačne razmere ob ustanavljanju njihove družine. KK SZDL se ni dala potrebnega sogla-

sja k pravilom, kar pa je nujno, da se družina lahko registrira. Člani iz obeh družin že lahko koristijo ugodnosti, ki se ponujajo članom širom Jugoslavije in v okviru mednarodnega združenja.

Predsedstvi omenjenih družin v skladu s sklepom konference predstavljata tudi iniciativni odbor za ustanovitev občinske počitniške zveze v Lendavi.

ciativnega odbora Franc Koren je poročal, da je iniciativni odbor že izdelal program dela, finančni načrt, pravila in ostale potrebne ustanovitvene akte. V tih dneh bo slednje dobila v obravnavo OK SZDL Lendava, v prvi polovici februarja pa bo sklicana ustanovna konferenca občinske zveze.

STRU

NEGOVA

Javna telefonska govorilnica

Pred leti so krajanje Negove dobili avtomatsko telefonsko povezavo prek telefonske centrale v Spodnjih Ivanjih. Negova je takrat dobila enajst števk, devet pa jih je bilo namenjenih krajanom Spodnjih Ivanj. Toda v Negovi je bilo veliko več zanimanja za telefonske priključke, kot je bilo na razpolago telefonskih priključkov.

Da bi omogočili telefonsko povezavo, seveda le s klicem, so se v krajevni skupnosti Negova odločili postaviti javno telefonsko govorilnico ob novi samopostrežnici.

L. Kranberger

VELIKA POLANA

Mladink je še premalo



Delo mladih v Veliki Polani je dokaj dobro, saj si na vseh področjih prizadevajo za čim večjo aktivnost. Tako je od 150 članov aktivnih nekaj čez 50 mladih, ki so v vsakem trenutku pripravljeni poprijeti za delo v mladinskih vrstah.

Vsa ta aktivnost pa ni prišla čez noč. Nekatere aktivnosti mladih v preteklosti so dobra osnova za nadaljnje delo. To se je še posebej pokazalo, ko je lani prevzel vodstvo Andrej Lebar. Pod Andrejevim vodstvom so si mladi najprej uredili prostor, ki je primeren za sestanke in razna družabna srečanja. V njem se sedaj mladi srečujejo vsak večer, saj imajo tudi televizijski in radijski sprejemnik. To pa jim omogoča, da se lažje organizirajo za akcije. Še vedno pa je v aktivno delo vključenih premalo mladink.

Stefan Prša

RANKWEILL

Na domačih kolinah veselo

SKPD MURA iz Vorarlberga s sedežem v Rankweilu je prav gotovo eno izmed najbolj aktivnih izseljenskih društev, katerega pokrovitelj je SZDL Lendava. Društvo povezuje naše delavce iz celotne

pokrajine Vorarlberg. V njem je največ članov prav iz Pomurja. Člani izvršnega odbora kluba skrbijo, da se naši izseljenci med letom kar največkrat srečajo, zato pripravljajo različne prireditve. Tako so prejšnjo soboto pripravili tradicionalne koline, ki so bile v veliki dvorani firme Kumert, pri kateri je zaposlenih veliko naših delavcev. Na tej prireditvi so bili tudi številni gostje iz Avstrije ter naši delavci na začasnem delu v Avstriji, Švici in Nemčiji. Po pozdravnem govoru je sledil kratak kulturni program, v katerem so nastopili otroci naših delavcev, nato pa je za veselo razpoloženje vse do jutra poskrbel znani izseljenski ansambel.

V okviru kluba MURA pa že vrsto let uspešno delujeta velika in mala folklorna skupina, ki ju že od vsega začetka uspešno vodi Martin Bogdan. V minulem letu so imeli vrsto pomembnih nastopov tako v domovini kot v tujini. Največji uspeh so dosegli člani folklorne skupine na evropskem srečanju vseh jugoslovanskih klubov, ki je bilo konec minulega leta na Dunaju. V močni konkurenci je Jutta Bogdan s pevsko točko dosegla 1. mesto, prav tako Feri Kavčič s harmoniko. Bila pa je še vrsta drugih dobrih uvrstitev. Nastopajoči so za sodelovanje dobili spominska darila, boljše uvrstitvi tudi priznanja in diplome.

SKPD MURA ima bogat plan dela tudi za letošnje leto. Tako se že sedaj vneto pripravljajo na veliko tradicionalno srečanje naših delavcev iz Avstrije, Švice in Nemčije — posvečeno dnevu žena, ki bo 9. marca v Rankweilu. Plan vsebuje še vrsto drugih akcij in prireditev in upajmo, da bodo vse naloge uspešno uresničili, seveda tudi s pomočjo matične domovine. Pod sliko: Prvi nastop Jutte Bogdan, ko je bila stara še 3 leta. Jutta, ki je doma sicer iz Odrancev, sedaj dosega velike uspehe na vseh nastopih.

Tekst in slika: DRAGO JAKIČ



FAŠENSKO PREMISLAVANJE

Znova se približava ta narodni svetek, te blazjeni den šteri dopuni naša srca. Včas si znali spejevati inšajnje pesmi za te dolgo pričakovani den stari ino mladi. Vu zdajšnjem-cajti pa se komaj, znaj-de šteri — ka bi svoje mladosti inšajnje pesmi za te dolgo pričakovani den stari ino mladi. Vu zdajšnjem-cajti pa se komaj, znaj-de šteri — ka bi svoje mladosti inšajnje pesmi za te dolgo pričakovani den stari ino mladi.

Tou je nej več siromaćen fašenski rad — tej vednaka odija svobodni po oštarijaj, puni so pejnec, lejko širajkaja za vjenje i se ne bojijo niti narokomstva niti na novo zlikšanih pendrekov.

Što je gnes den ešče fašenk? Tou so lejko mladi kak i starejši. Tej so pa nej vsikdar fašenk ar vseposedi združem mislijo sami na veselo delo i vretino lubzmi do bliznjega.

Ne mrmrajte vu sebi — pokaznje kěp svotega demstva. To je prvi kěp prvočimosti šteraga so manjake ešče nej žubab.

Veselite se ljudje — že vutro je pa svetek za vse one šteri pošnjejo prvi fašenk!

Gnešna človečinstva na svoji

blodečij pošaj si pa natekne larfo, ka do odijčeni z zakunjenim vsakodnešnjim delom bole slobodno sehati po kroslinaj i po sve fele pijučaj.

Ešče med de goro v gorički žganici naskrivaj! Samo tuj bajte! Poslušajte i zapomnite si rejci — ka so nam pravli inšajnji paler: Či se vu fašenskom cajti veter vleče skozi ves — de se sre lubezni glas — nesa po Ledavskom doli i vse narokoli po našoj krajini.

Zato skušnjave posveti naj sveti vsen fašenskom a najhole na vse tiste zavajoče dokline štere so ostale v gostoj kniči doma pri tetici kak kajtravi pošče šteri sieder blato okoli sebe meče!

Veselnja se har eden den vu leu! Tou je prvi glas kniča, delavca ino bogataša nočnega časa. Tu je zdaj prava vkupdržanje! Vse nora i slabo se čuje za dobro!

Tisi drugi glas — ešče prvi turisti nočlašuje — ar vsaki den je nej fašenska skušnjava vu radostnom deli vsakoga, nei vu kmičnoj noči — a napnenje na ples vu

oštrijaj — či nej v torek zapretni.

Na taksi torkovi dnevaj — zavulji Mugla — glij tak kak Sarika — i na drugi glijni svetek se zača že glasno gučati — v raki drži že živi kroslin... Prve le so se ti bliskale oči. Pogledni jo kak vori. Mama več ne drži za rako i nejde pijane doma. Zduj fašenki iščejo hotra, blazino, postelo i pošiša črka za pumučno soro.

Ešče eden glas je — to se na fašensko noč dugo ne čuje — a se vu kmičnoj noči — že druga struna naglašuje.

Gda se boš moleči do oco ohro? Zakaj —? pita vsaki vo zračeni pošeb. Zato — ka starijan poveš — ka me tudi prek leta lubiš. Povej — ka boš der meo za ženo! Lejo poševči tou napravi hitro — či nej — ostanješ hožnjak i kmičam vohov. Ostanješ fašenk, raznuš?

Tak pravijo vsi starši lude ešče gnesden — či glij z lubnoga kouta vater tula i vidljek po bragi sever fučka pri nas neva knajo ka tula ne bi na svetlo prišla.

DINI TITAN

PISMA – VPRAŠANJA – ODGOVORI

NESTROKOVNO ORANJE CESTNE BANKINE!

Ob zadnjem poslušanju oddaje aktualno v četrtek — odgovori na vprašanja, sem slišal odgovor na vprašanje nekega poslušalca iz Radgone. Spraševal je o oranju bankin ob lokalni cesti Gor. Radgona—Sp. Ivanjci. Kot občan ter bivši predsednik SPV (Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu), se ne morem strinjati s tako puhlim odgovorom. Rečeno je bilo, da so morali bankine orati, ker so bile že nad ravnišjo ceste ter da se bo zorano popravilo.

Res je, da so bile bankine v zadnjem obdobju na posameznih delih ceste višje ter zaradi tega ni bilo odтока vode z vozišča. Že pred dvema letoma je SPV poslal pisni predlog upravljalcu ceste, naj prekopljejo bankine za odtok vode. Torej je upravljalec lansko jesen prišel do prepričanja umestnosti predloga

SPV, četudi z drugačnega kota. Morda nisem pooblaščen, pa vendar lahko povem, da je oranje bankine opravljeno zelo nestrokovno. Delovni stroj ni delal v višini asfaltnega vozišča, temveč je stroj posnel bankino vertikalno, tako da jo je povsem deformiral, razrhljal. Tako je ostala čez zimo in še sedaj je

prava nevarnost za voznike vseh vozil, saj upravljalce zaradi neurtirjene bankine ni postavil ustreznih prometnovarnostnih znakov — opozoril. Verjetno je menil, da to ni potrebno. Kako se bo izgovarjal, če se bo zaradi tega zgodila prometna nezgoda in če bō tej sledila tožba, je vprašanje.

Kdo je odgovoren za tako nestrokovno delo verjetno ne bomo ugotovili. Vsekakor to ni le voznik delovnega stroja, ki pa tudi ni izvzet. Ali ne gre v tem primeru za nepotrebnno trošenje cestnega denarja, ki je že tako v vse manjši vreči. Veliko boljše bi bilo, če bi upravljalce ceste mislil kdaj bo na to lokalno cesto, ki pa le ni tako lokalna kot je razvrščena, dal gornjo asfaltno prevleko. Cesta je bila zgrajena že pred dobrimi desetimi leti in ji čas ni nikoli podaril gornje prevleke, zato iz leta v leto razpada.

Bivša občinska cestna skupnost, ki je zaradi ustanovitve skisa razpadla, je imela sicer že pred osmimi leti v načrtu asfaltno prevleko, pa tudi tisti del okrog enega kilometra na meji z občino Lenart, kjer je še vedno makadam. Toda z reorganizacijo je program postal ničen, pa tudi novi upravljalce skisa med svojim gospodarjenjem ni uspel podariti cesti primerne oblačila. Prav ta cesta je zato prava past za vse voznike, saj na njih prežijo vse pogoste udarne jame. Lahko trdim, če bi cesta dobila tako nujno potrebno asfaltno prevleko, bankin ne bi bilo potrebno orati in s tem zapravljati sredstev. Res je, da je vse premalo denarja za take potrebe, toda občani lahko postavijo vprašanje, čigava sredstva se trošijo za asfaltiranje ulic in razkošnih pločnikov na predelu mesta Trate, kjer še ni znano, kdaj se bodo postavljali temelji za nadaljnjo stanovanjsko gradnjo, skratka, ne ve se še, kdo bo hodil po njih. Končno pa se Radgončani lahko ponašamo kot obmejno mesto z „odličnimi“ pločniki, po katerih ni moč hoditi z navadnimi čevlji.

Ob zaključku apel delegatom, ki odločajo o cestnem dinarju, „mislite in odločajte“!

Kdaj bo dokončno urejena Mladinska ulica v M. Soboti?

Želel bi vsaj bežno orisati preteklost omenjene ulice, da bi prebudil tudi priseljence.

Mladinska ulica, prej Benkova ulica, je bila pretežno zgrajena že v stari Jugoslaviji. Večina zemljišča je pripadala Josipu Benku, bivšemu ustanovitelju Tovarne mesnih izdelkov. Po njegovem predlogu in takratnih potrebah so se občinski možje odločili, da so že leta 1926 v tej ulici zgradili prvo transformatorsko postajo, ki še danes služi namenu. Kasneje je bil zgrajen sokolski dom — 1929. leta, še danes edinstven tovrsten športni objekt. Prav tako so v tej ulici gradili imenitni krajan, pa tudi nižji sloj delavcev (mesarji) svoje domove. Na koncu ulice sta za takratne razmere moderni arhitektonski stavbi, za kateri je napravil načrt prekmurski arhitekt Feri Novak. Eno je gradil bančni strokovnjak Keršovčan, drugo pa nekdanji v Soboti priljubljen učitelj Kramberger.

Ne vem, zakaj je omenjena ulica neurejena, je pa nekje v sredini presekava s prometno tranzitno cesto. Taka križišča nikjer po širnem svetu niso urejena tako, da ne bi tekel promet v obe smeri tudi po nižjerazredni cesti, kot je v našem primeru sedanja Mladinska ulica. »Pametna« v Soboti so iz betonskih cevi v Mladinski ulici prav ob tem križišču postavili edinstveno soboško barikado, namesto da bi ulico asfaltirali in dokončno uredili.

Vem, da je priseljencem v M. Soboti malo mar za našo preteklost. Prav ti so izrinili stare Sobočane iz najlepših predelov Soboti ter si na zelo prefinjen način pod krinko urbanistične preureditve gradili bodoče domove. Šli so tako daleč, da imajo najlepše asfaltirane ceste na absolutno obrobni območjih, pozabili pa so na ceste v centru, kot je to Mladinska ulica. Samoumevno je da večina priseljencev ne pozna zgodovine M. Soboti, in je zato njih ravnanje do starih Sobočancev in njihovega nekdanjega truda takšno, kot da so vsi priseljenci že Sobočani in naj njim ne bo vseeno, kaj bo z Mladinsko ulico.

L. Žauk

Prometna kronika

V prejšnjem tednu je bilo stanje v prometu še kar ugodno, saj se ni zgodilo veliko prometnih nesreč. Huje je bilo seveda v začetku tega tedna, ko je bil promet zaradi nanovo zapadlega snega (zime še ni konec) zelo otežen. Mnogi avtobusi niso odpeljali pravočasno, mnogi so zamudili na delo, v šolo...

3. februarja ob 5.15 uri se je zgodila nesreča v Šulincih. Stanko Fujs iz Budincev, ki se nima vozniškega dovoljenja, se je s kolesom z motorjem peljal skozi Šulince in med vožnjo mimo parkiranega avta z desno nogo zadel v prednji lev blatnik. Voznik kolesa z motorjem in njegov sopotnik Marjan Gorza iz Budincev sta padla in se poškodovala.

VLOM V POMURKO IN BLISK

Med 1. in 4. februarjem je nekdo vlomil v prostore SOZD ABC Pomurka in Lendavski cesti v Murski Soboti. Sledove je pustil v več prostorih, vendar so ugotovili, da ni ničesar odnesel. Drugače pa je bilo v soboškem Blisku, kjer je bilo v istem času vlomljeno v skladišče. Storilec je

odnesel električni regulator in merilec energije, ki sta vredna 90.000 dinarjev. Pozneje so oba aparata našli v bližini tovarne odvžena. Domnevajo, da ju je storilec hotel kdaj pozneje odnesti. Zazdaj še ne vedo, kdo naj bi stikal v Pomurki oziroma Blisku.

S silo iz avtobusa

V jutranjih urah in v popoldanskem času so pomurski avtobusi natrpani z ljudmi kot škatla z vžigalicami. Potniki v borbi za svoj sedež — v skrajnem primeru je dobro tudi stojišče — ne poznajo milosti — uvidevnosti do drugega: pred vrati avtobusov se potiskajo, da bi čimprej vstopili, saj bi vsak rad prišel pravočasno v službo, šolo... popoldne pa spet čimprej domov. Torej najbolj pridejo na svoj račun tisti, ki so se pravočasno usposobili za prerivanje, suvanje, brcaje, potiskanje...

Večkrat se zgodi, da šoferjem in sprevoznikom popuste živci. Ker pa v avtobus ne gre neomejeno število potnikov, večkrat vrata zapirajo, čeprav je pred njimi še dolga vrsta potnikov. Nobeden ne bi rad ostal zunaj, zato so šoferji prisiljeni (pa ne vedno) s silo prekiniti vrsto: zapro vrata in (ker se pač nekateri potniki nočejo sprijazniti, da bi ostali na postaji) ni čudno, da se

tu in tam zgodi, da vrata zagrabi potnik in zgodi se nesreča.

Tako je bilo tudi predzadnje sredo v Dokležovju. Ob 6.40 je na avtobusnem postajališču ustavil avtobus, ki ga je upravljal domačin Janez Balažic. Med številnimi potniki so bili tudi otroci. Zadnja je vstopala 12-letna Z. S. Zgodilo se je, da je to, na kar smo opozorili v uvodu tega sestavka: avtobusna vrata so se naenkrat zaprla in deklici stisnila nogo. Avtobus je speljal in potnico, ki ji ni bilo dano, da bi se peljala, vlekel 7 metrov. Potniki so seveda brž opozorili šoferja, ki je ustavil avtobus in odprl vrata. Žal pa potnici ni pomagal. Z drugim prevozom so jo prepeljali v bolnico. K sreči se ni zgodilo nič hudega. Lahko pa bi se! Kakšen je odnos šoferja do potnikov, kaže še enka »cvetka«: mlade potnike je menda nagljal iz avtobusa. Nadaljnje komentiranje je odveč!!

Š. S.

krvodajalci

DOKLEŽOVJE — Vinko Gjerek (14), Marija Žižek (12), Jože Anolin (6), Stanko Lukač (5), Pavlina Lukač (4), Jože Gjerek (19), Anton Jerič (9), Marija Jerič (17), Leopold Vohar (5), Marijeta Mesarič (4), Alojz Loperi (7), Vera Forjan (7), Drago Fras (10), Marija Zver (13), Alojzija Čergoli (8), Antonija Brunec (11), Janez Meolic (8), Kristina Panker (1), Metka Behek (1), Janez Sraka (10), Terezija Barber (7), Ivanka Gregor (10), Lizika Klemenčič (11), Vera Gjerek (10), Štefan Muhič (4), Janez Balažic (7), Drago Brunec (2), Stanko Krefi (5), Branko Zver (3).

GRADBENIŠTVO TOZD POMURJE — Jože Kocet (7), Feliks Kerec (4), Janez Veindorfer (4), Ludvik Kuzma (6), Ivan Pečar (10), Ludvik Nemčič (10), Štefan Turner (2), Janez Dugar (7), Marjan Lipaj (12), Anton Sreš (7), Jože Svatina (4), Milan Špilak (8), Jože Sedonja (14), Franc Pečič (11), Pavel Tomašev (1), Milan Dervarič (1), Marjan Tolvaj (1), Borut Štraus (3), Milan Horvat (6), Štefan Lanjšček (2), Ivan Novak (9), Janez Zohar (5), Jože Tot (5), Slavko Spač (3), Ivan Hanžek (1), Dezider Bojnc (4), Janko Božič (47), Ernest Kutoš (5), Anton Flisar (3), Nikolaj Kuhar (9), Jože Martinuzi (2), Janez Žabota (4), Dušan Čmrekar (3), Štefan Horvat (6), Lazar Tonkovič (2), Mladen Canjko (3), Štefan Hoheger (1), Martin Bagari (3), Koloman Titan (12).

MORAVCI — Marija Rajbar (6), Marija Lipič (9), Irena Ambruž (10), Štefan Ambruž (14), Štefan Kučan (6), Franc Bruner (7), Franc Bruner II (19), Geza Lanjšček (19), Štefan Flisar (7), Ivan Kodila (15), Jože Lanjšček (2), Karolina Žganjar (10), Šarika Gomboc (14), Šarika Kuhar (17), Francka Škraban (6), Geza Cigut (6), Geza Banko (8), Franc Semenič (26), Geza Benčik (5), Janez Palatin (1), Bela Benčak (10).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Jože Lepoša (10), Rudolf Šavel (23), Marija Kuhar (2), Julijana Klement (1), Erika Novak (2), vsi iz Martjanec; Štefan Banko (14), Irma Lanjšček (36), Franc Zakoč (14), vsi iz Noršinec; Stanko Golob (4), Marijeta Ružič (8), Vladko Lutar (2), Jože Albert (6), Šarika Šebjanič (5), Vera Vogrinčič (14), Marta Norčič (6), vsi iz Sebebovec; Janez Kerec (7), Janez Kološa (10), Josip Kološa (5), vsi iz Andrejec; Marija Škerlak (4), Dragica Vogrinčič (16), Franc Dani (27), Branko Horvat (3), Silva Banko (1), vsi iz Nemčevci; Ernest Kerčmar (12), Vlado Lazar (11), Verona Žerdin (8), Marija Kranjec (13), Gizela Fartelj (24), vsi iz Krnec; Aleksander Kučan (1), Moravske Toplice; Zlatko Lipič (18), Maribor; Stanko Močnik (7), Milan Kuzmič (7), oba Avtoradgona; Franc Kolarič (3), Štefan Baler (14), Cecilija Dominko (4), Antonija Sedonja (8), vsi ABC Pomurka; Marija Bruner (1), Moravske toplice; Ludvik Kovač (7), Marjan Baranja (7), Aleksander Špilak (18), vsi Panonija; Branko Črešnjovnjak (29), Markišavci; Štefan Lončar (9), Zdenka Stanjko (2), Jožica Simonič (2), Branko Šic (6), Željko Mavrič (4), vsi Elrad; Stanislav Kaučič (13), OM Beltinci; Marjan Šebjan (10), Majda Kranjc (16), Irma Kovačec (9), vsi Ljubljanska banka; Vilma Smej (1), Eva Lanjšček (7), Jože Počič (8), vsi Pleitstvo Prosenjakovci; Ivan Horvat (3), Štefan Šarkezi (11), oba Mura M. Sobota; Tonček Kos (13), Angela Kavaš (16), oba M. Sobota; Evgen Cener (3), Pomurje; Albin Rodež (6), Pomurski tisk; Franc Fujs (8), Agroservis; Vlado Šobjak (11), Janez Matoš (2), Franc Sep (19), vsi PTT M. Sobota; Janez Karoli (22), Panonija; Marjan Tomažič (7), Radenska; Milan Tomažič (11), Certus; Štefan Balažic (5), ABC Pomurka; Štefan Vljaj (2), Mura; Janez Jerič (12), Sobota; dr. Rudi Mikolič (12), Jožica Grah (1), Martin Forjan (12), Željko Mavrič (4), vsi Splošna bolnica M. Sobota; Franc Gombosi (17), Anton Režonja (15), oba ABC Pomurka; Bela Železen (9), KZ Panonka; Štefan Kovač (6), Avtoradgona; Jožica Naberger (12), Moravci; Robert Šcap (8), Janez Žnidarič (16), Hedvika Korošec (3), Marko Budja (22), Oton Hanič (2), Srečko Rakuša (6), vsi DES G. Radgona; Marjan Drvarič (4), Pomurje; Srečko Lukovnjak (5), Kmetijska šola Rakičan; Anton Kumin (10), Ludvik Smodiš (11), oba Pomurski tisk; Anton Gjura (2), INA-Nafta Lendava; Hermina Lončar (13), Majda Durinjak (5), oba Bolnica Murska Sobota; Franc Ketiš (6), Jeklotehna; Štefan Lukač (9), Janez Obal (16), Zlatko Cvetko (2), vsi Mura; Oto Baranja (23), Franc Panker (16), Franc Horvat (14), Karel Albert (34), oba Panonija; Stanko Novak (8), Viktor Flisar (18), Štefan Horvat (1), vsi TML; Evgen Baranja (8), Pomurje; Antonija Tibola (2), Marija Horvat (14), Helena Čör (9), Janez Lanjšček (2), oba Budinci; Milan Klar (7), Ina Nafta; Avgust Zakojč (9), Slavko Brglez (10), oba SDK; Marija Matuš (3), Stane Dešnik (52), Zvonka Petovar (1), vsi Ljubljanska banka; Franc Kuzma (17), Petrol; Franc Šeruga (7), Vlado Zupančič (18), oba UNZ; Nevenka Muhič (3), oba bolnica; Jože Ružič (5), Potrošnik; Bela Franko (16), Solidarnost; Karel Ožvald (4), Marija Jakič (14), Terezija Varga (4), vsi Markovci.

HVALA ZA SODELOVANJE!

PRISPEVKI ZA KIRURGIJO

ZA GRADNJO KIRURŠKEGA BLOKA SO DAROVALI:

Fizioterapevti Zdravilišča Radenska Radenci (namesto venca za Mirka Hiršla) — 1.500,00 din; Mura tozd Ženska oblačila — kon. colorke I. izmene Murska Sobota (namesto venca na grob pok. mamj Marije Šarkanj iz Murske Sobotice) — 2.050,00 din; Temeljno sodišče Murska Sobota (namesto venca pok. stari mami sodelavke Marjane Sukič) — 4.800,00 din; Marija Prša, Tešanovci (namesto venca za pok. Imreta Hiršla, M. Sobota) — 2.000,00 din; Vesna — poslov. Izbrira Križevci (namesto venca pok. direktorju Slavku Pavliču) — 2.500,00 din; Julij Pandur, Lendava (prispevek namesto šopka za pok. Antona Križaniča, Lendava) — 1.500,00 din; Ludvik Blau, Lendava (namesto šopka za pok. Antona Križaniča) — 500,00 din; Hišni svet 34, Fulneška 13, Ljutomer (namesto šopka pok. Mateji Pozderec) — 1.250,00 din; Viljem Novak, Kušanovci 39 (namesto venca pok. Mirka Hiršla) — 3.000,00 din; Mehmed Hušič, Bakovci, Kroška 13 (namesto venca pok. Mariji Vereš) — 4.000,00 din; ABC Pomurka DO Agromerur OOOŠ Murska Sobota (namesto venca na grob pok. očeta Marije Starčević) — 1.500,00 din; OOS pri SSS sisov družinih dejavnosti Gornja Radgona (namesto venca pok. Nadi Frič iz Maribora) — 3.100,00 din; OOS Elektromontaža Ljutomer (namesto venca na grob pok. očeta sodelavca Mirislava Zuzijja) — 3.000,00 din; Družina Jonaš, Hodoš (namesto venca pok. Ireni Laco, Hodoš) — 1.000,00 din; Radenska Radenci Oddelek EP, RT, TP, ZT (namesto venca na grob Martina Sreša) — 3.600,00 din; Družina Džuban, Gederovci 10 (namesto cvetja na grob pok. očeta Vere Pintarič) — 1.000,00 din; Člani kolektiva likalnice 332 brig. Mure, tozd Ženska oblačila Murska Sobota (namesto venca na grob pok. tašči Irene Gider iz Tropovec 32) — 3.400,00 din; Društvo upokojencev Murska Sobota (namesto venca pok. Antona Gredarja, M. Sobota) — 1.000,00 din; Potrošnik OOS TO Veleprodaja Murska Sobota (namesto venca na grob pok. materi Ladislava Vadanja, Beliinci) — 2.000,00 din; Potrošnik TO izbira OOS Murska Sobota (namesto venca na grob upokojenki Heleni Ivko, Beltinci) — 2.000,00 din;

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

PRISPEVEK NAKAZUJTE NA RAČUN: 51900-763-30297

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI TER ORGANIZACIJE, KI BODO NAKAZOVALI PROSTOVOLJNE PRISPEVKE NAMESTO VENC. MORAJO NA SPOROČILO O VPLAČILU POLEG NAVEŠTAVI NAKAZILA NAVESTITI TUDI NASLOV ZAHUJOČE DRUŽINE, KI JI BODO POSLALI SOŽALNICE.

Zahvala intenzivnemu oddelku splošne bolnice Murska Sobota in zdravilišču Radenci

Mineva 10 let, odkar sem doživel srčni infarkt. Moje življenje je viselo na nitki in le medicinski znanosti ter humani pomoči ljudi, ki so mi stali ob strani v najhujših trenutkih, se imam zahvaliti, da sem ostal živ.

Za humano pomoč, ki so mi jo takrat izkazali, izrekam veliko zahvalo zdravstvenim delavcem intenzivnega oddelka Rakičan. Še posebno se zahvaljujem internistu dr. Ignacu Horvatu za njegovo požrtvovalnost ter primariju dr. Starcu. Zahvalo izrekam tudi sestram intenzivnega oddelka za vsestransko nego in pomoč med zdravljenjem.

Zahvaljujem se tudi zdravilišču Radenci, posebno dr. Kastelcu za vso skrb in nego. Rad bi omenil, da sem bil presenečen nad skrbjo, ljubeznivostjo in požrtvovalnostjo zdravstvenih delavcev zdravilišča Radenci. Zahvalo izrekam tudi fizioterapevtom.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste mi v najhujših trenutkih stali ob strani, mi lajšali bolečine in mi vrnili zdravje, takorekoč tudi življenje.

Hvaležni pacient Evgen Žokš z družino iz Salamence

OSAMLJENI UMIRAJO — OSAMLJENI

V tej zimi sta na Goriškem ugasnili dve življenji osamljenih ljudi. Starčka sta živela v različnih krajih — osamljena, kot mnogo starih ljudi. Čeprav sta bila daleč narazen, ju je doletela enaka usoda: vdana pijači, verjetno zaradi razočaranja, sta tudi tisto noč zvrnila več kot dovolj, ponoči zadrmla in našli so ju mrtva. Zdravnik ni ugotovil znakov nasilja, zato je podal mnenje, da sta klonila zaradi podhladitve.

V Ljutomeru pa se je prejšnji teden zaradi ogljikovega monoksida zadušila 83-letna ženska. Ta je — za razliko od goriških dedkov — prebivala v ogrevani sobi, vendar sama. V popoldanskem času se je pri vratih stanovanja ustavil pismonoša, da bi ji izročil pokojnino, toda starka se

ni oglašila. Mimo sta prišla sosed in miličnik; posumili so, da utegne biti kaj narobe — »dišalo« je tudi po dimu — zato so s silo odprli vrata in ženico izvekli. Žal je bila že mrtva. Poklicali so tudi gasilce, ki so ogenj — gorela so lesena tla — pogasili. Domnevajo da je izvor požara električni kuhalnik.

Osamljeni umirajo — osamljeni. To je kruta resnica. Pa res mora biti tako? Kje so sosedje? Zakaj se zapiramo vsak v svoj svet »blagostanja« ne meneč se za drugega?

Š. S.

Požar v Turjancih

5. februarja ob 14.15 uri je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Franca Štefanca v Turjancih. Zgorelo je 3 tone sena, 1 tona koruzne slame in kmetijsko orodje ter popokalo 10 saloničnih plošč. Ker so hitro pritekli na pomoč sosedje, vaščani in gasilci iz Hrastje-Mote, so ogenj sorazmerno hitro pogasili. Kljub temu pa je škoda za 50.000 dinarjev. Ugotovili so, da je požar zanezil otrok, ki se je igral z vžigalicami.

TRDKOVA

Trud se je izplačal

Organizatorji borovega gostovanja v Trdkovi — bilo je tretjega februarja — so z izkupičkom izredno zadovoljni. Nad 700 tisoč dinarjev se je nabralo v blagajni za dokončno ureditev vaškega gasilskega doma. Z deli bodo nadaljevali zgodaj spomladi, zato se ob zbranem denarju že zdaj dogovarjajo za prostovoljno delo in druge prispevke.

-js-

GRLAVA

Otvoritev še pred jesenjo?

Vaščani na Grlavi so pred zimo zgradili nov vaški gasilski dom. Če bodo pri zbiranju sredstev in prostovoljnem delu še naprej tako prizadevni, bodo lahko stavbo, kjer bo tudi dovolj prostora za sestajanje, predali namenu še pred jesenjo. S svojim delom dokazujejo, da se da z družinimi močmi in sredstvi narediti dosti, poceni in hitro.

-js-

Kdor živi v mislih svojih dragih — ni umrl.

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, tašče, babice in prababice

Helene Ivko

po domače Klepcove mame iz Beltincev



se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, in znancem, ki ste ji poklonili vence in cvetje ali darovali za gradnjo bolnišnice ter jo spremljali na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Beltinci, ter kolektivoma Potrošnika in Rašice, tozda Beltinka. Vsem še enkrat — najlepša zahvala!

ZAHUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

V 56. letu starosti je za vedno zastalo ljubeče srce dragega moža, sina, očeta in starega očeta

Franca Ficka

iz Rankovca



Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in kolektivoma KIK Pomurske M. Sobota in Radenske Radenci ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku, mu poklonili vence, šopke, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena zahvala g. duhovniku za ganljivo slovo, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Tišina za poslovilne besede ob odprtem grobu, ZRVS Tišina, gasilskim društvom Rankovci, Vanča vas, Borejci, Krajna in Tišina.

Zahujoči. žena Ema, mama Marija, sinova Karel in Jože z družinama, hčerka Nada z družino in ostalo sorodstvo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v petek, 15. februarja (mladinska oddaja), Kam konec tedna, Najbolj iskane plošče tega tedna, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 — Aktualno v soboto, 16. februarja (sobotna reportaža, iz društvene dejavnosti, Svet računalništva), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meje, 13.30 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meje, 13.30 — V nedelje popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 18.00 februarja (šport, Priporočajo vam...), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 19. februarja (gospodarska tema, Predstavljamo vam... iz krajevskih skupnosti), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 20. februarja (Pogovor v živo, iz delovnih kolektivov), 18.00 — *21-232*, propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz sveta resne glasbe, 16.30 — Aktualno v četrtek, 21. februarja (kultura, Iščemo odgovore na vaša vprašanja, prispevek o SLO in OS), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.55 Kragujevac: Rdeči prapor, prenos (do 12.00), 17.20—23.55 Teletekst RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, spored za otroke, 17.40 Šola za junake: Milan Radić, nanizanka TV Beograd, 17.55 Grili Adams, ameriška nanizanka, 18.25 Obzorje ljubljanskega območja, 18.40 V začetku življenja, izobraževalna oddaja, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Poslednja oaza: 366 dni ali kako se snema poljudnoznanstveni film, dokumentarna serija, 20.25 Ne prežite, 20.35 Propagandna oddaja, 20.40 Mike Hammer, ameriška nanizanka, 22.15 TV dnevnik II, 22.25 Triptih, sovjetski film.	TV LJUBLJANA 8.25 A. Ingolič: Udarne brigade, TV nadaljevanje, 8.40 Otroška televizija: Rožnata oddaja, nanizanka TV Beograd, 9.05 Miti in legende: Egipčanski miti — Zgodba o Sinuheju, nanizanka TV Beograd, 9.20 Maska, dokumentarni film, 9.50 Čudeži narave: Dolina smrti, kanadska poljudnoznanstvena serija, 10.10 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije: Danes — pokrajinski muzej Maribor, 10.55 Ljudje in zemlja, ponovitev, 11.25 Poročila (do 11.30), 15.30 Poročila, 15.35 Benji, ameriški mladinski film, 17.00 PJ v košarki: Cibona—Zadar, prenos v odmoru... 18.30 Boj za obstanek: Prava podoba šakala, angleška dokumentarna serija, 19.00 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, I 19.30 TV dnevnik, 19.50 Vreme, 19.52 Propagandna oddaja, 20.00 Beg v Atene, angleški film, 21.55 Propagandna oddaja, 22.00 Zrcalo tedna, 22.20 Video godba, 23.05 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.10—13.20 in 14.45—22.35 Teletekst RTV Ljubljana, 8.25 Poročila, Otroška matineja: 8.30 Živčav — risanke: Smrkci, 9.20 Grizli Adams, ponovitev ameriške nanizanke, 9.50 R. Castellani: Življenje Verdinana, ponovitev 4. dela italijanske nadaljevanke, 11.05 Festival domače zabavne glasbe — Pruj 84, 2. oddaja, 11.40 625, oddaja za stik z gledalci, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 15.00 Mostovi, 15.30 N. Novak: Gledališče v hiši, 4. del humoristične nadaljevanke TV Beograd, 16.25 Poročila, 16.30 Mož moje žene, francoski film, 17.55 Tv kviz, 18.50 Knjiga, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Vreme, 19.52 Propagandna oddaja, 20.00 Ž. Senčič: Inšpektor Vinko, 8. zadnji del nadaljevanke TV Zagreb, 20.55 Propagandna oddaja, 21.00 Športni pregled, 21.30 Portreti: Cita Potokar, 22.00 Svetovni pokal v smučarskih skokih, reportaža iz Engelberga, 22.30 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.45 Tv v šoli: TV koledar, Pomoč ranjenemu tovarišu, Jeziki manjšin, Predstavljamo vam, Ustno izročilo danes, Poročila, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.20—22.20 Teletekst RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, spored za otroke: 17.40 Otroška televizija: Rumena oddaja, vzgojnozabavna nanizanka TV Beograd, 18.10 Kmečke otroške igre: Kačji ris, 18.25 Podravske obzornike, spored za otroke: 18.45 Glasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 L. la Plante: Vdove, 4. del angleške nadaljevanke, 20.50 Spoznano, neznano, oddaja o znanosti, 21.30 Jazz na ekranu, Trio Bulatović (Pignon) VIT, 22.00 TV dnevnik II	TV LJUBLJANA 8.55 TV v šoli: Tv koledar, Zgodba o siru, Slavonija v NOB 1941, Izbrali smo za vas, Gana: Poročila, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.20—23.05 Teletekst RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, spored za otroke: 17.40 Pedenžep, 18.10 Miti in legende: Egipčanski miti: Zgodba o dveh bratih, nanizanka TV Beograd, 18.25 Posavski obzorje, spored za otroke: 18.40 Periskop, zabavnopoučna oddaja, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 I. Popovski: Kar misli si, Mr. Flips, komedija TV Zagreb, 21.10 Propagandna oddaja, 21.15 Ustavljanje pusta, dokumentarna oddaja, 21.40 Pust na avstrijskem Štajerskem, oddaja ORF, 22.05 TV dnevnik II, 22.30 Festival italijanske popevke — San Remo 85	TV LJUBLJANA 9.00 Test, 9.15 Tv v šoli: Poštni nabiralnik, Stare kulture Mezopotamije, Posve-tovalnica za starše, Poročila, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.20—22.35 Teletekst RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, spored za otroke: 17.40 A. Ingolič: Udarne brigade, 5. del lutkovne nadaljevanke, 17.55 Ž. Petan: Obtoženi volk, 2. del predstave Slovenskega mladinskega gledališča, 18.25 Celjski obzorje, 18.40 Računalništvo, angleška izobraževalna serija, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Dokumentarec meseca: Kjer kukavica gnezdi..., 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 Film tedna: Skupinska slika z gospo. zahodnonemški film, 22.20 TV dnevnik II	TV LJUBLJANA 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.20—22.45 Teletekst RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, spored za otroke: 17.40 Pavček: Čenčarija, 1. del, 17.50 Srečanje na seči, Portret pesnika Toneta Pavčka, 18.25 Severnoprimerjski obzorje, 18.40 Mozaik kratkega filma: Soteska Nere, romunski film Sneg, kanadski film, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.59 Propagandna oddaja, 20.05 Tednik, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 P. Haavikko: Železna doba, 2. del finske nadaljevanke, 22.30 TV dnevnik II
TV ZAGREB Prvi program 8.50 Poročila, 8.55 Rdeči prapor (prenos iz Kragujevca), 12.05 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Majske igre, 18.15 Živeti v družini, 18.45 Humornistični klub, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gangsterska kronika, 20.50 Formula I, 21.35 Dnevnik, 21.50 V petek ob 22.00	TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 15.00 Sedem TV dni, 15.30 Glasbeno drevo, 16.00 Poročila, 16.05 TV koledar, 16.15 Prisrčno vaši, 17.00 Košarka: Cibona—Zadar, 18.30 Rdeči prapor — reportaža, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Od sedem navzgor (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 V soboto zvečer.	TV ZAGREB Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne za mladino, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Mali koncert, 14.15 Ribiči (film), 15.05 V nedeljo, 17.20 Rumeno nebo (film), 18.55 Smrkci, 19.30 Dnevnik, 20.00 Resnični obraz Anite Novak, 20.55 Športni pregled, 21.55 Reportaža, 21.55 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 16.30 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Zgodbe iz preteklosti, 18.00 Nepomembno in pomembno, 18.15 To človeka boli, 18.45 Glasba za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Hedda Gabler (drama), 21.40 Paralele, 22.10 Izbrani trenutki, 22.15 Dnevnik, 22.35 En avtor, en film	TV ZAGREB Prvi program 9.00 TV v šoli, 16.30 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Zgodbe iz preteklosti, 18.00 Nepomembno in pomembno, 18.15 To človeka boli, 18.45 Glasba za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Hedda Gabler (drama), 21.40 Paralele, 22.10 Izbrani trenutki, 22.15 Dnevnik, 22.35 En avtor, en film	TV ZAGREB Prvi program 8.35 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Sokoli, 18.15 Nekoč in danes, 18.45 In dela KUD, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kino — oko: Demonsko seme (film).	TV ZAGREB Prvi program 8.35 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Sokoli, 18.15 Nekoč in danes, 18.45 In dela KUD, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kino — oko: Demonsko seme (film).
TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.10 Poročila, 15.00 Dva proti Arktiku (film), 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Mini čas v sliki, 17.05 Risanka, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 20.15 Mainz ostane Mainz, 23.15 Šport Drugi program 16.15 Takrat, 16.20 Dublinske vrtnice, 17.15 Računalniška družina, 18.10 Panoptikum, 18.30 Coloradska saga, 19.30 Čas v sliki, 10.15 Spremenjeni raji, 21.15 Čas v sliki z Politiko v petek, 22.05 Najlepša javna hiša Texasa (film).	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 13.00 Poročila, 14.15 Halo, postrežek (film), 15.55 Jakob in Elizabeta, 16.00 Halo Spencer, 16.30 Risanka, 16.55 Poročila, 17.05 Gradbičice, 17.30 Flipper, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Glasbena stojnica, 21.50 Šport, 23.50 Solid Gold.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Usmertitev, 14.30 Nori profesor (film), 16.15 Zrcalne slike, 16.30 Risanka, 16.55 Nadaljevanja ni, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Odklonjeni trojček (drama), 22.15 Športni pregled, 22.35 Nočni studio	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.15 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mlade, 17.05 Risanka, 17.30 George, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.45 Magnum, 22.30 Drznost in fantazija	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.30 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mlade, 17.05 Risanka, 17.30 Tudi hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Beljaški pust, 22.15 Mednarodna glasbena zabava.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Mali Arhimed (film), 11.50 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Lutke, 16.55 Čas v sliki za mlade, 17.05 Ostržek, 17.30 Napomoč, odrasčamo, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ena, dva, tri (film).	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 15.55 Iz parlamenta, 17.10 Takrat, 17.15 Svet železnice, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Coloradska saga, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ženska na nje-govi strani, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Klub 2
TV MADŽARSKA 8.05 Šolska TV, 16.20 Japonske gorske opice, kratki film, 17.05 Poštni predal 250, spored Marie Takacseva, 17.20 Studio št. 9; zunanje-politični debatni spored sovjetske televizije, 18.00 Reflektor, magazin, 19.10 TV telovadba, 19.15 Večerna pravljica, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Priglasila dinamita, italijanski film, 21.50 TV dnevnik in himna.	TV MADŽARSKA 9.00 — 11.00 Spored za otroke, 14.10 Šola za kitaro, 14.25 Popotnica, 15.10 Za kratak čas, 13. del, 15.40 Kviz iz madžarske književnosti, 17.25 Telerama, 18.10 Objektiv: dejstva o svetu socializma, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pesem za vsakogar, 20.05 Dober večer, mrs. Campbell, ameriški film, 21.55 TV dnevnik, nato himna.	TV MADŽARSKA 9.00 — 11.00 Spored za otroke, 14.45 Pop-shop, 15.20 Spored prihodnjega tedna, 15.50 Grof Monte Cristo, 1. del, 16.55 TV galerija: keramik S. Keeske-meit, 17.25 Reportaža, 18.00 Delta, znanstveni poročevallec, 19.00 Teden: aktualne reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Derrick, kriminalka, 21.05 Družabna igra, 21.50 Poročila, himna.	TV MADŽARSKA 14.00 TV — novice, 14.05 Za uho in oko — glasbena oddaja, 14.50 Blišč in beda kurtizan — TV nadaljevanje, 15.50 Par čevljev za toliko kilometrov — TV nadaljevanje, 17.00 Modrost telesa — Človeški stroj (dok. II. del), 17.30 Baylejeve dogodivščine — TV film, 17.55 TV — novice, 18.00 Danes o odbojki, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Otrok in psihoanaliza, 20.25 Življenje na zemlji (dok.), 21.25 Pota uspeha — Intervjuji, 22.00 TVD — vse danes, 22.10 Skag — TV film, 23.00 Zdravnik in pacient — Med-dicinska oddaja, 23.45 YU made music — glasbena oddaja.	TV MADŽARSKA 8.05 — 9.50 Šolska TV, 15.50 Ruščina za najmlajše, 16.35 Soodvisnosti, 2. del, 17.30 Mlade roke, stare stroke: narodopisni tabor Magyarlukafa, 18.10 Ponujam gospodarstvu, 19.05 Mini studio, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Na najvišjem nadstropju, angleški TV film, 21.00 Studio '85, kulturni tednik devizije, 21.50 TV dnevnik, nato himna.	TV MADŽARSKA 8.10 — 9.50 Šolska TV, 16.05 Poročila, 16.15 Vrabček, nemški film, 17.25 Za naše zdravje, zdravstvena prosveta, 17.35 Življenje letom, spored za upokojence, 18.05 Video strani, 18.10 Ni vseeno! 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pravni primeri, 20.40 Umetnina tedna, Čsonivary: Avtoportret, 20.45 Zgodovina živi z nami, 3. del, 21.50 TV dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.05 — 9.55 Šolska TV, 16.20 Poročila, 16.25 Igrani film, 17.40 Pedagoški forum, tema: Poučevanje in učenje jezikov, 18.15 TV borza, 18.30 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Istvan Nemskürth: Szechenvijevi poslednji dnevi, 1. del TV igre, 20.50 Panorama, svetovnopolični magazin, znanjepoličnega uredništva, 21.55 TV dnevnik, himna.
TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 Za uho in oko — glasbena oddaja, 14.50 Delta — Medicinska oddaja, 15.45 Par čevljev za dolgo pot — TV nadaljevanje (prvi del), Igrajo: Fabio Bocca-nera, Michele Esposito, rež. A. Giannetti, 16.55 Baileyeve dogodivščine — Črna kiti TV — film, 17.25 Risanka, 17.55 TV — novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Z nami... pred kameto, 20.25 Joe — film, Igrajo: D. Patric, P. Hpyle, režija, John. G. Avildsen, 22.15 TVD — vse danes, 22.25 Visoki pritisk — glasba, vesti, novosti iz glasbenega sveta, 23.25 Derby Thrilling — TV film.	TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 Risanka, 14.30 Kranjska gora — smučanje, 16.15 11. Gorski festival, Valboite, 17.00 Košarkaška — JU prvenstvo, 18.30 Manjšine, bogastvo Evrope, 19.00 Rezervirano za znanost, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Helzacomic — zabavna oddaja za mlade, 20.25 Kako menjati ženo — film, 22.00 TVD — vse danes, 22.10 Pogled na svet, 22.45 Baileyeve dogodivščine — TV film, 23.15 Zdravnik in pacient — Medicinska oddaja.	TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 YU made music — glasbena oddaja, 14.50 Oče in sin, posebna detektivna — TV film, 15.45 Par čevljev za toliko kilometrov — TV nadaljevanje, 17.00 Zdravnik in otrok — oddaja v živo v sodelovanju z gledalci, vodi prof. F. Panizon, dir. Zavoda za ped. v Trstu, 17.55 TV — novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Rezervirano za znanost, 20.25 Športni ponedeljek, 21.00 Joe, tudi to je Amerika — film, TVD — vsedanes med filmom.	TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 YU made music — glasbena oddaja, 14.50 Oče in sin, posebna detektivna — TV film, 15.45 Par čevljev za toliko kilometrov — TV nadaljevanje, 17.00 Zdravnik in otrok — oddaja v živo v sodelovanju z gledalci, vodi prof. F. Panizon, dir. Zavoda za ped. v Trstu, 17.55 TV — novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Rezervirano za znanost, 20.25 Športni ponedeljek, 21.00 Joe, tudi to je Amerika — film, TVD — vsedanes med filmom.	TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 Za uho in oko — glasbena oddaja, 14.50 Skag — TV film (pon.), 15.45 Burna leta — TV nadaljevanje, 17.00 Modrost telesa (dok. pon.), 17.30 Bigfoot in divji deček — TV film, 17.55 TV — novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Maska in drevo — dva karnevala v Val di Cembra, II. del — Graunovo drevo, 20.25 Ovara — komedija, 21.40 TVD — vsedanes, 21.50 Videomix — glasbena oddaja z glasbenimi željami (v živo).	TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 Za uho in oko — glasbena oddaja, 14.50 Skag — TV film (pon.), 15.45 Burna leta — TV nadaljevanje, 17.00 Modrost telesa (dok. pon.), 17.30 Bigfoot in divji deček — TV film, 17.55 TV — novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Maska in drevo — dva karnevala v Val di Cembra, II. del — Graunovo drevo, 20.25 Ovara — komedija, 21.40 TVD — vsedanes, 21.50 Videomix — glasbena oddaja z glasbenimi željami (v živo).	TV KOPER 14.00 TV — novice, 14.05 Za uho in oko — glasbena oddaja, 14.50 Derby trilling — TV film, 15.45 Burna leta — TV nadaljevanje, 17.00 Modrost telesa (dok. pon.), 17.30 Bigfoot in divji deček — TV film, 17.55 TV — novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Maska in drevo — dva karnevala v Val di Cembra, II. del — Graunovo drevo, 20.25 Ovara — komedija, 21.40 TVD — vsedanes, 21.50 Videomix — glasbena oddaja z glasbenimi željami (v živo).

prodam

PUHALNIK TAJFUN NA KARDANSKI POGON in 24 m prostovodnega kabla NAVY 4 x 16 ugodno prodam. Šalamsun, Grabe 10, 69242 Križevci pri Ljutomeru In-93.

LADO 1200 še z garancijo prodam. Greta Rogac, Serdica 46, telefon 78-618, M-555.

SADILEC ZA KORUZO, dvo-redni, malo rabljen, in večjo količino seta ugodno prodam. Ku-keč 19, M-557.

TRAKTORSKO FREZO PRO-DAM. Alojz Huber, G. Slaveči 79, p. Kuzma, M-558.

ZASTAVO 850 AK, letnik 1981, registriran do decembra 1985, prodam. Telefon 23-126, M-560.

OSEBNI AVTO FIAT 126 PRO-DAM ZA 110.000 din. Naslov v upravi lista, M-561.

ŠKODO 110 L, letnik 1974, prodam. Dolina 24, p. Lendava, M-562.

6-REBRNE ANHOVSKE PLOŠČE 75 kosov in slemenja-ke prodam. Ogled po 16. uri. Ernest Serda, M. Črnci n. h., 69251 Tišina, M-563.

RENAULT 18 PRODAJ. Tele-fon 24-479, M-564.

AMI 8 PRODAJ. Berkovci 6, p. Videm ob Ščavnici, M-566.

BLATNIK ZA LADO 1500SL — prednji levi, nov, prodam. Cor. Kovačević 31, M-567.

ŽAJCE — samce in samice, breje ali za takojšnji pripust, velike, različnih sort prodam. Brus, Trubarjeva 4, Gornja Radgona, tele-fon (069) 74-250, M-MM.

DVA PARA ZIMSKIH GUM (165 x 13, 175 x 13) in letne gume 145 x 10, prodam. Informacije po telefonu 71-029.

DIANO, letnik 1978, prodam za 140.000 din. Štefan Sreš, Gornja Radgona, Grajska 28, M-570.

OSEBNI AVTO ZASTAVA 101 L, letnik 1977, prodam. Naslov v upravi lista, M-571.

ASCONA 1.6, letnik 1979, dobro ohranjeno, naprodaj. Naslov v upravi lista, GR-41.

MOTORNO ŽAGO STIHL 031, novo, in RAU KOMBÍ z enojnim gorilnikom, nov, prodam. Telefon od 7. do 8. ure: 74-872, GR-43.

TEMNORJAVE PLOŠČE ZA STREHO, 50 kosov, 6-rebrne, prodam. Telefon 79-615, GR-44.

MOTOKULTIVATOR HON-DA z garancijo, kompletno, malo rabljen, odlično aparaturo za DISCO, 200 W, KÖRTING Hi-Fi CENTER, ugodno prodam. 74-321, interna 23 — do 15. ure, GR-50.

POČITNIŠKO HIŠICO NA KAPELSKEM VRHU z manjšim vinogradom ob glavni asfaltni cesti prodam. Telefon 21-645 ali 23-867, M-493.

ŠTEDILNIK NA TRDA GORI-VA WINPHAGE z možnostjo kuhanja, pečenja in etažnega centralnega ogrevanja stanovanja prodam. Černelavci, Avnojska 16, M-494.

OSEBNI AVTO AUSTIN, regis-triran do avgusta z deli, ugodno prodam. Tanacek, Korovci 34 a, Cankova, M-495.

OTROŠKI ŠPORTNI VOZI-ČEK IN STAJICO Z JOGIJEM PRODAJ. Puconci 50 a ali Pu-conci 52 a, M-497.

PEUGEOT, v dobrem stanju, prodam. Karel Horvat, Bakovci, Zvezna 21, M-498.

OSEBNI AVTO ZASTAVA 126 P, NAPRODAJ. Telefon 22-790, M-502.

OSEBNI AVTO SIMCA 1100, letnik 1969, neregistriran, prodam tudi po delih. Krog, Plečnikova 20, M-503.

OSEBNI AVTO RENAULT 12 DACIA, prevoženih 68.000, regis-triran do januarja 1986, pro-dam. Obal, Rakičan, Partizanska 18, telefon 23-474, M-504.

AVTOMOBIL ZASTAVO 101 L, letnik 1977, registriran do junija 1985, skupaj z rezervnimi deli (prednja vezna ploščevina, zuna-nja in notranja prednja blatnika, 2 nosilca, dva praga, leva prednja vrata, avtolak), prodam. Ogled možen po 15. uri. Zvonko Lilek, Radenci, Porabska 10, M-507.

OPREMIJENO GARSONJE-RO V MURSKI SOBOTO PRO-DAM. Informacije po telefonu 22-119, M-508.

FORD TAUNUS PRODAJ. Krog, Trubarjeva 66, telefon 25-413, M-509.

JUGO 45, nov, prodam ali za-menjam za starejšo zastavo 101. Ponudbe po 16. uri: telefon 81-460, M-510.

FIAT 1300 (tudi po delih) in štedilnik za etažno centralno kurjavo prodam. Naslov v upravi lista, M-512.

TRI TRIDELNA OKNA, ZAS-TEKLENA, z roletno, belo barva-na, rabljeno, ugodno prodam. Bakovci, Panonska 22, M-515.

SOD ZA VINO (500 l) in prikolico za živino prodam. Žumer, M. Sobota, Naselje J. Kerenciča 1, M-516.

TRAKTOR STEYR, 28 KS, s koso in jermenico prodam. Bra-tonci 131, M-518.

NOVO JERMENICO ZA TRAKTOR STORE 402 PRO-DAM. Motovili 27, M-519.

TRAKTORSKO GUMO (11 x 28), za FERGUSSON, 35 KM, novo, zadnji, prodam. Puconci 28, M-520.

HIŠO ZA RUŠENJE, zidano, prodam. Gradišče 15, p. Tišina, M-545.

ZASTAVO 750 DE LUXE, letnik 1976, registrirano do 14. 11. 1985, prodam. Krog, Ravenska 10, tele-fon 26-544.

PEČ ZA CENTRALNO KUR-JAVO Z GORILNIKOM, 50.000 kalorij, 3000 l plastično posodo 1000 l olja prodam. Lipa 84, Ogled od 16. do 18. ure, M-521.

5-PROGRAMSKI TELEVIZOR GRAND, črno-beli, ugodno pro-dam. Janez Sever, Križevci v Prekmurju 159, M-522.

ŽETVENO VEZALKO SNO-POV s kosilnico ali brez kosilnice prodam. Naslov v upravi lista, M-523.

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK KORONA z nerjavečo ploščo prodam. Slavko Dokl, St. Roz-mana 2, M. Sobota, M-525.

REZERVNE DELE ZA SPAČ-KA IN AMI 8 prodam. Naslov v upravi lista, M-527.

TELEVIZOR, črno-beli, akusti-čno kitaro in TAUNUS 17 M pro-dam. Naslov v upravi lista, M-529.

GASILSKO DRUŠTVO SATA-HOVCI PRODA 17. februarja 1985 ob 13. uri GASILSKO PRIKOLICO, primerno za kme-tijstvo. Izključna cena 100.000,00 din, M-530.

NEMŠKI LAŽJI TRAKTOR PRODAJ. Bogojina 127, M-529.

UTO V VUČJI GOMILI 8 (10 x 5), prodam. Informacije: Ambuš, Murska Sobota, Štefana Kovača 5, M-533.

CITROEN GSX 1.2, letnik 1978, nujno in ugodno prodam. Mikloš Kuzmič 7, telefon 22-507, M-536.

LOVSKO PUŠKO ZH 304 12/7, 57 R PRODAJ. Naslov v upravi lista, M-537.

MOPED AVTOMATIK 3 A, skoraj nov, in AVTO FIAT 850 SPORT CUPE, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Lipovci 100, M-540.

ZASTAVO 750, letnik december 1980, ugodno prodam. Dušan Petrovič, M. Sobota, St. Rozmana 6, M-541.

POHIŠTVO ZA JEDILNICO PRODAJ. M. Sobota, Vrazova 3, M-524.

MALE PUŠKE, PRODAJ. Kragin 30, M-542.

MALE PUŠKE, PRODAJ. Krog, Murska ulica 2, M-543.

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, rabljen, otroško posteljo in kolo, dva kavča in peč na olje, zelo ugodno prodam. Martjanci 59 B, M-544.

ZASTAVO 101, letnik 1977, ugodno prodam. K. S. Murska Sobota, Naselje MDB 3, M-546.

PARCELO Z LOK DOKU-MENTI, v izmeri 7,21 ara, oddaljeno 7 km od M. Sobote, ugodno prodam. Naslov v upravi lista, M-547.

BOROV GOZD, 50 arov, les pri-meren za špirovce, prodam. Lazar, Stanjevič 101, M-548.

BRANE TEHNOSTROJ ZA TRAKTOR, prednje in zadnje steklo za ŠKODO MB IN GUME ZA CISTERNO 100/75-15, sko-raj nove, prodam. Naslov v upravi lista, M-419.

BELO POROČNO OBLEKO št. 38 s klobukom prodam. Ogled možen ob nedeljah popoldne. Naslov v upravi lista, M-549.

KAKOVOSTNO KRMO SENO (IN OTAVO) PRODAJ. Franc Olaj, Murski Črnci 39, p. Tišina, M-551.

VARNOSTNI LOK ZA TRAK-TOR IMT 539 prodam. Balaje, Selo 129, p. Prosenjakovci, M-553.

DOMAČE BUČNO OLJE PRODAJ. Informacije po tele-fonu 24-518, M-554.

GUME ZA TRAKTOR (11—28), rabljene, prodam. Na-slov v upravi lista, M-468.

WARTBURG, v voznem stanju, zaradi bolezni lastnika, prodam. Titova 16 (nad Blagovnico), stanovanje 8, M-470.

PLINSKI ŠTEDILNIK NA DVA GORILKA PRODAJ. Volf, Murska Sobota, Stara 3, Cena 4.000,00 din, M-470 a.

PLINSKO PEČ ZA OGREVA-NJE PRODAJ. Krog, Plečniko-va 8, M-471.

PRINC 1200 C, registriran, ugodno prodam. Serdica 85, M-472.

OVES PRODAJ. Noršinci 15, pri Murski Soboti, M-474.

CISTERNO 2700 l in OBRA-ČALNIK FAVORIT PRO-DAM, Franc Kosi, Ključarovi 20, p. Križevci pri Ljutomeru, In-71.

RENAULT 4 po UGODNI CENI PRODAJ. Ljutomer, Prešernova 27, Ogled po 14. uri, In-86.

OSEBNI AVTO LADA 1200, dobro ohranjen, naprodaj. Franc Bohinec, Cven 61 a, p. Ljutomer, In-85.

ZIDNO OPEKO STARE STA-NOVANJSKE HIŠE IN SEJAL-NICO ZA PŠENICO GAMA 18, novo, prodam. Janko Kovačič, Dobrava 12, p. Križevci pri Ljutomeru, In-84.

SVEŽE BUČNO OLJE, večjo količino, prodam. Naslov v upra-vi lista, In-82.

MANJŠO KMETIJO z izkopom kleti in vso dokumentacijo za novo gradnjo ter staro stanovanj-sko hišo prodam. Naslov v upra-vi lista, M-81.

PRI ZAHVALI ZA POKO-JNIM RUDOLFOM GJERGJE-KOM iz Pečarovca je prišlo do napake v tekstu in se pravilno glasi: »ŽALUJOČI: SESTRI Mari-ja in Regina ter brat Janez z družinami in ostalo sorod-stvo«

KOSO ZA DEUTZA 4006, 4-redno sejalnico za koruzo znam-ke OLT in dvobrazdni plug, 12-colni, prodam. Borejci 44, p. Tišina, M-484.

ŠKODO 105 L (PO DELIH) z nekaj rezervnimi novimi deli in generalno obnovljenim motor-jem prodam. Strukovci 50, p. Bodonci, M-483.

SEJALNICO, 4-redno, za ko-ruzo in peso, prodam. Janko Koroša, Veržej 157, M-475.

ZX — 81 prodam. Informacije: telefon 23-245, interna 22, M-477.

PREVLEKE ZA R 4, malo rabljene, prodam. Lipa 24, M-478.

ENOOSNO PRIKOLICO TEH-NOSTROJ, 3t, malo rabljeno, prodam. Radovci 2, M-479.

HITACHI STOLP 60/90 z zvo-čniki in deklaracijo prodam. Tele-fon 74-831, interna 297, M-480.

OPEL KADETT, letnik 1978, in izruvač krompirja prodam. Na-slov v upravi lista, M-481.

DVA HRASTA (DREVESI), prodam. Gomilice 121, p. Turni-šče, M-482.

OSEBNI AVTOMOBIL ZA-STAVA 101 (1300 cm) ugodno prodam. Nikole Tesla 4, Murska Sobota, tel. 23-165.

NESNICE, MLADE JARKICE, pasme HISEW, njave, stare 12 tednov, iz vrst najboljših pasem nesnic, prodajam. Dobite jih vsak dan na domu, tudi v soboto in nedeljo. Jože Soršak, Podložje št. 1, p. Ptujška gora, In-80.

HARMONIKO, 80-basno in AS KITARO, ojačevalec za bas ter električno kitaro z ojačeval-cem prodam. Telefon (069) 26-500, M-485.

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (4 plin + 2 elektrika), prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 53, M-486.

ŠTIRI KOMPLETNA OKNA (160 x 180 cm), prodam. Vendel Kocun, Radmožanci 87, p. Dob-rovnik, Le-77.

ZASTAVO 101, letnik 1976, neregistrirano, prodam za 150.000 din. Naslov v upravi lista, M-DL.

OBRAČALNIK MINIBLIC PRODAJ. Novak, Ključarovi 13, p. Križevci pri Ljutomeru, In-89.

PEČ ZA CENTRALNO KUR-JAVO HELIOS, dobro ohranje-no, prodam. Rudi Mavrin, Ba-hinec 30, p. Ljutomer, In-79.

KOSILNICO BCS PRODAJ. Ogled v nedeljo, 17. februarja od 8 do 16. ure. Jakob Petovar, Dobrava 14, p. Križevci pri Ljutomeru, In-75.

MLADO BREJO KRAVO-PRODAJ. Karel Pukšič, Veščiča 5, p. Ljutomer, In-74.

MANJŠE POSESTVO (pribl. 2 ha), vse v enem kompleksu (1 ha njiv, 20 arov vinograda, ostalo sadovnjak in gozd), gospodarsko poslopje je novejše, stanovanje urejeno s sanitarijmi, prodam. Cena 2,3 milijona, Andrej Hoz-jan, Radomersčak 43, p. Ljuto-mer, In-73.

KADETT, letnik 1974, prva registracija 1978, prodam. Pu-conci 50, MM-487.

MOPED APN 6, skoraj nov, prodam. Murska Sobota, Mla-dinska 60, M-488.

ČESKO DVOCEVNO PUŠKO (BOKARICO), kal. 4x57 R 16 in menjalno cev 16/16, prodam. Jože Veleheri, Naselje J. Keren-čiča 34, M-489.

GOZD V IVANOVCIH (mešan, večji del borov), 22 arov, pro-dam. Marija Partelj, Moravske Toplice, 1. etže 19, telefon 48-357, M-490.

DVOOSNO PRIKOLICO PRO-DAM. Mirko Žižek, Plitvice 28, p. G. Radgona, M-491.

kupim

MEJALNIK ZA DIANO KU-PIM. Telefon 23-823, M-538.

SIAMO V BALAH KUPIM. Naslov v upravi lista, M-550.

MLAJŠO MLATILNICO, v do-brem stanju, kupim, Kodila, Pečarovci 77, Mačkovi, M-473.

SUHE HRASTOVE PLOHE (5 in 8 cm) ter DESKE, 2,5 do 3 cm, kupim. Alojz Markoč, D. Slaveči 39, GR-49.

VODOVODNO ČRPALKO, 3 KW, kupimo. Naslov v upravi lista, M-511.

HIŠO V CENTRU MURSKÉ SOBOTE KUPIM. Ponudbe pošljite na upravo lista, M-565.

GRADBENO PARCELO, kme-tijo ali hišo v gradnji, nujno kupim. Relacija Rakičan—Mo-ravske Toplice, M. Sobota—Ra-denci, Z. Hrovat, Mariborska cesta 95, 63000 Celje, M-OP.



BOJANU POTISKU iz Radenc, ki služi vojaški rok v Postoj-ni, ob praznovanju 19. rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo vse najboljšo, predvsem pa dobro počutje v novem okolju z željo, da bi mu dnevi kar naj-hitreje minili in da bi se kmalu vrnil v domači kraj — mama, ata, ter brata Dani in Simon.

DRAGI MAMI, OZI-ROMA STA-RI MAMI ROZALJI!



FLISAR iz Brezovec 79, ob praznovanju 60. rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo še mnogo, zdravih in srečnih let — sin Milan z ženo Marijo ter vnu-kinji Renata in Sabina.

OBVESTILO

Obveščam javnost, da opravljam KERAMIČARSKA DELA S kakovostnimi storitvami se toplo priporočam! Marjan Titan keramičarstvo Renkovec 160

zaposlitve

VARSTVO ZA MAJHNEGA OTROKA IŠČEM. Naslov v upravi lista, M-532.

STAREJŠA UPOKOJENKA IŠ-ČE PRIMERNO, RESNO UPO-KOJENKO, po možnosti zdravstvene stroke, za stregbo in pomoč. Stanovanje in hrana v hiši, ostalo po dogovoru. Miklo-šičeva 17, M-436.



V SPOMIN 12. februarja je minilo eno leto, polno žalosti, odkar nas je v 4. letu starosti zapustil naš ljubi sin, brat in vnuk

Jermejček Škafar

iz Lendave

Jermejčku v spomin! Še težavo mamica te je rodila, življenjska volja te je prerodila. Življenja poln si bil od jutra do večera, s presrečnim smehom si se zbudil in šel spat. Oh, kako kruta je življenjska ta resnica, ki iztrgala je mlado nam življenje, iztrgala iz naročje sreče naše — spomin nam dajal bo še več poguma.

Tvoja mnogo prerana smrt je pustila v naših srcih bolečino, ki ne bo nikoli minila. Imeli smo te radi in imamo te še radi. Čeprav te krije zemlja, v našem domu nenehno slišimo tvoj smeh in glas.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in ste ga imeli radi. Neutolajljivi vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Iskrena zahvala vsem, ki so spremljali našo drago mamo, omo in sestro

Frančiško Hochstetter

roj. Mlinarič

na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Prisrčna hvala zdravnikom in vsemu medicinskemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.

Hvala tudi g. župniku in pevcem za pogrebni obred.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Sabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunc, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor) Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tiskarstvo Ljutomer 81 317. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 1.200 din, polletna 600 din, letna naročnina za tujino 275 ASch, 40 DM, 17,00 Can dol, 13,00 USA dol. SFR 52, letna naročnina za delovne organizacije 1.600 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posa-mezne številke je 35 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:



Mihael Gomboc

Vedno bolj čutimo praznino in osamljenost. Ostali so lepi spomini na srečno skupno življenje, ki je bilo s tvojo dobroto, plemenitostjo in poštenostjo res popolno. V naših srcih boš večno živel.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in se ustavljate ob njegovem spominu grobu.

Žena Anica, tašča, otroci z družinami in vnuki

Čas vrtil se neprestano, seka rane in zdravi, meni pa nekdanjo rano vsak dan zopet ponovi (S Jenka)

V SPOMIN

6. februarja 1985 sta minili dve najbolj žalostni leti v našem življe-nju. Sedaj ne moremo in nikoli ne bomo došli resnice, da te ni in da se ne boš več vrnil, ljubljini mož, zlati atek in dedek



*Ne boš več v zvezdnatih nočeh bedel,
ne boš sanjal in ne boš več pel,
ne boš nemiren čakal več pomladi
in čutil, kako smo te imeli radi.*

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož,
oče in dedek

Ivan Graj

iz Srednje Bistrice

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam pomagali,
izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na
njegovi poti k večnemu počitku.

Posebej hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v M. Soboti,
gasilec in pevcem iz Bistrice, predstavniku KS za poslovilne besede ter g. duhovniku
in kantorju za pogrebni obred.

Žalujemo: žena Marija, sinovi Štefan, Ivan in Jože ter hčerke Nada, Marija in Aga z
družinami ter ostalo sorodstvo



*O saj ni smrti, ni smrti!
Samo ričina je preglbokoka,
kakor v zelenem
prostranem gozdu!*

(Kosovel)

ZAHVALA

Komaj 40. let star nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, očka,
sin in brat

Silvester Brunec

iz Petanjec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo medicinskemu osebju kirurškega oddelka za požrtovalno skrb
med njegovo težko boleznijo, posebno dr. Kousu in dr. Boharju ter sodelavcem Radenske.
Iskrena hvala čč. duhovščini za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, vsem
govornikom ter lovskim tovarišem.

Hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter prispevali za gradnjo kirurgije ali v druge namene,
skratka vsem, ki ste nam kakor koli pomagali v najtežjih trenutkih ter ga v tako velikem številu
pospremili na zadnji poti k večnemu počitku.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI



ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama in
babica

Ana Križanič

iz Lipa 11

Iskrena zahvala botrini, sorodnikom in znancem ter vsem, ki ste jo spremljali na njeni
zadnji poti in ji poklonili cvetje.

Žalujemo: VSI NJENI



*Nikoli ne bom te pozabila,
preveč zvesto sem te ljubila,
v tolažbo ostala sta mi
sina dva,
na tebe zlat spomin.*

V SPOMIN

5. februarja je minilo pet let odkar nas je zapustil dragi mož, očka
in zet

Jože Barbarič

iz Dolenec

Odšel si tiho, poln dobrote — nam pa je ostalo v srcu mnogo bolečin.
Dragi očka, mi smo tvoji in zato ostaja nate le lep spomin.

VSI TVOJI



*Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tiho mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.*

V SPOMIN

9. februarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila
naša draga žena, dobra mama in stara mama

Marija Gojdina

roj. Kološa

iz Moravskih Toplic

Hvala vsem, ki se je še spominjate.

ŽALUJOČI: VSI NJENI



ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše najdražje

Marije Veršič

roj. Škrget

iz Ljutomera

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ji
poklonili vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.
Posebna zahvala dr. Vladu Šandorju in ostalemu zdravniškemu osebju pljučnega
oddelka, godbi na pihala iz Ljutomera, ženskemu upokojenškemu pevskemu zboru,
predstavniku KS Karlu Ficku in duhovniku.

Ljutomer, 1. 2. 1985

ŽALUJOČI: VSI NJENI



ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče,
dedek, pradedek in sorodnik

Anton Gredar

iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti,
njegov grob zasuli z venci in cvetjem, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala zdravnikom in ostalemu osebju pljučnega oddelka soboške bolnišnice za
vso pomoč in skrbno nego med boleznijo, GD M. Sobota, govorniku tov. Toplaku za
tople besede ob odprtem grobu, godbi na pihala, kolektivu trgovine Tekstil in PZC tozd
Splošna bolnišnica.

Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in vsem,
ki so darovali v dobrodelne namene.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: VSI NJEGOVI



*Ljubezen, delo in trpljenje,
bilo tvoje je življenje.
Nam ostaja zdaj praznina
in velika bolečina.*

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče,
dedek in brat

Janez Metličar

roj. 17. 8. 1906

iz Veržaja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v
tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli
sožalje.

Posebna zahvala g. duhovnikoma za pogrebni obred, gasilec za častno stražo, oktetu in pevcem
za odpete žalostinke ter govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujemo: žena Marija, sinova Janko in Marjan z družinama, hčerke Marica s Franjom, Rozika,
Ivica in Irena z družinami ter ostalo sorodstvo



*Po livadi se ozremo,
hiša prazna tam stoji,
vrata nemo so priprta,
ker v hiši več dragega brata ni.*

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 56. letu starosti zapustil dragi brat
in sorodnik

Geza Auguštin

iz Gradišča št. 5

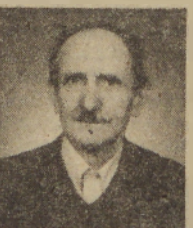
Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za
vso skrb med njegovo težko boleznijo ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili k preranemu poslednjemu domu, darovali vence in cvetje, vsem gasilskim
društvom ter govornikom za lepe poslovilne besede.

Prisrčna zahvala osebju internega oddelka bolnišnice v Rakitjanu za vso nego in skrb,
g. seniorju Novaku za pogrebni obred in cerkvenim pevcem za odpete žalostinke
in iskrena hvala!

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Gradišče, 29. januarja 1985

Žalujemo: brat z družino in ostalo sorodstvo



*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustil dragi oče, stari oče in brat

Koloman Bohar

iz Čepinac

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, posebno
Kristini in Stefanu Klaužarjevima, ki sta mu nesebično pomagala, in znancem, ki ste
sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na
njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebju internega oddelka Splošne bolnice v M.
Soboti, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS za
slovo ob odprtem grobu in gasilskemu društvu.

Čepinci, 31. januarja 1985

Globoko žalujemo: hčerka Irena z družino iz Amerike, hčerka Marija z družino iz
Avstralije, sin Ernest z družino iz Amerike, sin Koloman z družino iz Nemčije, sin
Tivadar z družino z Nemčije, hčerka Emilija z družino iz Kanade, sestra Terezija iz
Amerike, sestra Etelka iz Argentine, sestra Marija iz Francije in ostalo sorodstvo

POMURSKA BANKA V LETU 1985

Sredstva za kakovostne programe

Načrti poslovanja LB Pomurske banke je tudi v letu 1985 zastavljen tako, da so izpolnjeni zahteve, ki izhajajo iz nalog dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, banka pa naj bi s svojo poslovno politiko zagotavljala možnosti za razvojne in tekoče potrebe svojih članic. Zlasti bo spodbujala rast proizvodnje, še posebej tiste, ki je namenjena izvozu, in rast proizvodnje osnovnih kmetijskih pridelkov, pospeševala pa bo tudi uvajanje sodobne tehnologije in vlaganja v programe, ki bodo prispevali k prestrukturiranju gospodarstva.

Za uresničitev zastavljenih ciljev bo morala banka voditi takšno poslovno politiko, da bo sposobna zagotoviti potrebna sredstva. Zato bo zahtevala dosledno finančno disciplino svojih članic, prednost bodo imele tiste članice, ki predčasno odplačujejo kredite, prednost pri kreditiranju pa bodo imeli tudi selektivni programi organizacij združenega dela.

Za naložbe v razširjeno produkcijo bo Pomurska banka letos zagotovila 450 milijonov dinarjev novih sredstev in 555 milijonov dinarjev sredstev od odplačil dolgoročnih dinarskih kreditov. Ob še razpoložljivih 730 milijonih dinarjev bo banka odobrila za naložbe v osnovna sredstva 500 milijonov dinarjev in za zagotovitev trajnih obratnih sredstev 230 milijonov dinarjev.

Delegati so na zadnjem zboru bili mnenja, da se mora banka bolj vključiti tudi v kreditiranje drobnega gospodarstva. Zato pa so istočasno ugotovili, da za to področje manjkajo kakovostni programi in usmeritve. Tudi o spremembi kratkoročnih kreditov v dolgoročne bi kazalo razmisliti, vendar je za to potrebno izdelati vrstni red, prednost pa dati istim organizacijam združenega dela, ki bodo imele dobre razvojne in sanacijske programe.

L. Kovač

Zdravljica tudi med Lastovko

Kako globoke so korenine, ki jih pušča spomin na našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna? In kako glasno odmevajo njegovi verzi v človeški duši? Vprašanja ob slovenskem kulturnem prazniku se kar vrstijo in enega od odgovorov smo lahko našli tudi na proslavi tega dne med člani kulturno-prosvetnega društva Lastovka v Ingolstadt. Tu je še bolj, kot kje drugje, pomenila slovenska beseda in slovenska pesem nekaj več. Pa tudi če gre samo za najpreprostejši sonet ali pa Zdravljico.

Tokratni obisk predstavnikov DPO občine Murska Sobota (Geza Farkaš, Erna Brumen in Ivo Smodiš), nekaterih drugih organizacij (Dane Katalinič — predsednik komisije za mednarodno dejavnost Zveze Tabornikov Slovenije), Ljutomerskega okteta in ansambla Legija je vsekakor prinesel nekatere odgovore na številna vprašanja.



Poleg govornikov, članov mladinske sekcije in najmlajših iz male šole so na proslavi slovenskega kulturnega praznika v Ingolstadt zapeli tudi člani Ljutomerskega okteta.

najmlajši — tisti, ki še obiskujejo malo šolo. Konec proslave je bil namenjen peti slovenski besedi, ki ga je z Zdravljico pričel Ljutomerski oktet.

Kulturni del se je prevesil v sproščeno zabavo ob zvokih ansambla Legija.

Ko prebiramo časopise, ki prihajajo od doma, najdemo včasih v njih novice o umiranju slovenske kulture, o hližajočem se koncu. Mislim, da te novice ne držijo. Narod pač ne umre kar tako. Pustimo to. Ne, slovenska kultura ne umira. Ne umira v domovini, prav tako (kljub ogorčenosti — ali pa celo tudi zaradi nje) ne umira med Slovenci, ki živijo zunaj svoje domovine, pa tudi med nami zdomci, kot vidite, ne umira. Slovenska kultura je namreč beseda, s katero se pozdravljamo, ki jo govorimo, ko se srečamo, je tudi odnos, ki ga imamo drug do drugega. Kultura je tudi to, da si odkrito povemo — brez pretvarjanja — kar mislimo drug o drugem.

Za nas pa je kultura seveda predvsem v tem, da narod, ki prihaja za nami, prenaša domačo besedo in pesem. ljubezen do rodne grude in materne jezika. Da smo na tem področju, kljub občasnim spodbujanjem, uspešni, pa lahko dokažemo s tem, da so naši otroci skupaj z nami tudi sredi tujega sveta in včasih nenaklonjenega okolja ponosni, da smo Slovenci in Jugoslovani. Tega ponosa pa nam nihče ne more vzeti. Tudi tisti ne, ki so se v tujem svetu znašli, ker so hoteli uiti pravični sodbi naroda in zdaj razglašajo potrebo, da bi jim sredi ljubljane postavili spomenik. Njim pa končno ne gre toliko za slovenski jezik in slovensko kulturo kot za oblast, ki so jo (upamo) izgubili za vedno. Narod si bo pisal sodbo sam, je napisal Cankar. Tudi sodbo o svoji kulturi, je verjetno menil. Tudi slovenski delavci, ki začasno živijo v tujini, bomo skupaj s tistimi, ki živijo doma, stalen dokaz za to, da slovenska kultura ne umira niti med nami v tujem svetu, kaj šele doma.

Zvone Kokalj (predsednik KPD Lastovka)

Začetek proslave je bil spontan in po uvodnih besedah Zvoneta Kokalja, Iva Smodiša in Paula Wegmana (župan mesta Ingolstadt) so na oder prišli člani mladinske sekcije in zbranim recitali nekaj Prešernovih pesmi, nastopili pa so tudi

Seveda pa obisk te številne delegacije ni bil namenjen samo proslavi slovenskega kulturnega praznika. Že dalj časa ponavljajoče zahteve po popestričev odnosov med pokroviteljem — OK SZDL Murska Sobota in društvom Lastovka

so tokrat bile uresničene. Na sestanku članov mladinske sekcije KPD Lastovka, predstavnikov predstava tega društva, delegacije iz Murske Sobotne in Daneta Kataliniča so predstavili nekatere možne oblike sodelovanja v prihodnje. Roko je ponudila predvsem Zveza tabornikov Slovenije, saj so predlagali, da bi med počitnicami otroci delavcev na začasnem delu v tujini del teh lahko preživeli v taborih, ki jih redno organizirajo taborniški odredi po vsej Sloveniji. Pa ne samo to, taborniška organizacija je pripravljena usposobiti nekaj mladincev in mentorjev za delo z najmlajšimi — gre predvsem za izrabo prostega časa, v kar bi seveda lahko koristno in uspešno, z igro, vključili pouk zgodovine, zemljepisa, slovenščine... Ta predlog so mlade in starejše Lastovke z navdušenjem sprejele. Tudi OK ZSMS je ponudila sodelovanje, in sicer udeležbo na mladinskih delovnih akcijah. V poštev bi seveda prišli starejši mladinci.

Možnosti sta sicer dve: ali se mladi vključijo v brigade, ki jih organizirajo občinske konference, ali pa se mladi udeležijo akcij, ki so v bližini njihovega rojstnega kraja.

Obe pobudi sta bili sprejeti z velikim navdušenjem in seveda zadovoljstvom, da se nekaj vendarle premika.

Na tem obisku v Ingolstadt pa so se začeli dogovarjati tudi o nekaterih novostih in pomoči pri zbiranju prostovoljnih prispevkov za dokončanje pomurske bolnišnice.

Dušan Loparnik

NA ZAČETKU TEDNA

SPET MRAZ IN SNEG

Ponedeljkovo jutro je marsikoga presenetilo, saj je čez noč nastala debela plast snega, zlasti na območju lendavske in ljutomerske občine, kjer je zapadlo do 40 centimetrov snega. Posledic ni manjkalo: ker ceste niso bile pravočasno splužene, je bil avtobusni promet močno oviran. V Lendavi, na primer, so na avtobusno postajo pripeljali prvi avtobusi šele okrog 8. ure. Zastoj na regionalni cesti v Lakošu je nastal zaradi trčenja dveh tovornjakov. Med tem, ko so si prizadevali odstraniti oviro, se je na obeh straneh nabrala kolona vozil. Ne le da so mnogi delavci zamudili na delo, tudi šolarji niso prišli pravočasno v šolo. V Lendavi je eden izmed avtobusov zaradi nesplužene ceste zapeljal v občestni jarek, vendar se k sreči ni prevrnil. Tudi v Ljutomerski občini je sneg povzročil precej preglavic. Med Ljutomerom in Ormožem se je zgodila v ponedeljek zjutraj prometna nesreča in je bil zaradi tega promet na tej cesti nekaj časa oviran. Boljše je bilo med „novo pošiljko snega“ na območju radgonske in soboške občine, kjer je zapadlo manj snega, zato so bile prometne razmere nekoliko ugodnejše.

Na cestnem podjetju so nam zatrdili, da so ceste pluzili vso noč iz nedelje na ponedeljek. Prednost so dali magistralni in regionalnim

cestam, ki so jih delno usposobili v ponedeljek dopoldne, lokalne ceste pa so prišle na vrsto popoldne. Seveda pa bi bile ceste usposobljene že prej, ko jim ne bi zamrznila dva pluga, težave pa so bile tudi s pogonom ostalih plugov oziroma tovornjakov. Tudi na avtobusnem podjetju se srečujejo s težavami, kadar nenadoma nastopi hud mraz, kajti motorji neradi „vžgejo“. Vsemu temu je menda krivo pogonsko dizelsko gorivo, v katerem je veliko parafina. Vzrok za ponedeljkove težave avtoprevoznikov oziroma vzdrževalcev ceste pa je bil tudi vikend, kajti ob koncu tedna so vozila bolj ali manj počivala, pa jih je bilo v ponedeljek tudi zaradi tega težko spraviti v pogon.

Na začetku novega tedna torej spet mraz in sneg. Pa ne le v Pomurju! Tudi z ostalih območij Slovenije in Jugoslavije poročajo o težavah, ki sta jih povzročila sneg in mraz: več cest je bilo zaprtih, ponekod so zamujali vlaki in avtobusi, zgodilo pa se je tudi nekaj prometnih nesreč. Sicer pa smo še vedno v letnem času, ki se mu pravi zima, zato nad zimskim vremenom ne smemo biti začuden — presenečeni. Uradni začetek pomladi bo šele čez 5 tednov. Bolje je torej, da je vreme zimsko pozimi, kot pa, če bi bil mraz spomladi.

Š. S.

IZ PORABJA

55 let v kovačnici

V Sakalovcih še dokaj glasno odmevajo udarci kovaškega kladiva. Čeprav ga vihti 75-letni Franc Merkli, ki je trenutno najstarejši porabski kovač. Te mojstrovine se je naučil kar pri očetu, ki je odprl kovačnico leta 1919. Štefan pa dela v njej že 55 let.

— Kaj vse pa delate? smo ga najprej povprašali.

»Marsikaj. Vse, kar me ljudje prosijo. Še največ dela pa imam z izdelovanjem plugov, podko-

— Pa podkve sami delate ali pa jih kupite?

»Sam jih delam. Dvakrat segrevam železo in približno v 20 minutah je podkev skovana. Včasih pa še prej. No, pri tem mi mora nekdo pomagati. Takrat pride v kovačnico tudi sin.

»Precej ste že v letih. Kaj bo takrat, ko več ne boste mogli delati? Bodo vrata kovačnice zaklenjena?

»Ne vem, če bo kdo še delal. Sin se je sicer tudi izučil za ko-

SPEDNJA BISTRICA

Stari običaji navdušili

Kaže, da je tudi na vasi ljudem dovolj zapečkarstva, saj se vse bolj udeležujejo raznih prireditev ali pa v njih celo sodelujejo. Tako je tudi v dolnem koncu Prekmurja. V Odrancih je vsa vas na nogah zaradi priprav na nedeljsko borovo gostovanje, v Srednji Bistrici pa je bila folkloristična prireditev zadnjo nedeljo. Na odru so obudili običaje, ki so bili v navadi v dolgih zimskih mesecih: za mizo so se zbrali „lipači“, ki so lupili bučno

seme, pripovedovali razne domislisce, peli, pili, jedli domače pogače... Prišel je tudi vaški harmonikar in pari so se zavrteli. Vrhunec večera je bil prihod vasovalcev. Obiskovalci — dvorana je bila nabito polna — so bili navdušeni.

Š. S.



Sekcija za družbeno aktivnost žensk pri KO SZDL v Bodoncih je v sodelovanju z delavsko univerzo pripravila zanimiv 14-dnevni tečaj za 27 žena in deklet. Pod strokovnim vodstvom so se naučile marsičesa, od kuhanja, pečenja, urejanja okolice do higijene, pa tudi nekaj zdravniških nasvetov so slišale. Izostalo je le predavanje o družbenem položaju žene — gospodinje. To bo še ta mesec. Ob zaključku so udeležence tečaja pripravile v nedeljo v vaško-gasilskem domu zanimivo razstavo. Takole je bilo v soboto tik pred zaključkom tečaja.

—js—

ZADNJA VEST

DIANA JE UMRLA

Kot smo že poročali v prejšnji številki, se je 2. februarja zgodila med Petišovci in Lendavo prometna nesreča: za skrajno mladih pešcev je prejel osebnostni avto, ki ga je vozil nekopinja iz Lendave, in trčil v 16-letno Diano Prugmoro iz Lendave. Deklico so prevažali v soboško bolnico, kjer je po desetih dneh borbe za življenje v ponedeljek, 12. februarja, popoldne umrla.

Na pomurskih cestah torej ni bilo smrti neusmiljene kosti.



Kaže, da se bo krajanom Renkovec naposled uresničila dolgoletna želja, da bi zgradili prepotreben vaško-gasilski dom. Preteklo soboto so namreč začeli voziti opeko, ki so jo krajanje prostovoljno razlagali za vaško-gasilski dom, ki ga bo gradilo podjetje Graditelj iz Beltincev v bližini trgovine, znaša predračunska vrednost do četrte faze 4.500.000 dinarjev. Sicer pa bodo razen strokovnih, vsa ostala dela opravili prostovoljno. Predsednik vaške skupnosti Jože Zavec je povedal, da so krajanje pripravili pomagati pri gradnji, samo da bi dom čimprej dogradili. V domu, kjer bo im razpolago šest sob, bodo dobili svoje mesto vse družbenopolitične organizacije in društva ter vaška skupnost. Poleg tega bodo zgradili dvorano za kulturo in druge prireditve ter gasilsko garazo.

F. M.

NOVA PIJACA

V tem tednu so začeli v polnilnici brezalkoholnih pijač (ozda Mineralna voda polniti novo brezalkoholno osvežilno pijačo swing colo. Pri novi pijači sta spet spoštovani osnovni načeli — to sta zdravilnost in naravnost. V primerjavi z ostalimi osvežitnimi pijačami podobne vrste (coca cola ipd.) ima swing cola precej prednosti, saj ne bo vsebovala kofeina in konzervansov, obogatena bo z vitaminom C, poleg tega pa bo vsebovala naravne rastlinske izvlečke in sladkor. V letošnjem letu bodo napolnili 1.500.000 litrov. Skupaj s oblikovanjem nove pijače bodo letos napolnili okrog 20 milijonov litrov pijače swing.



Najstarejši porabski kovač pred svojo kovačnico v Sakalovcih.

vanjem konj in okovanjem kmečkih vozov.

— Je bilo nekoč več konj kot danes?

»Zdaj je manj konj. Nekoč je bilo samo v naši vasi več kot 20 parov konj.

— Samo iz Sakalovec hodijo k vam ali pa tudi od drugod?

»Tudi iz Slovenske vasi in v vasi. (Monštra, op. p.).

vača, toda zdaj raje hodi v službo v kosino fabriko. Če se bo premislil in ostal doma, mislim, da bo imel veliko dela.

— Zakaj pa vi tako dolgo vztrajate?

»To je moje največje veselje. Kadar sem v kovačnici, pozabim na skrb in težave. K meni pride več ljudi, se kaj pogovorimo in čas hitro mine. JOŽE GRAJ